

Eesti Ekspress

8 (1263)
20. veebruar
2014

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

Hind
1.99 €

Kes teenivad kiirlaenudega miljoneid?

MARIE UNDERI

armupesa uued asukad

**Peruus vangistatud
narkokulleri värbas
tema sõbranna**

Kunksmoori ja
Ramsese
seikluste DVD
lehe ostjale
5.99 €

Eesti Ekspress + DVD

6 lk töökuulutusi!

Eesti Pagar

www.eestipagar.ee

Tähista
Eesti Vabariigi
sünnipäeva
musta leivaga.

416 hj

Panamera S E-Hybridi 3,0-liitrine V6 kompressormootor pakub 245 kW (333 hj) ja elektrimootor 70 kW (95 hj) võimsust. Üheskoos töötades on süsteemi koguvõimsus rattast mõõdetuna 306 kW (416 hj) pööretel 5500 p/min.

36 km

Panamera S E-Hybrid suudab NEDC standardi järgi üksnes elektrimootori jõul läbida 36 km. Elektrimootoriga on auto tippkiirus 135 km/h

5,5 s

Porsche juures ei tähenda hübriid- jõuallikas kompromissi ka kiirenduse osas. Uue Panamera S E-Hybridi kiirendus 0-100 km/h

3,1 l / 100 km

Uuel Panamera S E-Hybridil on õnnestunud NEDC katse alusel mõõdetavat kütusekulu vähendada märkimisväärselt 56% võrra tulemuseni 3,1 l / 100 km. Luksussedaani kohta on see lihtsalt erakordne.

7 km/h

Automaatse käivitamise/seiskamise funktsiooni korral lülitub mootor nüüdsest automaatselt välja, kui sõiduki kiirus on alla 7 km/h, näiteks foori ees oodates.

270 km/h

Porsche juures ei tähenda hübriidjõuallikas kompromissi. Uue Panamera S E-Hybridi tippkiirus on 270 km/h.

Panamera S E-Hybrid

See on midagi, mille kohta võib öelda elektrit täis suhe.

Hind alates 111 100 € koos käibemaksuga.

Panamera S E-Hybrid pistikhübriidi ostmist toetatakse Eesti elektromobiilsuse programmi (ELMO) raames. Rohkem infot esindusest või www.elmo.ee

PORSCHE

**Porsche Tallinna esindus
Auto 100 AS**

Tammsaare tee 47
Telefon: +372 6837 000

www.porsche.ee

PRESSIS KEETES*

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

8 (1263) 20. veebruar 2014

Digilehes video:
Milline on elu Eesti
menukaimas
venekeelses
telekanalis PBK?

Paberlehe tellijale on **digileht tasuta**.
Vaata aadressilt **ajaleht.ekspress.ee**.

FOTO FILMARHIIV

SÕJAKOLDEST PÄASTETUD:
Abhaasia põgenikud Tallinna
lennujaamas oktoobris 1992.

Sööma õppida või surnuks saleneda

Eestis kannatab 50 000 naist selliste söömishäirete all, mida võib haiguseks nimetada. Ent need haigused levivad üha rohkem ka meeste seas. **Allan** oli 13, kui teda tabas anoreksia. See algas soovist olla kõhn. Allani klassijuhataja helistas lastekaitsele. Poisi kehakaal oli langenud 40 kiloni. "Jäin vist napilt ellu," arutleb ta nüüd.

Autor Laura Mallene
Kuum lk 16-18

Sõja jalust kodumaale

200 liitrit bensiini, 20 pudelit Vana Tallinna, 14 pudelit viina, 2 liitrit piiritust ja 4 pudelit konjakit. Kõike seda varustust läks muuhulgas tarvis, kui 1992. aastal päästeti Abhaasia kodusõja keerisest kolm lennukitait eestlasti. Aga ohud ei varitsenud päästjaid ja päästetuid mitte ainult sõjatandril, meenutab operatsiooni juht, tollane Migratsiooni ameti direktor **Andres Kollist**.

Kuum lk 28-32

* Viimasel nädalal on rahvale palju rõõmu valmistanud Eesti Keele Instituudi anagrammigeneraator. Ekspress proovis seda omal nahal.

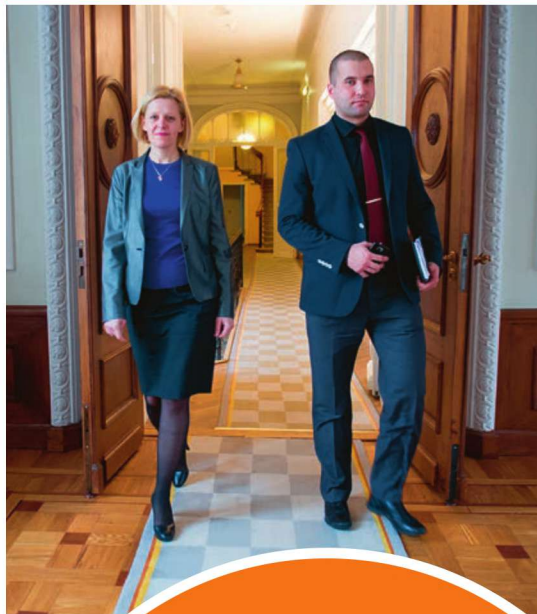

FOTO TIIT BLAAT

Debatt: miks peaks Eesti oma sõdurid Kesk-Aafrikasse saatma?

Afganistanis jala kaotanud kaitseväelane **Andrei Vesterinen** arvab, et missioon on mõttetu – nii või teisiti ei suuda meie 55 sõdurit olukorda mõjutada. Samas on Eestis teenivate kaitseväelaste palk niru ning allesjääv 2,7 miljonit eurot võiks minna kas või neile. Valitsusk koalitsioon aga tahab sõdurid ilmtingimata missioonile saata. Ekspress otsis rahvasaadikut, kes suudaks Andreiga väideldes põhjendada, miks on Aafrikasse minek vajalik. Mitu saadikut ütles sellest ära, **Annely Akkermann** (IRL) oli aga kohe nõus.

Autor Kirsti Vainküla
Kuum lk 14-15

Tippu jõudnud autodidakt

The New York Times. Le Monde. Wired. The New Yorker. Kõigile neile nimekatele väljaannetele on teinud illustratsioone Eesti graafiline disainer **Eiko Ojala** (31). Ta on iseõppinud illustraator. Armastab loodust ja vaikust. Jagab oma aega Tallinna ja Palamuse vahel. "Kui sa oled näiteks ameerika illustraator ja The New York Times pöördub sinu poole, siis see on nii suur asi, et igaüks ei oska sellega toimegi tulla. Mul ei teki seda tunnet. Ma elan Eestis, mis on väike riik, ja ma isegi ei hooa tihtipeale seda mastaapi. Sellepärast ma ka ei tiku New Yorki või Londonisse elama. Ma arvan, et see ei ole tervislik," arvab Eiko.

Autor Kadri Karro
Areen lk 41-43

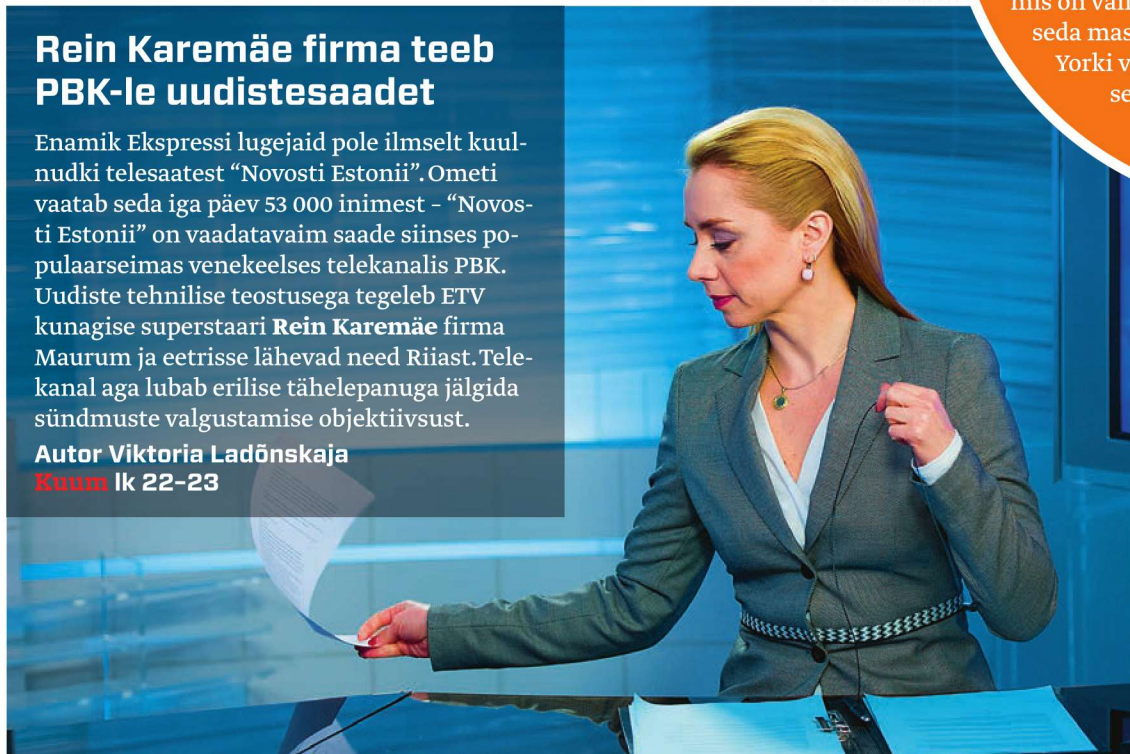
FOTO VALLO KRAUSER

Rein Karemäe firma teeb PBK-le uudistesaadet

Enamik Ekspressi lugejaid pole ilmselt kuulnudki telesaatest "Novosti Estonii". Ometi vaatab seda iga päev 53 000 inimest – "Novosti Estonii" on vaadatavaim saade siinses populaarseimas venekeelses telekanalis PBK. Uudiste tehnilise teostusega tegeleb ETV kunagise superstaari **Rein Karemäe** firma Maurum ja eetrisse lähevad need Riias. Telekanal aga lubab erilise tähelepanuga jälgida sündmuste valgustamise objektiivsust.

Autor Viktoriia Ladõnskaja
Kuum lk 22-23

FOTO PRIIT SIMSON

Väljaandja
Eesti Ajalehed AS
Narva mnt 11e,
Tallinn 10151 Eesti
Vastutav väljaandja
Hans H. Luik
Üldtelefonid
669 8080,
669 8044
www.ekspress.ee

TOIMETUS
Narva mnt 13, Tallinn 10151
Peatoimetaja
Allar Tankler
Toimetuse telefon
669 8030
Toimetuse faks
669 8154
E-mail **ekspress@ekspress.ee**
TV nädal **669 8085**

REKLAAM
Narva mnt 11e, Tallinn 10151
Üldinfo telefon
669 8040
Reklaamiosakonna
faks **669 8174**
info E-posti teel
reklaam@ekspress.ee
Trüki- ja internetireklaam
http://reklaam.lehed.ee/

Reklaamiosakond
kontaktid ja info

KLIENDITEENINDUS
Tellimine ja kojukande
probleemid
telefon **680 4444**
klienditugi@lehed.ee
Praaeksemplaride
ümbervahetamine
EE leviosakonnas Narva
mnt 11e
Trükikoda **Printall**

Toimetuse saadetud käsikirju ega fotosid ei tagasta ning juurdemaksuga kirju vastu ei võta.
Kõik Eesti Ekspressis avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses.
Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma Eesti Ajalehed ASi kirjaliku nõusolekuta on keelatud.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel 646 3363.

27. veebruari erinumber:

PULMAEKSPRESS

► Milline on nüüdisaja
Eesti pulm?

Ainult Eestis!

EUROJACKPOT

**LISA-
LOOS**

Esmakordselt Eestis loositakse välja legendaarne sportauto

PORSCHE 911 CARRERA

ja rahalised võidud 5 x 5000 eurot

Lisaloosis osalemiseks **hoia** 15. veebruarist 28. märtsini 2014 ostetud Eurojackpoti **pilet kindlasti alles!** Loosimine toimub kahes telesaates.

2. APRILLI TELESAADE

Loositakse välja rahalised võidud ja 20 piletit, mille omanikud osalevad PORSCHE 911 CARRERA loosimisel.

24. APRILLI TELESAADE

Loositakse välja PORSCHE 911 CARRERA ning loosirattas on summad 1000, 2000, 5000 ja 10 000 eurot.

EELDATAV VÕIDUFOND 127 750 EUROT

EESTI LOTO

Tutvu kindlasti mängureeglitega Eesti Loto kodulehel või müügipunktides.
Lotomängija peab olema vähemalt 16 a.

Mets ja Koidu kullakursil!

Kui Eesti suusatiim elab üle põlvkondade vahetust ja jääb Sotši olümpial medalitest kaugele, ei tasu veel hulluks minna, sest märdemeeste hulgas säravad eestlased täiega.

Madis Jürgen

madis.jyrgen@ekspress.ee

Sportdisõber avab plumpsti õlle ja toriseb, et mis märdemees, mis hooldetiim. Mis kuradi jutt see on! Suusataja sõidab, ega suusk üksi ei sõida!

Tõepoolest. Iga džentelmen viigib ise püksid ja teeb lipsusõlme ja lööb kingad läikima. Mis nende suuskadega siis teisiti on - võõpad määrdemeeste triikrauaga üle, harjaga läikima... Kogu teadus!

Tõsise suusamehe jaoks on see loll jutt. Tõsisel

suusamehel lööb see jutt pulsi lakke nagu Tehvandi tõus kolmandal ringil.

Kui sõidad kodus, lauda juurest metsa veerde ja tagasi, võid sõita selliste suuskadega, nagu heaks arvavad. Tiitlivõistlusteks suuskade ettevalmistamine on aga keeruline nagu mõrvajuurdus - kahtlused, prognoosid, vastuolud, ootamatud nüansid, ettearvamatud olukorrad...

MÄÄRDEMEHED Are Mets ja Peep Koidu tegid teist olümpiat järjest poolatar Justyna Kowalczykile olümpiavõidu väärilised suusad. Vancouveri olümpiamängudel 2010 võitis Justyna meie meeste määratud suus-

kadel kulla 30 km ühisstartiga vabatehnikadistantsil. Vancouverist tõi ta veel hõbeda ja pronksi.

Kuni aastani 2009 olid Are Mets, Peep Koidu ja **Urmes Välbe** Eesti koondise hooldemehed. Koidu oli **Raul Olle** isiklik määrija. Mets määris **Andrus Veerpalu** suuski ja Välbe **Jaak Mae** omi.

Nüüd, pärast Kowalczyki kulda 10 km klassikasõidus on Mets ja Koidu nii kõvad mehed, et Eesti Suusaliidul nende palkamiseks enam jaksu pole.

Raul Olle ohkab pahinal telefoni otsas ja selgitab kannatlikult määrdemehe ülesandeid. Kõigepealt otsitakse sadadest suuskadest need õiged, mis suusataja raskuse, pikkuse ja jumal teab millega sobivad. See töö algab juba suvel. Ja suvel peab määrdemees ka kõvasti trenni tegema, et talvel jõuaks sportlasel sabas püsida. Siis on tohutu hulk mustreid, mis suusapõhja alla pressitakse. Sooja ilma muster on suurem, külma ilma muster peenem. Määrdeid on samuti hunnikutes. Mida sa nendest kokku keerad...

VANA NORRALANE Magne Myrmo oli Veerpalu suusamäärija aastail 2001-2006 ning õpetas välja ka Metsa ja Koidu. Myrmo ei rääkinud suurt midagi peale norra keele, aga Jaak Mae sai sellest aru ja nii said nad oma asjad aetud. Myrmol oli Must Märkmik, kuhu ta oli aastaid märkinud üles lumestruktuure, pluss- ja miinuskraade, sademeid. Missugune määre toimis, missugune mitte. Sealt Myrmo märkmikust aeti näpuga rida, kui mõistus enam ei võtnud.

Kui praegu määri- vad suuski noored mehed, siis see, kes otsustab, missugused lõpuks välja valida, on ikka kogemustega tegija.

Ja teadmiste otsas ei saa ülbeks minna, tööd tuleb teha.

Hommikupoole ööd läheb määrdemehe uni ära, ta mõtleb ja mureseb. Lonksab oma kohvi ära ja tõttab tulede valgelt suuski katsetama - kas pidamist ikka on, kas libisemine püsib.

VIIMASE HETKENI. Nagu Lennart Meri kirjutas oma kõned viimasel hetkel, peab määrdemeister viimase sekundini olema valmis midagi muutma. Siis tuleb start ja nad jooksevad raja kõrval ja innustavad oma sportlasi. Karjuvad, silmad märjad, anuvad: tule veel, pressi veel, natuke veel!

Silja Suija vaatas telekast meeste 15 kilomeetri klassikasõitu ja tahtis **Lembitu Kuusele** helistada, et pea nüüd natuke vahet, lase kuulata, kuidas Soome hooldemees raja ääres röögib. Röökimine ei aidanud, **Iivo Niskanen** jäi 0,2 sekundiga neljandaks.

Kui määrdemees jääb imetlema oma naba (**Mati Alaveri** sõnastus), võib juhtuda nagu Norra naistel, kes läksid teatesõidus kulla järele, aga jäid võitjast 53 sekundit maha ja viiendaks. Ja mehed neljandaks.

Määrdemeister nuuksus pärast, et tal pole sellist määret nagu teistel ja palus Norra rahvalt vabandust.

Metsa ja Koidu tegemistest suusakuninganna õukonnas annaks kokku kirjutada-filmida trilleri, mida rahvas jälgiks, juuksed püsti, nagu praegu pühapäeva õhtul põnevat Taani krimiseriaali.

Ja et draama oleks täielik ja katarsis rabaks jalust, ütles Mets ja Koidu enne lõputiitreid vaikselt leebelt häälega, et oh, mis nüüd meie, Justyna ju sõitis, meie ainult natuke aitasime.

Sportdisõber avaks teleka ees plumpsti uue õlle: no mis mina siis räägin!

Millega eestlased veel Sotšis pildile pääsevad

- Juba olümpia avamise järel kuulutati välja parimad osavõtumaad olümpiavormide kategoorias. Eesti pääses selles arvestuses esiviisikusse.
- Laskesuusataja **Grete Gaim** on oma husky-läätsedega kindel suverään omal alal, no sellise asja peale annab tulla! Lisaks on tal roosa püss.
- Kategoorias "minu elukaaslane sai medali!" on samuti kuld taskus, selle teenis **Kadri Pihla**.

Eestlane a aga kes ne

Eestis plahvatuslikult kasvavas kiirleenuäris tegutsevad nii IRLi autoärimehest miljonär **Raivo Aavisto** kui Vladimir Putini lähikonda kuulunud vene ärimees. Riik läheb neil päevil järjekordsele katsele krediidikatku kuidagi ohjata.

TIPP-10: Kiirleenufirmade nõuded ja ettemaksud (2012)

Firma	Omanikud	Nõuded ja ettemaksud (summad on ligikaudsed)
SMS Laen	Aaro Sosaar, Aivar Riimets	12 000 000
Placet Group (Smsraha jt)	Sergei Astafjev, Aleksandr Kostin	10 500 000
Folkia Eesti filiaal (Monetti)	Raivo Aavisto (10%)	9 500 000
MCB Finance Estonia (Credit24)	Kai Karttunen	9 000 000
Hüpoteeklaen	Marina Lipavski, Toomas Paju	7 900 000
SNEL Grupp (BestCredit)	Sergey Kolesnikov, Tatiana Filippova	8 200 000
MiniCredit	Viktor Särgava, perekond Denisoff	4 100 000
Odav Laen	Jevgenia Velitško, Konstantin Gayzer, Eduard Kimask, Andrei Tšernõšev	3 700 000
Raha24	Mart Kolu, Martin Kolu	3 600 000
Ferratum Estonia	Jorma Jokela	aruanne esitamata

Andmed: Äriregister, MKM

Toivo Tänavsuu

toivo.tanavsuu@ekspress.ee

Majandusministeerium lõi hiljuti kokku üllatavad numbrid. Ministeeriumi siseturu osakonna juhi **Tea Danilovi** tutvustatud analüüsis väidetakse:

- Eestis on kuni 140 000 kiirleenu võtnud inimest. Ehk iga kümnes, tited ja raugad kaasa arvatud!

- Kiirleenu või tarbimiskrediidi tasumise kimpus olevate inimeste arv läheneb 50 000-le. Selles seltskonnas annavad tooni töötud, miinimumpalga või toimetulekutoetuse saajad ning töövõime-

tuspensionärid. Pigem noored ja pensionieelikud. Iga kolmas laenukontori väljastatud euro ei laeku tagasi!

- Kiirleenukontorite poolt inkassose antud võlanõuded küündisid läinud sügisel ligi 70 miljoni euroni. See on vanas rahas üle miljardi krooni!

- "Piiks-piiks ja tuleb"-stiilis hõlpsat rahakotitaidet (raskesti tajutava aastaintressiga, mida on hinnatud kuni 700protsendiliseks!) pakub pisikeses Eestis üle 120 ettevõtte. Tõsi, pool turust on kaputäie firmade käes.

- Kiirleenu turu kasvab 30 protsenti aastas. Uusi ahvatlevaid pakkumisi tuleb nagu seeni pärast vihma. Riigi senised jõupingutused väikelaenukatku pidurdamiseks on liiva jooksnud. Isegi Lätis, Põhjala riikidest rääkimata, on olukord palju parem: Läti laenukontoritel on litsentseeri-

mis- ja aruandekohustus juba üle aasta. Soomes näiteks ei tohi kiirleenu väljastada öisel ajal, kui kliendil on näiteks baaris napsisena "nuts" otsa saanud.

Ligi 100 rikkumist kahe kuuga

Eestis peab alates detsembrist 2013 tarbijakrediidi reklaam olema "vastutustundlik ja tasakaalukas". Ei tohi jääda muljet, et tegu on hõlpsa ja riskivaba võimalusega oma probleemide lahendamiseks. Laenuka koos on sisuliselt keelatud reklaamida mis tahes soodustusi.

Reaalsuses valitseb anarhia. Kääks justkui täiesti legaalne bisnis, kuid selle viljad on väga kibedad. Kohus menetleb enamikku kiirleenuvõlgu kiirkorras, süvenemata laenu vastavusse headele tavadele. Kohtumenetluses võib nõue kerkida mitu korda suuremaks kui laen ise.

Suuremate laenukontorite meedia-

kulud kerkisid mullu uuringufirma TNS Emori andmetel ligi 150 protsenti. Ja pärast reklaamipiiranguid nn jõuluostude perioodil veel teist sama palju!

Tarbijakaitseamet on viimase paari kuu jooksul tuvastanud ligi sada liiga jõulist tarbijakrediidi reklaami.

Peaaegu kõikide laenukontorite veebilehtedelt vaatavad vastu nägusad ja muretud tšikid, peibutades peadpööravalt lihtsate ja mugavate "lahendustega".

"Võlast vabaks lihtsalt, kiiresti ja soodsalt", hõikab Odava Laenu koduleht.

"Taotlus pole kunagi olnud lihtsam kui nüüd", sekundeerib SMS Raha.

Kes on need pidurdamatud laenuparunid?

Tegus investeerimispankur

TNS Emori andmetel reklaamis end mulle kõige jõulisemalt Credit24, kallates tu-

Armastab kiirlaene, endelt teenivad

rundusveskisse jahmatava hunniku raha – 4,8 miljonit eurot! (Tõsi, seda numbrit ja kõiki järgmisi meediakulusid tuleb võtta teatava mööndusega – uuringufirma ei võta arvesse reklaamidele tehtavaid suuri allahindlusi.)

Firma “nõuded ja ettemaksed” klientide suhtes küündisid 2012. aasta lõpuks üheksa miljoni kroonini, kasum ületas poolteist miljonit.

“Laenu tasu vaid 1€”, kutsus Credit24 veebileht tänagi.

Credit24 kaubamärgi omanik, Londoni börsil noteeritud MCB Finance väidab endal Eestis, Lätis, Leedus ja Soomes kokku olevat üle poole miljoni kliendi. Just Eestist on firma jaoks viimastel kvartalitel tulnud äri rekordkasv.

Firma üks põhiomanikke on Soome ettevõtja **Kai Karttunen**, kes toimetab väidetavalt rohkem Araabia Ühendemiraatides. Mehel on Ameerika tippulikooli finantsharidus, ta on juhtinud investeerimispanga Evli tütarühingut ning töötanud ka Goldman Sachs ning Credit Suisse heaks.

Kui Karttuneni finantsidel asutatud Soome mobiili- ja veebiprotiaal Iobox 2000. aastal 230 miljoni euro eest Hispaania telekomigigandile Telefonicalle müüdi, oli see pikka aega Soome IT-sektori suurim müügitehing.

Vilkad venelased

Küll need **Sergei Astafjev** ja **Aleksandr Kostin** on ikka töökad! SMS Money, SMS Raha, Laen.ee, Autokassa, Autolaenuabi, rääkimata siis “parimast sekspoest”, “sinu lemmikust” Eroshop.ee’st – need on kõik noorte internetiärimeeste bisnised.

“Kampaania!” kuulutab ühe duo laenukontori veebileht, millelt vaatab vastu rinnakas blondiin. Teine teatab, et laenu saab nüüd küsida isegi Maxima kauplustes: 10 minutiga on raha kontol.

Reklaamile kulutas Kostini ja Astafjevi laenuratas Placet Group mullu 3,5 miljonit eurot (TNS Emor, mööndusega). Tarbimislaene, kiirlaene või auto/kinnisvara tagatisel laene väljastati 2012. aastal üle

FOTO: ANDRAS KRALLA / ÄRIPÄEV, PILLE-RIIN PREGEL, MIHKEL MARIPUU / POSTIMEES / SCANPIX, SLON.RU, ERAKOGU

SAAGE TUTTAVAKS: Kiirlaenuärimehed Aaro Sosaar, Aleksandr Kostin, Sergei Astafjev, Viktor Särğava, Toomas Paju, Sergey Kolesnikov ja Raivo Aavisto.

17 miljoni euro, portfelli kasvas üle 100 protsendi.

Kasumitki tuli omajagu – poolteist miljonit (+ 68 protsenti). Ja Astafjev ning Kostin on tunnistanud, et nad lausa ootavad “vastutustundliku laenamise alaseid seadusemuudatusi”. Ilmselt seetõttu, et need aitaksid vabaneda tülikatest väiksematest konkurentidest.

Placet Group on laenuäri täisvereringe, kuhu kuuluvad nii laenukontorid, inkassofirma kui ka igati tarvilik rahastaja – meeste enda kontrolli all Tallinna Hoiu-Laenuühistu. Viimase kodulehelt vaatab vastu kaunitar, kuulutamas “uue muretu elu algust” ning ahvatlemas kundesid hoiustama intressiga 5,5 protsenti aastas (varem on pakutud rohkemgi). 2012. aastal hoia- tas nimetatud ühistu eest Eesti hoiu-laenuühistute liit, taunides ühistu alt kiirlaenuäri finantseerimist.

2011. aastani figureeris Placet Groupi omanikeringis **Valentina Tšaštšina**, maailmakuulsa küberkurjategija **Vladimir Tšaštšini** ema. Riigiprokuratuur kinnitab küll, et erinevalt teistest Tšaštšinite ettevõtmistest ei saa Placet Groupi puhul rääkida raha pesemisest (see äri sai Tšaštšinitelt laenu). Samas on firma kaudu käinud röveduste levitamine veebisaitidel tasutaporno.com, gaytutvus.com, venetibid.com ja litsid.com. Astafjev on Ekspressile väitnud, et tema firma serverisse pornot ei külvanud, seda tegid hoopis firma kliendid.

Eesti üks edukamaid autokaupmehi, Amserv Grupi aktsionär, IRLi staaži-

kas liige ja Viimsi võimu juureski figureerinud **Raivo Aavisto** on SMS-laenuäris juba aastaid.

Tema osalusega Monetti investeeris mullu Eestis turundusse üle miljoni euro (taas TNS Emori andmed). Firma laenumaht on tublisti üle 10 miljoni euro.

Alates 2009. aastast kuulub Monetti Põhjala riikides krediidi- ja finantsteenuseid pakkuvasse Folkia gruppi, peakontoriga Oslos. Ei ole tegu mingi suvalise nurgataguse laenukontoriga: firma rõhutab, et allub Norra finantsinspeksiioonile ning tal on litsents väljastada Euroopa Liidus VISA krediitkaarte.

Praegu käib Monettis kampaania, mis – olgem ausad – ju kohe kuidagi ei ahvatle kiirlaenu võtmata: kuni 30 päevaks saab uus klient laenu tasuta!

Ehkki Aavisto müüs oma suurema osaluse Monettis 2009. aastal, kontrollib ta praegu ühe Malta äriühingu kaudu kümnendikku Folkias. Ta on grupi suuremaid aktsionäre ning figureerib ka selle direktorite ringis. Folkia Eesti filiaali juhib tema abikaasa **Helen**.

Aavisto võrdustab kiirlaenamise pangandusega. Küsimusele, kas ta vahel karmavõlga ei tunne (lihtsameelsetele hõlpsalt raha jagades), vastab Aavisto, et “ei saa teemapüstitusest aru. Sellise küsimuse võiks esitada igale pankurile.”

Ja tal on õigus. Majanduskriis tõestas, et pangad, kes teevad praegu SMS-laenajate suunal vargsi antikampaaniat, ei pruugi olla sugugi õilsamad.

Vanad kalad

Kes meist ei oleks kuulnud laenukontorist SMS Laen, mis oli selles äris omal ajal üks pioneeridest. “Piiks-piiks, ja raha tuleb!” – meenub? 2012. aastal oli see “vastutustundlik, sõbralik, dünaamiline ja innovaatiline” laenufirma veel Eesti suurim kiirlaenaja. Aasta hiljem pani **Aaro Sosaarele** ja **Aivar Riimetsale** kuuluv ettevõtte reklaami alla üle 400 000 euro

►► 8

Jälgi Sotši taliolümpiamänge!

xtreme
SPORT

**Hoia omadele põialt –
võidavad nemad, võidavad Sinagi!**

**Ekstreemsed eripakkumised
nüüd ka E-poes/24h!**

» www.extreme.ee

(TNS Emor) ehk kuus korda rohkem kui aasta varem.

Nüüd on SMS Laenul, nagu ka **Mart ja Martin Kolu** Raha24-l (reklaamile ligi 800 000 eurot - meediakulude kasv 1400 protsenti) tükk tegemist, et tihedas konkurentsias oma "tordiviil" säilitada. Sest uued tegijad trügivad peale.

Aaro Sosaar toob välja, et kiiralaenud ei ole mingi Eesti fenomen. Ta räägib näiteks Londonis baseeruvast maailma ühest suuremast kiiralaenajast Wongast - palju kritiseeritud minilaenu firmast, kuhu igati lugupeetud riskikapitalistid on paigutanud üle 100 miljoni euro. Wonga teenis 2012. aastal rekordilise umbes 100 miljoni eurose ärikasumi, väljastades krediiti aastaintressiga kuni 5800 protsenti.

Eestiski tegutsev Ferratum, mille haare ulatub üle Euroopa ja isegi Austraaliasse, on edukalt müünud võlakirju ning omab Malta pangaliitsentsi. Ferratumi grupi direktorite nõukogust leiame ka eestlannast advokaadi **Lea Liiguse**. Credit24 emafirma aktsiad on aga noteeritud Londoni börsil.

Putini vaenlane

Uustulnukatest kraptsakaim sisenes jõuliselt turule 2012. aastal. Ta on - üllatus-üllatus - **Vladimir Putini** ning Peterburi oligarhide korruptiivse kokkumängu paljastanud vene äriimees **Sergei Kolesnikov**, kes 2010. aastal siia poole idapiiri põgenes.

Kolesnikov oli Putini usalduslik sõber, kuni saatis kolm aastat tagasi toonasele vene presidendile **Dmitri Medvedevile**

avaliku kirja, paljastades, kuidas Putin endale lojaalsete äriimeeste kaudu Musta mere äärde sadu miljoneid dollareid maksvat üliühket paleed ehitab. Oligarhid saanud riiklikud suurprojektid ja panustasid vastutasuks salajasse *offshore*-investeeringufondi, kus Putinil olla järe ots.

Nüüd on "vilepuhujast" Kolesnikov suurosanik Eesti laenufirmas BestCredit, mille reklaamnägudeks on maratonaaristest kolmikud **Leila, Liina ja Lily Luik**. BestCredit lendas aastaga turu esikümnesse, selle laenu maht küündis 2012. aastal ligi 10 miljoni euroni.

"Täiesti normaalne legaalne äri - ei ole minigeid probleeme," teatab Kolesnikov Ekspressile põgusas telefonivestluses kusagilt kaugel maal.

"Eesti on üldse äri tegemiseks parim koht Euroopa Liidus: siin on stabiilne ühiskond, normaalsed seadused, mõistlik maksukeskkond ja tugev kohtuvõim. Korruptsioon puudub," kiidab äriimees, kes on olnud Eestis ka kinnisvara ning kellele kuulub Mäol asuv tööstus, mis teeb sõna otseses mõttes sitat saia ehk olmejäätmetest mitmesuguseid tooteid.

Osavad rahapööritlejad-ühistutegelased

Aga turul on teisigi värskeid nägusid. Noored kohe teavad, kuidas raha leida ja seda tulusalt pöörlema panna - vaja on mõistagi ühistut.

Nii näiteks on Kohtla-Järve äriimees **Aleksei Kiprushenkov** tegev vastloodud Põhja-Eesti Hoiu-Laenuühistus, mis

lunib hoiule meie vaba raha. Samal mehel on ka uus laenukontor Express Credit, mis seda raha meelsasti pööritaks. Reklaamile kulutas Express Credit mullu üle 750 000 euro (kasv 3500 protsenti!).

Sarnane ratas on käima lükatud Lõuna-Eestis, kus toimekad noored linuarmastajad **Julija Šapovalova** ja **Marina Belkova** on käivitanud nii Raha Hoiu-Laenuühistu (jah, nimi tõesti selline!), mis kutsus hoiustama intressiga 15 protsenti aastas, kui ka laenukontori Credit.ee.

Lätlased toimetavad Eestis Vivus.ee kaubamärgi all, mis teatab end olevat "tänapäeva inimesele" - s.o firma definitsiooni järgi kiiretele (kes "teavad, et nad elavad ainult korra" ja on "adrenaliinisõltlased"), rahulikele (kes "otsivad mugavust ja armastavad häid asju"), kahtlustavatele (kel on "pidev valvelolek ja ettevaatlikkus"), edumeelsetele ning teadlikele ("elavatele otsüklööpeediatele").

Just sellistele inimestele pakutakse avasüli "kiireid ja lihtsaid laenu teenuseid", võib firma kodulehelt lugeda. Eesti kontori juhiks on lätlased palganud endise Parex panga riskijuhi ning põllumajandusministeeriumi siseaudiitori **Aleksandr Lavrentjevi**.

Värvikad figuurid

Pink Eesti tuntud ettevõtjatest, kes veel kiiralaenuäri seotud pole, järjest lüheneb. Sel alal toimetab perekond **Modyd**

(Trimo Investments), saarlastele töötab aga "lihtne laen - lihtsam elu" loosungi all leevendust **Vjatcheslav Leedo**. Isegi Eesti ühel edukaimal *startup*-ettevõtjal, rahavahetusteenuse Transferwise turule toonud **Taavet Hinrikusel** on osalus kiiralaenuäris - firmas 1Credit.

Eesti kiiralaenu turult leiame tegutsemas ka endise transiidiarimehe **Aleksander Denisoffi** ning hämara taustaga endise saiatöösturi **Alari Valge**. Need kaks koos advokaat **Viktor Sargavaga** majandavad laenukontorit Minicredit ("Ära ela ilma rahata"), millel harud veel Lätis, Gruusias ja Poolas ning mis figureeris 2012. aastal Eestis samuti turu kümne suurima tegija seas.

Hüpoteeklaenu annavad samanimelise firma alt aga tegelased **Boris Shesterikov, Marina** ja **Eduard Lipavski** ning **Toomas Paju**. Kaks viimast on seni tähelepanu pälvinud aktiivsete spämmimeritena. Härra Pajust rääkis 2011. aastal üks Kanal 2 "Reporterit" videolõik, kus keegi "meeleheitel invaliid" parkis kaubamaja kõrvale maasturi suure plakadiga "Toomas Paju maksa võlad ära".

Võib-olla juba sel nädalal saadab majandusministeerium valitsuskabinetti uued ettepanekud kiiralaenu turu korrasdamiseks. Kõne all on nii krediitkulukulude lae vähendamine, sissenõudmiskulude piiramine kui ka laenukontoritele litsentside väljastamine.

Ent pidu käib edasi. Tarvitseb vaid äriregistrisse sisestada sõnad "laen", "loan", "credit" või "money", kui sealt pritsib vastu uusi tegijaid nagu äädikakärbseid. Asutatud on isegi ettevõtte nimega Credit INSULT!

Kaks korvitäit aastas. Tasuta.

Keskmine Eesti pere kulutab toidule 300 eurot kuus.* Prisma Kontot kasutades saad sa selle eest iga kuu tagasi 9 euro eest Prisma raha. Aastas teeb see 108 eurot ehk kaks ostukorvi toitu niisama.

PRISMA

*Nielsen Shopper Trends 2013 uuringu tulemused

Konto.

Nordpeis

KAMPAANIA AHJUD 2014

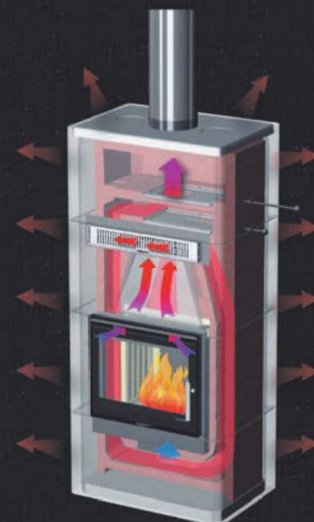
NORRA KVALITEET

SALZBURG L

3779 €
~~4446 €~~

Soojussalvestus ja konvektsioonisoojus ühes

Salzburg L

Salzburg M

SALZBURG M

2490 €
~~2930 €~~

SALZBURG M+1

2780 €
~~3295 €~~

SALZBURG L+1

4232 €
~~4979 €~~

SALZBURG XL

4450 €
~~5236 €~~

SALZBURG XL+1

4999 €
~~5899 €~~

SALZBURG XL+2

5577 €
~~6561 €~~

AHJUDE TEHNILISED ANDMED

MUDEL	M	M+1	L	L+1	XL	XL+1	XL+2
KAAL	610 kg	717 kg	965 kg	1206 kg	1330 kg	1672 kg	2014 kg
MÕÕDUD	K 1485 mm L 680 mm S 480 mm	K 1805 mm L 680 mm S 480 mm	K 1740 mm L 800 mm S 550 mm	K 2160 mm L 800 mm S 550 mm	K 1650 mm L 1150 mm S 600 mm	K 2050 mm L 1150 mm S 600 mm	K 2450 mm L 1150 mm S 600 mm
KASUTEGUR	84%	85,2%	90%	90%	87,6%	89%	90,5%
SOOJA-SALVESTUS	100% – 4,9 h 50% – 14,1 h 25% – 21,7 h	100% – 5,7 h 50% – 13 h 25% – 20,5 h	100% – 4,4 h 50% – 16,7 h 25% – 27,0 h	100% – 6,7 h 50% – 10,6 h 25% – 22,6 h	100% – 6,7 h 50% – 10,6 h 25% – 22,6 h	100% – 6,7 h 50% – 10,4 h 25% – 21,7 h	100% – 7 h 50% – 10,1 h 25% – 20,8 h
SALVESTATUD ENERGIA	39,5 kWh	40,2 kWh	87,2 kWh	87,2 kWh	87,6 kWh	88,6 kWh	90 kWh
KÕETAV RUUM	kuni 50 m ²	kuni 60 m ²	kuni 70 m ²	kuni 80 m ²	kuni 80 m ²	kuni 90 m ²	kuni 100 m ²

Ühendus korstnaga pealt, tagant, küljelt.

Suur valik sooduspakkumisi:
www.raidkivi.ee

Salong KAMINAKODA
Tallinn: Pärnu mnt 139e/2, tel 677 6977
Tartu: Tähe 127e (Xnord OÜ Kaminasalong), tel 5661 5954

KAMINAKODA

kaminakoda@raidkivi.ee • www.raidkivi.ee

JUHTKIRI

President elu parimas vormis

Toomas Hendrik Ilves näitas hiljuti taset. Pärinedes ise sotsiaaldemokraatide ridadest, saatis ta tagasi kaks liberaalse valitsuse seaduseelnõu, mis ahistasid äritegevust. Üks puudutas üle 1000euroste arвете registreerimist maksuametis, teine autode maksustamist. Usun, et presidendil on veelgi energiat ja tarkust, et rahvale nõu anda.

Näiteks.

- Kumb on parem: kas nimetada peaministriks eestlastest kõige kõrgemale poliitilisele postile tõusnud Siim Kallas või peksta vanade parteimeeste ettepanekud tagasi, kuni nad esitavad täiesti värske kandidaadi, näiteks Ülle Madise või Kersti Kaljulaidi, et saaksime kord näha, kuidas tark eesti naine riiki juhib?

- Kuidas summutada kipitust kurgus, kui näed rahvaloenduse andmeid ja saad aru, et sinu meeskond kaotab, et meid jääb siia liiga vähe oma riigi üleval pidamiseks? Ilves teab väliseestlasena seda tunnet, kui eestlasi oli vabas maailmas vähe. Isiklikust jonnist hakkas ta eesti luulet tõlkima. Vabas riigis aga on meil järsku jonn otsas. President märkab Abjast läbi sõites kindlasti, et nende järel, kes tahtsid ära minna, lähevad nüüd ka need, kes esialgu ei tahtnud. Arstid lähevad rikkamasse riiki, sünnitusealised naised lähevad rikkamasse riiki, pankade kasum kantakse rikkamasse riiki. Nii ei saa me ise iial selleks Rikkamaks Riigiks. Kas meil on Jõuetu Pealtvaatamise Vabariik?

- Kuidas hoida vaimu, nagu väliseestlased okupeeritud kodumaa peale mõeldes? Ehk tuleb minna vapralt raksu Euroopa Liiduga ja öelda, et teie tõmbekeskused on nüüd küllalt tõmmanud meie poolt kinni makstud haridust ja meie pealt teenitud pankade kasumit? Peab olema viis Brüsselile seletada, et vaba liikumine on toonud ehmatavaid tagajärgi ja me peame end kaitsma, kompensatsiooni saama... Ma ei oska seda sõnastada. Brüsselis töötanud Ilves aga oskab.

- Rääkides põhiseadusest, võiks THI kindlasti puudutada kirjavahetuse saladust internetis. Kas *g-mail* on ikka sama mis armastuskirja kirjutamine plangule? Kas meie järel nuhkimine polegi enam kuritegu? Riigikohtu arust (25.7.2009) kuuluvad saladuse alla vaid sõnumid, mis on teel meie postkasti, aga postkastis endas võib sorida. Meie president juhib nüüd Euroopa andmeilve arendust. Just õige mees selgitama!

Minu arust võiks president julgustada ühiskonna eliiti moraalsele puhastumisele. Me pole pakkunud sportlastele ja poliitikutele vanade pattude tunnistamise ja nendest vabanemise tava. Võtan omaks, et ajakirjanduslikul näägutamisel on siin oma roll. President teab, et Öhtumaades, võib-olla tänu kristlusele, annab vabandus ka halastuse. Miks riigimehed peavad ajakirjaniku eest lifti põgenema või igavesti valetama “ma ei tea, kust partei raha tuli” ja “see oli kinkekaart, mitte pistis”? Või räägib sportlane: “Ma ei ostnud dopingut, andsin hoopis doktorile laenu!” Võib-olla puudub meil filosoofiline vaade asjadele. Ma ei tea, ma pole Columbia ülikoolis filosoofiat õppinud. Aga mulle ei meeldi kinnine ring, et ülestunnistaja on reetur.

Mis on presidendi igapäevatöö? Monoloogide pidamine. Monoloog Riigikogus, monoloog kooliaktusel, monoloog iseseisvuspäeval. Pikemaid usutlusi, kus end avada, president ei anna (üks meeldiv erand oli Läti intellektuaalide ajakirjas Rīgas Laiks).

Seda enam panen lootust tänavusele aastapäevakõnele, mida mul on au kuulata otse saalist. Aitäh kutse eest!

Head iseseisvuspäeva!

Hans H. Luik

FOTO ERAKOGU

WISE WORDS: Toomas Hendrik Ilves on pädev just asjus, mida EV vajab. Aeg jõulisem olla.

SAHINAD JA HÜÜDED

EESTI OKUPEERITI! Internetipõhises ühiskondlik-poliitilises arvutimängus eRepublik, mida ka eestlased on usinalt mänginud, okupeeris Argentina meie virtuaalse kodumaa – just nagu kiuste vabariigi aastapäeva eel.

KUHU KADUS BATRAKOVA? Tallinna linnapea **Edgar Savisaar** on viimased nädalad käinud ringi ilma ustava adjutandi **Moonika Batrakovata**. Kas Tallinna esiduol on konflikte? Tuleb välja, et ei. Batrakova on lihtsalt puhkusel Jaapanis.

VALGEVENELASED OTSIVAD SÕPRU Couchsurfingu kommuuni kuuluvad eestlased saavad üha enam kirju Valgevene noortelt. “Ole mu sõber, kutsu mind külla ja aita mul Schengeni viisa saada,” kirjutavad nad. “Kui kõik hästi läheb, siis saad \$\$\$.” Kes haistavad teenimisvõimalust, siis olge parem ikka ettevaatlikud. Kui valgevenelasest sõber Schengeni viisaruumi ära kaob, siis vastutab küllakutse saatnu.

ODAV OLI, AUSALT! Väljaande Dengi (kirjastuse Kommersant majandusteemaline nädalaleht) andmeil kulutas Venemaa Sotši olümpia ettevalmistamiseks umbes 6 miljardit dollarit, neist 3 miljardit moodustasid eelarvelised kulutused ja 3 miljardit – erainvesteeringud. On veel üks huvitav olümpia-

ga seostuv number: Sotši mängude jaoks varuti 710 000 kuupmeetrit mullust lund. Ning olümpiamängude eel müüdi üle miljoni valge olümpiakaru, mängude maskoti.

OJULANDIST SAI AADLIK 2. veebruaril sai Eesti eurosaadik **Kristiina Ojula** (pildil keskel) Gruusias aadlitiitli. Gruusia kuningakoja pärija printsess **Anna** pühitses eurosaadiku Gruusia kuningriigi kuningliku ordu liikmeks. Ojulandi uueks tiitliks on seelses keeles Mandilosani ehk *dame*.

OLÜMPIASANGARID! Kas keegi teab, millal Poola suusakaunitari kullale määratud **Aare Mets** ja **Peep Koidu** olümpialt kodumaale tulevad? Lennujaama võiks ju vastu minna!

FOTO ILMAR SAABAS

Šmigun-Vähi ostis vahetult dopinguloo eel elamu

Kuujagu enne teadet positiivsest dopinguproovist ostis endine tippsuusataja **Kristina Šmigun-Vähi** endale uue elukoha. Tallinna ääres Haabersti linnaosas asuvast kahe pere elamust sai Šmigun-Vähi omaks pool elumaja.

Roostiku tänaval asuva kinnistu suu-

rus on 1442 ruutmeetrit ning maja valmis 2008. aastal. Kinnistamisavaldus kannab kuupäeva 12. november 2013. Torino olümpiamängude taasavastatud proovidest dopingujäakide või ametliku nimega “halva analüütilise näidu” leidmiseni jäi alla kuu.

guud

LÕPUKS OMETI

Hea, et Toobalilt ja teistelt joobalilt

võetakse lõpuks ometi saadikupuutumatus, et neile esitatud süüdistused võõraste meilide lugemises ja dokumentide võltsimises ometi kohtus arutlusele jõuaksid.

UUS NIMI! Nokia kontserdisaal Solarise keskus pidavat loobuma Nokia nimest. Kas Google või Huawei on juba Rebastega patsi löönud?

AI-AI-AIPÄÄD Reformar Remo Holsmer võrdles Siim Kallast iPad Airiga, mis olevat innovaatiline ja ambitsioonikas. Tegelikult pole Air ei seda ega teist - see kaalub eelkäijatest lihtsalt veidi vähem...

MÕH? Veebikülg kehatrimmi.ee andmetel aitab maapähklivõi kaalu alandada. Ootame huviga uudiseid tagumiku pringiks muutvatest vahu-

bääd

kommidest ja kõhu pesulauaks muutvatest Oreo küpsistest.

NÄDALA SÕNA

Piirileppeajaveeb

Kaua tehtud, kaunikene! Piirilepe sai lõpuks allkirjad ja veebimeedias sai sel puhul piirileppeajaveebi kaudu infokilde ja -killukesi, fotosid, videoid, pikemaid ja lühemaid käsitusi, kommentaare, analüüse. Väike samm inimkonna, suur samm Eesti jaoks. Vt ka veebibeebi, beebiblogija Mariann, Aleksei Navalnoi, www.lotman.ee, Jäääär, InBoil, õueaiaumbauk, mäeumbaed, paet-paeta-paeta, pada aeti, Autorollo.

FOTO ERAKOGU

PALJU ÕNNE MEILE! Stockholmi loodusmuuseumis tähistab Eesti vabariigi 96. sünnipäeva temaatilise riietusega hund-pärilkanatopis. Tunnistajate sõnul on lind jumekam kui kunagi varem!

FLÄSH!

NB! Tähelepanelik lehelugeja! Kui pildistasid midagi uudislikku või naljakat - saada pilt meile! Eesti Ekspressi paberväljaandes avaldatud FLÄSHi saatjale maksame honorari 65 eurot puhtalt kätte. Pildid palume saata aadressil ekspres@ekspres.ee. Ekspressil on õigus fotot kasutada kõikides ASi Eesti Ajalehed paber- ja digiväljaannetes.

Medalit väärt

Mercedes-Benz maasturid on talialadel kindlalt tipus - seda nii säästlikkuse, turvalisuse kui ka suutlikkuse osas.

9400 EUR

Mercedes-Benz M-klassi medalit väärt pakkumisega võidak.

Medalipaketi sisaldavad: metallikvärv, õhkvedrustus, multimeediasüsteem COMAND ONLINE koos 7" diagonaaliga värviekraani, 10 GB kõvaketta ja navigatsiooniseadmega, kolmetsooniline kliimaseade, elektriline tagaluuk, elektriliselt kokkuklapitavad pimestamisvastased küljepeeglid jpm.

GLK medalipaketi
hinnavõit

7000 EUR

GL medalipaketi
hinnavõit

9220 EUR

Vaata medalipakkumisi www.mercedes-benz.ee/maasturid

Silberauto on
Eesti Olümpiakomitee
toetaja

Mercedes-Benz
The best or nothing.

Keskmine kütusekulu 5,8 - 11,8 l / 100 km, CO₂-emissioon 154 - 276 g / km.

Kampaania kehtib kuni 31. märts 2014.

SILBERAUTO

Silberauto Eesti AS esindused: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 626 6000 Tartu, Ringtee 61, tel 730 0720 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 445 1990 Rakvere, Haljala tee 1, tel 660 0152 www.mercedes-benz.ee Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto: Tallinn, Järvevana tee 11

KÄERAUDADEGA TEINETEISE KÜLGE
AHELDATUD: Anneli Kolk ja Anne-Maarja Gross pärast Peruu narkokontrollile vahele jäämist.

NARKOMUULA VÄRBAMINE: “Sau, piff, mul sulle pakkumine!”

Ekspress avaldab katkeid Facebookis toimunud vestlusest, mille käigus sõbranna meelitas kaks eesti tüdrukut Peruust kokaiini tooma.

Oktobri algul jäid eestlased **Anneli Kolk** (19) ja **Anna-Maarja Gross** (22) Peruu Cusco lennujaamas vahele kuue kilo kokaiiniga. Hiljuti mõistis Peruu kohus tüdrukutele narkootikumide veo eest üheksa-aastase vanglakaristuse.

Kuid kes olid need inimesed, kes Anneli ja Anna-Maarja Peruuksse narkomuulaks saatsid? Ekspress avaldab löike Facebookis toimunud vestlusest, milles Anne-Maarja sõbranna (nimi toimetusele teada) võimalikust tööotsast esimest korda räägib.

Vestluses esineb sageli viide kellelegi “Nellyle”, keda asjaga kokkupuutunud inimesed kirjeldavad kui mustanahalist, kes elab Lõuna-Euroopas ja allub omakorda narkomuulade äri laiemas plaadis kureerivale Nigeeriast pärit **George’ile**.

13. AUGUST:
Värbaja teeb pakkumise
Sõbranna 17:54

sau piff anna endast teada mul sulle pakkumine 18. august
Anne-Maarja Gross 18:37
 Ma miskit kuulsin liisu kaudu .ja mulle sobib. peaasi et saaks minema ...kuid mul pole ju võimalik hetkel rahaliselt. Et reisida jne.

Ja veel mul ainult id kaart mis tähendab. Et ymber istumisega bussidega saaks vaid saksamaale .ja kui tööd oleks veel siis äkki oleks veel võimalik kui ma võtaksin Anneli Kolk .kaasa kuna tema oskab inglise keelt mis tasuks ära ja ta oleks kohe nõus .ÜKS KÕIK KUHU MINUGA MINEMA

Sõbranna 18:48

hmmm okey kas me võiks täna kokku saada või sis epl? ma suhtleks inimesega kelle kaudu sinna saab jne ja kuidas ekjuu;)

Anne-Maarja Gross 18:55

Ok esmaspäeval sobiks muidu kuna täna mul tuleb sõber tallinnasse keda ma pole 4 aastat näinud ja ma ei tea kas jõuaks

Sõbranna 18:55
 okey;)

21. AUGUST:
Värbaja õhutab reisile minema
Sõbranna 13:13

sauu tibu kas olete rääkinud temaga?
Anne-Maarja Gross 13:15

ei keegi pole meid sõbralisti lisand ..
Sõbranna 13:17

aga rääkige sis temaga siis saate infi kuna ma ei viitis olla vahendaja .

Anne-Maarja Gross 13:18

jh :d

Sõbranna 13:18

kuidas sul läheb yldse?;)

Anne-Maarja Gross 13:18

nuuu ütleks nii ,et alati võiks paremini minna

22. AUGUST: Tulevane narkokuller lööb kõhklema
Sõbranna 15:47

kas olete suhelnud? või ei ole?;)

Anne-Maarja Gross 15:53

ei ole

Sõbranna 15:55

mix mitte??:D

Anne-Maarja Gross 15:56

kuna ma ju ei oska

Sõbranna 15:56

totuke sa peaks oskama inka keelt ju aga annely?

Sõbranna 15:57

oh teid kyll...

Anne-Maarja Gross 15:58

jh oh meid nu maa ei tea nuh

Sõbranna 15:58

nu te oleks see nädal juba lännud D soojale

12. SEPTEMBER:

Värbaja mossitab raha pärast

Sõbranna 0:22

jep.... te minge tripile, mina teist kuulda ei taha.

Anne-Maarja Gross 0:25

ma ei mõelnud seda võtta kui trippi vaid kui tööle minekut nagu algselt jutt oli kuigi lootsin ,et pikemat aega saan eemal olla ja miskit jälle õppida ..kuid hetkel ma ei mõista juba mõhkugi mul tunne nagu mina oleksin miskit hullu teinud ,et sa ei taha mind näha ega tunda !!?

Sõbranna 0:26

ei ole. lihtsalt sina ja annely olete osa sellest ja ma tahan natuke eemal olla. teist.

Anne-Maarja Gross 0:27

ok saan aru

Sõbranna 0:27

te olete mulle kallid aga ma ei suudaks teiega suhelda normaalselt, sest ei tia mis te nellyga rääkinud olete. Ma olen ta ära blockinud igalt poolt seega suhelge temaga ise.

Anne-Maarja Gross 0:27

sa tead, et ma ei oska inglise keelt

Sõbranna 0:28

annely sis. aga jh ma rääkisin nellyga et see stress jne värk et ma tahan ka mingit raha aga see ei tule kõne allagi seest me ei saa läbi temaga

Anne-Maarja Gross 0:29

ta on rääkinud millest nad on rääkinud ja seda ka rääkis sulle.. ehk siis mitte midagi pml

Sõbranna 0:34

tyra teil muidugi hea raha tuleb jne mida mina selle eest saan sittagi. see- ga aidaaaaaaa.....

15. SEPTEMBER:

Värbaja viimane soov

Sõbranna 19:04

millal sis minek? 19. september

Sõbranna 20:02

Mis te ei suhtle minuga v???D annely jooksis kohe fbst välja tublid.... Millal te liigute? 23. september

Sõbranna 0:25

Nu sau millal te sis lõunamaale?;) saatke meile kh pikest

Anne-Maarja Gross 0:27

jhh .. ma ootan annelit et ta siis räägiks uudiseid

Sõbranna 0:29

kus ta sis pesitseb?:9 nu eks andke sis mulle ka teada. sest ma ei usu et me enne seda reisut vb näeme sis .jõudge ikka mu synna ajaks tagasi

Ülo Jalakas

Eriliselt võluvad kaaslased kaasaegsele inimesele!

● Yorkshire'i terjer

● Malta bichon

● Chihuahua

Royal Canin'i spetsiaalselt erinevatele koeratõugudele kohandatud toidud aitavad ennetada peamisi tõule iseloomulikke terviseriske.

ME HOOLIME LOOMADEST

Meie hool väljendub koertele ning kassidele õigesti tasakaalustatud toidu pakumises, iga lemmiklooma eripärade ja vajaduste tundmaõppimises ning austamises. Teeme koostööd teadlaste, loomaarstide, loomakaitseorganisatsioonide, kennelite ja kasvandustega, et iga päevaga oleks rohkem neid lemmikloomi, kellel on võimalus süüa kvaliteetset, tervislikku ja sobivat toitu.

YORKSHIRE TERRIER

CHIHUAHUA

MALTESE

Yorkshire'i terjerid on uhked miniatuurised lõvid, keda kaunistab suurepärane, tervet keha kattev lakk. Kuigi nad näevad välja armsad, on nad siiski läbinisti terjerid. Väikesed yorkie'd kui aktiivsed ja intelligentid seltsikoerad on entusiastlikud, kuid loomult tasakaalukad. Yorkshire'i terjeritele sobib toit, mis

rahuldab nende nõudlikku isu ja hoiab nende tervist ka vanemas eas. Samuti peaks yorkie'de toit sisaldama kõike vajalikku nende kauni karvkatte säilitamiseks.

Chihuahuad on kiired, valvsad ja väga julged. Chihuahuadel on võime oma omaniku ja lähedaste inimeste käitumist ette aimata. Kuna chihuahuad on loomu-

poolest uudishimulikud ja üllatavalt vaprast, peab neile alati viimane sõna jääma ning seda isegi siis, kui nad seisavad silmitsi palju suuremate koertega. Kokkuvõttes on chihuahuad ideaalsed seltsikoerad. Chihuahuade toitumise juures on olulisemad aspektid õige toidupala suurus ja kuju ning isuäratavad maitseid.

Malta bichonid on elavad, südamlukud, väga kuulekad ja väga intelligentsed. Nad on suurepärase ja elegantsed seltsikoerad. Malta bichon on arvatavasti iidne koeratõug – nende väikesekasvuliste koerte esivanemad elasid Vahemere keskosa sadamates ja linnades. Malta bichonid vajavad toitu, mille koostis oleks rikastatud

erinevate rasvhapete, kurgi-rohuõli ja biotiiniga, et hoida nende pikka karva terve ja säravvalgena. Samuti võib malta bichon olla toidu suhtes valiv, seetõttu peab talle pakutav toit olema eriti isuäratav.

Kirsti Vainküla

kirsti.vainkyla@ekspress.ee

Trepid Riigikogus on lõputud. Kui muidu ei saa **Andrei Vesterineni** (29) raskest puudest aru, siis see avaldub just treppidel. Andrei peatub igal astmel, sest vasak, proteesiga jalg ei paindu. 2008. aasta suvel astus ta Afganistanis miinile ning jäi ilma jalast.

Nüüd jälgib Andrei, väikese tütre isa ning Tallinna ülikooli juuratudeng, kuidas Riigikogu saadikud arutavad Eesti kaitseväelaste saatmist Kesk-Aafrika Vabariiki. Sellel kuumal maal valitseb verine vihavaen muslimite ja kristlaste vahel; vohab malaaria ja hepatiit. Eesti tahab saata 55 meest sellesse kaosesse korda looma. Sinna, kus kõige ohtlikum on sattuda valel ajal valesse kohta ehk masirahutustesse, kus relva kasutamine enesekaitseks on peaaegu võimatu.

Riigikogu eelistused said selgemaks nädal tagasi, kui pärast Aafrika-missiooni võeti järgmisena käsile peretoetuste suurendamine. Eelnõu kohaselt oleks tulevast aastast suurenenud pere teise lapse toetus 19 eurolt 58 euroni. Riigikogu otsustas aga Keskerakonna eelnõu esimesel lugemisel tagasi lükata.

“Milline siis on prioriteet – riigil on sõrmenipsust anda 2,7 miljonit eurot 55 mehe jaoks, kuid samas keelduvad nad tõstmast lastetoetust 19 eurost suuremaks?” imestab Andrei.

Ekspress pakkus sõjakäiku pooldavatele koalitsioonipoliitikele võimalust Andreiga sel teemal väidelda.

Üks Reformierakonna naissaadik ütles ära. Ta ütles vabanduseks, et on sisimas vastu ja jätab hääletamata.

Ka üks IRLi saadik kinnitas, et on missiooni vastu, kuid avalikult ei saa seda öelda. Tal on tuttava laps sinna minemas.

Annely Akkermann (IRL) oli aga kohe nõus.

Akkermann hilineb veidi, kui me teda Riigikogu pääslas ootame. Kui Andrei tema järel aina uusi ja uusi treppe võtab, ei vaata Akkermann kordagi taha. Talle ei tule pähe, et ühejalgsel sõjaveteranil võib olla liikumiskõrge. Liftid, ütleb ta, on “kusagil maja teises tiivas”.

Andrei naeratab mõistvalt.

Istume suures koosolekuruumis pika laua taga. Õhkkond on ametlik. Akkermannil on ees patakas pabereid, kus lõikude viisi ridu alla joonitud.

Mida te õigupoolest toetate, saadik?

Jah, Annely Akkermann pooldab Eesti sõdurite saatmist Kesk-Aafrika Vabariiki. “Mulle väga meeldib, kui lasteaias lapsed ütlevad, et tahavad saada päästjaks, tuletõrjujaks, politseinikuks, sõjameheks. Ideaalid on üllad. Ja kui kaitsepoliitika planeerijad, sügavalt professionaalsed inimesed, on jõudnud otsusele, et Eesti minek kuhugi missioonile on rahu tagamiseks vajalik, siis ma usaldaksin neid.”

Saadik, unustage Kesk-Aafrika, tõstke parem lapsetoetust!

Afganistanis jala kaotanud kaitsevälane peab Eesti sõdurite saatmist Kesk-Aafrika Vabariiki mõtteks. Missiooni pooldav riigikogu saadik **Annely Akkermann** vaidleb talle vastu.

SAADIK JA SÕDUR: Afganistanis haavata saanud Andrei Vesterinen heidab Annely Akkermannile ette, et Riigikogu lükkas tagasi lastetoetuse suurendamise seaduse eelnõu.

Kolm aastat tagasi reservi läinud Andrei ei vaidlegi: “Endise kaitsevälaseks saan aru – kaitsevälased tõendasid koalitsiooniriikidele, et Eesti suudab täita oma ülesandeid sama hästi nagu teised riigid. Sõduri jaoks on kõige tähtsam käsk – kui see nii pole, on sõdur vales kohas. Kui tuleb käsk minna sõjapiirkonda, siis riik läheb ja teeb koostööd teiste riikidega. Kaitseväest ma saan aru.

Aga poliitikutest mitte. Kas see otsus ei ole liiga kiire?”

Kui minu isa kohtus **Jaak Aaviksooga** – ta oli siis kaitseminister – ja küsis, kas ta teab, et haavatud kaitsevälased kardavad Inglismaalt ravilt siia tagasi tulla, imestas Aaviksoo, miks. Aga sellepärast, et bürokraatiat on palju. Riik polnud valmis haavatuteks. Kas praegu ollakse valmis, et sinna minna? See on ohtlik piirkond.”

Annely: “Põhimõtteliselt ju kõik teavad, et lähevad kriisikolde. Et võib juhtuda õnnetus. Kui see õnnetus juhtub, pole keegi kunagi valmis. Mul on kahju, et veteranipoliitika on nii aeglaselt ellu

rakendunud. Seitsme aastaga oleme siiski palju edasi arenenud.”

Tõstke sõduri palka Eestis

Andrei: “Minu sõbrad Scoutspataljonist ootavad seda missiooni – nende 630eurone palk pole äraelamiseks piisav. Missiooniga saab teenida.

Indias istuvad vanglas meie nn piradid, kes just raha pärast läksid sellele tööle. Aga miks nad läksid piraate kütima? Sest missioonid hakkasid lõppema, 630 eurot ei elata neid. Võib-olla riik võtaks selle 2,7 miljonit eurot ja panustaks kaitsevähke? Mitte Kesk-Aafrikasse, vaid reasõduri palgaks? See on investering, kui kaitsevälased jäävad teenistusse Eestis.”

Annely: “See on Euroopa Liidu missioon ja me vajame Euroopa Liidus ühist kaitsepoliitikat. Kaitsepoliitika pärast muretsuvad eelkõige idapiiriiriigid – Baltimaad ja Poola. Me viime KAVis ellu oma kaitsepoliitika pikki eesmärke.”

Andrei: “Kui Eesti otsustaks, et ei lähe Aafrikasse, kas me oleks teiste silmis nõr-

gad? Eesti sõdur näitas Afganistanis, et ta on väga tugev ja tubli. Üheksa sõdurit tagasi ei tulnud, Eesti maksis väga kõrget hinda, kui vaadata meie rahvaarvu. Teised riigid on ammu aru saanud, et Eesti on alati valmis appi tulema. Aga miks on nüüd nii kiire?”

Annely: “See on sama rida – oleme head sõbrad, täidame oma kohustusi. Tahame loota teiste abile, kui seda ise vajame.”

Lastetoetusest

Andrei sirutab oma suured käed ette, peopesad üleval, ja palub Annelyl ette kujutada, et riik on nagu kaalud. Kui riik toetab ainult üht valdkonda – kaitseväge –, jääb teine pool toetamata, ja tasakaal kaob.

Andrei: “Miks te lükkasite lastetoetuse tõstmise eelnõu tagasi?”

Annely: “Riigikogu ei taha kindlasti tagasi lükata ühtegi ettepanekut, mis annab inimestele raha juurde, kuid see on tasakaal. Riigikogul pole raha, see kogutakse maksumaksjalt. Küsimus on, kui-

VASTU

DEBATT

POOLT

VASTU: Andrei Vesterinen soovib Riigikogul mitte hääletada Eesti sõdurite saatmise poolt Kesk-Aafrika Vabariigi kaosesse.

POOLT: Annely Akkermann peab õigeaks, et Eesti riik kulutab 2,7 miljonit eurot KAVi missioonil.

seks 2 protsenti SKTst, riigieelarvest teeb see 4-5 protsenti. See kaks protsenti on suhteliselt väike raha, siit tulenebki Eesti kaitsepoliitika - kuna meie kaitsevõime riigina on väike, panustame palju rahvusvahelisse koostöösse. 2,7 miljonit eurot on juba kaitsekuludes sees, me saame selle eest vastu mainet, sõdurid teevad tööd."

Miks saadame kõige kallimad?

Andrei: "Kas Eesti riik ei võiks aidata muul viisil? Tehnikaga? Miks me peame sinna saatma kõige kallima vara - sõduri?"

Annely: "Suurbritannia osaleb küll lennukitega, kuid neidki juhivad inimesed. Saksamaa osaleb logistiliselt - jällegi inimesed juhivad veokeid ja tehnikat. Soome staabiohvitseridega. Ikka inimesed on seega seal."

Andrei: "Kas Eesti ei võiks veidi aega eemalt vaadata? Jälgib, mis juhtub, kui teised, jõukamad riigid lähevad appi. Kas olukord seal stabiliseerub? Ja siis alles Eesti otsustab, kuidas aidab?"

Annely: "Seal on iga päev kõigi sõda kõigi vastu. Aega oodata ei ole. Kui sinna saabus Prantsuse kontingent, oli see puhas võit. Arvan, et ÜRO ei ole seda resolutsiooni vastu võtnud kergekäeliselt. Euroopas on poliitikul väga ebapopulaarne öelda, et saadame oma noored mehed sõjakoldeesse. See on ka põhjus, miks paljud ei tahtnud siia teiega rääkima tulla - see on väga ebapopulaarne otsus."

Andrei: "Ma saan aru - kui ootame ja jälgime, siis seal samal ajal tapetakse inimesi? (Annely on nõus). Aga seal on 1600 Prantsuse sõdurit. Kas nad suutsid parandada sealset olukorda? Mida suudame meie, kui nemad pole suutnud?"

Annely: "55 Eesti sõdurit seal üksi midagi teha ei suuda, kuid see on Euroopa Liidu sõjaline missioon, teised riigid panustavad ka ning kokku ikkagi suudetakse midagi teha. Kõige rohkem kardetakse seal humanitaarkriisi, etnilist konf-

likti ja genotsiidi. KAVi ajutine president on palunud abi riigis korra kehtestamiseks, nad tunnevad, et ei suuda õiguskorda kehtestada, tsiviilisikutel on minimaalne turvalisus. Ei suudeta isegi humanitaarabi abivajajatele anda. Eesti üksuse ülesanne on seda olukorda vaos hoida."

Andrei: "Olgem ausad - kui saadame 5000 meest, me kindlasti suudame midagi teha. Aga 55 meest olulist rolli ei mängi. Seega ootame ja vaatame, kuidas teised riigid reageerivad. Samal ajal saavad mehed rohkem ettevalmistust. Õpivad prantsuse keelt näiteks."

Annely: "Teised riigid valmistuvad samamoodi. See pinge on olnud seal üleval mõnda aega. Tegelikult ükski riik ei taha oma rahaga saata sõdureid kriisikoldeesse. Kriis on see, kui olukorrad on määramatud ja ohtlikud. Aga me peame seda tege- ma, muidu kriis kasvab. Levib üle riigipiiride, põgenikud tulevad Itaaliasse, hukuvad, meilgi Setumaal ületavad piire."

Andrei: "Mul just üks tuttav lahkus päästeametist. Imetasin, aga ta ütles, et töö talle tõesti meeldis väga, kuid palgatingimused ei võimalda elada. Miks ei näita riik tahet neil palka tõsta, vaid tahab appi minna sinna, kus toimub genotsiid..."

Annely (sekkub): "Me läheme sealt Eesti riigile julgeolekut saama. Sellel ongi hind. Riigi iseseisvusel ja riigikaitsele on hind."

Andrei: "Just. Aga me juba maksime kõrget hinda, meie mehed langesid Iraagis ja Afganistanis."

Annely: "Aga riigikaitse pead sa olema ravis iga päev. See ongi hind. Ma tegelikult ei usu, et Riigikogu vastu hääletab."

PS Prantsusmaa kaitseminister **Jean-Yves Le Drian** andis möödunud laupäeval raadiosutluses mõista, et Prantsusmaa sõjaline operatsioon KAVis kestab planeeritust kauem. See tähendab, et tõenäoliselt kasvavad ka Eesti riigi kulud selle konflikti lahendamisel.

das see ringi jaotatakse. (Järgneb pikk selgitus, mida valitsus on teinud viimase kaheksa aasta jooksul laste jaoks.) Lastetoetus on ainult üks meede..."

Andrei: "Vabandust, lapsed on meie tulevik. Kas see ei ole hea investeering?"

Annely: "Nõus. Aga riigieelarves on kulud laste kasvatamiseks ja harimiseks mitmekordistunud. Vanemapalk, emapension, tasuta kõrgharidusse läheb 30 miljonit."

Andrei: "Tavaline eesti inimene ei saa aru, kuidas lastetoetuse tõstmiseks ei ole tahet, kuid te nõustute panustama 2,7 miljonit neljaks kuuks... Meie riigis on palju vaeseid peresid. Kui ma käin oma proteesi pärast Inglismaal, ma ju näen, kuidas seal elatakse. Kui lähen Helsingisse sõbra juurde, näen, kui palju eestlasi elab Soomes. Kui paljud noored lahkuvad, võib-olla valitsus peaks rohkem nendega tegelema? Mis an-naks inimestele sotsiaalse tagatised?"

Mul vedas väga, et sain haavata kaitseväelasena. Mulle maksab riik kõik kin-

ni. Aga kui sa kaotad jala maanteel autoavariis, on see tohutu bürokraatia" (järgneb pikk lugu proteesi saamise absurdsest keerukusest nEestis).

Annely: "See 2,7 miljonit ei ole kindlasti maha visatud. Me oleme tõesti üks väheseid riike Euroopas, kes kulutab kait-

FOTOD TIIT BLAAT

Sööma õppida või surnuks saleneda

USUTLUS Söömishäiretega tegelev arst **Henel Paadik** (34) räägib, kuidas näeb välja elu Eesti ainsas söömishäirete keskuses.

Laura Mallene

laura.mallene@ekspress.ee

Kui suur probleem on Eestis söömishäired?

Arvan, et väga suur. Söömishäiretega inimeste vanus kahaneb aasta-aastalt. Maailmas esineb juba kaheksa-aastasi anoreksiahaigeid ja Eestis näeme samasugust trendi.

2009. aasta Maailma Pressifoto konkursi portree kategoorias võitis esikoha briti fotograaf Laura Pan-nack anoreksiahaige noormehe fotoga. See jahmatas. Kui tihti meestel söömishäireid esineb?

Meestel pole need kuidagi välistatud. Lihtsalt naistel esineb söömishäireid sagedamini.

Uuringute andmetel tuleb iga 20 anoreksiasse haigestunud naise kohta 1 mees. Buliimia puhul on suhe 4 : 1 ning liigsöömissööstude korral 2 : 1.

Naistel hakkavad häirekellad varem lööma: menstruatsioon katkeb, probleeme on laste saamisega. Mehed satuvad söömishäiretega tegeleva arsti juurde tihti kehvas seisus. Meestel diagnoosime sagedamini atüüpilist anoreksiat – haigusega ei kaasne kõhnuseihalus. Sageli on tal soov hoopis rohkem kaaluda. Peame neid sööma

õpetama. Anoreksia riskigruppi kuuluvad ka sportlased, kes peavad saavutama kindla võistluskaalu.

Kuidas näeb välja sööma õpetamine?

Hästi tähtis on rangelt struktureeritud süsteem. Süüakse kuus korda päevas. Iga inimese jaoks tehakse söömisplaan olenevalt sellest, mida ta on varem söönud, millised on tema kultuurilised eripärad.

Buliimia ravis on peamine eesmärk vähendada ülesöömist ja toidu väljutamist.

Mis moel need toidukorrad erinevad tavalisest söögist?

Ei erinegi. Toit on võimalikult mitmekesine. Loomulikult ei saa meie menüüd võrrelda restoraniga, see on ikkagi haiglatoit. Tavaline puder, liha, kartul, kakao. Eesmärk on õpetada patsient normaalselt sööma.

Kui raske see on?

Väga raske. Raskest seisust haiged selleks iseseisvalt toime ei tule.

Anoreksiahaiged sageli kardavad toitu, arvutavad peas pidevalt kalorist. Söömine on nende jaoks väga pingutav. Mõnel patsiendil esinevad söömise ajal kuulmismeelepetted, aktiveeruvad kehatajuhäired: üks pat-

FOTO HENDRIK OSULA, SHUTTERSTOCK

TEEB MURET: Kas olete lugenud mõnd ajakirja, kus poleks infot sellest, kuidas saleneda? Henel Paadik ja teised söömishäirete keskuse arstid teavad vestlustest anoreksiahaigetega, et üheksal juhul kümnest algab see ühtmoodi: "Hakkasin sööma tervislikult, eesmärk oli natuke alla võtta."

sient näiteks tundis, kuidas ta läheb iga söödud lusikataiega paksemaks, põsed vajuvad vastu lauda. Patsient katsus end, kas ta on ikka ühes tükis või laiali valgunud. Kuna söömine on neile raske, siis on igal patsiendil kõrval vastava väljaõppe saanud õde.

Mõni peab sööma lausa teistest eraldi, oma palatis. Iseseisvalt ja teistega koos ta seda ei suuda.

Kas neil pole kiusatust toitu välja oksendada?

Raskest seisust buliimikul ei allu oksendamise alati kontrollile. Mõnikord on okserefleks nii äge, et juba toidu lõhn

kutsus selle esile. Söömishäirete osakonnas on kindlad reeglid, näiteks söögiajal ja tund pärast seda on WC uks lukus.

Sinna lisandub psühholoogiline tugi?

Muidugi. Väga väikese kehakaaluga inimene suudabki tegeleda vaid söömiskäitumisega – ja kõik. Ta on emotsionaalselt tuim, ei suuda isegi suhelda. Põhiline ravi on raskes seisundis patsiendi jaoks söök ja puhkus.

Kuivõrd peate nende füüsilist koormust piirama?

Piirame liikumist. Kui nad liialt liigu-

Vaata lisalugu ja videoklippi digilehest
ajaleht.ekspress.ee

Poiss, kes põdes anoreksiat

Allan* (18) oli 13, kui teda tabas anoreksia. Allan tahtis välja näha nagu klassikaaslased ja sõbrad. Seepärast ta näljutaski ennast. Sõi hommikul paar röstsaiat majoneesi ja juustuga, õhtul vahest veel ühe võileiva. See oli kogu söök.

Poiss jõi iga päev kokakoolat ja Starterit, ilmselt nende jookide kofeiiniannuse varal ta liikuski. Köhnumise nimel trenni teha ta ei viitsinud, küll aga suitsetas. Keskmiselt 7-8 suitsu päevas. Hinded koolis muutusid kehvamaks, energiat õppimiseks lihtsalt ei jagunud.

“Teadsin algusest saadik, mida teen,” kinnitab Allan praegu. “Aga mulle meeldis olla kõhn.”

Kiidusõnu tuli ju igalt poolt, eriti esimeste kilode kadudes. Allanil oli hea meel. Ja kiitus toitis anoreksiat.

14aastaseks saades nägi Allan haiglane välja. Ta kaalus 40 kilo – äärmiselt vähe ka lühikest kasvu kaheksanda klassi poisi kohta. Mures oli ema, vanaema, sõbrad.

Sekkus klassijuhataja, kes valis lastekaitse numbri. Neuroloog, kelle juurde Allan saadeti, otustas, et poiss peab minema lastehaigla psühhiaatri vastuvõtule. Sealt kontakteeruti kiiresti söömishäirete keskusega. Poisi seisund oli nii halb, et ta võeti väljaspool järjekorda kolmeks nädalaks ravile.

Allan pidi sööma kuus korda päevas spetsiaalse söögisedeli järgi. Hommikuti teda kaaluti, mõõdeti vererõhku.

Haiglas määrati Allanile antidepressandid. Poiss tundis, et muutub juurviljaks – tundetuks tükiks, kes lihtsalt on olemas.

“Ei tea, miks need?” mõtles Allan. “Ma ei märatse ju.” Pärast haiglaravi ta neid enam ei võtnud – trotsi pärast.

Keskuses oli teisigi anorektikuid, kuid ükski neist ei olnud meessoost.

Kolmenädalase ravi järel oli Allan ikka veel kõhn. Keha ei kosunud kergesti.

“Jäin vist napilt ellu,” arutleb ta nüüd.

Praegu käib Allan koolis ja saab häid hindeid. Ta sööb ka rasvaseid sööke ja arvab, et “alakaalu-line on kole olla”.

Samuti ütleb ta, et väärtustab elu. Vaatab asju teistmoodi.

Vahepeal meenub talle endine olukord. Siis mõtleb ta, et nüüd on uus lehekülg.

Naine, kes nägi toitu õudusunenägudes

Elleni* (31) söömishäire algas pika suhte purunemisest. Naine uskus, et tema on lahkuminekus süüdi. Et ta polnud oma mehe jaoks piisavalt sale.

Söögiisu kadus, Ellen nuttis päevad läbi. Siis aga hakkasid tulema komplimendid: oi, sa oled kaalust alla võtnud! Sa näed nii kena välja!

Ellen märkas, et oli nädalaga kaotanud viis kilo. Ta oli väga rahul ja hakkas teadlikult vähem sööma.

Söögiisu tuli tagasi, aga Ellen võttis ette toitude etiketid: ajas näpuga järke kalorsusel, pani kirja iga söödud ampsu, loobus täielikult kommidest ja rämpstoidust. Õhtud kulusid jooksmisele.

Paari kuu pärast tundis Ellen, et on lahkumisvalust üle saanud. Ta nautis kaalukaotust, see andis enesekindlust, et otsida taas meeste tähelepanu.

“Siit alates,” ütleb Ellen täna, “hakkas söömishäire võimsaid tuure koguma.”

Ellen kaalus end mitu korda päevas. Ta uuris internetist kaalulangetamise nippe ja tegi

Mis on mis?

Söömishäirete grupis kirjeldatakse kahte tähtsat ja selgelt eristatavat sündroomi: anoreksia (*anorexia nervosa*) ja buliimia (*bulimia nervosa*).

Anoreksiale on iseloomulik patsiendi poolt esilekutsutud ja/või soodustatud tahtlik kehakaalu alandamine. Kindlaks diagnoosiks on vajalikud kõik nimetatud asjaolud.

- Kehakaalu hoitakse vähemalt 15% allpool eeldatavat, kehamassiindeks on 17,5 või väiksem. Puberteedieelses eas patsiendid ei võta piisavalt kaalus juurde.
- Kehakaalu kaotus on esile kutsutud “paksuks tegevate toitute” vältimisega ning on seotud ühe või rohkemaga järgnevast: tahtlikult esilekutsutud oksendamine või kõhulahutis, liigne kehaline aktiivsus, söögiisu vähendavate preparaatide ja/või lahtistite kasutamine.
- Oma keha väärtaju tõttu püsib tüseduskartus ülekaaluka mõttena ja patsient seab oma kehakaalule väga ranged piirid.
- Kui algus on prepuberteedieas, siis ealised muutused hilinevad või isegi peetuvad.

Buliimiat iseloomustavad korduvad liigsöömissööstud ja ülemäärane kehakaalu kontroll, patsient kasutab äärmuslikke meetmeid toidu paksustegeva mõju vastu.

- Mõtted keerlevad kogu aeg söömise ümber ja esineb vastupandamatu söömishimu; tekivad liigsöömishood, kus lühikese aja vältel süüakse ära suur kogus toitu.
- Patsient püüab toidu paksustegeva toime vastu tegutseda ühel või enamal järgmistest viisidest: tahtlikult esilekutsutud oksendamine, lahtistite kuritarvitamine, vahelduvad nälgimisperiodid, söögiisu pärssivate ravimite, türeoidpreparaatide ja diureetikumide kasutamine. Diabeedihäiged võivad loobuda insuliini kasutamisest.
- Haigusliku tüsenemiskartusega patsient seab endale väga ranged kehakaalu piirangud, mis on selgelt väiksemad optimaalsest või tervislikust kehakaalust.

aga poest toitu osta ja siis veel valmistada on alguses, kui patsient oma hirmudega võitleb, keeruline.

Kaheksa kohta tundub vähe.

Tartu ülikooli kliinikumi psühhiaatriakliinik on ainuke koht Eestis, kus söömishäiretega patsiente spetsiaalses üksuses ravitakse. Tegelikult ongi keskuses pidev järjekord.

Mida rohkem me teavitustööd teeme, seda suurem nõudlus tekib. Tahtvastast ravi rakendatakse söömishäirete puhul harva, aga kui seisund on eluohtlik ja patsient keeldub ravist, saame seda taotleda. Esineb ka selliseid juhtumeid.

Nii et kohti oleks juurde vaja?

Ma arvan küll. Aga praegu on see optimaalne, kuna tähtis on ravi kvaliteet. Kehvemas seisus haiged võtame ravile kiiremini.

Kas ajakirjades ja reklaamides arvutiprogrammi abil loodud ilu võib olla üks põhjusi, miks anoreksia on nii suur probleem?

See võib soodustada. Anoreksiasse haigestumiseks pole ühest põhjust. Fakt on see, et teatud isiksusetüübid on söömishäiretele vastuvõtlikumad: perfektsionistlikud, niinimetatud viielised head tüdrukud.

Selliste eeskujude seadmine ohustab madala enesehinnanguga lapsi ja noorukeid, nemad on väga soodne pinnas söömishäire tekkeks.

tavad või trenni teevad, siis me ei saavuta kaalutõusu. Alati tuleb arvestada patsiendi eripärasid – haiguseelseid liikumisharjumusi, nagu liigne treenimine, eriala, harrastussport, samuti tulevikuplaane – näiteks naasmistantsutruppi või ülikooli.

Kui palju kohti on söömishäirete keskuses?

Kaheksa voodikohta. Veebruarist alustasime lisaks päevastatsionaariga, sealsed patsiendid on öösi kodus.

Seni oli meil vaid statsionaarse ja ambulatoorse ravi võimalus. Kuid patsiendid pole valmis kohe statsionaarselt ravilt ambulatoorsele ravile üle minema. Haiglas tuleb lihtsalt süüa, kodus on aga vaja toitu osta, valmistada ja alles siis süüa. Süüa veel suudaks,

metsikult trenni. Ostis kaalu alandavaid tablette. Küpsetas, aga ise ei võtnud tükikestki. Randmel tiksus pulsikell: vaja oli täpselt teada, kui palju päeva jooksul kaloreid kulub. Ta kartis külaskäimist, sest sellega kaasnes seltskond ja hea-parema söömine.

Mõne aja pärast leppis Ellen endise elukaaslasega ära, mehe algatusel. See kinnistas Elleni jaoks seose, et saladana on ta ihaldusväärne – kui ta kaalust alla võttis, tahtis mees temaga koos olla.

Ellen hakkas nägema õudusunenägusid, kus ta kooki söi, ärkas seepeale üles ja mõtles hirmuga, kas see juhtus unes või ilmsi. Kehakaal langes pidevalt, aga Ellen polnud ikka rahul, eesmärk oli 50 kilo. Samal ajal halvenes tervis. Ta käis mitme arsti vastuvõtul, konsulteeris hematoloogiga, andis analüüse. Lahendust probleemile ei leitud, aga näidud aina halvenesid. Lõpuks saavutas Ellen oma eesmärgi: kaal näitas 49,7 kilo.

Aeroobikatreenerist sõbranna oli esimene, kes kasutas sõna “söömishäire”. Ellen ei uskunud, et see võiks tõi olla, kuid eriarsti juures selgus karm tõde.

“Meil pole isegi haiglas sees nii halbade näitajatega patsiente,” ütles arst. “Sul on tõsine söömishäire. Peaksid ravile tulema.”

“Teisel vastuvõtul sai ka minu elukaaslane aru, et mul ongi haigus. See oli tema jaoks suur üllatus,” kirjeldab Ellen. Ta oli haiglaravil vaid päeva, ja lahkus omal soovil. Ta tundis, et see ei sobi talle, kuna tähelepanu pöörati eelkõige toitumisele. Õnneks leidis Ellen abi ühe erakliiniku päevakeskuse pilootprojekti raames. Sealne aktiivne ravi kestis kuu aega, järelprogramm veel pool aastat. Selgus, et Ellen oli söömishäiretele vastuvõtlik juba oma lapsepõlve tõttu.

Selle taga olid isa ütlused teismelise tüdruku väljanägemise kohta, ema ülekaal ja kaalu alandamise pingutused ning sellest tulenev hirm enda ülekaaluliseks minemiseks geenide tõttu. Lisaks varajase teismee vastuseta jäänud armumised.

Pärast aktiivset ravi hakkasid Elleni tervisenäitajad paranema. Praegu on ta kahe lapse ema ja ütleb, et toitub normaalselt.

*nimed muudetud.

Mis vahe on buliimial ja ülesöö-mishoogudel?

Ülesöömisthoo järel ei pruugi patsient toitu väljutada. Buliimiahai-ge väljutab toitu – oksendab, kasu- tab lahtisteid.

Buliimiahai-geid ei jää ka teiste- le silma, nad on tihti normaalkaalus. Ülesöömissööstud leiavad aset üksi olles. Sellega käib kaasas süütunne, järgneb söögi väljutamine.

On patsiente, kes käivad õhtu jooksul 10-12 korda poes ja pärast iga söömissööstu oksendavad. Esineb ka selliseid sööste, kus inimene sööb kilo jahu või keetmata makarone. Tekib tung, impluss süüa – ja käi- ku läheb ükskõik mis.

Anorektik lihtsalt ei söö?

Suurem osa anoreksiahaigetest piirab söömist. Anoreksiapatsiendid räägivad, kui lihtne oli kaalu langetada, ennast kontrollida, piirata. Siis tekib hasart ja nad ei suuda enam seda kaalulangust peatada.

Kas ületreenimine käib söömishäiretega kaasas?

Anoreksiahaige on tihti motoorselt rahutu ja ärev. Tal on pidev süütunne, et ta piirab end liiga vähe. Mida väiksemaks läheb kehakaal, seda tervistkahjustavamaks muutuvad haigusmõtted. Lisaks toidukoguste piiramisele hakatakse käima tren-

Levib noorte meeste seas

■ 2010. aastal tehtud uuringu alusel kannatab Eestis söömishäirete all üle 7 protsendi naistest, mis tähendab, et anoreksia, buliimia või mõne muu sama valdkonna haigusega võitleb üle 50 000 naise. Eesti tendentsid on sarnased nii Euroopa kui ka Ameerikaga.

■ Anoreksia esinemissagedus on alla 1 protsendi, buliimial 1,5 protsenti. Liigsöömishäire on sagenenud viimastel aastatel kogu maailmas. Täpsustamata söömishäired on kõige levinumad söömishäired, neid on keskmiselt üle 3 protsendi.

■ Söömishäirete levik on suurim hilises puberteedieas ja varases täiskasvanueas naiste seas, üha rohkem ka noorte meeste seas.

nis. Hiljem lisanduvad juba äärmuslikumad käitumismustrid – tehakse hambapesu ajal kükke, loetakse raamatut püsti seistes, et iga hinna eest kulutada kaloreid.

Mida te selliste haigetega ette võtate?

Sellises seisundis vajavad nad haiglaravi. Psühhiaatriakliinikus on palatites valvekaamerad, personal tuleb meelde liikumisega seotud piiranguid.

Vajaduse korral jälgib öde patsienti pidevalt, suunab ta istuma või pikali.

Mis juhtub noore naisega, kes on raskelt anoreksiat põdenud?

Sõltub kaalukaotuse ulatusest ja kestusest. Lisaks tuleb arvestada, mis vanuses on haigus alanud. Sagedamini esineb luude hõrenemist, nõrkust, jõuetust, fertiilsuse probleeme. Jäsemetes esineb külmatunnet, juuksed langevad välja jne.

Tagantjärele ütlevad nad, et haigus röövis neilt nooruse.

Tean, et üht last julgustab ema vähem sööma või toidukorda vahel jätma. Vahel mõtlen, mis sellest lapsest edasi saab.

Sellest saab tavaliselt alguse madal enesehinnang. Kuid igal ajal on kaks poolt. Leidub lapsi, kellel on ükskõik, mida talle öeldakse, miski ei mõju.

Mulle on räägitud lasteaiast, kus kasvataja lubab ainult osal lastel süüa juurde võtta. Nimetab nimepidi, kes võivad. Et sina ja sina ja sina ei tohi, sest te kaalute rohkem. Lapsed on samas kõik normkaalus. Kui juba lasteaiast alates tuleb signaal, et on oht millekski, mida ei peeta ilusaks ja heaks, siis jääb see meelde. Need laused hakkavad elama oma elu.

TÕNIS MÄGI ja OTT LEPLAND

Politsei- ja Piirivalveorkestri Big Band

dirigent Siim Aimla juhatusel

Naistepäeva kontserdid

POOL TUNDI VEEL

5. märtsil kell 19.00 Nokia Kontserdimajas

6. märtsil kell 19.00 Pärnu Kontserdimajas

7. märtsil kell 19.00 Tartu Vanemuise Kontserdimajas

Piletid saadaval Piletilevi ja Ticketpro müügikohtades üle Eesti.

22. veebruari laupäevalehes LP:

MARI-LIIS LILL:

Mis saab ühiskonnast, mida juhib fantaasiata põlvkond?

MAIKEN

Lavale astub täiesti uus lauljatar

ANNA LEVANDI

Olümpiast ja vabariigist

Sara Paretsky

„Kibe pill” ilmub juba sel laupäeval!

LP ostjale hind vaid 5,99 €

See auto räägib enda eest ise.

PASSAT.

Nüüd premium klassi seadmed on *Volkswagen Passat* standardvarustuses

COMFORTLINE

- Bixenoon-esilaternad koos dünaamiliste kurvituledega
- Süsteem "Park Pilot" - parkimisandurid ees ja taga
- Võtmeta avamis- ja käivitussüsteem "Keyless Access"
- Raadio "RCD 510" koos puutetundliku värviekraaniga
- Nahkkatte ja 3 kodaraga multifunktsionaalrool
- Eesmised udutuled ja staatilised kurvituled
- Toonitud tagumised küljeklaasid ja tagaklaas

Hinnavõit
kuni **€ 2800**

HIGHLINE

- "R-Line" disainipakett, *Volkswagen R GmbH*
- Bixenoon-esilaternad koos dünaamiliste kurvituledega
- Navisüsteem "RNS 510" koos puutetundliku värviekraaniga
- Võtmeta avamis- ja käivitussüsteem "Keyless Access"
- Parkimisabiline "Park Assist", sealhulgas süsteem "Park Pilot"
- Tagurduskaamera "Rear Assist"
- Toonitud tagumised küljeklaasid ja tagaklaas

Hinnavõit
kuni **€ 3800**

Das Auto.

Küsi pakkumist lähimast *Volkswagen* esindusest

SELLE SUVE OODATUIM
VÄLIKONTSERT BALTIKUMIS

— MEŽAPARK · RIIA —
25. JUUNIL

OSTA PILET JUBA TÄNA
WWW.TICKETPRO.EE

ESITLEB

U40

POSITIVUS[®]
MUSIC

LIVE NATION

DELFI

TICKETPRO

SOLARS KINO

Kapo uurib jõl kurjategijate

Amokki jooksnud mees kukub politseinike eest põgenedes kaheksandalt korruselt alla, kuid jääb imekombel ellu. Haiglas ravil olles tellib ta oma naise tapmise.

Janar Filippov

janar.filippov@ekspress.ee

30. jaanuaril kerkis Eesti enimloetud uudisportaalide esikülje-staariks keegi **Rein Padar** (34), haledapäine lahke näoga mees. Mitusada tuhat “klikki” kogunud uudisnupp, mida paiposis välimusega foto ehtis, oli kapo tagaotsimiskulutuse.

See lahke näoga mees on pika aega vangis istunud mõrvar, kes on toime pannud uue raske kuriteo ning võib olla relvastatud ja ohtlik, teatasid nagu ühest suust Delfi, Õhtuleht ja ERR. Nii vägevat esikülgede vallutust pole kapo teinud **Herman Simmi** ja teiste riigireeturite vahistamisest saadik.

“Teda märgates tasub olla väga ettevaatlik, kindlasti ise mitte asuda kinni pidama, vaid teatada kaitsepolitseile. Rein Padar võib liikuda Tallinnas ja Harjumaal. Teadaolevalt on tema suhtluskeeleks vene keel. Kaitsepolitsei lubab garanteerida helistaja anonüümsuse,” teatas uudisnupp. Raske kuritegu küll, aga... missugune? Mis hirmsat roima või vandenõu (sest kapo ju tühiste asjadega ei tegele) avalikkusele tundmatu Rein kavandanud või toime pannud oli, jäi mitmeks nädalaks mõistatuseks.

Vaid ööpäev pärast kuulutuse avaldamist peeti Rein Padar Keila-Joal kinni. Samas piirkonnas, Vääna-Jõesuus, pani ta aastaid tagasi, alles verinoore mehe toime teo, mis määras tema edasise saatuse. Koos oma venna **Eduardi** ning kellegi **Aleksandr Denissoviga** (praegu - **Suvorov**) tungis ta 1999. aasta oktoobris sisse ühte aianduskooperatiivi suvilasse. Meestel olid peas sukad, relvadeks noad, summutiga püstol ja elektrišokiaparaat.

Majja sisenenud röövlid leidsid eest telekat vaadanud valvur **Grigori** ja talle külla tulnud **Juri**. Ühe neist tappis püstolilaskuga Rein Padar, teisel löikas kõri läbi Denissov ning tulistas siis mõlema niigi surmale määratud mehe pihta veel mitu kontroll-lasku. Seejärel rööviti suvilast kõik mis vähegi väärtuslik - televiisoritest kuuseheteni - ja pandi majale tuli otsa.

KAITSEPOLITSEI

KAPO VANG: Üleriiklikult taga otsitud Rein Padar istub tänaseks juba mitmendat nädalat vahi all.

Denissov sai verepulma eest karistuseks 20 aastat vangistust ja istub tänaseni kinni. Padarile määrati poole vähem ja ta on juba ammu vabaduses.

Kogu see rölge lugu on vaid taust ega seleta, miks oli Padarit tarvis nüüd nii kärarikkalt taga otsida. Kapo vaikis. Prokuratuur salgas.

Kriminaal: kambajõmm tegi kapoga koostööd

Ekspressile on tänaseks teada, et Rein Padarit nagu ka tema kaasosalist **Ivan Žarov** (39) kahtlustatakse üsna iselaadses väljapressimises. Mehed tegid midagi niisugust, mida viimasel ajal on harjutud omistama nn libapolitseinikele - enamasti Läti või Leedu päritolu kelmidele, kes luiskavad siinsetele vanainimestele midagi selletaolist, et lapselapse päästmiseks pikast vangistusest tuleb maksta. Kahetsusväärsest tihti saavadki sellised tõprad suure saagi.

Padar ja Žarov tegutsesid mõnevõrra rafineeritumalt - sellest ka kahtlustus väljapressimises, mitte lihtlabases kelmuses. 22. jaanuaril sai Lasnamäel elav vanem nais-terahvas telefonikõne. Helistaja (enast politseinikuna esitlenud Pa-

hkrate pöörast afääri

dar) teatas, et naise lähisugulane, vahialusena Tallinna vanglas viibiv **Vladimir Antonov** tapetakse, kui naine ei maksa 25 000 eurot.

Padar helistas peagi uuesti – kuue päeva jooksul kokku neli korda. Seejuures jätsid väljapressijad oma ohvritele nendega suhtlemiseks spetsiaalse telefoni. Nõudmised kasvasid 30 000 euron, ent esialgsele tapmisahvardusele lisandus ka lahke lubadus – kui maksate, hoolitseb uuri- ja selle eest, et kriminaalasi “uuritakse pimedaks”.

Suhtlemine jätkus juba kaitsepolitsei jälgimisel. Kuna telefoni-vestluste kaudu polnud võimalik teada saada, kas helistajad on pärispolitseinikud, piisas ainuüksi sellisest võimalusest, et asi ületaks kapo uurimisalluvuse künnise. Mõni päev enne jaanuari lõppu võeti Žarov kinni ja kohus andis loa ta vahi alla võtta. Padaril õnnestus esialgu põgene- da ja ennast mõni päev varjata.

Ekspressile teadaolevalt pole kumbki ennast süüdi tunnistanud. Žarov rõhub sellele, et kõik telefonikõned tegi Padar. Padar omakorda on esitanud üsna üllatava versiooni – ta väidab esiteks, et initsiatiiv tegutsemiseks tuli Žarovilt (see pole muidugi mingi üllatus), kuid tema arusaamist mööda tegutsenud Žarov kogu selles loos koostöös kapoga. Just sellise väitega tuli sel nädalal Padari vahistamise kohtulikult arutelul välja tema advokaat, kes aga täpsustustest keeldus.

Kui Padari verisest minevikust on juba juttu olnud, siis üsna värvikas on ka Žarovi ja Vladimir Antonovi minevik.

Räpinast pärit Žarovi kuritegelik karjäär sai alguse aastal 2000, kui ta koos ühe kaaslasega Põlva- maal Mooste lähedal asuvas metsatukas peksis pesapallikurika, käte ja jalgadega **Jaanus Leivo** nimelist meest. Ohvrit pressiti välja võlakiri 25 000 kroonile. Kohtulahendite andmebaasist ilmneb, et Leivo puhul on tegemist paadunud kelmiga, nii et võib-olla polnudki see metsatukas antud keretäis lõpuni ülekohutune. Aga see selleks.

Lisaks süüdistati Žarovit Räpinas kolme naisterahva suhtes toime pandud vägivaldategudes – ta pääses tingimisi vangistusega, kuid juhtis kat-

sejal vindisena autot, mistõttu pidi veel pool aastat vanglaleival olema. Enne kinnipidamist töötas ta taksojuhina.

Kukkumine kaheksandalt korruselt

Väljapressimisloos keskmesse sattunud Vladimir Antonov (35) on aga viimase aja krimiuudiste “staar”. Just tema ahvardas oktoobris ühe Lasnamäe poe ees oma eksnaist õppegranaadiga ja kukkus siis kaheksanda korruse rõdult alla, kui politsei eriuksus tema viibimiskohta sisse murdis. Just tema peeti jaanuari keskel taastusravihaiglas kinni, kahtlustatuna oma eksnaise tapmise tellimises.

Põneva loo ühes vaatuses peitsid Põhja prefektuuri kriminaalbüroo ametnikud mainitud naisterahva ära ja tellisid uudisportaalidelt libateate tema kadumise kohta, et mõrvaplaan edukalt ära tõendada.

Ka Antonovi minevikus on ootamatuid seiku. Kümmeaastat tagasi oli kõrgharidusega mees nii-öelda õigel pool rindejoont ja tegutses muuhulgas abipolitseinikuna.

Paraku lõppes karjäär õiguskait- ses, kui mees jäi vahele altkäemak- su võtmisega. Koos kolleegiga nõu- dis ta tabatud kiiruseületajalt 7500

krooni. Kuna juhil polnud kogu raha maksta, nõustus ta politseinikele and- ma oma autoraadio ja lubas ülejäänud raha tuua Paldiski maanteel asunud šašlökibaari juur- de. Seal võtsid poli- sei matkijad mehe vahele. 2006. aas- ta veebruaris mõis-

tis kohus Antonovile tingimisi vangistuse.

2011. aastal seisis ta uuesti kohtu ees – seekord süüdistatuna räiges vägivallas oma elukaaslase kallal ja veel mitmes lähisuhtevägivalda episoodis (tapmisahvardused, jälitamine, lähenemiskeelu rikkumine). Pool aastat eelvangistuses viibinud mees pääses kohtust vaba mehena.

Järgmine vaatus, nagu juba mainitud, leidis aset mullu sügisel, kui Antonov Lasnamäel ühe kaupluse juures taas oma endist elukaaslast füüsiliselt ründas, granaadiga ah- vardas ja sündmuste kulminatsiooniks aknast alla kukkus. Seejärel aga – kui seni avalikustatud uurimisin- fot uskuda – otse haiglavoodist naise tapmise tellis.

Helistaja teatas, et Tallinna vanglas viibiv mees tapetakse, kui naine ei maksa 25 000 eurot.

Paberlehe tellijale on Eesti Ekspressi digipakett TASUTA, mis annab lugemisõiguse:

- veebis
- mobiilis
- tahvelarvutis

Lugemisõiguse annab paberlehe tellimise arvel olev lugejakood.

Aktiveeri lugejakood aadressil

www.digilehed.ee/lugejakood

DIGILEHT tava- ja tahvelarvutis
ARTIKLID veebis ja mobiilis

EESTI EKSPRESS

PBK uudiseid teeb Rein Karemäe firma

Balti uudistetiimis töötab eestlastele tuttav telenägu **Aleksandr Zukerman**.

Viktoria
Ladõnskaja

viktoria.ladonskaja@ekspress.ee

“**N**ovosti Estonii” on vaadatavaim saade Eesti populaarseimas venekeelses telekanalis PBK. Margus Merima PBKd haldavast firmast BMA Estonia lubab sündmuste valgustamise objektiivsust jälgida erilise tähelepanuga.

“Mina alustasin 1. jaanuarist tööd programmitootmise direktorina. Eesmärk on Eestis toodetud saadete hulka programmis suurendada,” paotab Margus Merima ukse Eesti menukaima venekeelse kanali kulisside taha.

Ent milles seisneb nii saladus? Miks on PBK uudised nii populaarsed?

Merima: “PBK on olnud kogu oma ajaloo vältel kõige suurema vaadatavusega venekeelne telekanal Eestis. Ja saadet “Novosti Estonii” (mis saab kevadel 10aastaseks) on alati üritatud teha nii hästi kui võimalik. Seega on saladus lihtne – suurim auditoorium ja kvaliteetne uudistesada.”

Vastus kõlab kuivalt ja konkreetsest, kuid PBK aadressil on kostnud sageli süüdistusi liiges politiseerituses ja Keskerakonna toetamises. Kuidas sellega on?

Uudistepoliitika

“Novosti Estonii” ehk “Eesti uudised” – PBK (Pervõi Baltiiski Kanal) uudistesada – on eetris kohe pärast Venemaa uudistesaadet “Vremja”, veidi pärast kella 20.30. “Novosti Estonii” tehniline eripära seisneb selles, et saade on salvestatud, ehkki jälgendab ülesehituselt otse-eetrit. Ekraanil on

üks diktor, kes tegelikult ei asu Tallinnas, vaid Riias. Päeva jooksul Eestis salvestatud materjal saadetakse öhtul Riiga. Riias loeb diktor järgemööda sisse nii Eesti, Läti kui ka Leedu uudised. Saadete edastamine kolme riiki algab ühel ajal, need lähevad eetrisse korraga. Põhjuseks on kokkuvõtte: üks stuudio ja üks diktor kolme riigi peale tuleb tunduvalt odavam.

Diktorite seas oli eelmise aasta lõpuni näiteks Aleksandra Buratajeva, Vene televisiooni kunagine populaarne diktor. Enne oli ta teinud Venemaal poliitilist karjääri, olles Riigiduuma saadik Ühtse Venemaa nimekirjas. Pärast poliitikat loobumist töötas ta Venemaa Raudtee juhi Vladimir Jakunini nõunikuna. Buratajeva omab kinnisvara Jürmalas. Eesti uudiseid luges kasutas Buratajeva väljendit “meie riigis”.

Ka töö “Novosti Estoniis” on olnud heaks hüppelauaks aktiivsesse poliitikasse. Natalja Malleus, kes praegugi PBKs saateid teeb, teatas eelmisel sügisel Keskerakonna valimisplakati, et kõik töötab, ning sai linnavolikogu liikmeks. PBK endine reporter Maria Jufereva on praegu Tallinna Linnakantselei meediaspetsialist.

Teine endine reporter Maksim Volkov alustas jaanuaris Narva linnavalitsuses. Tõsi, mitte kõik PBK ajakirjanikud ei toeta Keskerakonda. Näiteks kunagine reporter Vadim Belobrovtev vaatas sügisesi Tallinna tänavaid samuti valimisplakati, aga sotsiaaldemokraatide omadelt. Kuid kõige hiilgavama karjääri on teinud PBK töötaja Lätis – Riia praegune linnapea Nil Ušakov oli varem PBK uudistetuht.

Tallinna toimetuse raamatutiiulis aga seisavad sõbralikult kõrvuti Savi-

FOTOD PRIIT SIMSON

MIHHAIL VLADISLAVLEV: Eesti publikule on see PBK “Novosti Estonii” toimetaja nägu tuttav, kuna ta teeb saadet “Subboteja” koos oma hea kolleegi Aleksandr Zukermaniga.

DMITRI KUKUŠKIN: Narvas sündinud noormees unistas saada meremeheks, pärast mängis teatristuudios, osales “Robinsonide” tõsielusarja Eesti versioonis. PBKs sai temast kohe kanali tõeline staar. Kukuškin ja operaator Sergei Poprjaduhha sattusid isegi populaarse Narva bändi AveNue laulu “Esimene” refrääni.

Tööpäev

- 11.00 – toimetuse koosolek. Selleks hetkeks on toimetajad valinud välja juba üheksa kõige aktuaalsemat päevateemat.
- 11.30–18.30 – võtted, monteerimine.
- 18.30 – salvestatud lugude saatmine Riiga. Lugude juurde käib ka valmis diktoritekt. Pärast seda alustab tehniline toimetuse Riias terve uudistesade kokkupanemist.
- Ümber kell 20.35 (Pärast Venemaa uudiseid) – Riias, Vilniuses ja Tallinnas läheb üheaegselt eetrisse varem salvestatud uudistesada. Üks ja sama diktor loeb ette kolmed erinevad uudised.

ANSIP KAADRIS: Peaminister annab pärast neljapäevast pressikonverentsi PBK-le intervjuud. Niipea kui kaamera tööle hakkab, lähevad nii ajakirjanik kui ka peaminister üle vene keelele.

OLI ÜKS PBK UUDISTE DIKTORITEST: Aleksandra Buratajeva.

saare “Tõde Eestist” ja Ilvese “Räägib riigipea”.

Ent paljudele paistab ikkagi, et PBK uudised toetavad Keskerakonda nii uudiste valiku, sõnumi kui ka esinejate poolest. Mida programmidirektor sellest arvab? Merima: “PBK seisukoht on, et uudistesaadet peavad olema poliitiliselt neutraalsed. Sa-

mas, Tallinn on Eesti pealinn ja suurim linn. Siin sünnib suurem osa uudistest. Ja kuna Tallinnas on võimul Keskerakond, siis satub uudistesse kindlasti päris palju selle erakonnaga seotud isikuid. Ilmselt nii on see mulje tekkinud.

Ja lükates ümber veel ühe müüdi, ütlen, et ei Eesti Vabariigi valitsuse ega Riigikogu liikmete seas ole PBK endisi töötajaid. Küll aga on seal nii teiste telekanalite kui ka muude meediaka-

NATALJA MALLEUS: Novosti Estonii reporter, saatega seotud selle loomisest peale. Töötas varem edukalt ETVs. Praegu on ta muu hulgas ka Tallinna linnavolikogu Keskerakonna fraktsiooni liige.

ALEKSANDR ZUKERMAN: Eesti vaatajale Kanal 2 saadetest tuttav Zukerman esineb PBKs Sahharovi nime all. Nimemuutust selgitab asjaolu, et eri kanalite imago ja toodangu sisu on erinevad.

KELDRITELEVISIOON: Saateid "Tere hommikust, Tallinn!" ja "Meie pealinn" salvestatakse maja keldris. Kanali reitingut see asjaolu negatiivselt ei mõjuta. PBK uudistetoimetuse asub aga mõnesaja meetri kaugusel ERRi majast, Pärna tänaval.

Kes finantseerib PBK uudiseid?

BMA Estonia OÜ on venekeelse te uudiste tellija. Firma tegevusaruandes seisab, et BMA Estonia OÜ tegeleb põhiliselt kahes valdkonnas – uudiste (hommikuste ja õhtuste) ja saadete tootmine Pervõi Baltiiski Kanali Eesti programmi jaoks ning telekanalite edastamisõiguste vahendamine kaabeltelevisiooni operaatoritele. Firma asutaja on Läti ettevõtte SIA Pirmais Baltijas Kanāls. 2012. aastal teenis BMA Estonia OÜ pool miljonit eurot kahjumit. Peamiseks allhankijaks saadete tootmisel on Maurum OÜ.

Maurum OÜ on tellimuse täitja. Äriregistri andmeil on peamised pakutavad teenused uudiste toimetamine välismaa uudisteagentuuridele, reklaami- ja videoklippide tootmine. Alates 2004. aastast toodab ka PBK "Eesti uudiseid". Aastal 2012 oli netokäive 417 000 eurot. Omanik Rein Karemäe (79, pildil) on endine keskerakondlane, tänane sotsiaaldemokraat.

Tallinna linnavalitsus. BMA Estonia OÜ esindaja Margus Merima sõnul ei ole uudised kasumlik projekt ning nende tootmist rahastavad nad omavahenditest. PBK teisi programme, näiteks "Tere hommikust, Tallinn!", samuti pühapäevaseid "Pealinna uudiseid" toodetakse ja näidatakse eetris linnavalitsuse tellimisel.

POPULAARNE TOIMETUS: Emori 2014. aasta jaanuarikuu teleauditooriumi ülevaates oli PBK reiting 7,2, mis teeb sellest Eesti populaarseima venekeelse kanali. Saadet "Novosti Estonii" vaatab 53 000 inimest. Võrdluseks: eestikeelsel "AK-1" on 149 000 vaatajat.

nalite kunagisi töötajaid. Ka praegustest PBK töötajatest ei ole keegi endale selliseid sihte seadnud."

Venekeelseid uudiseid teeb Rein Karemäe firma

On veel üks PBK teemaga seonduv ja sageli arutluse all olev küsimus. See on küsimus kanali rahastamisest. PBK on firma BMA Estonia OÜ pärusmaa, BMA tellib uudiste tehnilist teostust firmalt Maurum. Äriregister ütleb, et Maurumi juhatuse liikmed on **Jüri** ja **Rein Karemäe**. Omaaegne kultussaatejuht Rein Karemäe aktiivses töös siiski ei osale, firma asju juhivad tema poeg Jüri.

"Kui meile tehti ettepanek hakata tegema venekeelseid uudiseid, oli meil suhteliselt vähe tööd ja valida polnud eriti midagi," ütleb Jüri Karemäe. "Võtsime töö vastu, kuid kaalusime enne asja."

Jüri meenutab, et uudistesaadete proovivõtete tegemiseks sõideti Nar-

va. Kui ta nägi, et sealsed inimesed ei tea isegi riigipühi, mil tuleb Eestis lipud heisata, mõistis ta, et venekeelseid uudiseid on vaja.

"Arvan, et just oma kogukonna liikmed peavad tegema uudiseid oma dele. Usun, et Eesti ühiskonna jaoks on need vene uudised vajalikud."

Ent uudistesaadete tulu ei too, samas on nende tegemine päris kallid. Kuidas saab PBK endale seda lubada?

"Uudiste toomine pole kasumlik ei PBKs ega üheski teises telekanalis. Pigem saab seda vaadata nii, et uudistesaadete suurendavad kanali vaadatavust, mis omakorda võimaldab reklaamimüügist rohkem tulu teenida," teeb Merima kokkuvõtte.

President, palun mitte sinist lipsu!

Selle aasta kevadel tähistab "Novosti Estonii" juubelit. Täpselt 10 aasta eest kevadel salvestati proovisaade, mida eetrisse küll ei lastud. Uue kanali kat-

JELENA SOLOMINA: Reporter ja saate "Tere hommikust, Tallinn!" juht, reitingu poolest võiks Eestis võistelda nii Anu Väiba kui ka Grete Lõbuga. Põhjustas mullu Venemaa teletegijate vaimustushüüdeid, sest netti ilmus salvestis, milles Jelena edastab uudised 2 minuti ja 32 sekundiga kiirkõnes – kordagi pausi pidamata ja kordagi eksimata! Klipp on kogunud ligi poolteist miljonit vaatajat.

sejānenestena olid selle jaoks nõus intervjuu andma nii poliitik **Mart Laar** kui ka majandusekspert **Raivo Vare**.

Kuid PBK töötajate üks eredamatest mälestustest on seotud endise presidendi **Arnold Rüütli** intervjuu salvestamisega. Rüütlile anti eelnevalt teada, et ta võib salvestuse ajal kanda ükskõik millist värvi lipsu peale sinise – see tekitab tehnilise praagi.

Kuid Rüütel ilmus kohale, ees just nimelt sinine lips. Kuni tema abiline

terve tunni otsis mööda poode teist värvi lipsu, seisis president rahulikult ja ootas. Tema ainus soov oli koorega kohv. Kuid koort kontoris ei olnud.

Toimetaja **Aleksandr Zukerman** meenutab, kuidas nad otsisid terve toimetuse pealt kokku väikesed kooretopsid ja valasid need presidendi kohvitassi kokku.

Muide, Eesti venelased vaatavad vabariigi presidendi traditsioonilisi pöördumisi just PBK vahendusel.

Kes elab Marie U armupesas Tallin

Raudteemajana tuntud räämas hoonest aadressil Pikk 36 sai pärast remonti taas luksuselamu, mille asukate hulgas on ka male eksmaailmameister **Garri Kasparov**.

Laura Mallene

laura.mallene@ekspress.ee

Värskelt renoveeritud maja Pikk 36 on Vladimir Putini vihase oponendi, male eksmaailmameistri **Garri Kasparovi** uueks Tallinna-aadressiks. Kunagi ammu oli see maja samamoodi rikkaste ja ilusate kodu, kus tuntuimaks elanikuks oli **Marie Under**.

Just siin asus aastail 1925–1926 poetessi ja tema abikaasa, luuletaja **Artur Adsoni** armupesa. Adsoni päevikust selgub, et pärast mitut luhtunud katset leidsid nad sinna ulualuse, algul kuuendal, hiljem neljandal korrusel (kolm tuba, üür 10 000 marka kuus): “Ilus oli too tuba sääl “Domuse” 6dal korral, Prinssessil (*Underi hüüdnimi – Toim.*) pole eluilmas nii ilusat ja sooja tuba olnud. Õh-

tuti läks säält ärkliaknast vaadates kaks päikest looja.”

Just Pika tänava korteris hakkas Under pärast loomepauzi uuesti luuletama. Otse voodis. (“Schopenhaueri ja Nietzsche lugemise sekka”).

Viiekorruseline maja ise on vanalinna mõistes uusehitus, enam-vähem praeguse kuju sai see alles 1920. aastatel. Enne põhjasõda asus samas kohas kaks kinnistut, ühtset hoonemasii vi on näha alles 1825. aasta tänavavaatelt. Eri aegadel majutanud raamatupoodi, teise maailmasõja aegset hospitali, pulbervärvitehast, sepikoda, ekspediitorfirmat, meremeeste misjonit, keemilist puhastust, raudtee juhtkonda ja palju muud. Kõige paremini tuntaksegi maja just raudteemajana – Eesti Raudtee peakorter kolis siit lõplikult välja alles aastal 2008.

Samuelitchi pilvelõhkuja

Arhiivikaustad paljastavad, et Eesti ajal nägi linn Pikk 36 majaga sõna otseses mõttes vett ja vilet. Omanik **Aleksandr Samuelitchi** järgi nimeatigi hoonet rahvasuus Samuelitchi majaks või Samuelitchi pilvelõhkujaks. Raudtee keskvalitsuse ja selle osakondade majutamiseks lubas Samuelitch anda rendile viis korrust, ümberehitustööd ei saanud aga kuidagi valmis. 1923. aasta suvel müüs Samuelitch maja osahingule Domus, mille suuromanik oli Eesti Pank.

Ent segadused kestsid edasi, kuni 1940. aasta riigipöörde järel toimusid majas kapitaalsed muutused. Oktoobrikuuks tühjendati maja elanikest ning sinna kolis raudteetalitus, ent veel 1959. aastal oli säilinud ennesõjaaegne korterisüsteem, seintel eestiaegsed tapeidid ning tubades ahjud ja eestiaegsed radiaatorid. Pikad, sünge-

AINULT PARIMATELE:
80 aasta eest oli see hoone, millel on omaette kodulehtki, koduks Marie Underile, nüüd Garri Kasparovile.

Underi kunagises linna vanalinnas

FOTOD VALLO KRUUSER, TANEL MEOS, EVA LIGI, ANDRES PUTTING, FILMIARHIIV

ENDISED JA PRAEGUSED ASUKAD: Artur Adson ja Marie Under, Indrek Luukas, Rain Pilve, Rain Tamm, Garri Kasparov.

võitu tumeroheliste seintega koridorid ehitati välja alles 1960. aastatel.

Kauaaegne raudteelane **Jüri Loog** (82), kes tuli Pik 36 majja tööle aastal 1959, mäletab, et remondi ajal koorusid tapeedi alt välja eestiaegsed lehed. "Seal oli artikkel, kuidas buss sõitis kullassepaärisse sisse. Ja mina seda juttu mäletasin. Kõik tuli meelde."

Muuhulgas asus majas ka raudtee sidesõlm. Ja KGB.

"Täielik pealtkuulamissüsteem. Kuulati pealt raudteetefone," ütleb Loog. "Raudteel veeti rakette, aatomipomme, kõiksugu asju, millest enam ei räägita. Ja tollal ei tohtinud üldse rääkida. Kui tuli rong millegi sellisega, siis oli üks erariides mees dispetšeri juures, veduri juures teine. Kus neid veel ringi siblis - ei tea."

Taasiseseisvumise järel viidi raudteeameti tehnilised osakonnad Telliskivi tänavale, juhtkonda majutav Pika tänava maja aga korrastati kaasaegsemaks. Täna on raudteelased mujale kolinud, Pika tänava majas aga taas tunud Underi-Adsoni-aegne seis - seal asuvad jälle korterid "uhkemale rahvale" (nagu Jüri Loog Domuse sõjaeelset elanikke iseloomustas).

Uksehoidja leti taga

"Aga see ju POLE kallis," imestab korterite müügiga tegelev Broadgate Capital OÜ kinnisvarahaldur **Viljar Viska**, kui helistan talle sooviga kirjutada Pik 36 majast lugu. Hiljem täpsustab ta, et "kui võrrelda Kadrioru ja kesklinna uusarendustega - siis vanalinn on alahinnatud. Vanalinna turg on limiteeritud. Ja nõudlus korralik."

Vanalinnas on vähe täielikult renoveeritud kortermaju, esimese hoo-ga meenub ainult endine KGB maja aadressil Pagari 1.

Kõigil vanalinna majadel on minevik, mõnel vähem, teisel rohkem verine. Leidub inimesi, kes KGB-mineviku hoonesse kolida ei taha, aga endise raudteemaja vastu pole neil midagi.

Pik 36 maja sai valmis läinud aasta lõpus. Hetkeseisuga on 36 korterist müümata vaid 8.

Maja asukate hulgas on eestlased

ja välismaalased laias laastus pooleks. Mitu neist on avaliku elu tegelased.

Tuntuim nagu on Garri Kasparov, male eksmaailmameister ja Venemaa opositsiooniliikumise juht. Kasparovi ja tema abikaasa korter maksis üle 300 000 euro (pluss käibemaks). See on keskmine hind, kalleima saadaoleva korteri eest küsitakse 600 000 eurot.

Vene päritolu korteriomaniikke leidub teisigi. Kuid elanike geograafia on laiem, muuhulgas leiab korteriomaniikke seast Araabia Ühendemiraatidest pärit **Saman Mostashari**, kes Eestis äri ajab.

Üheks tema üheks naabriks saab **Jarmo Virnavirta**, Postimehe kolumnist ja mitme Soome ajalehe endine peatoimetaja.

Samasse majja on kodu ostnud ka **Aadu Luukase** poeg ja pärija **Indrek Luukas**. Kui suur on tema korter?

"Oma isiklikke tehinguid ma tõepoolest kommenteerida ei taha," ütleb I.L. Investments OÜ ja A. Luukas OÜ ainuomanikust mees.

Pik 36 korteriomaniike hulka kuuluvad veel investeerimisguru **Rain Tamm**, endine autovõidusõitja **Rain Pilve**, advokaat **Anti Aasmaa**, Lukoil Eesti endine juht **Jevgeni Bolšakov** ning Arco Vara endine finantsjuht **Kaire Kopli**.

Kas keegi neist Pikal tänaval ka tegelikult elama hakkab või kujunevad vanalinna korterid omamoodi "pensionisammasteks"? Igatahes luksusest elanikel puudu ei tohiks tulla. Kortereid tutvustavas reklaamvideos on näha, kuidas majja sisenejaid tervitab uhkes fuajees leti taga seisev uksehoidja.

Ekspressis tekitas see palju küsimusi - soliidne küll, aga mis on tema ülesanded? Kas ta hakkaks näiteks Kasparovile poest veini tooma, kui too soovi avaldab?

Viska sõnul aga pole uksehoidja ametisse panemine kindel. Seda, kas leti taga tõepoolest keegi seisma hakkab, otsustab loodav korteriühistu.

FOCUS

LAOAUTODE HINNAVÕIT
3 500 €
SOODUSHIND ALATES 13 680 €

LAOAUTODELE
TASUTA
TALVEREHVID

Tugevad küljed

Lisaks paljukiidetud sõiduomadustele ja tehnilisele innovatiivsusele on Fordi tugevaks küljeks nüüd ka laootode soodne hind ja suur valik. KOGU VALIK MEIE KÜLJEL ford.ee

FIESTA

LAOAUTODE HINNAVÕIT
1 700 €
SOODUSHIND ALATES 10 935 €

KUGA

LAOAUTODE HINNAVÕIT
4 500 €
SOODUSHIND ALATES 21 590 €

MONDEO

LAOAUTODE HINNAVÕIT
6 000 €
SOODUSHIND ALATES 19 340 €

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0060 infoauto@infoauto.ee
TALLINN Kadaka Kassi 6 tel. 677 6070 kadaka@ford.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

Pildil olevad autod on lisavarustusega. Tasuta talverehvid on veljeto. CO₂ heide 109–194 g/km. Keskmine kütusekulu 4,2–8,3 l/100 km. Pakkumine kehtib kuni 28.02.2014 või kampaaniaautode lõppemiseni. Kampaaniatingimused www.ford.ee
[facebook.com/infoautoford](https://www.facebook.com/infoautoford)

Go Further

500 EESTLAST, kellelta poleks Eesti riiki

1917. aasta suvel toimunud Rahvuskongress oli tähtis verstapost Eesti iseseisvumisel. Enam kui 500 delegaati jäädvustati ühisfotol, esimest korda ilmuvad sellest suurendused.

Pekka Erelt

pekka.erelt@ekspress.ee

See 1917. aastal Tallinnas tehtud foto on erakordne: siin on koos peaaegu kogu meie toonane eliit, kelle juhtimisel rajati ja ehitati üles Eesti riik. Vendade Parikaste ülevõttel jäädvustatud rohkem kui 500 inimest olid 3.–4. (16.–17.) juulil 1917 Estonias toimunud Rahvuskongressi saadikud. Nende seas on hilisema (veebruaries 1918 loodud) Eestimaa Päästekomitee liikmed Konstantin Päts, Jüri Vilms ja Konstantin Konik, kelle kätte läks Eesti Vabariigi iseseisvusmanifesti alusel kõrgeim võim Eestis. Ja hulk teisi, kellelta ei kujuta Eestit ette: Eestimaa kubermangu komissar ja Tartu rahu arhitekt Jaan Poska, tulevased Eesti riigivanemad Jaan Tõnisson, Jaan Teemant, Juhan Kukk ja Jüri Jaakson, Eesti esimesi diplomaate ja hilisem välisminister Julius Seljamaa, Eestimaa Aju-tise Maanõukogu sekretär ja hilisem välisminister Ado Birk, Eesti ja aastakümneid hiljem ka Brasiilia haridusminister Juhan Kartau, Venemaa riigiduumi liige ja Eesti Ajutise Valitsuse minister Jaan Raamot, teoloog ja Eesti esimene haridusminister Peeter Põld, Eesti iseseisvusmanifesti trükkija-levitaja, hilisem teede- ja siseminister August Jürima, Postimehe toimetaja ja Asutava Kogu liige Adam Bachmann, Eesti sotsiaaldemokraatia rajaja Mihkel Martna, esimesi Eesti naispoliitikuid,

PILT 1

sotsiaaldemokraat Alma Ostra-Oinas, rahva-luuleteadlane ja tulevane Eesti saadik Soomes Oskar Kallas, professor ja hilisem Tartu ülikooli rektor Heinrich Koppel, 1. Eesti pol-gu ülem ja Eesti relvajõudude loojaid pol-kovnik Aleksander Tõnisson, Landesweh-ri sõja võitja polkovnik Ernst Pödder, Eesti sõjaväe ja Kaitseliidu loojaid, hilisem Ees-ti riigisekretär Theodor Käärrik. Kunstnikud Konrad Mägi, Nikolai Triik ja Ants Laikmaa. Kirjanikud Oskar Luts ja Friedebert Tuglas.

Foto, millelt suurendused on tehtud, kuulus Rahvuskongressi delegaadile, tuntud sordiaretajale Jaan Jürgensonile. 1919. aastal ostis ta Rae mõisa ja selle järgi eestistas 1938. aastal oma nime – Jaan Raeda. Harulda-ne foto elas okupatsioonaja üle peidetuna.

Rahvuskongress kutsuti kokku, et aru-tada Eesti poliitilist olukorda, rahvusesin-duse loomist, maa- ja rahvusküsimust, koh-tukorraldust ja rahvusväeosade moodusta-mist. Raamatus “Eesti iseseisvuse sünd” ni-metas Eduard Laaman kongressi tulemu-si pigem propagandistlikeks. “Ta sarnanes Tartu 1905. a. aula kongressiga mitte ainult suurelt arvult, vaid ka segaduselt.” Seetõ-tu piirduski Rahvuskongress vaid tuleviku-sihtide seadmisega, ent need iseenesest olid juba selge samm iseseisvuse poole. Püstitas

PILT 1: Alma Ostra-Oinas (1), Jaan Tõnisson (2), Nikolai Triik (3), Ado Birk (4), Konstantin Päts (5), Peeter Põld (6), Jüri Vilms (7), August Jürima (8), Mihkel Martna (9).

PILT 2

ju Tööerakonna liider Jüri Vilms kongressil uue eesmärgi - taotleda Eestile võrdõigusliku osariigi staatust föderatiivse Vene riigi koosseisus.

Lumepall läks siiski veerema. Juba mõni nädal hiljem avaldas Vilms Päevalehes kirjutise, millest võib aimata palju. "Meie ei tunnista oma üle ühtegi peremeest, sest Venemaa rahvad on ja peavad olema ühteviisi vabad. Kui Vene ametnikud siin oma leivapalukese pärast mures olles Eesti rahva üle peremeest tahavad mängida, siis ärgu peitku nad end demokraatluse sildi taha. Mõõdas peab olema niisuguste peremehe-aeg!"

See aeg sai kiiremini mööda, kui arvata osati. Veidi rohkem kui pool aastat hiljem, 24. veebruaril 1918 kuulutati välja Eesti Vabariik.

PILT 2: August Rei (1), Jüri Jaakson (2), Konstantin Konik (3), Heinrich Koppel (4), Julius Seljamaa (5), Adam Bachmann (6), Theodor Käärrik (7), Juhan Kukk (8), Ernst Pödder (9).

PILT 4: Jaan Jürgenson-Raeda (1), Oskar Kallas (2), Jaan Poska (3), Aleksander Tõnisson (4), Friedebert Tuglas (5), Jaan Raamot (6), Juhan Kartau (7).

PILT 3

PILT 3: Oskar Luts (1), Ants Laikmaa (2), Konrad Mägi (3).

PILT 4

508 Business Line automaatkastiga

Erihinnaga 20 900 €

- ESP+ASR
- PÜSIKIIRUSEHOIDJA
- KURVITULEDEGA BI-XENON ESITULED
- 2-TSOONILINE AUTOMAATNE KLIIMASEADE
- VALGUSTUNDLIK TAHAVAATEPEEGEL
- VIHMASENSOR
- TAGUMISED PARKIMISANDURID
- 6 TURVAPATJA
- 17" VALUVELJED

Hinnavõit
kuni
4 380 €

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

Keskmine
kütusekulu ol.
7.1
l/100 km

Võimsus
156
hj

www.peugeot.ee/508

ABHAASIA EESTLASTE PÄÄSTMINE

Andres Kollist kirjutab 1992. aastal toimunud erioperatsioonist, mille käigus ta tõi Musta mere äärest sõja jalust kodumaale 170 eestlast.

Põhiline osa Sotši olümpiakompleksist asub tegelikult hoopis Adleri ümbruses, üsna Abhaasia piiri ääres. Paarkümmend kilomeetrit Adlerist põhja jääb Esto-Sadok ehk Eesti Aiake, 19. sajandil eesti väljarändajate asutatud küla, praegune olümpia suusakeskus. Kui aga minna Adlerist itta üle Abhaa-

sia piiri, üle Psou jõe ja veidi mägedesse, siis seal asuvad Salme ja Sulevi küla. Aga need pole Abhaasias sugugi ainsad eestlaste külad.

1992. aasta oli seal ärev aeg, augustis algas Abhaasia kodusõda ning selle kaja jõudis ka äsja taasiseseisvunud Eestisse. Toonane migratsiooni ameti peadirektor **Andres Kollist** oli üks neist, kelle eestvedamisel rahvuskaaslasti päästma mindi.

OLUKORD ABHAASIAS läks järjest halvemaks, sõjakoledused jõhkramaks ja tsiiviilelanike olukord ohtlikumaks. Ka paljud Abhaasia eestlased olid sunnitud oma kodud maha jätma. Umbes 50 inimest jõudis omal käel Eestisse. Need inimesed olid pärit Vene piiri lähedal olevatest Salme ja Sulevi küladest. Osa ka Suhumi ligidalt Estonkast, vähem Ülem- ja Alam-Lindast.

Juba Eestis olles, pöördusid nad oma murega migratsiooni ameti poole. Nii tekkiski esialgu veidi romantilisena tundunud mõte, et midagi tuleb ette võtta ja oma rahvuskaaslastele appi minna. Mind tiivustasid ka varasemad, Keemia Instituudi aegsete ekspeditsioonide mälestused. Merevetikate kogumiseks toimunud ekspeditsioonid jõudsid ka Musta mere

The grassland of the airfield
is mined,

ETTEVAATUST! Suhhumi lennuvälja ümbrus oli mineeritud.

SIIN VALVAN
MINA! Gruusia
tank strateegilisel
tänavanurgal.

ERIRÜHM:
Pääste-
operatsiooni
eestvedaja
Andres Kollist,
Peeter Kudu ja
ajakirjanik Ainar
Ruussaar.

ESIISADE MAALE: Abhaasia eestlaste lend Eestisse, lennuki vahekaigu täidavad põgenike isiklikud asjad. Nii see kui ka teised kaadrid on võetud Hannes ja Regina Lintropi dokumentaalfilmist "Ring" (1993).

äärde. Nii olin ma meie Abhaasias elavate rahvuskaaslastega varemgi kokku puutunud ja nende külalislahkust tunda saanud.

Pöördusin peaminister **Tiit Vähi** poole ettepanekuga korraldada Abhaasia eestlaste abistamiseks päästeoperatsioon. Peaminister ja valitsus toetasid plaani ja septembri lõpuks oli valitsuse tasemel otsustatud, et tuleb tegutseda.

1. oktoobril lendasin Abhaasiasse päästeoperatsiooni ette valmistama. Kaasas oli mul peaminister Tiit Vähi kiri, et tegemist on Eesti Vabariigi poolt lähetatud missiooniga, millele palutakse osutada igakülgset abi.

Need olid ajad, kus Eesti riigiparaat alles korras. Nii polnud meil illusioone, et päästeoperatsiooni piirkonnas võiks olla hästi funktsioneerivad võimuorganid. Meie luureretk süvendas veendumust, et peame tegutsema. Aeroflotiga õnnestus läbi rääkida ja üürida lennuk.

1990. aastate algul oli Sotši autoinspektsiooni ülemaks eestlane **Ugo Reiljan**, mina sain temaga tuttavaks tänu kadunud **Ants Pajule**.

Miilitsapolkovnik Reiljan oli kohalikus võimuhierarhias kõrge tegelane, ent tema suhtumine meie ettevõtmisesse täiesti eitav. Reiljan leidis, et sõda tuleb kohapeal üle elada. Eestlasi ei tohi ära viia, tuleb hoopis kohalikku elu edendada, kultuurimaja katus parandada ja patsunakoor käima panna. Sellele patriootlikule vaatenurgale vaatamata oli Reiljan valmis meie ettevõtmisele toeks olema. Ja seda ta kogu meie päästeoperatsiooni vältel vaatamata oma eriarvamussele ka tegi.

Päästeoperatsiooni ajal vahetus Eestis valitsus. **Mart Laari** esimene kabinet astus ametisse 21. oktoobril ja meie esimene Abhaasia eestlastele järele sõitev lennuk TU-134 pidi startima 23. oktoobril. Nii käisingi veel sama päeva hommikul enne väljalendu Mart Laarilt toetuskirjale uusi allkirju saamas. Eesti Moskva saatkond hankis ka Gruusia valitsuse toetuskirja, kus öeldi, et mulle ja kogu meie

missioonile tuleb osutada igakülgset kaasabi.

Ma tihkaks öelda, et sellel päästeoperatsioonil tegutsesime oma parimate jõududega. Meeskonnas olid teiste hulgas **Aldis Alus**, **Ainar Ruussaar** ja

Kalev Timberg, kõik hilisemad peadirektorid. Kalev Timberg startis Abhaasiasse Tallinnast nädalapäevad varem, Moskva kaudu. Tema ülesanne oli meie esimene maandumine Suhhumis ette valmistada.

Lennukis oli meil muu varustuse hulgas ka 200 liitrit bensiini, 20 pudelit Vana Tallinna, 14 pudelit viina, 2 liitrit piiritust ja 4 pudelit konjakit. Lennuki maandu-

mistasu Suhhumi lennuväljal oli tookord 250 dollarit. Sulas arusaadavalt. Lisaks läks loosi ka kast Vana Tallinna. Transport kohapeal käiski ainult kaasavõetud bensiiniga.

Suhhumi lennuväli meenutas lahingutandrit. Lennujaamahoone oli mürsuga pihta saanud ja soomusmasinatest ümbritsetud. Igal pool askeldasid gruusia sõjaväelased. Kuulda oli relvadest, ilmselt automaatidest tulistamist. Kaugemal paistsid arvatavalt lahingutegevusest tingitud suitsusambad. Meid manitseti, et me end ettevaatlikult üleval peaksime ja endale teadvustaksime, et viibime sõjategevuse tsoonis. Eriti manitseti meid mitte kõndima maandumisraja kõrval oleval murul, õigemini heinamaal, kuna see oli mineeritud.

Kohe pärast Suhhumis maandumist

juhatas Kalev Timberg mind kohaliku sõjapealiku juurde. Kindral **Haindrava** võttis mu kella kümne paiku hommikul vastu, ütlemine, et veidi väsinuna, kuid heas tujus. Kindral istus uhkes, vanaaegses nikerdistega toolis hiiglasuure tammi-se laua taga. Tema parem käsi silitas erilisi, üles suunatud elegantseid liigutusi tehes valge bullterjeri pead. Laual paistis see, mis oli järele jäänud ilmselt hommi-kuni veninud lukulluslikust pidusöögist.

Kindral oli sõbralik ja abivalmis. Ta lubas meie ettevõtmist toetada, korraldas lennuki valvamise ja andis oma auto meie käsutusse. See viimane oli eriti väärtuslik abi, kuna autojuhiks oli kindrali poeg. Seda autojuhti ja autot, usteta Latviija-mikrobussi, tundsid kõik patrullid ja nii saime üsna vabalt ringi liikuda.

Mu esimene sõit viis Suhhumi lennuvälja kõrval olevasse Estonka külla. Olukord seal oli närviline. Paaril korral juhtus, et samal tänaval algas mõnesaja meetri kaugusel tulevahetus. Rindejoon oli sõja selles faasis minu arusaamise kohaselt ebamäärane. Abhaasia ja Venemaa piir Psou jõel oli apsuute käes, osa külasid olid apsuute käes, lennuväli ja Suhhumi linn aga grusiinide kontrolli all. Lokkas omavoli, marodöörlus, hangeldamine ja röövimine. Kuna informatsioon meie lennuki saabumisest oli kohalike eestlaste seas levinud, algas nende lennuväljale saabumine võrdlemisi kiiresti.

Meie lendurid olid väga vastutulelikud. Eriti hea klapp tekkis mul lennuki komandöri **Jevgeni Potšetkutoviga**. Küllap just meeskonna vastutulelikkuse tõttu juhtus nii, et lennuk koormati inimete ja pampudega tugevasti üle.

Meie aktsioon leidis laiemat tähelepanu ka Gruusia võimude poolt. Nii tuligi meid saatma terve delegatsioon tähtsaid tegelasi eesotsas riigiministriga. Lennukit tõttas õnnistama vaimulik. Grusiinid avaldasid kujunenud olukorra pärast kahetsust ja väljendasid lootust, et sunnitud lahkumine ei kesta pikalt ja eestlased saavad peagi oma kodudesse tagasi pöörduda.

Kui me lõpuks veidi enne pimedat õhku tõusime, et oma koorem umbes 150 kilomeetri kaugusele Adlerisse viia, selgus, et lennuk on tasakaalust väljas. Nimelt peab maanduv lennuk suutma oma ninaosa üleval hoida ja tiibade all oleva-

►► 30

Äsja oli üks vaene lehm lennuväljal miini otsa astunud ja elu kaotanud.

Kust tuleb kurjus

Mis ma peaksin oma eluga tegema

Kas Jumal tõesti armastab mind

Mis on sinu küsimus #Alfa

Täpsem info: tel. 6606973
www.toompeakogudus.ee/alfa
Tasuta lastehoid, tasuta parkimine

toompea ↑ kogudus
AITAB LEIDA ÕIGE SUUNA

Alpha

ALFA kursus algab teisipäeval
18. veebruaril 2014 kell 18.30

ALFA-ga saab liituda ka kahel järgneval korral,
25 veebruar ja 4 märts.

tele tagumistele ratastele maanduda. Kui tagumise rattapaari kaudu maapinnaga kindel kontakt olemas, alles siis laskub ka esimene ratas maandumisrajale ja algab täie jõuga pidurdamine.

Pisikese vahemaa Suhhumist Adlerisse läbib reaktiivlennuk veerand tunni. Aega tegutsemiseks ei olnud just liiga palju. Et lennuk õigesse tasakaalu saada, pidime salongis oleva raskuse kiirelt ringi paigutama. Tõstisime pampe tahapoole, aga kõige lihtsam oli siiski iseeneke hakaalu üle pambuvirnade liigutada. Nii kogunes lennuki sabaossa mees-tesumm. Mina sattusin maandumise ajal lennuki sabaossa WCs seisma, käed laes ja õlg vastu vetsu seina. Maandusime Adle-

ris õnnelikult ja Tallinna jõudis esimene lennukitais põgenikke juba 25. oktoobri õhtul.

TEINE LEND STARTIS TALLINNAST nelja päeva pärast. Meil soovitati valida selline trajektoor, et väldiksime Adleri ja Suhhumis vahel maismaa kohal lendamist. Sõjategevuse aladelt võis karta rünnakut lennuki vastu, Musta mere kohal lendamist peeti ohutumaks. Hiljem nägimegi Suhhumis olukorda, kus lennuväljale läheneda püüdnud sõjalennukid Gruusia õhutorje poolt taganema sunniti.

Meid segas Suhhumis maandumisel ka tihe pilvitus. Komandör otsustas siiski üritada. Loota jäi ainult sellele, et lennuk õnnestub käsitsijuhtimisel

maha tuua, lennuraja maandumistuled ja muud abistavad seadmed olid rivist väljas. Potšetkutor viis lennuki üsna kaugele merele ja vähendas siis kõrgust, lähenedes merepinnale umbes 100 meetri peale. Nii õnnestus lennata tiheda pilve ja mere vahel olevas suhteliselt normaalse nähtavusega kitsas ribas. Istusin selle maandumise ajal lendurite vahel. Siiani on minuga kaasas emotsioon keskendumisest, olaga tajutud tundeist, kuidas lenduritel mõne hetkega sargid seljas märjaks läksid.

Sellel korral käisin samuti Estonka külas, et sealt põgenikke lennukile tuua. Juhtus aga nii, et enne kui tagasi lennuväljale saime sõita, jõudis kätte komandanditund. Tuli ööseks Estonkasse jääda.

Õhtu oli põnev. Ööbima jäime jõukamal järjel perenaise juurde. Proua **Kochil** oli sadakond mesitaru, keldris tuhandeliitrised veinimahutid. Mesilasi peetakse seal nii, et kevade edenedes viiakse tarud autoga järjest kõrgemale mägedesse. Sedaviisi on tarud ja mesilased mitu kuud öite keskel. Istusime õues ja arutasime ilmaasju. Perenaine pakkus tsatšat ja veini. Mingil hetkel oli lähikonnas kuulda laskmist, kuulid lendasid sahh ja sahh läbi puude võra.

Varsti tulid õuele kaks hambuni relvastatud geriljat – automaadid kõhu peal, granaadid kobarate kaupa vööle rippumas. Õnneks tahtsid öised külalised, ehkki võrdlemisi nõudlikul toonil, vaid tsatšat. Perenaine tahtis neid nagu korra isegi kuradile saata, aga kõik lahenes siiski nii, et sissid lahkusid strateegilise joovastava kaubaga varustatult. See oli täiesti tavaline, et rindejoone asemel liikusid ringi relvastatud kambad, kellest oli raske aru saada, millist poolt nad esindavad. Need seltskonnad tegelesid röövimise või terroriseerimisega ja nende jultumus käis

meie võõrustajale kõvasti hinge peale: jõhkardid, kuidas nad üldse julgevad siia tulla! Ööseks anti mulle omaette pisikene tuba ja julgestuseks pistis peremees pihku tsaariaegse vintpüssi koos peotäie padrunitega.

Suhtlesin nende retkede ajal kõrgete võimukandjate ja (sõja)pealikega eri poolelt – nii apsuade, venelaste kui ka grusiinidega. Kokkulepitud kokkusaamine Abhaasia hilisema presidendi **Vladislav Ardzinbaga** jäi tema haiguse tõttu kahjuks ära. Ardzinba oli 1992. aastast Abhaasia parlamendi esimees ja

augustist, sõjalise konflikti algusest ka Abhaasia riikliku kaitsekomitee esimees. Kodusõjast laastatud Suhhumis, mis siis oli osalt grusiinide käes, toimus mul pikem ja pinevas taustsüsteemis jutuaamine Suhhumi komandandiga.

Olime bussiga läbi Suhhumi põgenikele järele sõitmas. Meeleolu linnas oli masendav. Kuulsa Suhhumi trollibussi-tee mosaiikidega ehitatud kunstipärastes ootepaviljonides põlesid lõkkes. Kõikjal liikus poolsõjaväelises riietuses, habemese kasvanud, end külluslikult relvi ja granaate täis riputanud võitlejaid. Suured Lasnamäe tüüpi kortermajad oma purukspekstud akendega meenusid tondilosse. Teistel majadel olid akendest välja pistetud buržuikade korstnad. Nende kütetorjete suits oli majade seintele joonistanud viirastuslikke, taeva poole laienevaid musti sabasid.

Omaval ajal asus Suhhumis kuulus ahvikasvandus. Nagu kohalikud rääkisid, olid ahvid vabadusse pääsenud ja kolasiid näljastena ringi läheduses asuvates saludes. Katsusin neid meeleolusid bussi aknast pildistada.

Paraku seda märgati ja buss peeti kinni. Mind tiriti Volgasse ja suruti autos kahe habetunud lõunamaalase vahele. Nii ma seal istusin, automaaditoru mõnusasti ribide va-

▶▶ 32

FOTO ENDEL VELISTE / FILMIARHIIV

IDÜLL PALMIDE ALL: Eesti perele kuuluv elumaja Abhaasias Estonka külas.

LP TOOB

SÕBRAD

KOKKU!

Telli nüüd **kuuks ajaks Eesti Päevalehe laupäevaleht LP** vaid 2 € eest ning võid võita ühe tõeliselt südamliku auhinna.

3. märtsil lähevad loosi:

**Romantiline öö hotellis
Radisson Blu Hotel Olümpia**

Majutus kahele Superior toas (sisaldab Super Breakfast Buffet hommikusööki ja tervisekeskus Club26 kasutamist kogu päeva jooksul)

Restoran Senso 25 € kinkekaart

Loosime viis kinkekaarti

Tervisekeskus Club26 10korra treeningkaart

Loosime kolm treeningkaarti

Café Boulevardi 10 € kinkekaart

Loosime viis kinkekaarti

Telli leht:

www.epl.ee/veebru

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee või tel 680 4444.

Pakkumine kehtib aadressidele, kuhu pole tellitud Eesti Päevaleht või LP.

Radisson BLU
HOTEL OLYMPIA, TALLINN

senso
restaurant

26
club
fitness center

CAFÉ
BOULEVARD

LP
Eesti Päevaleht

Sõnumid Eesti kooliõpilasetele*

#tagaskooli

*Allikas: "Tagasi kooli" üleskutse reklaambännerid ja #tagaskooli sotsiaalmeedias

- # Pange tähele ja saage targaks!
- # 3 näidet, kuidas tantsimine teeb Sinu elu paremaks.
- # Poisid-poisid, pärast gümnaasiumit tuleb kohe sõjaväes ära käia.
- # Ka negatiivsed kogemused tulevad elus kasuks.
- # Kuidas saada hakkama interneti ja elektrita?
- # Kuidas märgata inimesi enda ümber. Nii sõpru, vanemaid kui ka vanavanemaid.
- # Tee rohkem sporti ja hinga vahepeal värsket õhku!
- # Ole aus ja hoidu vingerdamisest, sest see tuleb kasuks nii praegu kui ka hilisemas elus.
- # Õppida, õppida, õppida, õppida, õppida, õppida ja õppida!
- # Suhelge rohkem. Rääkige rohkem. Aga tehke seda näost-näkku.
- # Õpi kõike, aga usu ainult seda, mis on tõestatud.
- # Võõrkeeled hoiavad kõik Sinu ukseid lahti. Ära neid unusta.

Mis on see üks asi, millest räägiksid Sina Eesti kooliõpilasetele?

hel, ning katsusin taskust välja urgitseda Eesti valitsuse kaaskirja ja Gruusia saatkon-nast hangitud turvasertifikaati. Katse seda-viisi oma tähtsust selgitades edu saavuta-da või oma õilsaid kavatsusi propageerida oli muidugi naiivne. Niipalju sest siiski kasu tõusis, et ära võeti ainult fotoaparaat. Mind sõidutati pärast mõõdukast sõnelust Suhhu-mi komandandi juurde.

Suhhumi komandant **Zurab** oli erialalt hambaarst. Saime kähku jutu peale. Ta sai meie missioonist aru ja lubas, et kõik saab korda, fotoaparaat tuuakse tagasi ja "sina, armas sõbrake" võid oma tegemisi jätkata. Aeg läks, ära ma ei saanud, foto-aparaati ka tagasi ei toodud. Zurab aga oli intelligentne poiss ja me sisustasime viis tundi jutuajamisega.

Pärisin, miks paljud, te-ma nende seas, kannavad rinnas märke inimeste näo-kujutistega. Ta vastas, et nendel märkidel on omak-sed ja sõbrad, kes on viimaste aastate sündmustes hukkunud. Tal endal oli rinnas kuus sellist märki. Sõjas süüdis-tas Zurab vastutustundetuid ja vahendeid valimata võimule pressivaid poliitikuid.

Kinnitasime vastastikku sama aru-saama, et eriti eemaletõukav on, kui või-mu nimel kasutatakse kurjasti ära ini-meste ilusaid ja pühaks peetavaid tun-deid: armastust ja rahvustunnet.

Zurab arvas, et väga targa poliitikaga on võimalik ehk asju Gruusia ja Abhaa-sia suhetes siiski paremuse poole suuna-ta. "Kuid mina ei jäta, kuni elan," lisas ta ning osutas toa nurgas seisvale automaa-dile ja märkidele oma rinnas.

Minu tutvus hambaarstist Suhhu-mi komandandiga lõppes südamliku hüvastijätuga ja mind viidi lennuväl-jale tagasi.

Öösel laaditi meie lennuki kõrval olevasse teise TUSse autokoormate viisi

STSEENID SUUREST PÕGENEMISEST: Kalašnikovi automaat kotivirnal, varanatuksesse laadimine lennukile, sõit veoautokastis lennuväljale ja lend Eestisse.

mandariine. Laadung paigutati nii õnne-tult, et hommikul oli suur reisilennuk sa-bapidi maas, nina uhkelt taeva poole si-rutumas. Sõjategevusele vaatamata toi-muv mandariiniäri tekitas sellele len-nukile raketitabamusega võrreldes siis-ki suhteliselt tagasihoidlikke vigastusi.

Kojulennul, umbes poolel teel Adlerist Tallinna teatas stjuardess, et kinnitage rihmad, teeme vahemaandumise Mins-kis. Peatus venis üsna pikaks. Öö tuli veeta Minski lennujaamas, ilma toolide-ta ruumis, kus sai kas seista või põrandal pikutada. Jõudsime kokkuleppele, et kaks üle 90aastast inimest viidi kiirabiga haig-lasse ja hiljem reisi jätkamiseks sõiduta-ti jälle tagasi lennuväljale.

Reis jätkus hommikul, aga juba Tal-linnast vastu saadetud teise lennukiga.

"Vahemaandumise" tegelikust põhju-sest ei tihanud lennuki komandör mulle kohe rääkida. Alles Tallinnas jutustas ta, mis aset leidis. Lennukite kütus asub tii-bades olevates mahutites ja sealt pumba-takse seda mootoritesse.

Meie lennukil aga läks ühest tiivast kütust peale toov pump rikki. Ehk kütust meil oli, ent mootoritesse see ei jõudnud. Nii läks üks tiib järjest kergemaks ja nih-kus paigast lennuki tasakaal. Asi oli seda-võrd kriitiline, et pärast Minskis maan-dumist oleks meil olnud võimalik lenna-ta veel vaid viis minutit.

Kui tagantjärele mõelda päriselt elu-ohtlikele seikadele, siis see öö vastu 31. ok-toobrit 1992 oli minul kindlasti üks selli-seid. Vahetut ohtu, isegi väga suurt ohtu inimene tihti ei taju, kardab hoopistükis

asju, mis suuremat tähelepanu ei vääri. Mina sain sellest olukorrast teada tagant-järele, aga päriselt aru alles hoopis hiljem.

Praegugi on mul kahju, et päästeeks-peditsiooni kaasa teinud lendurid jäid riikliku tunnustuseta. Rääkisin sellest president Merile, nüüd võin ainult enese-le etteheiteid teha, et ma oma ettepane-kutes piisavat visadust üles ei näidanud.

Kolme lennuga tõime Abhaasia kodu-sõjast välja 170 eestlast ja nende perekon-naliiget. 2000. aasta paiku oli neile lisan-dunud veel umbes 400 omal käel Eestis-se saabunud Abhaasia põgenikku. 1992. aastal oma vaba elukorraldust alles sisse seadvast Eestist aga sai Kreeka ja Iisrae-li kõrval kolmas riik, kes oma kaasmaa-lastele appi läks ja nad sõjakeerisest väl-ja aitas.

CITROËNI LUKSUSLIK ERISEERIA

www.citroen.ee

COLLECTION

varustuses rohkem, kui oodata oskad!

CITROËN C3 VTi 82

Liisingu kuumakse **150€**

Erimudeli hind: 13 390 €

ERIMUDELI VARUSTUSES:

automaatne kliimaseade
eMyWay navigatsiooniseade
tagumine tagurduskaamera
valuveljed
tehase Mp3 CD-raadio
metallikvärv
elektrilised (aknatõstukid, peeglid)
veluursisu jpm

CITROËN C-ELYSEE VTi 72

Liisingu kuumakse **134€**

Erimudeli hind: 11 990 €

ERIMUDELI VARUSTUSES:

digiekraaniga manuaalne kliimaseade
püsikiirusehoidja ja kiiruse limitaator
tagumised parkimissensorid
tehase Mp3 CD-raadio ja Bluetooth
metallikvärv
elektrilised aknatõstukid
tehase alarm jpm.

CITROËN BERLINGO VTi 98

Liisingu kuumakse **163€**

Erimudeli hind: 14 590 €

ERIMUDELI VARUSTUSES:

automaatne kliimaseade ja pardakompuuter
ESP stabiilsuskontroll ja veo jõukontroll
püsikiirusehoidja ja kiiruse limitaator
LED päevasõidutuled ja udutuled
Bluetooth, USB ja tehase CD MP3 raadio
Modutop-katus: katuseraamid, panipaikade
süsteem salongis, 4 klaasaknaga katus
vasakpoolne liuguks, metallikvärv, valuveljed jpm.

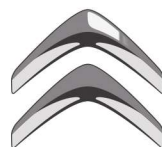
CITROËN C4 VTi 120

Liisingu kuumakse **173€**

Erimudeli hind: 15 490 €

ERIMUDELI VARUSTUSES:

automaatne kliimaseade
eMyWay navigatsiooniseade
sensorid: tagumised parkimis- ja vihma
tehase Mp3 CD-raadio ja Bluetooth
valuveljed
tehase alarm
metallikvärv
elektrilised (aknatõstukid, peeglid), jpm.

CITROËN

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Pakkumine kehtib kuni 31.03.2014. või seni, kuni jätkub kampaaniahinnaga eriseeria mudelit. TÄHELEPANU! Pildil olev auto on erivarustusega. Liisingu kuumaksele on arvestatud: sissemakse 15%, intress 3%, liisingu periood 60 kuud. KKM on 3,3%. Kütusekulu keskmised näitajad (l / 100 km) ja CO₂ (g) väärtused: CITROËN C-ELYSEE 5,3 ja 124, CITROËN C3 4,5 ja 104, CITROËN BERLINGO 7,1 ja 164; CITROËN C4 6,2 ja 143.

Head Vabariigi aastapäeva!

**Olerex on suurim
eestimaine
tanklakett.**

**Kui soovid,
et Sinu raha
jääks Eestisse ja aitaks
edendada Eesti elu –
tangi Olerexis!**

OLEREX[®]
EESTI KÜTUSEFIRMA

Ekspressi konkursi “Räpane hotellituba 2014” parimad!

FOTO ANDRES PUTTING

1. koht – Tulves Hostel, Sakala 19

Hinne 5,7. 86 hindajat

Toimetaja Toomas ütleb, et hostel Tulves oli kõige rõvedam ööbimiskoht, kus ta on olnud. Kui välja arvata üks koht Barcelonas.

Pööningule tehtud väiksed toad, kus katusealune sunnib kohati kummargil käima, ei leia armu ka külastajatelt. Ainsaks plussiks asupaik südalinnas.

“Räpaseim koht, kus ma eales olnud olen,” leiab Hanna Valgevenest. Just, VALGEVENEST.

Hollandlane Henk sattus Tulvesesse perega ja leidis sealt hallitanud ja rentsli järele lõhnava vannitoa ning ebasõbraliku teeninduse. “Ei andnud pärast arvetki,” väidab Henk. Ebameeldivaid tualette on õnneks üks, üheksa toa peale. Lisaks pole seal alati ka tualettpaberit.

Nendes ööbimiskohtades ei sära eesruumides eredad lambid. Uksi ei ava sametkuubedes šveitserid. Need ööbimiskohad on pigem odavad, ent ka odav ei pruugi ju tähendada alati halba, aga siinsete puhul pigem tähendab. Nendesse kohtadesse ärge enda väljavalitud viige. Kui te ei taha just saada ekstreemset elamust. Eesti Ekspress otsis välja pealinna viis kõige kehvemat* ööbimiskohta.

Dannar Leitmaa

*valiku aluseks on portaali booking.com külastajate poolt antud hinnad. Tabelisse pääsemiseks pidi hindajaid olema vähemalt 50.

Korduvkaebusena kurdavad külastajad, et hostelis puudub retseptsioon ja peremehe peab lihtsalt ise kohale kutsuma. See omakorda võtab enamjaolt üle poole tunni. Hostel meelitab lisaks kõigele ka saunaga, aga kui uskuda külastajate ülevaateid, siis see saun ei tööta kunagi.

Keskmine hinne 5,7 on võimsalt “parim”. Sellist kvaliteeti ei paku booking.comi külastajate arvates ükski koht ei Riias, Vilniuses, Minskis, Helsingis ega ka Stockholmis. Eesti ekstreemseim ööbimiskogemus 20 euroga ööst!

2. koht – Mahtra Hostel, Mahtra 44

Hinne 6,3. 75 hindajat

“Ümbruskond ei tundu kõige turvalisem,” võtab 2013. aastal Mahtra hostelit külastanud hollandlane Bas enda viisi kokku.

Mahtra tänaval tavapärase paneelilammutüüp korterisse ehitatud hostel paneks selliste majadega harjunud idaeurooplase ilmselt õlgu kehitama. Mõne vanema heietama lugusid kunagistest ühikapäevadest. Nii on ka Venemaalt pärit külastajad enda antud hinnetes üsnagi helled. 27 euro eest kahekohalise saanud lääneeurooplased nii kergelt ei lepi.

“Tualett oli nii väike, et kui sa pole just kääbus, siis on sinna väga raske sisse mahtuda,” kurdab Andrew Ühendkuningriikidest. “Toad haisevad suitsu järele. Plekid, juuksed, rämps pörandatel.”

Plussina tuuakse väga sõbralikku teenindust ja ka hommikusöök olla täitsa pädev.

3. koht – Karjatar Bed & Breakfast, Väike-Laagri 4. Hinne 6,7. 67 hindajat

Piltidelt vaatab vastu vanaema juurest tuttav tuba. Rohelise prill-lauaga päevinäinud vetupott, vana tugi tool meenutavad pigem ERMi

püsinäitusel olevat väljapanekut pealkirjaga “tüüpkohter aastast 1970”.

Vanaprouast perenaine Niina saab külastajatelt tublisti kiita. Oskab võõrkeeli ja on väga sõbralik. Toaga on taas probleeme. Giedrius Leedust leiab, et toas leviv aroom oli “awesome”. “Täpsemalt oli see kassi uriini hais,” täpsustab ta paar lauset hiljem. “Tegime akna lahti, kuid sellest polnud suurt abi. Küll märkasid lahustist akent kiirelt kärbsed.”

Kim Austraaliast tundis enda ninaga ära hoopis levi-va gaasilõhna. Grupp soomlasi teeb kahe lõhnaleeri vahel kompromissi – gaasi- ja kassihais mõlemad.

Kahekohalise toa saab kätte 30 euroga.

4. koht – Ecoland Spa Hotel, Randvere tee 115

Hinne 6,8. 132 hindajat

“Kahekohaline tuba spaaga hotellis? Kõigest 45 euroga? No laske tulla!” mõtleksin mina ise naiivse turistina.

Kohale jõudnud välismaalased avastavad hotelli kahjuks linnast väga kaugel ning lisaks kõigele on spaa venelanna Natalia sõnul avatud ainult kolmeks tunniks päevas.

Prantsusmaalt pärit perekond sarjab Ecolandi põhjalikult. “Kaugel. Haiseb suitsu järele. Liiga pehmed voodid ehk hommikul öudne seljavalu. Koridoris lärmavad öö läbi inimesed. Hommikusöögilaudu ei jätku kõigile. Saiad olid vanad. Kuri teenindus.”

Keskmi hinnet kergitavad taas venelastest külastajad, kelle arvates pole hotellil suurt häda midagi. Kui just täis suitsetatud tube mitte arvestada.

5. koht – Hostel Tallinn, Juhkentali 46

Hinne 6,8. 159 hindajat

Broneerimisportaali üles laetud fotod jätavad senistest kõige parema mulje. Korralik voodipesu, puhtad toad, naridega kuuene tuba pole ka kõige hullem. Vesta Leedust võtab esimese rõõmu kohe maha: “Kodulehel näidatud pildid ei peegelda reaalsust. Vannitoad olid vanad ja räpased, seega sa oled õnnega koos, kui hommikul sinna esimesena jõuad.”

Otse bussijaama juures asuv hostel saab kiita muidugi asukoha eest. Lennujaam on enamvähem lähedal, vanalinn samuti, parkida saab tasuta ja WIFI ka üldjoontes töötab.

Köha?

neo-bronchol®
ambroksoolvesinikkloriid

Pastillidel on röga vedeldav toime hingamisteedes. Käsimüügiravim.

Tähelepanu! Tegemist on ravimiga. Enne tarvitamist lugege tähelepanelikult pakendi infolehte! Kaebuste püsimisel või kõrvaltoimete tekkimisel pidage nõu arsti või apteekriga.

Müügiloa hoidja: DIVAPHARMA GmbH, Motzener St. 41 Berliin, Saksamaa. Täiendav informatsioon müügiloa hoidja esindusest Eestis: H. Abbe Pharma GmbH, Piritä tee 20T, 10127, Tallinn, tel. 646 0980, info@habbepharma.ee

Mustvalge pakkumine.

Ostes nüüd uue Audi A4, saad kaasa „kõik hinnas“ *service*-paketi.
See tähendab viit aastat või kuni 100 000 kilomeetrit muretu sõitu ilma hoolduskuludeta.
Pakkumine kehtib kogu Audi A4 mudeliperekonnale.

Just nii lihtne see ongi!

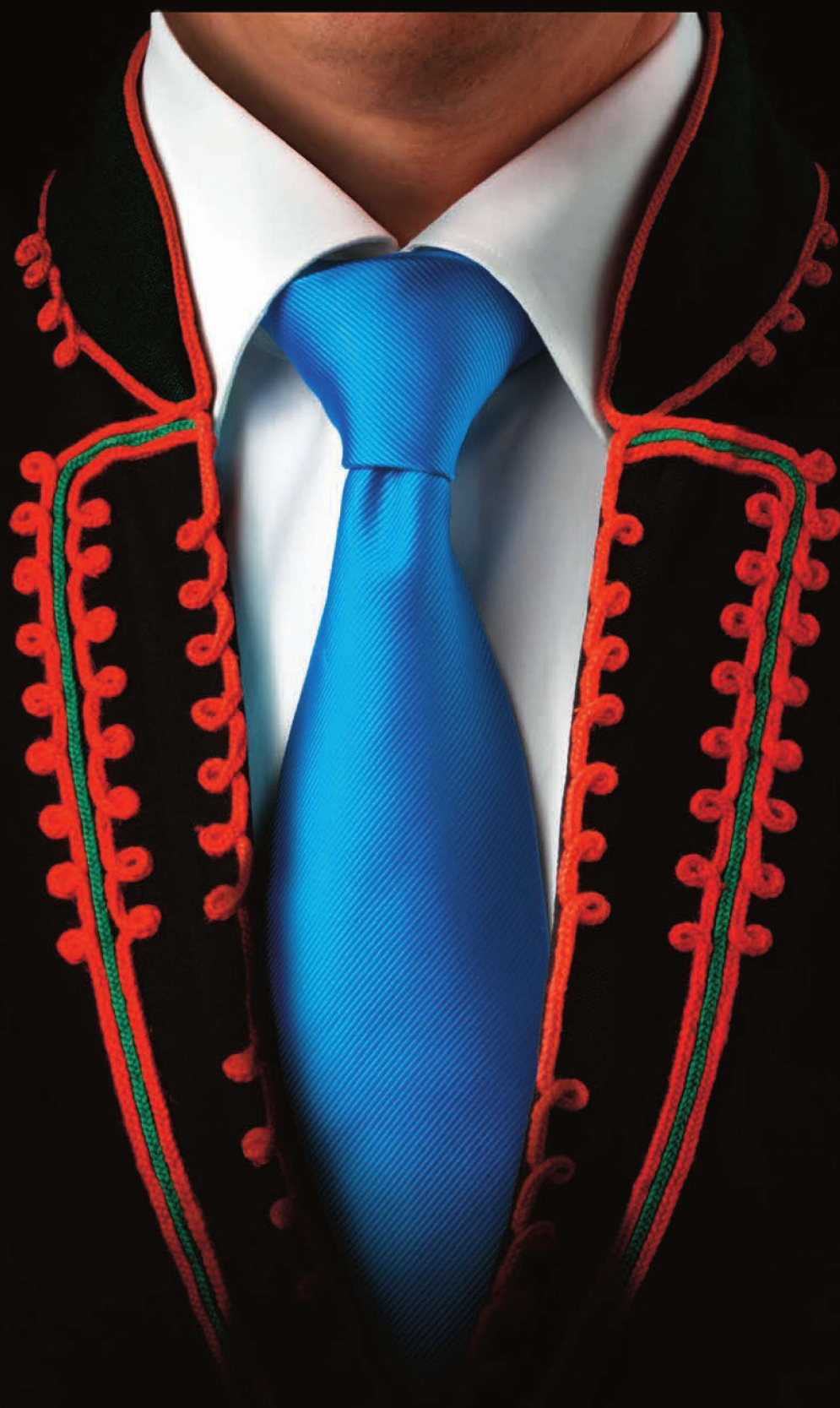

www.audi.ee

Audi Tallinn Paldiski mnt 100a Telefon: 611 2000 E-mail: tallinn@audi.ee

Audi Kuressaare Tallinna tn 61a Telefon: 453 0100 E-mail: kuressaare@audi.ee

Audi Pärnu Tallinna mnt 87e Telefon: 444 7130 E-mail: parnu@audi.ee

DETAILIDENI HÄRRASMEES

Kuigi ajad ja moed muutuvad, on meil väärtusi, mis püsivad. Neid samu väärtusi järgides on loodud ka Viru Valge Special Anniversary, mis on mõeldud ainult kõige erilisemate tähtpäevade tähistamiseks.

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Hinnad al
199€

Põnevaid reisielamusi Germalo Reisidega

Kultuuri- ja puhkusereisid

Ahvenamaa – imeline maailm saartel 15.-18.7, 22.-25.7 al 349 €
UUS! Assoori saared 9.-16.9, 14.-21.10 al 999 €
Bulgaaria kultuuri- ja puhkusereis 25.8-1.9 al 519 €
Euroopa romantiline süda 10.-17.8 al 899 €
Gruusia – Batumi kultuuri- ja puhkusereis 18.-25.8 al 599 €
Gruusia – iidne Sakartvelo 17.-24.5, 18.-25.8 al 799 €
Hispaania – Tenerife kultuuri- ja puhkusereis 11.-18.4, 20.-27.10 al 769 €
Hispaania kuum süda – Andaluusia 22.-29.9 al 899 €
Hispaania suur ringreis 16.-22.4, 22.-29.9 al 855 €
Holland – tulbid, tuuleveskid ja lilleparaad 30.4-3.5, 1.-4.5, 2.-5.5 al 649 €
Horvaatia – Dubrovniku kultuuri- ja puhkusereis 3.-10.8 al 699 €
Horvaatia-Sloveenia 7.-14.9 al 899 €
Horvaatia-Sloveenia kultuuri- ja puhkusereis 20.-27.7, 27.7-3.8, 31.8-7.9 al 899 €
Horvaatia-Sloveenia-Bosnia & Hertsegoviina 27.7-3.8 al 899 €
Horvaatia-Sloveenia-Montenegro 3.-10.8 al 899 €
Iirimaa – suur ringreis 6.-13.7, 13.-20.7 al 899 €
Iirimaa-Šotimaa ringreis 6.-13.7, 13.-20.7 al 949 €
Iisrael-Jordania 8.-15.3, 26.4-3.5, 2.-9.11 al 1099 €
Iisrael – suur ringreis 2.-9.11 al 999 €
Inglismaa-Šotimaa ringreis ja pealinn London 6.-13.7, 13.-20.7 al 949 €
Island – eksootiline lõunarannik 2.-7.7 al 999 €
Island – tule ja jää maa 2.-7.7 al 799 €
Itaalia järved – pärlid Maggiore, Como & Garda 31.8-7.9 al 899 €
Itaalia – klassikaline Grand Tour 20.-27.5, 20.-27.7, 27.7-3.8, 31.8-7.9, 7.-14.9 al 849 €
Itaalia – Lõuna-Itaalia pärlid ja Sorrento 14.-21.9 al 759 €
Itaalia-Sitsiilia kultuuri- ja puhkusereis Taormina 21.-28.9, 28.9-5.10 al 729 €
Itaalia-Sitsiilia ringreis 21.-28.9 al 819 €
Itaalia – Toscana romantilised paigad 7.-14.9 al 899 €
Itaalia – Veneetsia ja Põhja-Itaalia 20.-27.7, 27.7-3.8, 31.8-7.9, 7.-14.9 al 599 €

Kambodža-Laos-Vietnam

UUS! Itaalia – Veneetsia ja Padova 6.-10.5 al 699 €
Jordania suur ringreis 2.-9.11 al 999 €
Karjala 30.7-5.8 al 679 €
Korfu-Albaania 1.-8.9 al 799 €
Korfu – kultuuri- ja puhkusereis 1.-8.9 al 639 €
Korsika-Sardiinia 24.-31.8 al 949 €
Kreeka – Santorini kultuuri- ja puhkusereis 8.-15.9 al 599 €
Kreeka Odüsseia 8.-15.9 al 855 €
Kreeka saared – Santorini, Mykonos, Paros, Naxos 8.-15.9 al 899 €
Kreeta kultuuri- ja puhkusereis 5.-12.7 al 699 €
Küpros 26.10-2.11 al 699 €
UUS! Leedu merevaigurannik ja Kernave jaanituli 21.-24.6 al 222 €
Madeira – põgenemine paradiisi 6.-13.10, 13.-20.10 al 759 €
Makedoonia-Bulgaaria 25.8-1.9 al 799 €
Malta – päikesesaar Vahemeres 5.-12.10 al 699 €
Maroko kultuuri- ja puhkusereis 27.10-3.11 al 729 €
Maroko ringreis 27.10-3.11 al 949 €
Maroko ringreis koostöös Maakoduga 4.-14.4 al 1449 €
Montenegro – kultuuri- ja puhkusereis 3.-10.8 al 759 €
Norra – kesköine päike ja Nordkapp 5.-13.7 al 855 €
Norra – trollide maa 24.-30.6, 7.-13.7, 14.-20.7, 28.7-3.8 al 499 €
Pariis – romantika ja armastuse linn 3.-6.7 al 629 €
Poola – Ida-Preisimaa 4.-8.6 al 379 €
Portugal – Lõuna-Portugal ja Albufeira 29.9-6.10 al 749 €
UUS! Portugal – nädalavahetus Lissabonis 11.-14.7 al 629 €
Portugali ringreis 2.-8.5, 15.-22.7, 29.9-6.10 al 799 €
Prantsuse Riviera – taevasinine rannik 3.-10.5, 17.-24.8, 24.-31.8 al 699 €
Prantsusmaa – Loire jõe oru lossid 29.6-3.7 al 699 €
Prantsusmaa – Provence 10.-17.5, 17.-24.8, 24.-31.8 al 699 €
Prantsusmaa – suur ringreis 10.-17.8, 17.-24.8 al 949 €
Rootsi – Gotlandi saar 7.-12.8 al 599 €
Rootsi – Ölandi saar 9.-14.6 al 399 €
UUS! Saksamaa 28.5-3.6 al 699 €
UUS! Sankt Peterburg 16.-18.5, 23.-25.5, 27.-29.6, 19.-21.7 al 199 €
Sankt Peterburg ja Viipuri 8.-11.8 al 249 €
Serbia-Montenegro-Bosnia 3.-10.8 al 879 €
Sitsiilia-Malta-Gozo 28.9-5.10, 5.-12.10 al 899 €
Tuneesia kultuuri- ja puhkusereis 12.-19.10, 19.-26.10 al 599 €
Tuneesia ringreis 12.-19.10, 19.-26.10 al 759 €
Türgi – Istanbul, linn maailma piiridel 3.-6.5, 4.-7.5, 18.-21.10 al 444 €
Türgi – kultuuri- ja puhkusereis 15.-22.9 al 549 €

Türgi – suur ringreis 12.-19.4, 19.-26.4, 15.-22.9 al 799 €
Ungari – reis madjarite maale 15.-21.6 al 444 €
Venemaa – Moskva ja Kuldne ring 22.-28.7 al 699 €
Venemaa – Pihkva-Novgorod-Petseri 4.-6.4 al 199 €
Wales-Cornwall 6.-13.7, 13.-20.7 al 949 €
Šveits-Baierimaa 10.-17.8 al 899 €
Šveits-Prantsusmaa Alpid 10.-17.8 al 899 €

Eksootikareisid

Ameerika Ühendriigid 10.-22.10 al 2999 €
UUS! Ameerika Ühendriigid – Florida ja Bahama saared 8.-23.11 al 2999 €
Austraalia 15.-27.11 al 3999 €
Brasiilia-Argentina 14.-27.11 al 3999 €
UUS! Dubai-Omaan 15.-27.11 al 2999 €
Etioopia 18.-29.11 al 2999 €
UUS! Etioopia Omo Oru hõimud 27.11-9.12 al 2899 €
Etioopia – rännak Eedeni aias 18.-29.11 al 2999 €
Hiina 14.-20.9 al 1599 €
Hiina ja Hong Kong 14.-22.9 al 1999 €
Hiina kultuurireis – põhjast lõunasse 17.-25.3 al 1999 €
India 18.-26.10 al 1999 €
Indoneesia-Java-Bali 1.-15.11 al 2699 €
Iraan – Pärsia põline tarkus 6.-17.5, 7.-18.10 al 1999 €
Jaapan – sügisene ringreis ja Koya mägi 20.-28.10 al 2999 €
Jaapani suur ringreis ja kevadised festivalid 12.-21.5 al 2999 €
Kambodža-Laos-Vietnam 10.-26.11 al 2499 €
Kanada sügisvärvides ringreis 19.-29.9 al 2999 €
Kuuba 2.-13.12 al 2599 €
Lõuna-Aafrika ringreis ja Victoria Falls Zimbabwe 11.-29.11 al 2999 €
Malaisia ja Singapur 15.-27.3 al 2222 €
Mehhiko 16.-29.11 al 2999 €
Nepal-Tiibet 9.-21.10 al 2999 €
Peruu – inkade pärandus 7.-17.11 al 2999 €
Sri Lanka – ringreis ja rannapuhkus 18.-29.3, 14.-25.10 al 1699 €
Tai kuningriik 19.2-2.3, 16.-27.11 al 1699 €
Uus-Meremaa 2.-14.12 al 3999 €

Soodushinnad kehtivad korduvreisijatele.

Tuvikesed Ruuna tänavalt

Mida on õppida teleseepidest?

Tiina Jõgeda

tiina.jogeda@ekspress.ee

Valdav osa teleseepi tegeleb suhete teemaga ning juba ammu pole küsimus selles, kas tema ja temake kurja saatuse kiuste lõpuks kokku saavad. Pigem vastupidi: moodne teleseriaal jälgib sadistliku mõnuga, mis saab suurtest armastajatest pärast seda, kui õnnepalees allkiri antud.

Kui tele-*novela* seitsmekümnendatel tuule tiibadesse sai, mõistsid sotsiaalpedagoogid kohe oma võimalust: seriaali lihtsakoelisse skripti saab peita ühiskondlikult kasulikke sõnumeid ja käitumismalle, mis õhtust õhtusse teleka ees lõputajatele lõpuks külge hakkavad. Tänu "Metsikule roosile" ja "Lihtsalt Mariale" julgesid tuhanded Ladina-Ameerika tüdrukud ametikooli minna, et elus iseseisvalt toime tulla, tänu "Sopranodele" julgesid tuhanded mehed psühhoteraapiasse pöörduda.

Eesti seebitreialid ei ole seda võimalust kasutanud, lastes vaataja ajul rahulikult puhata. Ekraaniveteran "Õnne 13" sisaldab sama palju ideid kui Vikerraadio hommikune sünnipäevatervituste saade. Elisabeth Reinsalu tähesäras purjetavad äravahetamiseni sarnased seriaalid ei sisaldagi muud kui Elisabeth

Reinsalu tähesära. Ilmselt arvavad tegijad, et vaataja põgenemine hästisisustatud stuudiokodudesse näitlejate puiselt esitatud *small talk*'i kuulama, ongi meediapublikule vajalik lohutus.

Siiski, üht seriaali ma julgen psühholoogiahuviilistele küll soovitada: Andres Maimiku ja Rain Tolgi teist hooaega ETVs jooksnud "Hakkab jälle pihta". Tartus, paneelmajas kolimiskastide otsas elav humanitaaride tuumikpere üritab ühtaegu ennast teostada, lapsi kasvatada ja ka isiklikku õnne saavutada - kardetavasti käib sedalaadi eluline komöödia (autorite määratlus) ühes või teises variatsioonis iga korteriukse taga. Vahe on selles, et sündmused, mis oma koduseinte vahel hulluks ajavad, tunduvad teleekraanil pööraselt naljakad.

Mees (ametilt õpetaja) remondib maja kõneal aadressil - Ruuna puisteel, naist piitsutab takka ta enda ettekujutus tõelisest elust. Need on Eesti "Tuvikesed": naine on autoroolis, naine langetab üksi suuri (näiteks majaostu) otsuseid, naine viskab mehe ukse taha ning on lõpuks ikka õnnetu ja segaduses. Mees... pole kerge olla pehme mees pehmete väärtuste maailmas! Ühiskonnateadlased võivad neid ju hinnata, ent argielus on su okaspärjale suurte tähtedega kirjutatud: kastreeritud äpu!

Eelkõige pakubki seriaal lohutavat eneseiroonilist äratundmishetke meestele, kellele peeglist vaatab vastu "soliidne, keskeale lähenev, habetunud" tegelane, kuid kes oma naise meelest on saamatu, ebateadlik ja kerges-

ti manipulatsioonidele alluv pehmo, ent teatud reservatsioonidega siiski armastust vääriv. Tutvustuses ütlevad autorid ise, et see on "telekomöödia teineteist armastavast, ent alalises kriisis elavast abielupaarist". Aga mis see armastus lõpuks muud on kui hirm karmis argipäevas üksi jääda ja võimalus vähemalt kellegagi oma pettumust valmistavat elu jagada.

Mees on kolmkümmend viis, naine kolmkümmend kolm, koos on oldud umbes kümme aastat, nüüd ollakse punktis, "kus aetakse taga virvatulukesi, mida polegi olemas - seda nimetatakse keskeakriisiks". Unistus romaanikirjutamisest on sumbunud siplemiselle eluproosas, unistus Hollywoodist vändunud ähkimiseks provintsiteatri suvelavastuses.

Seda seriaali võiks lahata perekoolides ja paariteraapia seanssidel. Sellele põlvkonnale on juba koolis õpetatud, et peretüli korral tuleb lahenduse leidmiseks "läbi võtta, mis on sinu argumendid, mis minu omad, ja otsida kokkupuutepunkte". Haritud inimestena teavad nad, et pereelu nõuab koostööd ja vastastikust austust. Nad teavad, et lapsi tuleb kohelda täisväärtuslike isiksustena... Aga tulemuseks on läbikukkumine nii lastetoas kui ka magamistoas, direktori kabinetist rääkimata..

Või tulekski mõista seda pehkinud talade ja sissevajunud lagedega, ent sellegipoolest miljööväärtuslikku ja romantilisi ihalusi kütvat maja, mille putitamine perekond Vesilinnule üle jõu käib, tänapäeva abielu võrdkujuna? Loodetavasti mitte.

ÕNNE VALEM

... on rubriik, kus psühholoogiline nõustaja Tiina Jõgeda annab nõu.

3 aastat
VOLVO GARANTII
LÄBISÖIDUPIIRANGUTA

ROOTSIS ON MEIL KLIIMA INNOVAATILINE

Sellepärast teeb Volvo asju teistmoodi. Oma Drive-E mootorite loomisel lähtusime eesmärgist saada väiksema kütusekuluga rohkem võimsust.

Volvo V60, kompromissitu võimsus ja tõhusus.

DRIVE-E

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0020 infoauto@infoauto.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

Pildid on illustratiivsed.
Kampaania kehtib kuni 29.03.2014
CO₂ heide: 108-110 g/km; Keskmine kütusekulu: 4,1-4,2 l/100 km

Uue Volvo V60 või S60-ga nüüd kaasa
5000-eurone Volvo ostupreemia.

Margus Kiis

Lüürikud ja füüsikud 1:1

Viiimasel ajal on Eestis hakatud propageerima mõtet, et noortel tasuks tegeleda vaid reaalteadustega, mis justkui on tõelise progressi alus. Seda on väitnud nii füüsikuharidusega haridusminister Jaak Aaviksoo; füüsikat, matemaatikat ja astronoomiat õppinud Riigikogu spiiker Ene Ergma kui ka psühholoogiat õppinud president Toomas Hendrik Ilves. Semiootikuid, sotsiaalteadlasi ja eriti kunstnikke olevat siginenud liiga palju; nad parasiteerivad rahva raha otsas ega tee midagi kasulikku, ütles üks majandusdoktorant erilise põlgusega.

Targem on uurida, kas kõvadel ja pehmetel haritlastel üldse on mingi olemuslik vastuolu. Saab näidata, et ajaloos on palju kordi just kunstnikud tehnika arengule hoogsamalt kaasa aidanud kui nende kaasaegsed reaalteadlased ja insenerid.

Ja kui poleks humanitaare, kes hoolitsevad ühiskonnas selliste tähtsate asjade eest nagu ajalooline mälu ja kogemuse talletamine ja tegelevad isegi ühiskondliku vaimse tervise hoidmisega, siis poleks tõenäoliselt ka keskonda, kus karmid realistid tegutseda saaksid. Ajalugu on näidanud, et mida enam ühiskond või riik luulet ja kunsti eirab, seda sõjakam see on ja õpib oma vigadest vähem (reeglis on muidugi erandeid).

Mõiste *ars* või *art* tähendas ladina keeles peaaegu kõike, mida inimene ise tegi või välja mõtles ja mida polnud looduses olemas. Kreeka keeles tähistab umbes sama mõistet τέχνη – tehne ehk oskus, võime, teave. Vanas Kreekas olid kõige tähtsamad *tehne*’d grammatika, retoorika ja loogika – eelkõige sõnalised kunstid. Kui keskajal rajati ülikoole, siis hakati seal ühtse plokina õpetama seitset vaba kunsti (*artes liberales*), antiiksele *trivium*’ile (grammatika, retoorika, loogika) lisandusid aritmeetika, geomeetria, muusika ja astronoomia ehk *quadrivium*. Nii ei nähtud mingit vastuolu humanitaarsete ja n-ö reaalteaduste vahel. Õige kunstide meister (*magister artium*) pidi oskama neid mõlemaid.

Ja päris eluski polnudki nende eraldamine üldse mõttekas. Võtame kas või keskaegse kõrgtehnoloogia ehk gooti katedraalid. Need on isegi tänapäeva mõistes keerulised ehitised, mille ehitaja ja kavandaja pidi igal juhul põhjalikult tundma kõiki teadaolevaid füüsika- ja geomeetriaseadusi, aga ka teoloogiat, vanu tekste, sümboleid, aja-

lugu, kunstiajalugu jne. Pole ime, et sellisel hulgal teadmisi valdavate inimeste peale oli suur nõudlus ja katedraale ehitavad vabad müürsepad (*liberum faber, free mason*) hakkasid konkurentide hirmus neid hoolega varjama. Nad panid oma gruppide liikmetele peale vaikimiskohustusi, lahkumiskeelde, kinnitades neid rituaalide ja sümbolitiga.

Ka Itaalia renessansis ei nähtud kunstide vahel mingit vastuolu, hoopis vastupidi. Senisest eneseteadlikumad “päris” kunstnikud, kes maalid ja kujusid vormisid, pidasid loomulikuks, et nad tundsid väga põhjalikult *quadrivium*’i. Enamik kuulsaid renessansiajastu kunstnikke olid osavad ka inseneriteadustes. Kunstnikuna oma eluajal keskmiselt tunnustatud Leonardo da Vinci (1452–1519) asumine sõjaväeinseneri alale polnud mingi ime või veidrus. Probleem oli pigem selles, et Leonardo ideed olid liiga lennukad ja “kunstipärased”, seega neid eriti kasutada ei saanud. Samas olid tema anatoomilised joonistused oma aja ühed kõige täpsemad ja andsid panuse meditsiini arengusse. Arstiteaduse asjatundjad olid liiga kehavad joonistajad, et nende skeemidest palju abi olnuks. Leonardo välja arendatud visanditehnika oli oluline samm edasi.

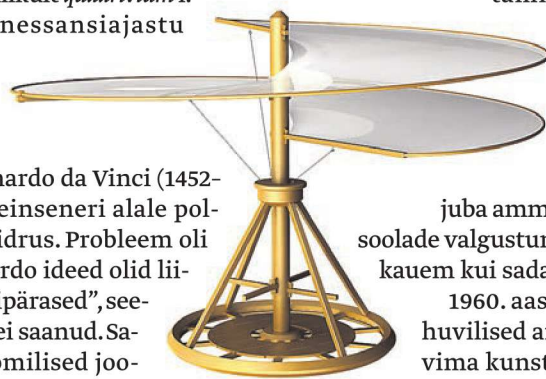
Renessansiajastust veel sajandeid edasi ei nähtud humanitaarsete ja reaalteadmiste vahel mingeid vastuolusid ega peetud üht teisest paremaks. Näiteks astronoomiat revolutsiooniliselt uuendanud Mikołaj Kopernik (1473–1543) oli oma eluajal tuntud eelkõige kirikuteglasena ja tegutses vabal ajal ilukir-

janduse tõlkijana. Füüsikageenius Isaac Newton (1643–1727) pidas ennast ka tugevaks ajaloolaseks ja teoloogiks, uuris Piiblit ja üritas seda füüsika seadustega kooskõlla viia. Filosoof Immanuel Kant (1724–1804) oli uhke, et tema filosoofia vastas kaasaegsele füüsikale. Karl Ernst von Baer (1792–1876) oli peale loodus- ja arstiteaduse tegev etnograafina, astronoom ja geodeet Friedrich Georg Wilhelm von Struve (1793–1864) oli teatavasti ka kirglik arhitekt.

Lüürikuid ja füüsikuid hakati lahku ajama ning üksteisele vastandama ligikaudu kakssada aastat tagasi. Romantismiajastu üritas kaunist kunstist (*beaux arts*) klassitsistlikult kõlava

mõistuspärasuse välja tõrjuda ja panna kunsti toetuma vaid müstilisele irratsionaalsele elemendile.

Sellest hoolimata oli kunstide harrastajatel nii mõndagi, millega tehnoloogia arengust hoogu saavaid biolooge, füüsikuid ja insenere üllatada. Müstikahuviline maalikunstnik ja keemik Louis Daguerre (1787–1851) ja ajaloolane Henry Fox Talbot (1800–1877) said aastatel 1839–1840 hakkama ühe inimkonna olulisema leiutise – fotograafiaga, kuigi mõlema füüsika- ja keemiaharrastus oli pigem alkeemiahõnguline. Toonased reaalaridusega insenerid ja leiutajad ei tundnud pildi jäädvustamise tehnika arendami-

se vastu mitte mingit huvi, kuigi *camera obscura* (pimekamber ehk kaamera) oli sajandeid vana leiutis, mida kunstnikud juba ammu kasutasid. Ka hõbedasoolade valgustundlikkus oli olnud teada kauem kui sada aastat.

1960. aastatel hakkasid kunsti-huvilised arvutispetsialistid proovima kunsti tegemist kompuutriga. Tulemused olid paljutootavad, aga esialgu peeti seda pigem peeneks naljaks või inseneritöö abivahendiks. Arvutid pidid jääma teadlastele tõsise töö tegemiseks. Kuid varsti hakkasid arvutitega edukalt kunsti looma ka n-ö päris kunstnikud, näiteks Lillian Schwartz. Dadaistlik-sürrealistlik kunstnik Stan Vanderbeek hakkas 1960ndatel ilma vastava hariduseta tegelema disainiks ja kunstitegemiseks sobiva riistvara ja arvutiprogrammide arendamisega ning saavutas nii selle kui arvutikunsti propageerimisega suurt edu. Paljuski kunstnike ideed, et kompuuter võib olla palju enam kui arvutus- ja planeerimisvahend, tõigi arvutid ülikoolidest ja instituutidest “lihtnimeste” sekka ja siin nad nüüd on.

Humanitaar- ja reaalainetel ei saagi sisulist vastuolu olla, sest ka maailma mõtestamisega tegeleme ikka meie, inimesed. Need on meie keha ja meie aju, meie vaim, mis kõike vaatlleb ja selle üle arutleb. Keegi teine seda meie, inimeste eest ei tee. Ka masinad ja kompuutrid on meie enese valmistatud, nad ei kasva metsas ega saja taevast. Ehitame neid “oma näo järgi”. Teades rohkem iseendast, teame rohkem maailmast, ja tundes iseennast, tunneme ka maailma.

Ja füüsikutel ja lüürikutel ei tasu teineteist kuidagi alahinnata. Sest tegelikult on nad ühed kunstnikud ju kõik.

Ajaloo on palju kordi just kunstnikud tehnika arengule hoogsamalt kaasa aidanud kui nende kaasaegsed reaalteadlased ja insenerid.

areen

Eesti graafilise disaineri

Eiko Ojalaga soovivad

koostööd teha nii

The New York Times kui

McDonald's. Andekat

ja töökast illustraatorit

portreteerib **Kadri Karro**. ►► 42

Tippu jõudnud

FOTO RENEE ALTROV

Vaata
lisapilte digilehest
ajaleht.ekspress.ee

“**M**ulle meeldib mõte sellest, et ma istun soojas pesus Palamusel, teen päev otsa tööd ja seejärel ilmuvad mu illustatsioonid The New Yorkeris. Ma naudin seda kontrasti,” mõtiskleb illustraator ja graafiline disainer **Eiko Ojala** (31). Pitsut enam kui aasta eest palusin Eikol illustreerida üht Areenis ilmunud toidutemaalist lugu. Taevasinisel taustal säravast porgan-dist ja selle ümber põimunud mehikesest sai kindlasti üks möödunud aasta ilusamaid Areeni kaanekujundusi. Sellele järgnenud aja jooksul olen Eiko töid eri disainisaitidel järjest enam märganud. Ja mis veelgi muljetavaldavam – tema maitsekad ja leidlikud illustatsioonid ilmuvad maailma tähtsaimates ajalehtedes, nagu ameeriklaste prestiižikas The New York Times (mille tiraaž on argipäeviti üle 1,8 miljoni, pühapäeviti üle 2,3 miljoni eksemplari) ja prantsuse Le Monde (tiraaž üle 300 000). See on saavutus, millest unistavad sajad tuhanded kunstnikud üle kogu maailma.

Eesti ajakirjanduses ei ole Eikost peale hiljuti disainiajakirjas Diivan ilmunud väikse loo suurt midagi kirjutatud. Paljud on kindlasti näinud ajakirjas Anne & Stiil ilmunud värvikirevaid portreid tuntud eesti inimestest. Või teavad kollektiivi Väljasõit Rohelisse vinüülplaati “Külastus”, mille Eiko kujundas. Või on ehk näinud tema töid 2012. aastal Von Krahlsil üleval olnud näitusel “Teine lõige”. Eiko tööd valmivad peamiselt Photoshopis, osaliselt loiakab ta paberit käsitsi ja seejärel pildistab. Tema tööd meenutavad paberit, on aga paberlike digitaalsed imitatsioonid. Mägimaastik lookeva jõega, kus ajavad oma asju pisikesed loomad. Inimaju, mille soppides sagivad tolmuimejatega tegelased, luues korra tähtede ja numbrite virvarris. 18. sajandist pärit tapeedi moodne *remake*. New Yorgi vaade, tipus troonimas Vabadussammas. Naise keha. Olgu Ojala illustatsioonide süžee milline tahes – tema käekiri on selgelt äratuntav. Napp. Täpne. Nutikas.

Uurin Eikolt, mis võisid olla tema esimesed teadlikud katsetused kunstivallas. Ta meenutab 1980. aastate lõpu ja 1990. aastate alguse Eestis valitsenud ärevaid aegu ja räägib, et joonistas arhitektist isa joonistusraamil olnud paberile tanke ja püstoleid. “See rahustas, aitas pingeid maandada,” räägib Eiko.

Kunstikoolis ega ülikoolis ta käinud pole, graafilist disaini õppis omal käel. Pärast keskkooli töötas Eiko reklaamibüroos Saatchi & Saatchi. 2000ndate keskpaiku rändas ta Austraalias ja Uus-Meremaal, kus töötas nii põllul, sigalas kui ka ühes Melbourne'i disainibüroos graafilise disainerina. Just Austraalias hakkas Eiko katsetama stiiliga, mis talle nüüd nii tunnistust kui tellimusi toob. “Tahtsin tagasi tulla teha sõprade portreedest näituse. Austraalias tegingi esimesed selles laadis tööd,” meenutab ta. Näitust toona ei tulnud, aga oma käekirja leidis disainer küll.

Eiko töötab vabakutselisena. Teda esindavad kaks agentuuri, EW-Agency Hollandis ja Suurbritannias ning La Suite Prantsusmaal. Just sealtkaudu tuleb disainerile palju huvitavaid tellimusi. “Näiteks Saksamaa on selline riik, kus eelistatakse illustatsioone pigem sakslaselt tellida,” räägib Eiko. Ometi on tal õnnestunud ka selles riigis jalgu ukse vahele saada. Äsja sai ta tööpakkumise mainekalt saksa nädalalehelt Die Zeit. “See on nii värske asi, et ma ei teagi veel täpselt, mida ma neile tegema hakkkan.”

Eiko isapoolsed juured on Võrumaal. “Kui ma mõtlen mingile kohale looduses, siis alati just Võrumaale,” räägib Eiko. Loodus mängib tema elus väga suurt rolli. Eiko elab küll Tallinnas, kuid umbes kolmandiku ajast veedab maakodus Palamusel. Lisaks sellele aga töötab ta retkejuhina. “Mu sõber läks Luua Metsanduskooli õppima. Kuna ta ööbis minu juures Palamusel, siis läksin ma temaga kaasa, nägin seal retkejuhtimise brošüüri ja sattusin ise ka sinna õppima,” meenutab Eiko. Ta õppis Luual loodusretkede juhiks ja paar korda nädalas teeb ta koostööd RMKga lastele loodusretki Tallinnalähedastes metsadesse. Matkab nendega Viimsis ja Harku kandis, räägib lastele puudest ja aastaegade vaheldumise, paneb neid loodusest huvituma. “Ma

INIMAJU: The New York Times'is ilmunud artikli “Goodnight. Sleep Clean” illustatsioon jaanuaris 2014.

teen näiteks niimoodi, et hommikul ärkan üles ja ütlen endale, et täna ma olen retkejuht ja ei tegele muude asjadega. Või siis nii, et täna ma olen illustraator ja ei tee muid asju. Need on kaks täiesti erinevat asja. Esialgu oli see psühholoogiliselt

raske. Illustreerimine on sissepoole tegevus, retkejuhtimine just vastupidi, seest välja,” arutleb Eiko.

Ta tunnistab, et mõtete kogumiseks ja pea selgeks saamiseks on looduses käimine väga vajalik. “Lastest ja loodusest saan palju ideid. Sellest, kuidas nad metsas omavahel suhtlevad. Või minuga suhtlevad. Seal leian lugusid ja inspiratsiooni.”

Suviti, kui lastel koolivaheaeg, matkab ta omal käel. Üks tema lemmikkohti on Kõrvemaa. Ta käib palju jala ja sõidab rattaga. Jookseb ja ujub. “See annab palju mõtteenergiat.” Suviti käib purjetamas. Ütleb, et on pigem omaette nokitseja.

“Kui olen pikalt toas istunud ja tööd teinud, leian ikka põhjuse, miks näiteks ühest linnaotsast teise kõndida.” Meie kohtumisele tuleb ta otse postkontorist. “Pikki tööpäevi tehes võib see üks käik postkontorisse olla mu päeva tipp-sündmus,” muigab Eiko.

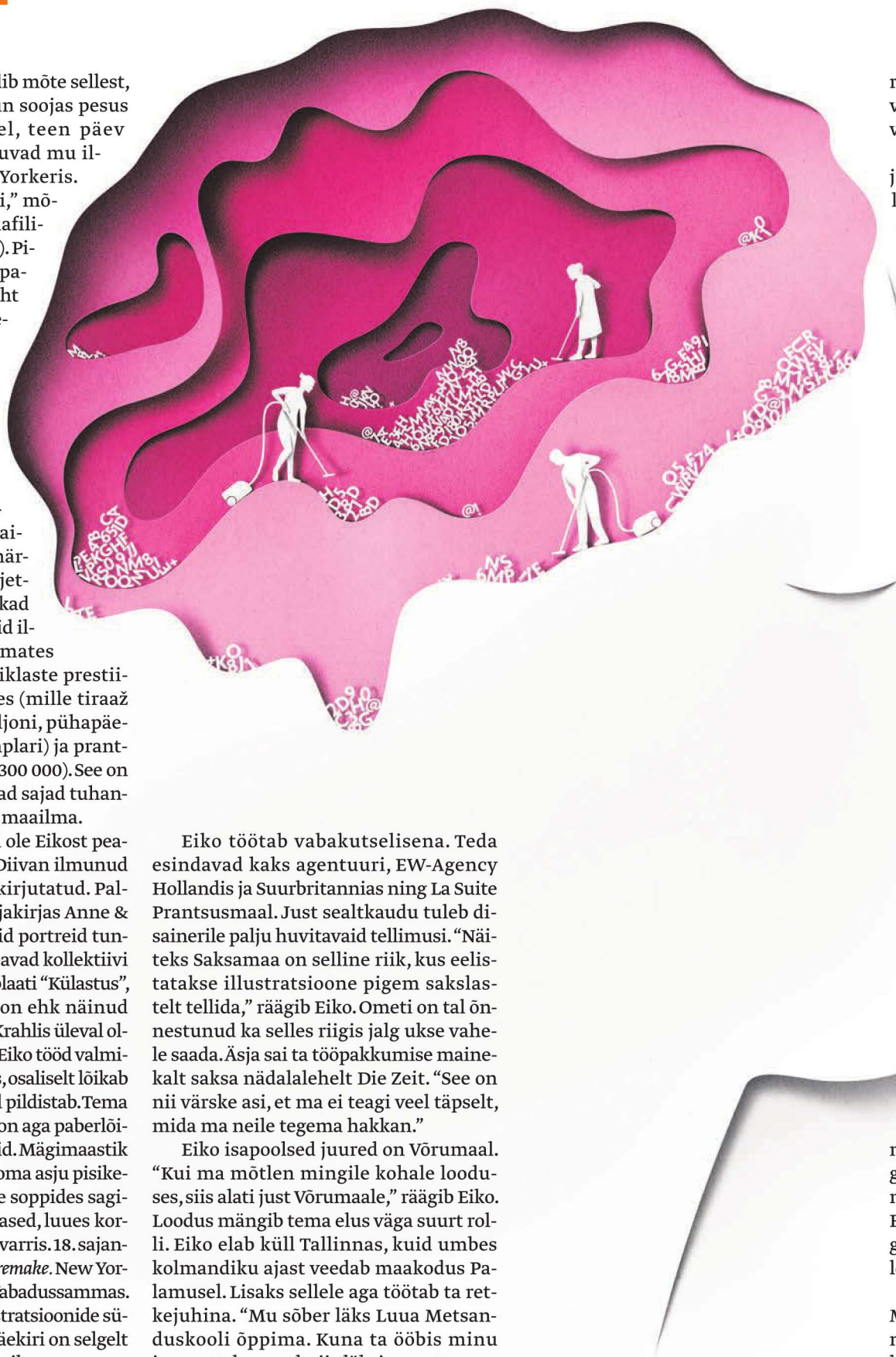
Seda üllatavam on, et pigem introverdina mõjuv Eiko on muusikakollektiivi Väljasõit Rohelisse liige. “Kui selgus, et hakame bändiga ka esinema, siis hoidsid vist kõik peast kinni,” ütleb ka Eiko. Bänd, mis koosneb mittemuusikutest, peab hetkel tegevuspauusi, kuid Eiko ei välista, et ühel päeval tulla taas kokku.

“Ma arvan, et kunagi teeme veel midagi. Osa inimesi on välismaal, osa tegeleb muude asjadega. See oli lahe aeg, ja ma arvan, et tegime pausi õigel hetkel. Eks mingi ringi sai täis ja et uuele ringile minna, tuleb natuke koguda,” arutleb Eiko.

“Esinemine on ikkagi üks moment. Ma teen selle ära ja tunnen selle üle head meelt, aga järgmised kuu aega tahaks jälle omaette olla.”

Eikole meeldib väga vaikus. Ta räägib, et kui maale sõidab ja vaikust tahab, võtab aeg-ajalt kelladelgi patareid välja. Kui üldse muusikat kuulab, siis hetkel pigem klassikalist. “Kui aga maal pikalt tööd teen, siis ma kuulan raadiot. Tahan, et keegi räägiks.”

Hiljuti käis ta American Institute of Graphic Artsi (AIGA) kutsel Ameerikas Minneapolisies oma töödest rääkimas. Temalt küsiti palju Eesti kohta, kus see asub, mis siin tehakse. Selle kohta, kuidas ta tööd teeb ja kellega. “Seal ma rääkisin päris palju sellest, kuidas ma suhtun suurtesse klientidesse. Kui sa oled näiteks ameerika illustraator ja The New York Times pöördub sinu poole, siis see on nii suur asi, et igaüks ei oska sellega toimegi tulla. Mul ei teki seda tunnet. Ma elan Eestis, mis on väike riik, ja ma isegi ei hooa tihtipeale seda mastaapi. Sellepärast ma ka ei tiku New Yorki või Londo-

WIRED: Ajakirja Wired logo oktoobris 2013.

LYST: Eiko tööd Kopenhaagenis asuva kohviku Lyst ruumides.

NEW YORK: New Yorgis Manhattanil asuva butiikhotelli Affinia lobby't ehtiv töö.

nisse elama. Ma arvan, et see ei ole ter-
vislik. Sa saad seal aru mastaabist, saad
aru, kui palju sul konkurente on. Kui kee-
rulisel osa asju on. Ja siis elad oma elu
ka palju keerulisemaks. Kaod sinna ära.
Tänu sellele, et ma siin üksi rahulikult
toimetan, ei pea ma ka üldse muretse-
ma selliste asjade pärast,” on Eiko veen-
dunud. Ta arvab, et Eesti on “päris okei
koht”. “Just see aastaaegade vaheldumi-
se rütm meeldib mulle.”

Eiko töid näeb praegu Rotermanni
kvartalis asuvas söögikohas Hetk. Peagi
ilmub tema esimene illustratsioon mai-
nekale ajakirjale The New Yorker. Samuti
töötab ta lasteraamatu kallal, mis ilmub

ameerika kirjastuse Scholastic alt (sama
kirjastus on andnud välja ka Harry Pot-
teri sarja). “Mulle meeldib ise õppida, n-ö
jalgratast leiutada,” räägib Eiko. “Ma ar-
van, et sellest tekivad hoopis uued vaate-
nurgad, uued lähenemised. See ongi kõi-
ge mõnusam. Iseõppimise protsess on
mu jaoks väga oluline.”

Eiko tunnistab, et kui mingi asi väga
selgeks saab, kaob ka huvi vaikselt ära.
Pidev katsetamine ja uue õppimine teeb
töö põnevaks. Ja annab energiat teha ka-
heteisttunniseid tööpäevi. “Kui ma teen
tööd, siis hästi intensiivselt ja pikalt. Aga
siis järgmisel päeval ei tee midagi. Nii mul-
le ei meeldi, et ma teen iga päev natuke.”

Talle endale meeldib väga Soome il-
lustraatorite stiil. “**Rami Niemi** näiteks.
Ta töötab hoopis teistsuguses laadis kui
mina. Väga lõbusad ja ägedad tööd. Või Ko-
rea illustraator **Moonassi**. Tal on kihvtid
mustvalged pildid. Need on kaks, kes mul-
le meeldivad ja keda ma jälgin.” Ja kunst-
nikud nagu **Ai Weiwei**. Või **Olafur Eliasson**.
Austerlane **Erwin Wurm**. “Ma olen sattu-
nud nende näitustele ja need on mulle nii
tugevat muljet avaldanud, et ma olen haka-
nud nende kunstnike loomingut jälgima.”

Eiko, kelle käekirjaga võib tutvuda
nii Harvard Business Review’i sirvides,
Kopenhaagenis kohvikus Lyst istudes
kui ka New Yorgis Manhattanil Affinia

FOTO VALLO KRUUSER

Eiko Ojala

- Graafiline disainer ja illustraator.
- Teinud illustratsioone väljaannetele The New York Times, Le Monde, The New Yorker, Harvard Business Review, Wired, Eesti Ekspress jt.
- Loonud visuaalse identiteedi Kopenhaagenis asuvalle kohvikule Lyst.
- Teinud koostööd Londonis asuva Victoria ja Alberti muuseumiga.
- Kujundanud raamatuid.

Auhinnad

- www.illustrative.de auhind “Young Illustrators Award 2013”
- YCN Professional Award 2013
- ADC Young Gun 2013

NÄLG ARMASTUSE JÄRELE: Eesti Ekspressi Areeni kaanekujundus veebruaris 2013.

butiikhotellis ööbides, ei vali töid nen-
de eest pakutava tasu järgi. “Pigem valin
selle järgi, mis mind huvitab. Ma teen ka
tasuta tööd või väikse raha eest. Aga kõik
mu tööd on mu jaoks olulised.” Ome-
ti valib ta neid, kellega koostööd teeb,
väga hoolikalt. Kui palju võiks Eestis olla
neid disainereid, kes ütlevad ei tööpak-
kumisele Ameerika hiigelsuurepõlv-
nilt McDonald’s? Eiko ütles. “See ei oleks
sobinud mu eetiliste tõekspidamistega,”
ütlev disainer tagasihoidlikult.

PS Veebruari lõpus saadab Eiko Areenile
tehtud illustratsioonid paarile disaini- ja
illustratsioonikonkursile. Hoia me põialt.

TOIDUBLOGI KIWA

Multikunstnik **Kiwa** (38) on värske Tallinna XVI graafikatriennaali preemia laureaat, Köler Prize'i nominent ja eksperimentaalsele kirjandusele pühendunud kirjastuse ;paranoia publishing group ltd. asutaja. Ta viimane näitus oli avatud Moderna Muuseumis, eelmisest nädalast ka Uppsala Kunstmuuseumis. Toidublogi kirjutamise ajal istub ta Stockholmi Elektronilise Muusika Stuudio Fylkingen toolil, kus kunagi istusid ka J. Cage, K.-H. Stockhausen ja I. Laaban.

Eimiski

Olematute bändide festival ja Olematute raamatute antoloogia, "nothingoloogiline" kunst ja nullkraadiline representatsioon, zen-budism ja kvantfüüsika - olen tõeline eimiski-friik. "Nothing" pole nihilistlik eitus, vaid "tiine tühik", nullpunkt kõigi võimaluste skaalal. Kusjuures, *nothing* tasakaalustab suurepäraselt *everything*'i.

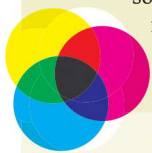

Kollektsioonid

De-materialiseerumise ja "tühikusse lekkimise" juurde käib materiaalse vajaduste minimeerimine. Lubatud on kollektsioonid: filmikaadrid, mille subtiitrid sisaldavad sõna *nothing*, "alati liiga väike unelmate raamatukogu" ehk eksperimentaalkirjandus, bibliomorfid ning raamatud eimilistestki, kirjeldused unenägudest, kus mind on nähtud (lugesin just üle, juba 126 tükki!), tuttavate helikunstnike autogrammi-ga viniüülid ning eriliste saamislugudega kunstikogu (Marco Laimre kingitud roheline lehter, Jevgeni Zolotko riuliehitamiselt päästetud Dan Perjovschi joonistuse detail, Kap Bambino laulja hotellitoa prügikastist leitud ja signeeritud salvatik huulepulgajäljega *etc.*).

Läbi seinte!

Multidistsiplinaarsus, intertekstuaalsus, ristmeedia, transsoolisus, transnatsionaalsus, maailmade paljus - need pole intellektuaalsed valikud, vaid too paradigma on mind valinud. Mati Unti tsiteerides: see on kõrgemalt poolt niimoodi ära otsustatud.

Äratundmised

Päev on korda läinud, kui midagi juurde õppida, loobuda järjekordsest "ise" osakesest, lahustada ohtlikult turvalist "mina"-konstruktsiooni. Seni kõige olulisemad äratundmised on olnud, et muusikast olulisemad on helid, kirjandusest olulisemad on tekstid, ning pildilisest kunstist olulisemad on ideed.

areen

Juhataja
Toimetaja

Reklaam

Kadri Karro kadri.karro@ekspress.ee
Siim Nestor siim.nestor@ekspress.ee
Priit Hõbemägi priith@ekspress.ee
Monika Dobrjakova
monika.dobrjakova@lehed.ee, tel 6 698 037

ÕHUS

Viktoria Ladõnskaja Presidendi vastuvõtt kui Bulgakovi romaan

Asta kõige kirglikumat arutelu põhjustav teleülekanne on iseisvuspäeva puhul korraldatav presidendi vastuvõtt. Aastast aastasse jätab see paljusk mulje stsenaariumist, mida kirjeldas Mihhail Bulgakov romaani "Meister ja Margarita" peatükis "Saatana suur ball".

Paralleele on rohkem kui küll. Alustades sellest, kui põhjalikult meie esimene leedi vastuvõtuks valmistub: "Margarita ei mäletanud, kes õmbles talle kingad kahvatutest roosiõilmetest. Korovjev kinnitas Margarita kaela ümber raske keti, mille otsas ovaalses raamis rippus musta puudli kujutis... Pole midagi parata, see kõik on tarvilik, tarvilik..."

Sellele järgneb instrueerimine: esimesele leedile selgitatakse diplomaatiliselt, et ta ei tohiks ühtki külalist teistest eraldi esile tõsta - kõigiga tuleb käituda ühtmoodi. "Ja kui mõni ei peaks teile meeldima... ma saan aru, et teie näost ei loe seda muidugi keegi... Ei, ei, seda ei tohi mitte mõeldagi! ... ja kui pole mahti sõna-kest öelda, kas või põgus peanoogutus! ... Ainult mitte tähelepanematus. See närtsitab neid..."

Bulgakovil on ballil mitu pidulikku saali, lilled, šampanja, orkester, frakid ja lõpuks - "kätlemistseremoonia". Sedavõrd pi-

kaleveniv, et Margarital "sureb põlv ära". Kuid oma külalistest on "kuninganna valmistatud!"

Kutsutute seas on eranditult ühiskonna koorekiht, need, kes teevad ajalugu. "Esimesed! Härra Jacques abikaasaga. Lubage tutvustada. Veendunud valerahategija, riigireetur ja sealjuures üpris taibukas alkeemik."

Kõik tähtsad külalised on pidulikult riides, kuid võõrustajad näevad, et nende frakkide all on peidus luukered.

"Kolmanda tunni lõpul vaatas Margarita alla, pilk täiesti lootusetu, ja võpatas rõomust - külaliste voor harvenes... Viimane. See on ju üks uus tegelane. Azazel lo külastas teda kunagi ja sosistas talle konjakiklaasi taga kõrva nõuande. Kuidas

saada lahti ühest mehest, kelle paljastus tal oli põhjust kangesti karta..."

Bulgakovi balli üks intriige on see, et külalisele, kes avaldab võõrustajatele kõige sügavamat muljet, antakse tema patud andeks...

Üks presidendi vastuvõtu erinevusi Bulgakovi romaanist seisneb selles, et esimene leedi võtab külalisi vastu koos peategelasega, mitte aga kaaskonnaga nagu romaanis. Ürituse peategelane - Saatan - ilmub raamatus südaööl, nagu ette nähtud. Ning peab sügavmõttelise filosoofilise kõne eksistentsiaalsel teemal: "Tõsi küll, ma ei tea ühtki teooriat, mis oleks rohkem väärt kui mõni teine. Nende hulgas on aga olemas ka niisugune, mis ütleb, et igapäevase mõistetakse tema usu järgi. Mingu see täide!" Lõpetuseks sobib tsiteerida Wolandit: "Joon Teie terviseks, härrased!"

Igaks juhuks väike märkus - see kirjutis on iroonilise iseloomuga ning on võib-olla äärmiselt subjektiivne nägemus aastat kõige kõmulisema telesaate stsenaariumist. Kuigi... emotsioonid, mida sellised ülekanded vaatajais tekitavad, on olemuselt erakordselt patused.

Selle nädala Maalehes:

Uskumatu lugu: Eesti lipu värvi tuli tuua Moskvast!

» 24. veebruaril möödub 25 aastat sinimustvalge heiskamisest Pika Hermannitorni.

LOE VEEL:

» **ROMANTIKUST KOHTUNIK** peab lambaid ja veiseid.

» **KAANID IMEVAD EESTIS VERD** rahva oma raha eest.

Sel nädalal
Maamajandus!

Maaleht
HEA EESTI LEHT

Film noir' triumf Berliinis

Berliini 64. filmifestival jagas nädalavahetusel hõbe- ja kuldkarusid. Maailma tähtsaimate filmifestivalide sekka kuuluval Berlinalel käis **Jaan Ruus**.

Festival avati aja kokkuvõtteks tõttu kohe võistlusfilmiga. Selleks oli isikupärase ameeriklase **Wes Andersoni** lavastatud "The Grand Budapest Hotel". Suured staarid – **Ralph Fiennes, Adrien Brody, Willem Dafoe, Bill Murray, Tilda Swinton, Jude Law** jpt – kindlustasid filmile hea reklaami, mängides kunagise Austria-Ungari kõrgklassi tüüpe. (Filmi ajalooline taust on meilegi tuttav **Bohumil Hrabali** või **Stefan Zweigi** loomingust. Zweigilt tuligi impulss filmi tegemiseks.) Praegu peamiselt Pariisis elav Anderson tahab farslikus võtmes taas elustada Euroopa kolmekümnendate aastate igaveseks kadunud hiilguse ja peenuse. Seega sobib film teemavahetuse igati Euroopa tänase mitteametliku pealinna festivali avataktiks.

Festivali juhib 2001. aastast **Dieter Kosslick**. 2016 saab tal täis teistkordne valimisaja. Tema teeneks jääb saksa kino esiletõstmine, eelmise festivalijuhi **Moritz de Hadelni** lahkumise põhjus oli olulisel määral just üleolev suhtumine saksa kineastidesse. Berlinale vaatajaskond on kasvanud igal aastal, tänavu ületati maagiline 300 000 piir. Võrdluseks – PÖFFi vaatajaskond oli mullu 45 000. Kuid Berliin on ikkagi suurlinn, festivali heaks tegutseb 3500 ettevõtet oma 25 000 töötajaga. Arvestuslikult toob see linnale majanduslikku tulu 125 miljonit eurot.

Tänavu oli žürii esimeheks valitud ameerika produtsent ja stsenaarist **James Shamus**, tuntud stsenaarist ja produtsent (**Ang Lee** filmide "Tiiger ja draakon" (2000) ja "Brokebacki mägi" (2005) produtsent).

KAHEKSAST BERLINALE võistlusprogrammi auhinnast said hiinlased kolm. Auhindamistseremoonial tunnustati pimedatest masseerijatest tehtud filmi "Pime massaaž" operaatorit **Zeng Jiani**. Ta sai Hõbekaru väljapaistva kunstilise saavutuse eest. Massaažikeskuse pimedate arstide kollektiivsel portreel polnud küll selget keset, kuid stseenid nendega olid antud suure sisseelamisjõuga. Mõnd arsti mängisid ka nägevad näitlejad. Filmi tegelikult toimivas arstikeskuses, mis filmi lõpul likvideeriti.

Zeng Jiani järel tuli püünele **Liao Fan**, kriminaalfilmi "Must süsi, õhuke jää" peaosatäitja, kellele anti üle Hõbekaru parima meespeaosa eest. "Must süsi, õhuke jää" tunnustati Berlinale parimaks filmiks ja auhinnati Kuldkaruga. Filmi algul avas-

KULDKARU HIINA FILM NOIR'LE: Berlinale võidufilmi "Must süsi, õhuke jää" lavastaja Diao Yinan üritas teha detektiivfilmi just tänapäeva Hiinast ja anda õige pilt Hiina praegusest elust.

tatakse kellegi mõrvatu tüki sadade kilomeetrite taha laiali poetatult. Uurimisel saab surma kaks politseinikku ja üks haavata. Üksik hunt, kes politseist lahti lastud (**Liao Fan**), leiab kuriteo jälje. Siis armub ta pesumajas salapärasesse naisesse. Salapärane naine on aga juba selge film noir' tegelane. Nagu sellele žanrile omane, areneb siin tegevus saladusi varjavas karmis linnamiljööös, politseinike vastasteks on nurjatud olendid. Lavastaja **Diao Yinan** on ka varem edukalt festivalidel esinenud (ka Cannes'is). Ta on viljakas näitekirjanik, kes kirjutanud avangardistlikke näidendeid ja kolleegidele stsenaariume, samuti detektiivlugude fänn. Berliinis antud intervjuus ütles ta, et vaatas just enne filmimist "Malta pistrikku", mitu korda "Kolmandat meest" ja nautis Orson Wellesi avastseeni "Kurja puudutuses". Ta ütles end armastavat mitte suurt, vaid väikelinna, sest just neis elab kõrvu vana ja uus.

Filmi vooruseks on ehtsad pildistused Põhja-Hiina provintsi linna eluolust külmadel talvapäevadel, mis on küll masendavad, aga ka kolkalikult lumuvad. Ja tegelastele omane eluvõitluslik realism korvab kohatised süžeeilised augud. Lavastaja üritas teha detektiivfilmi just tänapäeva Hiinast ja anda õige pilt Hiina praegusest elust. Näitleja **Liao Fan** kannab filmi. Ta on üksildane, ta on parajalt ebakindel, küüniline, riukaid täis. Tal ei ole kindlat sihti, kuid ta loob ise endale oma maailma, milles elab.

ÜLEJÄÄNUD KARUD LÄKSID Prantsusmaale, USAsse ja Jaapanisse. Festivali avafilmi "The Grand Budapest Hotel", millest eespool juba juttu oli, anti žürii suur auhind, tähtsuselt teine. Tähtsuselt kolmanda, Alfred Baueri auhinna sai prantsuse vanameister **Alain Resnais** filmi "Riley elu" eest. Filmi pärgas ka FIPRESCI. Võib tunduda kummalisena, et auhind määratlusega "filmile, mis avab uusi perspektiive", anti 92aastasele(?) režissöörile. Ent kuue tegelase (seitsmen-

dast kõneldakse, ta on õieti peategelane, aga lavale ei ilmu) pidev lahkumine ja taasilmumine tinglikes teatridekoratsioonides on eaka lavastaja virtuoosne mäng, mis ikka ja jälle rõõmsa uudishimuga kõrvutab elu ja kunsti. Filmi lõpul ütleb üks tegelane: "Tundke elust rõõmu, kuni pole veel hilja." Seda näib ka lavastaja ise silmas pidavat.

Kõik kolm saksa võistlusfilmi olid heal tasemel tööd. Afganistanis tegutseva saksa rahuvalverühma juhi konflikt inimlike ja sõdurlike kohustuste vahel filmis "Maailmade vahel" oli korrallikult välja mängitud. Afganistani sündmustega ajaleheta semel kursis olevale vaatajale see midagi uut ei andnud. "Jack", mille peaosatäitja **Ivo Pietzcker** oma 13 aastaga oli festivali noorim staar, oli selline vendadest Grimmidest tuntud Hansu ja Grete lugu, kus Hans võtab asjade juhtimise enda kätte ning otsustab koos õega lahkuda lastekodusse, kuna ema, kes armastab lapsi väga, semmib liiga palju meestega ja kaob aegajalt. Kõige tugevam saksa film oli "Risttee". Stsenaariumi Hõbekaru said vend ja õde **Dietrich ja Anne Brüggemann**. 14aastane Maria kasvab katoliiklaste-fundamentalistide peres. Eestlase hämminguks on katoliiklikul Saksamaal tõepoolest ven-naskondi, kes usuvad, et moodne muusika, näiteks džäss, on saatana.

Filme hindavad jooksvalt ka kriitikud. Kõrgemaid hindeid andsid nad saksa päevalehtedes ja festivaliajakirjas Screen International at Berlin **Richard Linklateri** filmile "Poisipõlv", mis on 164 minutit kestev ja 12 aasta jooksul üles võetud Ameerika keskklassi lahutatud vanemate teismelise poja ja tütre täiskasvanuks saamise lugu. Berliini publik oli vaimustuses, kuid üks sakslased on teadagi parajalt sentimentaalsed. Žürii tunnustas Linklaterit parima režissöörina.

ERALDI PEAKS VEEL KÕNELEMA festivalil viimasena linastunud Jaapani filmist "Väike maja", mille naispeaosatäitja **Haru Kuroki** sai parima naisnäitleja Hõbekaru. 83aastane naisrežissöör ekraniseeris kirjandusauhinnaga pärjatud samanimelise romaani jaapani pereelust. Filmi eepiline haare on avar: sündmustik algab aastal 1935 ja tuleb läbi sõja-aastate aastasse 2009 välja. Maaneiu tuleb linna teenijannaks, olles seetõttu tahtmatuks osaliseks peresaladustes. Ta ei abiellu ja jääb lastetuks. Film on vana kooli eepika, aeglane ja tundlik, tänapäeva noored kineastid selliseid enam ei tee.

Eks näis, mida toob Berlinale 2015, tõenäoliselt juba uue juhi käe all. Kuluaarides kõneldakse Kosslicki minekust Berliini linna kultuurisekretäriks.

Näitus “Lepo Mikko (1911–1978)”

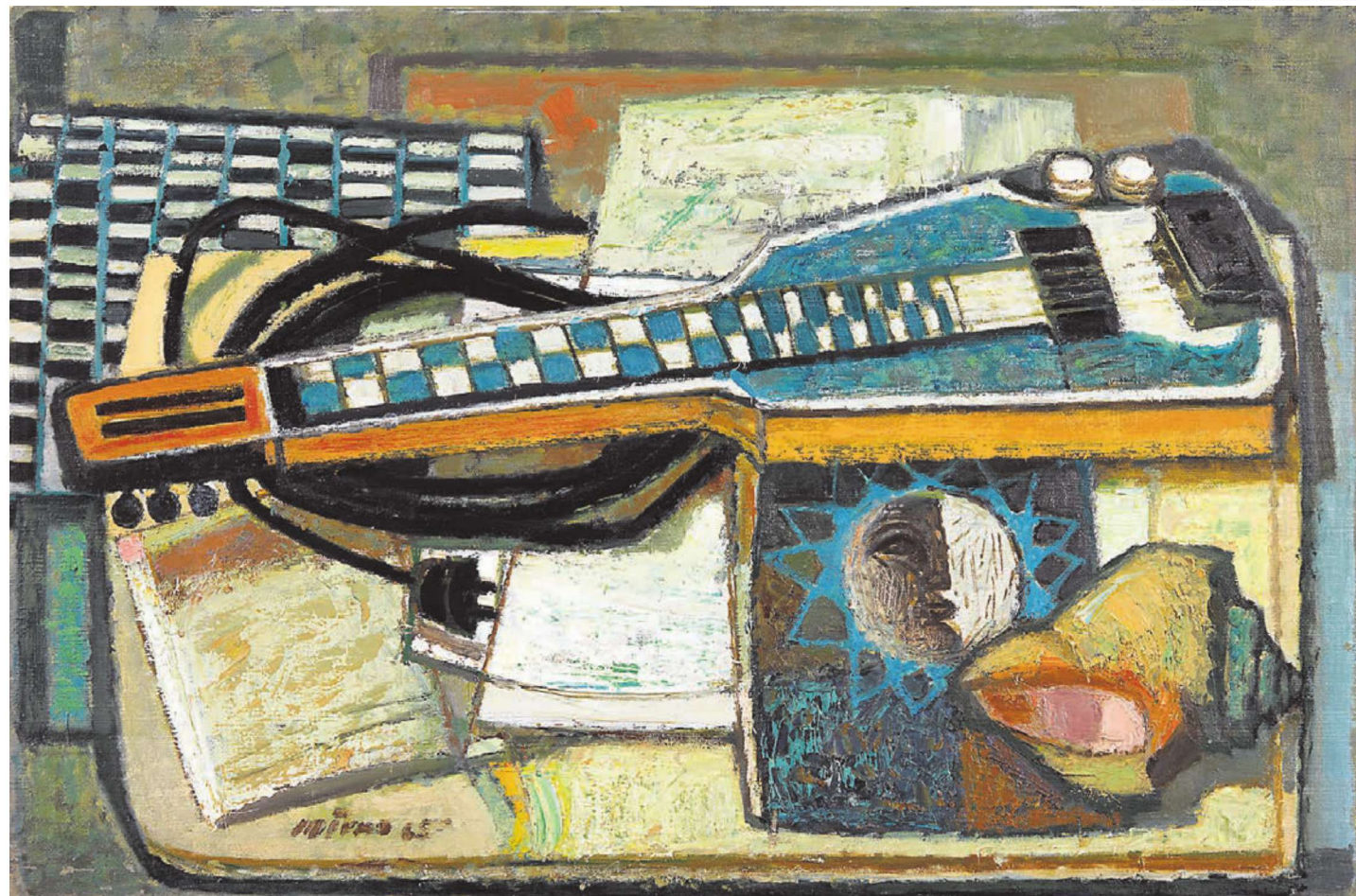
Kuraator Anu Liivak. Näituse kujundajad Juta Lember ja Tiit Pääsuke. Kumu kunstimuuseumi suures saalis 19. aprillini 2014.

Lepo Mikko nimi on pikemat aega varjus püsinud. Kumus võttis **Anu Liivak** paljude aastakümnete järel Mikko loomingu kokku klassikalises ülevaate vormis. Praegusel juhul on konservatiivsest näitusevormist kasu ja vaataja, kes pole kunagi Mikkoga kokku puutunud, saab oletatavasti tema loomingust nii tõese pildi kui võimalik. Nagu ikka kunsti puhul, mis loodi sõjajärgses Nõukogude Eestis, asub pildi taga mingi teine lugu ja valitseb oht, et seda tundmata jääb kunstnik hoomamatuks. Mikko kunsti selge, positiivne karakter näib selle teise jutustusega läbi ajavat, ent kunstnikuna, kes oli kahel korral sunnitud muutma oma seisukohti ning alles seejärel kehtestas end modernistliku maalijana, on Mikko saatuse poolt märgistatud mees.

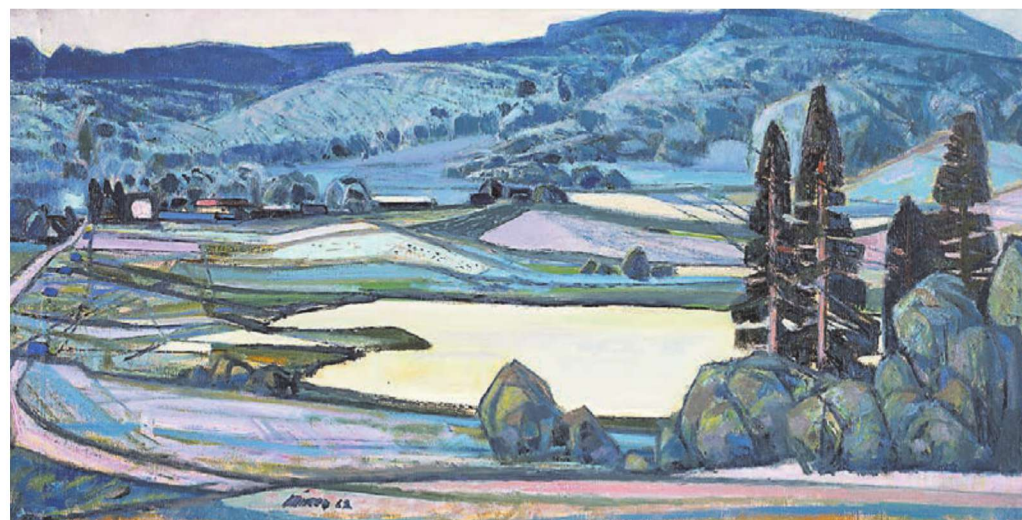
Eri ajastuid kõrvutav väljapanek loob pinna võrdlusteks ja küsimusteks. Ülevaatenäituse see osa, mis käsitleb Mikko kujunemist 1940. aastatel Picasso eeskujul töötavaks salongi-maalijaks ja Mikkot stalinliku sotsialistliku realismi esindajana, moodustab väljapaneku kogumahust umbes veerandi. Näitusel 1950. aastate keskpaika välja jõudnud vaataja tajub selgelt muutust, pinge tõuseb, toodangu arvukus kasvab plahvatuslikult ja peagi ollakse silmitsi tõeliselt produktiivse kunstnikuga, kes ilmselge kerguse ja üleolekuga maalib maastikke, natüürmorte ja suuri dekoratiivseid kompositsioone maa, elu, teaduse ja rahvaste sõpruse teemadel. Viimasteta ei elatanud end 1950.–60. aastatel ükski kunstnik ära, kuid Mikko töötas sellises formaadis ka edaspidi, poliitiseeritud tõlgendused lihtsalt kuulusid monumentaalmaali mõiste juurde, mis omakorda Mikkot huvitas.

MIKKO VALIKUD TOOVAD KAASA identiteediprobleeme, ta estetiseeris nõukogude ideoloogilisest raamistikust võetud teemasid Lääne traditsioonilise esteetika seisukohtadelt ja kirjutas need rahvusliku modernismi kaanonisse. Seda pole oponendid nõukogude modernismile kunagi andeks andnud, et too ennast poliitiliselt sõltumatuks teha ei suutnud. Mikko kõrvale paneksin Kitse-taolise legendi, kes lahkus vajaduse korral oma meeleolukate abstraktsete kompositsioonide seltskonnast, et maalida Leninit või kompositsioone nõukogude noortest. Sellised kunstnikud muudavad angažeerituse probleemistiku huvitavaks. Angažeeritud kunstnik loodab pilte tehes, et sisu muudab oma tähendust ja minetab algse propagandistliku mõtte modernistlikult puhta visuaalse keele mõjul. Angažeeritud kunstnik oli modernismi enese produkt.

Näitus jätab mulje, et Mikko polnud mingi poliitik, et ta jagas teatud nõukogulikke utopiaid omaenda po-

POEETILINE SUHE MUUSIKARIISTADEGA: Lepo Mikko maalib esimese nõukogude kunstnikuna elektrikitarr. “Natüürmort kitarriga” (1966).

“HOMMIKUL” (1962): Mikko maastikumaalide motiivid on kuuldavasti maalitud konkreetsetes Eestimaa paikades, ent elavad kummalist iseseisvat elu.

TÄNASENI OMAL KOHAL: Lepo Mikko töötamas Eesti NSV Teaduste Akadeemia Raamatukogu (praegu Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu) fuajee pannoo eskiisi kallal.

FOTO PAUL TALVRE / MIKKO PEREKONNA ARHIIV

Nimi ajalooost – **Lepo Mikko**

Lepo Mikko kuulus nende positivistlike mõtlejate leeri, kes aja vaimu jälgedes soovisid kujundada paremat maailma, kirjutab **Eha Komissarov**.

sitivistliku mõtlemise tasandilt, mille ta kindlasti oli omandanud sõjaeelsetel aastatel. Kunstnikuna, kes estetiseerib suuri narratiive ja utopiaid, kuulus Mikko nende positivistlike mõtlejate leeri, kes aja vaimu jälgedes soovisid kujundada paremat maailma. Seetõttu ei tekkinud tal mingit ühisosa eksistentsialistliku mõttesuunaga, mis tema noorema kolleegi Kormašovi nii võluvaks muudab.

Mikko ja Kitse puhul on alati kõneaineks olnud nende juured ja koolikondlik taust. Mikko ei hakanud stiliseerima oma 1940. aastate käekirja, kuigi võimalus oli, ja kunstniku väljakasvamine oma vanadest kingadest oli näituse nauditavamaid kogemusi. Modernism on jõuliste katkestuste ja uute alguste narratiiv. Teostamaks üleloomulikku, utoopilist modernismidiskursust, peavad kunstnikud olema

mitte niivõrd modernsed kui modernistlikud. Nad peavad oma persooni hoidma lahus kollektiivsest ja lokaalsest minevikust. Kahe Pallase taustaga kunstniku, Mikko ja Kitse loomingut ei saa käsitleda traditsiooni jätkumisenä. Mikko- ja Kitse-suguste meeste silmis sai Pallasest kultuuriomand, ikoon nende sarnasusest ja kollektiivsest põlvnemisest, mis eksisteerib täiesti lahus nende endi tegelikkusest.

Stalinismile järgnenud sotsialistliku realismi uuenduskuur ei lähtunud impressionistidest, vaid Picasso ja Cézanne'i isakujudest, mida näeb ka Mikko ja Kitse maalidest. 1956. aastal suri vana sotsrealism, sellal ei toimunud ainult stalinismi paljastamine, Moskvast toimus samuti Picasso näitus, mis uurijate sõnul ajas tuhandeid noori nõukogude kunstnikke seadusse ja külvas alaväärsustunnet.

OMAAEGSEL PICASSO KOOLKONNA esindajal Mikkol selliseid probleeme polnud, ta oli kokku puutunud modernistliku nägemistüübiga, mis lähtus esteetilise struktuuri autonoomiast. Mikkole sobis formalism, ta hindas oma olukorda ega laskunud liialdustesse. Mikko loomingus puudubki abstraktsionistlik liin. Kui silmapiirile ilmub projekt, mis pakkus erinevate kunstivaldkondade sünteesi, tugevnes Mikko positsioon novaatorliku kunstnikuna. Nõukogude teoreetikute poolt klopsiti kokku arhitektuuri, maalikunsti ja skulptuuri koostööprojekt, mis ideaalis genereerib sünteetilisi kujundeid. Vasturääkiva karmi stiili kõrvale ilmub seksikam võistleja dekoratiiv-monumentaalmaali kujul, kui kunstide sünteesi kaasati uusi liikmeid tarbekunstist. Uut meetodit hakati lausa kunstlikult kultiveerima, ka ERKIs avati 1964. aastal monumentaalmaali osakond eesotsas Mikkoga.

Nõukogude modernism oli jõuline

nähtus, mida vormisid Hruštšovi moderniseerimis- ja ehitusprogrammid. Monumentaalmaal tähendaski funktsionalistlikult arhitektuurilt laenatud mõtlemise, mahtude ja vormikõne ülekannet-töötlust. Mikko keraamiline pannoo Teaduste Akadeemia raamatukogu fuajees on selle tuntud stiilinäide ja asub tänaseni oma kohal.

Mikko maastikud on sedavõrd kinni vormi- ja värviüldistuses, et pildi teemal pole iseseisvat väärtust.

Nõukogude monumentaalmaali skaala oli üsna piiratud, sest eeldas kunsti ja tegelikkuse lahusust. Ka Mikko 1960. aastate maalilaid liigub tõusvas joones dekoratiivsuse suunas. Mõned maastikud teevad näitusel sõnatuks. Kas oli tõesti vaja nii põhjalikult oma töid läbi komponeerida, jätmata midagi juhuse hoolde? Otsides universaalsust, astus Mikko konkreetsest maastikust välja. Kuuldavasti hoolis ta paiga unikaalsusest, ent maastikud on sedavõrd kinni vormi- ja värviüldistuses, et pildi teemal pole iseseisvat väärtust. Motiivid olevat maalitud konkreetsetes Eestimaa paikades, ent elavad kummalist iseseisvat elu joonte ja masside jaotuse keskel.

Mikko käekirja pole võimalik kel-

legi teisega ära vahetada. Soojale koloriidile ja pehmele maastikule vastandab ta struktuuri kas ranguse, paigutuse või ekspressiivse närvlikkuse kujul.

MODERNISTLIKU KUNSTI retseptsioon on formalistlik ja tegeleb peamiselt vormi, koloriidi ja kompositsiooni finessidega. Modernism oli sedavõrd keskendunud ideaalsele vormikeelele, et tema sümboolne tasand on peaaegu olematu. Selle koha täidavad progressiideed, millele on omane piiratud mütoloogilisus. Puudulik nägemus sümboli tähtsusest kuulutas modernismile hävingut ka Eestis, kus 1960.–70. aastatel kasvas peale põlvkond, kes haaras modernistidelt nende kosmose poole suunatud pintsli, et kasutada seda oma sügavuste avastamiseks.

Funktsionalismi ja abstraktsuse vahelkorda uurinud varajane Baudrilard kirjutab, et funktsionaalne soov ei lähtu substantsi enda soovusest, vaid luuakse süstemaatiliselt, abstraktsete teisenduste teel, kus kunstnik produtseerib paralleelselt sooja ja külma. Mikkot paistis maali termodünaamiline seisund tõsiselt huvitavat ja ta käib selle tee lõpuni, elimineerib maastikust figuurid ja stafaazid, mis talle majanduslikult kindlasti kahjulikuks osutus, et ikka ja jälle sukelduda sellesse imepärasesse külma ja sooja kohtumisse. Kriitikud rääkisid segatud ja murtud toonidest, mis õige doseerimise korral garanteerivad peene tulemuse.

Kui vaatame Mikko maastikke kunstiklassika osana, siis milline teine osa näitusest võiks kaasaegset vaatajat kõnetada? Võib arvata, et leiame kõige hõlpsamini kunstnikuga kontakti asjade maailma kaudu. Mikko maalid 1950. aastatel natüürmorte vabane asjadega, eriti poeetiline suhe oli tal muusikariistadega. 1960ndatel vabanes ta mineviku moraalsest teatraalsusest ja lähtus ainult funktsionaalsusest. Esemel Mikko natüürmortidel hakkavad meenutama asju moodsa korteri askeetlikust sisustusest. Ta rõhutab keraamiliste vaaside konstruktsiooni efektsust, kasutab funktsionaalse mängu elemente. Maalib esimese nõukogude kunstnikuna elektrikitarr. Mikko parimad natüürmordid, näiteks "Natüürmort granaatõunaga", valmisid 1960ndate teisel poolel, mil ta hakkas taas suuremat rõhku panema tunnetele ja sentimentidele ning läks üle intensiivsemale tonaalsusele.

TEISEKS MIKKO HITIKS TÖÖTAB tulla kompositsioon kosmonautidega. Kriitiline hoiak maali suhtes oli ülepolitiiseeritud suhtumise tulemiks, ent virtuaalseks muutunud nüüdismaailm on kosmonautidesse suhtumist tunduvalt parandanud. Kas Mikko, kui lasi ennast kaasa kiskuda modernismi tehnoloogiliste utoopiate poolt, lunastas pileti tulevikku, mis minevikust säilitab endale ainult meelepärast?

Sellel laupäeval, 22. veebruaril asub juhtumit lahendama

TEISTMOODI NAISDETEKTIIV

Sara Paretsky „Kibe pill”

V. I. Warshawski seisab abitult juures, kui tema sõbrannal algab enneaegne sünnitus. Selleks ajaks, kui arst kohale jõuab, on nii naine kui ka laps surnud. Seda võiks pidada lihtsalt õnnetuks juhtumiks, kuid õige pea tapetakse arst ja eradetektiiv Warshawski hakkab asja uurima. Arsti mõrv ei jää paraku viimaseks ja V. I. Warshawski avastab peagi, et ahnuse tõttu on inimesed võimelised kasutama kuitahes suurt vägivalda.

Sara Paretsky (1947) on USA detektiivromaanide autor. Väidetakse, et just tema eradetektiiv V. I. Warshawski tõi muutuse sellesse, kuidas naisi krimikirjanduses kujutati. Ta on saanud mitu krimikirjanduse auhinda ja 2011. aastal andis Ameerika kriminaalkirjanduse ühing talle suurmeistri tiitli.

Sara Paretsky teosed kuuluvad karmide detektiivromaanide hulka. Tema peategelane on küll naine, kuid tema elustiil on üsna sarnane tüüpiliste üksikute ja vintskete eradetektiivide omaga. Ta on võimeline kaklema, jooma ja kurjategijate paljastamise nimel ka seadust rikkuma. Samal ajal on ta väga tundlik sotsiaalse ebavõrdsuse ja ülekohtu suhtes ning tõttab alati appi, kui nõrgematele liiga tehakse. Tema raamatute põhjal on tehtud ka ekraniseeringuid ja karmi naisdetektiivi on kujutanud Kathleen Turner.

Raamat on koos laupäevalehega LP müügil vaid nädal aega!

MÜÜGIKOHAD JA TELLIMINE: raamat.epl.ee, raamatud@epl.ee, tel 680 4444

MAAILMA
KRIMIKLASSIKA

Harbini ööliblikad ja Pa

Priit Hõbemägi pihib, miks kirjanik Andrei Ivanovi romaan talle nii südamesse läks.

Andrei Ivanovi teos jutustab realistliku, kohati ekspressio-nistliku loo ka maailmasõja vahelises Eestis tegutsenud vene kogukonnast, mis kokkuvõttes ei avaldanud mingit mõju ei Eestile ega ka mitte Venemaale. Romaani peategelane, kunstnik Boriss Rebrov saabub Eestisse 1919. aastal ja lahkub uue sõja koidikul jälgi maha jätmata nagu ööliblikas. Rebrov suhtleb kohalike vene ärimeeste, spekulantide, salakaubavedajate, narkomaanide, kunstnike, poliitikute ja ajakirjanikega, kuid ei leia endale kusagil pidepinda; teda vaevab nimetu rahutus, äng, viha ja tüdimus, mis vaheldub joomahoogude ja musta meeleheitel.

Kirjanik ei kirjutaks romaani tege-lasest, kellel pole saladust, mida varja-

ta, ja see tuleb lugejal endal välja uuri-da. Kuid esmalt on vaja tõmmata aja-looline paralleel.

Tagasitulijad traataia taga

“Hommikul siis läksime laagrisse sakslaste traataia taha ja olime seal 12 päeva. Seal oli palju eestlasi, isegi perekondadega, aga ainult naised ja lapsed, mehed olid eraldi. Need olid kõik need inimesed, kes tulid Peterburist ära. Ei mäleta, kas süüa anti, aga hommikul sai mannergu põhja kohvi, nii et otsime ise omale süüa. Keetsime jõe kaldal omale kohvi ja kartuleid, panime kaks telliskivi püsti ja nende peale mannerg. Kui aeg oli ära oldud, siis pandi meid kaubavagunisse ja sõit läks Tallinna.”

See ei ole tsitaat romaanist, ehkki kirjeldab sama ajajärku mis “Harbini ööliblikate” algus. See on lõik minu vanaema Emilie Holzmeeri (neiupõlvenimi) omakäelisest kirjutisest, kus ta kirjeldab oma tagasipöördumist Peterburist Eestisse 1918. aasta augustis. Ka minu vanaisa, Tamsalu lähedalt Karukaevu talust pärit Johan-

nes-Voldemar Hõbemägi oli elanud selleks ajaks juba paarkümmend aastat Tsaari-Venemaal. Tema jõudis koos nelja kamraadiga Eesti – Nõukogude Liidu piiripunkti 1921. aasta novembris. “Seal tuli olla veel ligi kaks kuud karantiinilaagris Narva all, enne kui anti luba koju sõita,” meenutas ta oma mälestustes.

1919. aasta novembris langes temperatuur kuni 20 miinuskraadini. Põgenikel polnud talveriietust. Neil soovitati hakata metsas muldonne ehitama. Töövahendeid selleks polnud.

Võõrad barakkides

Kuid tagasi Andrei Ivanovi kangelase Boriss Rebrovi juurde. Borissi üheks elukohaks Tallinnas on romaanis märgitud Sitsi tänav, maja 5. Sealt oli minu vanavanemate toakeseni Sepa tänava alguses, Kopli liinide kõrval ligikaudu poolteist kilomeetrit.

Raamatu järgi saabus ka Rebrovide perekond – ema, isa, Boriss ja tema väike õde – Eestisse Peterburist. Tõenäoliselt kulges ka teekond suures plaanis samu maanteid mööda. Kuid Rebrovide saabumist varjutanud sündmused on üks süngemaid peatükke Eesti iseseisvuse ajaloos. Kohe romaani alguses on traagiline stseen, kus noor Rebrov kuuleb vene ajalehe toime-

tuses võõrast taskust oma isa taskukella äratuntavat helinat. “Isa uur! Te olete varas! Teie varastasite meid paljaks!” [...] kui Isenhofis möllas plekiline soetõbi, läksid kõik vanemate asjad kaduma... kõik dokumendid, kõik asjad... pandi selles segadikus pihta... kell oli isal alati kaasas...”

Boriss saab tänu kellal olevale graveeringule kella tagasi, kuid koos sellega avaneb põrgusügavik, Pandora laegas, mis määrab minu arvates ära Borissi edasise saatuse ja iseloomu kujunemise, kehtestab kogu romaanis rusuva meeleolu. Võtmesõnad on “Isenhof” ja “plekiline soetõbi”...

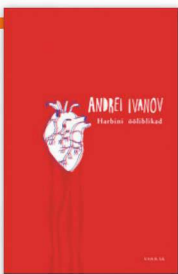
Loodearmee julm saatus

Pandora laeka peale on kirjutatud “Loodearmee”. Nii nimetati eestlastega koos võidelnud vene valgekaartlaste sõjaväge. Selle laeka must sisu on Eesti ajaloo jaoks seni lõpuni rääkimata. Ajaloolane Jaak Valge kirjutab: “Novembri keskpaigas andis Eesti väejuhatus loa Loodearmee tagalaüksustele, sõjaväelaste perekonnaliikmetele ning põgenikele taganeda Narva jõe vasakule kaldale. Eesti pinnal määrati nende 12 000 inimese asupaigaks praktiliselt inimtühi ala metsas Mustjões lään. Oli novembrikuu, ja 1919. aasta novembris langes temperatuur kuni 20 miinuskraadini. Põgenikel polnud talveriietust. Neil soovitati hakata metsas muldonne ehitama. Töövahendeid selleks polnud, nii tuli onnid ehitada maapinnale.”

Põgenike hulgas hakkas levima

Andrei Ivanov “Harbini ööliblikad”

Vene keelest Veronika Einberg. Kirjastus Varrak, 2013. 439 lk.

ndora laegas

tüüfus. Epideemiaks muutus see detsembris, märtsis aga kirjeldas Iisaku seltsimajja loodud haigla komandant August Orgussaar haigete olukorda nii: "Ühtegi arsti ega sanitari ei ole ... samuti ei ole arstimeid. Haiged on puudulikult köetud ruumes poolalasti ja poolnäljas. Venelased, kes veel terved, on põgenenud taludesse laiali ja nii ei ole kedagi, kes haigeid korraldaks ja matak surnuid ... Üle kogu põranda oli laotatud kunagi põhku, mis nüüd kui aganad peeneks ära hõõrutud. Selle prügi peal lamasid ja kükitasid tihedalt poolalasti määrdunud inimkogud, nagu varjud, lõdisedes külmast ... laibad lamavad juba mitu päeva segamini haigetega ..." Eri hinnangute kohaselt suri 1919. aasta lõpus ja 1920. aasta esimesel poolel tüüfusesse 8000 - 12 000 loodearmeelast, kelle hulka on tõenäoliselt arvestatud ka tsiviiliskutest põgenikud.

Ivanovi romaani kangelane Boriss nägi seda kõike pealt ja see ei lahku temast enam iial. Ta meenutab: "Sulgesin silmad kindla kavatsusega: kohe näen, kuidas see kõik Isenhofis oli. Lasin ajast lahti: nägin selgesti lund, see oli üles küntud ruuge voodrini nagu

verine tulup, millest tõstetakse välja haavatut, aga see karjub, tõstetakse välja, aga temast muudkui purskub... kabjad, pruun puder, vankrid kriiksuvad, vastsed puusärgid pörkuvad kokku, hobused vehivad sabadega, lakkadega... ila, heinad... jälle pörkuvad puusärgid kokku - tuhm heli täidab pea minestuse sogase veega... neid on nii palju, ma ei tea, millises vankris on *nemad*... kõik on läbisegi: soldatid, tsiviiliskud, vanurid, lapsed... tüüfus on kõik võrdsustanud... neid on nii palju..."

"Meie kõik, kõik elus!"

Nemad - *nemad* on Borissi isa, ema ja õde. Kuueistkümneme aasta vanune nooruk nägi pealt oma kõige kallimate inimeste armetut, ülekohtust surma kusagil Jumalast unustatud kolle. Aga lootused olid ju olnud nii suured: "Meenutasin, kuidas me Eestisse sõitsime, kibelesime Revelisse..."

Emal silmad põlesid. "Vahest hakkab nüüd paremuse poole minema..."

Juba täiskasvanud Boriss teeb hiljem Tallinnas, kusagil Kopli merekaldal pildi kohast, kus ta seisis kord ühe talle armsa tüdruku, Helenega. Kuid

valmis pildil pole kedagi. Boriss juueldab: "Siin see on: remmelgas, meri, päike, lomp ja killustik, eemal - liiv, promenaad. Siin on kõik minu!" Ja siin on ka vastus küsimusele, miks polnud

Aga seal Isenhofi või Jewe jäätunud laatsaretipõrandal, paljana õlgedest voodil, pakasest kägaras maas, oleksid võinud ju olla ka minu vanaema ja vanaisa.

pildil ühtegi hinge. Helene on surelik, nagu olid ka kõik teised tema kadunud kallid. Ka tema võib ükskord ootamatult kaduda, tüüfus või muu haigus võib ta võtta, aga nüüd oli pildil vaid tapvalt pimestav valgus, taevasina, läbipaistvus, küütus! Ja unistus Helenest. Kõik see on igaveseks Rebprovi oma, seda ei saa ära võtta, mitte miski, mitte iialgi: "Siin on kõik minu!" Pole vaja muret tunda, ahastada tulevaste pisarate pärast. Sest kuidas ta meenutab kadunud aegu koos oma perega: "...seal on veel nii palju: kogu Pavlovsk,

kõik pildid, dagerrotüübid, meie kõik, kõik elus!"

Boriss arutleb: "Mis on õigupoolest inimsaatus? Mitmekihilisse mustrisse põimitud ämblikuniit ja mida rohkem on inimesel sugulasi, sõpru, seda tihedamalt on ta seotud, seda kindlamini püsib; minul pole kedagi; mõnikord tundub mulle, et mind pole olemas."

Boriss Rebprovi paralleellelu ei päästnud teda hingevalust, vastupidi, see ei lasknud tal unustada minevikku. Rebprovi elu oli Eestiga kokku köidetud mitte elus, vaid veel tugevamini - surmas.

Aga seal Isenhofi või Jewe (Purtse ja Jõhvi) jäätunud laatsaretipõrandal, paljana õlgedest voodil, pakasest kägaras maas, oleksid võinud ju olla ka minu vanaema ja vanaisa. Üks aasta siia või sinna ei tähenda ajaloos midagi, kõik oli ettemääratu, teadmatu ja julmalt juhuslik. Ja sellepärast see raamat mind nii väga puudutabki. Valu võõraste pärast, kahjutunne ja häbi, et see niimoodi juhtus. Ka minu peal on osake sellest süüst, mis tappis need head inimesed selles raamatus ja muutis Borissi eluaegseks sandiks.

hooaja peatoetaja

Eesti Kontsert
concert.ee

Rahvusoper Estonia orkester

Gemma Rosefield tšello, Suurbritannia

Dirigent **Vello Pähn**

Dvořák. Tšellokontsert h-moll op. 104

Bruckner. Sümfoonia nr 4 Es-duur "Romantiline"

N 27. veebruar kell 19 Estonia kontserdisaal

Carolina Pihelgas
“Kiri kodust”

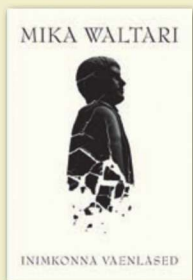
‘Eesti Keele Sihtasutus, 2014.

“Kiri kodust” on Carolina Pihelga neljas kogu. See peaks struktuurilt vist kuuluma Eestis armastatud nn aastaringikogude hulka. Aga päris geomeetriliselt veatu aastaaegade ring see kogu õnneks ei ole. Pigem on ta ehitatud nagu ramp, millel sõidavad rulatajad või BMX-itäjad – rambi kummaski otsas on suvi, kallakud on kevad ja sügis, aga keskel ehk siis põhjas on talv. Kõige pikem teekond rulaga kulgeb mööda põhja; põhi dikteerib kogu sõidu ning tirib gravitatsioonijõuga sõitjat enda poole. Põhjas võid sa vedeleda nii palju kui tahad, aga selleks, et rambi kõrgetes otstes tõsiseltvõetavaid trikke sooritada, tuleb kõvasti vaeva näha. Ütlema tagi selge, et valusasti põhja tagasi pudeneda on lihtsamast lihtsam.

Või isegi: kuigi “Kirja kodust” põhirõhk on talvel – ka paplite ebemed meenutavad lund jne –, ei viibi luuletuste subjekt isegi mitte talve sees. Ta vaatab kogu aastaringi möödumist kõrvalt, teisest reaalsuseplaanist, nii et aastaringid ühes kõigega, mida nad sisaldavad – ühesõnaga, eluga –, seisavad eemal ja muutuvad ebaõdusaks või abstraktsiks. Talve ja lume valgus ning vaikus vaid valmistavad ette mingi hoopis fundamentaalsema tühjuse ja vaikuse, mis “Kirja kodust” valitsevad.

Kohati on see, jah, pessimistlik ja sünge kogu. Vahel meenutab see kunstnik Kiwa steiilseid, kalke, kontseptuaalseid tühjuse-käsitlusi. Päris nii hull ja ilma lootuseta see asi nüüd ent lõpuni ka ei ole. Vahel on käesoleva kogu tühjus traditsiooniliselt zen’ilik (viide Dōgenile lk 32) või lihtsalt rahulik: “On see luuletaja õnn, kui ei pea mitte / midagi ütlema?” Pihelgas on selle koguga astunud suurte loobumiskunstnike ja tühjusepürgurite väarikasse perre Jaan Kaplinski ja Tõnu Õnnepalu kõrvale.

“Kirja kodust” suurepärane ning sisuga kongeniaalne kujundus (Maris Kaskmanilt) meenutab kadunud Jüri Kaarmat, kes oskas “kujundada kujundamata”, nagu Kaplinski ütles.

Sven Vabar**Kes on inimkonna vaenlased?****Mika Waltari**
“Inimkonna vaenlased”

Tõlkinud Piret Saluri. Varrak, 2013. 680 lk.

Soome kirjaniku Mika Waltari eluajal viimaseks jäänud teos “Inimkonna vaenlased” on laiahaardeline ajalooromaan, milles peategelane senaator Minutus Lausus Manilianus talletab oma mälestusi poja Juliuse jaoks. Minutus on mitmekülgne ja inimlik kuju, nii väärtuste kui ka vigadega: üldiselt leeb, ausameelne ning terane ärimees, kuid ajuti uhke, ülbe ning tottralt lihtsameelne. Teksti biograafilise formaadi tõttu on ta aga ka ebausaldusväärne jutustaja, kes valikuliselt teatud asju rääkimata jätab. Romaan koosneb kahest osast (enne ja pärast poja sündi), eesmärgiga niisiis edastada järeltulijatele teavet ja kogemusi, kuid samuti pihtida, valgustada, põhjendada, isegi välja vabandada. Vastupidi Minutuse korduvatele väidetele on tekst tema tegude õigustamisi täis.

Waltari sõlmib asjatundlikult kokku ajaloolisi fakte, kohti, sündmusi ja inimesi, luues koherentse ja tervikliku, ehkki ajuti anakronistliku tekstimaailma. Arvukalt on kujutatud kombeid, rituaale, veendumusi, filosoofiaid, uskumusi (olgu nad siis eba-, umb- või muud). Ehkki kristluse ilmumise, kiire arengu ja juurdumise tagamaad moodustavad olulise osa romaani narratiivist, oleks ekslik pidada teost puhtalt kristlusekeskseks. See on vaid üks mõtteviis keset paljusust, mis hõlmab Rooma ametliku religiooni, briti druiide, Mithra-kultust, erinevaid juudi usulahke jt grupe, kõik omaenda huvide ja ideoloogiatega. Tekst kirjeldab ennekõike mõtetmalle ja retoorilisi käike, millega inimesed ümbritsevad igapäeva, et oma elu talutaval moel kuidagi ära elada. Sel-line käitumisstrateegia annab lohutust ja lootust, kuid on ühtaegu sihipärane pimestatus, läbinägelikkuse ja maailma mitmekülguse äratõukamine.

nädala raamat

Romaani tuumikmõtte moodustavad läbimõtlemata veendumused, inimlik komme tasalülitada maailma mitmekesisust, mille rõhutamine ilmneb korduvates variatsioonides teemal “inimene usub liiga meelsasti seda, mida loodab/soovib”.

Ent kõige tõhusamalt iseloomustab veendumuste illusioonides elamist ilmselt totaalne võimupositsioon. Selle näitena oleks raske leida tähelepanuväärsemat isikut kui kurikuulus keiser Nero. Waltari kujutab oskuslikult, kuidas olukordade ja ennete sattumuslikkus ning mitmed psühholoogilised mõjutegurid (mh kaaskondlaste lipitsemine ja/või hirm) arendavad Nero enesekuvandit, milles ei puudu küll annus ambivalentsust. Aeg-ajalt mõistab keiser isegi oma puudujääke, ent suudab neid välja vabandada sama pädevalt kui kõik teised. Nero veendumus selles, et ta on kõigi aegade suurim poeet, kunstnik ja lausa elav jumal maa peal (erinevalt teistest keisritest, kes said jumalateks pärast surma), on ka traagilise hävitusakti algtõukeks. Tuhandeid kristlasi ei mõisteta surma mitte seetõttu, et nad ohustaksid Rooma riigikorda või ühiskonda, vaid kuna nad põlgavad teatrit, s.t laulu ja poeesiat, järelikult vihkasid Nerot ja tema ületamatut kunstnikuannet.

Romaan on üldjoontes sünge ning lõpeb traagiliselt, kuid seda tõika ei tasuks liialt utreerida, tegemist on paratamatu-sega. Surma käest ei pääse lõppkokkuvõttes keegi, olgu ta (eba)usklik või viimseini läbinägelik. Waltari oli kirjanikuna veendunud, et inimkond pole viimaste aastatuhandete jooksul põrmugi muutunud, seega romaani kriitilised hinnangud kehtivad sama adekvaatselt ka tänapäeval. Siit võiks välja lugeda üleskutse elada oma elu mõistvamalt, olla läbinägelikum, tajuda ning mõtestada liiga pimestavaid veendumusi – ja loota, võib-olla naiivselt, et kogemuste jagamine aitab tulevaste põlvete elu parandada. Kuid võib mõista ka pessimistlikult, et inimene on ikka sama küündimatu, ükskõik kui palju ta tsiviliseerituse illusiooni endale sisendab.

Märten Rattasepp**Maavillased lühilood****Eesti lühilugude ajakiri ELLA**

MTÜ Villane Raamat, 2014.

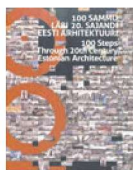
Uue lühilugude ajakirja ELLA avanumber sisaldab kuus lugu kuult autorilt. Mis laadi ja mis tasemel lisandusi hakkab uus ajakiri kultuuriajakirjade hulgas tegema? Esimene vastus võiks olla, et see on hüppelaua tasand, n-ö esimene trükiproov.

Nii see ongi. Avanumbri autorid on Raido Alberg, Liisi Rohtung, Piret Saul-Gorodilov, Mihkel Seeder, Mari Tammar ja Mari-Liis

Tina. Oma laad on nende lugudes küll. Meeldivalt vabad närvilisest moodne-olemisest, kulgevad lood aeglates, väikelinna/äärelinna/talukoha-tempolises maailmas. Lugude kangelasteks pole mitte krussikeeratud närvidega noored professionaalid, vaid rahulikud, keskea poole liikuvad inimesed oma igapäevaste tegude ja probleemidega, mille lahendamiseks on pigem aeg kui mõni vaimukas *deus ex machina*. Kase-mutt ja Agda-proua, kui nimetada vaid kahte tegelast juttudest, näitavad, kellega on tegu. Turvamees, talumees, vanamees, vana professor, pensionärst paps, raamatukogutöötaja elavad oma üsna igapäevast elu; nad isegi ei joo, mõni harv suitsetab, illegaalseid talulaiendajaid ei kasuta keegi, ja vaid ühes loos vilksatab mood-

ne nooruk, kes on avastamas oma seksuaalset suunda.

Lood on tulnud südamest, kuid kirjutamine laiale lugejaskonnale nõuab asjatundlikku toimetamist. Kuna raamatu impressumis toimetaja nime ei leidunud, siis eeldan, et ehk teda polnudki. Väljaandja Villane Raamat on kas (võlla)nalja teinud või siis mitte, aga vähem või rohkem villased lood on need lood tõesti. Üheks korraks värskendav lugemine nii keskkonna kui tegelaste suhtes, kuid tahaks loota, et aasta teises pooles ilmuv teine ajakirjanumber omandab professionaalse lihvituse. Praegu tundub, et enamik lugusid pole kirjutatud mitte lugejatele, vaid kirjutajatele endale rõõmu tegemiseks.

Priit Hõbemägi**Peata kana sebumine****Leele Välja**
“100 sammu läbi 20. sajandi Eesti arhitektuuri”

Eesti Arhitektuurimuuseum, 2013. 215 lk.

Millised on eesti arhitektuuri olulisemad sammud? Kas need on omamoodi sündmused või hoopis ehitised? Suure õhinaga käte võetud raamat tekitab peatselt kerge pettumuse. Tegu on siiski tuttava arhitektuuri-sõnavara ning ka vaatepunktidega, mida näiteks olulisemad uurijad, nagu Mart Kalm, on juurutanud (esindustraditsionalism, karniisi-arhitektuur, paefunktsionalism). Teisalt taas lihtsalt hoonetüüpide stilistilise kirjeldamisega läbi sajandi (haigla, lasteaiad, õigeusu kirik, mõis) või ka stiilidega (historitsism), aga ka piirkondade ja konkreetsete hoonestikega (Pärnu KEKi kompleks, Mustamäe, Munamäe vaatetorn) ja üksikute arhitektide loomuga. Et see kõik pole esitatud ei mõttelises, kronoloogilises ega ka tüpololoogilises järjekorras, on segadus suur. On palju toredaid kirjutisi, ko-

hati üllatuslikelt autoritelt (nagu Heiki Pärdi bussipeatusest või arhitekt Jaak Huimerind lintaknast), kuid loogikat raamatus esitatust siiski napib.

Kuna teos seostub Leele Välja kureeritud näitusega, tuleb vaatepunktivalikut otsida ilmselt sealt. Mõneti üllatuslikult selgub, et tegu on ühtlasi Kultuuriministeeriumi ja Muinsuskaitseameti projekti “Eesti 20. sajandi väärtusliku arhitektuuri kaardistamine ja analüüs” kokkuvõttega. Nimelt dokumenteerisid arhitektuurispetsialistid Mart Kalmu koostatud juhendmaterjali ning ka oma kogemuse põhjal uuemat arhitektuuri, pakku-des kohati välja ka strateegiaid, mida piirkondade või üksikute hoonetega võiks ette võtta. Selle projekti tulemid ripuvad nüüd kenasti muinsuskaitseameti kodulehel ning on kõigile huvilistele vabalt kasutada. Kuna suuri üldistusi tehtud siiski pole, siis oleks vahest isegi piirkondlik lähenemine olnud ka raamatus mõjusam, seda enam, et üles on otsitud ning pildi ja sõnaga kirjeldatud ülipõnevaid, kuid peaaegu tundmatuid hooneid. Ometi tuleneb sellest ka käsitletava teose pluss – siitki leiame hea ampsu materjalist, mis nüüd registrisse on talle pandud.

Karin Paulus

ILLUSTRATSIOON RAAMATUST

ABIKS ANDRUS ANSIPILE

Shannon Sovndal
“Jalgrattasõidu anatoomia”

TLÜ Kirjastus, sari “Gigantum Humeris”, 2013. 196 lk.

“Kui lendad Püreneedes üle mäekuru või sööstad temposõidus raketina üle finišijoone, tasub spordisaalis või teedel nähtud vaev end kuhjaga ära,” ütleb “Jalgrattasõidu anatoomia” eessõnas profirattur Christian Vande Velde.

Arvestades peaminister **Andrus Ansipile** planeeritavat tulevast Euroopa Komisjoni voliniku ametit Brüsselis, on just õige aeg asuda Lõuna-Euroopa nõudlike mägiteede jaoks teaduslikul alusel treenima. Vähetahtis pole parempoolse maailmavaatega kooskõlas olev vajadus pöörata tähelepanu oma kehale kui elutähtsale *kapitalile*.

Ratturi asend jalgrattal on suhteliselt sarnane poliitikule omase istuva tööasendiga. Et kontorilaua tagant pärit tugi-liikumiselundkonna probleemid ei tuleks rattasadulasse kaasa, on vaja mõista rattasõidu mõju kehale ja õppida ühekülgseid mõjusid harjutustega tasakaalustama.

Tallinna Ülikooli kirjastuses välja antud põhjalik illustreeritud teos jalgrattasõidu eri aspektidest on soovitatav kõigile rattaga sõitjatele, arstidele, sporditüdengitele, eriti aga Reformierakonna sport-poliitikutele.

Ülo Jalakas

LÕDVESTUSHARJUTUS: Kaela painutamine vastu seina pärast pingelist valitsuse istungit.

Standardiseerunud pop-house

Katy B
“Little Red”
(Rinse/Columbia/Sony Music)

Kui minna sel nädalavahetusel Tallinnas peole, mida korraldavad või mille puldis on kuni 30aastased DJd, kuuleb tingimata omajagu *house*-muusika hitte 90ndatest. Kommertsotsast (Techno-tronic) põrandaluse osakonnani (Romanthony). Samas eas publiku peal toimib see imehästi, nad on õnnelikud. Kellelgi tekib kindlasti tahtmine noortele ette heita, et nad ei tegele millegi innovatiivsega, vaid taaskasutusega. Aga jällegi. Kui kuulata seda muusikat nende noorte kõrvadega, kui kuulda seda esimest korda, võib erutuse temperatuur olla sama kõrge kui 20 aastat tagasi, millal need lood ööelus läbi higistati. Ja nüüd see pop-house. Mis on 90ndate *deep house*’i ja *UK garage*’i helide ja võtete tagasituleku lainest võrdlemisi suure hoo sisse võtnud ja ulatub briti ööklubidest Ukraina steppideni välja (vt Ukraina sangarit Ivan Dorni). Kuigi kasutatakse Inner City löödud iidvana templit, ei ole see innovatiivsuse puudumine, mis takistab mind džakkivat pop-house’i täiel rinnal nautimast. Aga miski siiski segab mu paakunud kuulmekile-

sid. Võimalik, et R’n’B megastaaride palgatud produtsent prantslane David Guetta on lahendustes isegi uuenduslikum kui edetabelikõlbuliku moodsa *deep house*’i superduo Disclosure Inglismaalt. Nii et asi pole selles. Katy B, jutuks olevas valdkonnas Disclosure kõrval teise näoga tähe järjekorras teine album “Little Red” võiks mulle väga meeldida. B-l ei ole üleliia *soulful* hää. Produktsioon – peamiselt roolis Geeneus, aga ka Sampha, Jacques Greene, The Invisible Men, Joker – on kiiskavalt digitaalne ja tihe. See on *house*, see on R’n’B, see on pop, uljas, nooruslik ja värske, peaks ju meeldima, aga...

Hea küll, “Little Redi” kõige nõrgem os on see ballaadlik R’n’B pool, mis ei tee muid pingutusi fantaasiate üles kütmiseks kui suursuguselt öhkamine. Tantsuliste palade taust ei ole nii lame ja vokaa-li huukide, rütmi ja süntesaatorikäikude koosmõju võib sütitada (parim näide “Aaliyah”), aga paneb imestama, kui fantaasiavaeselt tegutsetakse klassikaliste *house*’i-käikude järjestamisel. Oleks siin pisikegi samm kõrvale, “mujale”, midagi meloodiliselt vähem etteaimatavat nagu Disclosure plaadil. Ei.

Kõik tuleb nii tuttavas voos. Üle-emotsionaalse popmuusika kõrval on Katy B pop-house meeldiv puhkus raadio juures, kuid ei enam. Nii et alati võib ju hullemini minna. **6/10**

Siim Nestor

Behemoth

“The Satanist”
(Nuclear Blast)

Poola death metal’i superstaarid teevad sammud black’ile lähemale.

Lihne oli siit oodata läbikukkumist, sest Behemothi liidri Adam Darski võitlus verevähki, katoliku kiriku ja Poola ülemkohtuga pani kahtlema, kas muusika tegemiseks ka aega jäi. See siin on aga taas samm uuele territooriumile: enesekindel plaat nii nimes kui muusikas. Behemothi tugevad küljed on meil teada: hetkega haaravad rifid, krüptiline lüürika ja oskus mängida vajadusel kiirelt ja tehniliselt ilma hinge maha müümata. Nüüd on siia siginenud lisaks ühelt poolt suurem varieeruvus nii tempos kui helitugevuses, kui ka on siin läbivaks elemendiks mingi kurikaval dissonants, mis kratsib musta kütünega *black metal*’i avangardsemat külge.

Avalugu “Blow Your Trumpets Gabriel” on selle kõige sulam: kaks minutit fanfaaridega ehitatavat kinemaatilist atmosfääri ja seejärel täielik väävlivihm sinna otsa. Lahingupasunad annavad kogu plaadile struktuuri (lisaks veel neljandas [“Ora Pro Norbis Lucifer”] ja kuuendas loos [“The Satanist”], pluss eelviimases saksofon!), tuues silme ette kujutluspildid mingitest aastatuhandete tagustest sõdadest, mil elasid teistsugused inimesed ja kumardati tänaseks tundmatuid vanu jumalaid.

“The Satanist” mõjub ohtliku ja ebamugavana ja ongi otsekui sõnumiks mingist eelkristlikust ajastust. Üle pika aja on tunne, et paarikümne kuulamiskorra peale on vara öelda, millega täpselt on tegemist. Midagi see igatahes näitab. **8/10**

Tristan Priimägi

Truckfighters

“Universe”
(Fuzzorama)

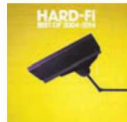
Rootsi kõrberebaste parim plaat.

“Universe” paistab olevat kontseptuaalalbum: peatükkideks nimetatud palad on nummerdatud Rooma numbritega ning vahelehel hoiatatakse, et kes neid õiges järjekorras ei kuula, ei saa “fuzz’ile pihta”. Tuleb möönda, et Örebrost pärit, ent veenvalt ameerikalikku kõrberokki kütva trio neljas kauamängiv on tõesti väga terviklik, kuid tegelikult kõlbavad lood kuulata ka eraldi.

Truckfightersi valitud stiilis, mille hiilgeajad jäävad paari kümnendi ja ühe ookeani taha, on keeruline midagi eriliselt omapärast teha ja ega nad üritagi. Pole ju *desert-rock*’il nüüdisajal muud pretensiooni kui hõllanduse ohutamine. Ometi suudab Truckfighters tänavusel plaadil omaks võetud raamistikust kõrgemale kerkida. Kahtlustan, et suurim roll on selles kitarrist Niklas “Dango” Källgrenil, kelle efektiplokkidest välja krutitud tämber on kõrvale mõnus kui kanaribikumesi; ülejäänud elemendid, nagu 1970. aastate psühhedeelse folkmuusika sugemed, aitavad lummatavat suminat esile tõsta. Tugevaim pala on “Universe’i” mikromudel, 14 minuti pikkune lõpulugu “Mastodont”. **7/10**

Mart Kalvet

Hard-Fi

“Hard-Fi: Best Of: 2004-2014”
(Warner)

Poliitiline indie kümme aastat hiljem.

Terava sotsiaalse närviga Briti indie-pop-noored pole viimastel aastatel eriti millegagi silma paistnud. Seda olukorda ei muuda nimetamisväärselt ka käesolev, järgmise stuudioalbumi ootel ilmunud *greatest hits*, millel on selged plaadifirmale lepingutäiteks tehtud albumi tunnused. Esiteks seetõttu, et bändi eksistentsikümnendisse on mahtunud ainult kolm kauamängivat, mis tähendab, et valida pole olnud just üleliia paljude lugude seast. Teiseks sellepärast, et Hard-Fi debüütalbum, “Stars of CCTV”, oli järgnevast kahest plaadist omakorda peajagu üle ning kujutab endast seetõttu pigem ise seda “best-of’i”, mida siin serveerida püütakse. Ka valvekaameraga plaadikujundus kordab selgelt just esimese albumi oma.

“Best Of” sisaldab kõiki kolmelt albumilt pärit singleid, lisaks veel mõningaid lugusid, ühte remiksi ja ühte uut pala (“Move Over”). Atmosfääriline, ska ja souli mõjutustega muusika pole iseenesest kuigivõrd vananenud, mõõdutundetu andmekogumine igasuguste organite poolt kestab rõõmsalt edasi ning klassiteadlik doc martensites indimees depressiivse Briti väikelinna tänavatel on siia maani päris võluv kujund. Iseasi, kas sellist muusikalist vahelokkuvõtet ka tegelikult kellelegi vaja oli. **4/10**

Mart Kuldkepp

Mogwai

“Rave Tapes”
(Rock Action)

Tsepeliiniks moondunud kosmosesüstik.

Post rock on nagu kosmosesüstik: selleks, et ta lendu läheks, on vaja kohutavalt suurt algiikiirenduse-jõudu maakera gravitatsiooni ületamiseks. Kui kasutada Mehis Heinasaare tabavat võrdlust loomingu kohta üldse. Kui *post rock*’il toda hirmsat jõudu ei ole, siis ta lihtsalt mürgeldab ja mõurab ühe koha peal ning muudab lapikese emakest maad kasutuskõlbmatuks, aga lendu ei lähe. Valus vaadata ja kuulata. Või mis veelgi hullem – läheb küll, korra, kuid siis plahvatab koleda pauguga. Ja jälle mõned kosmonaudid loojakarjas. Aga kui tal see jõud on, siis tuleb sellest muidugi üks võimas lend.

Nojaa, aga on ka hoopis teist tüüpi lennuvahendeid. Näiteks lennuk. Või tsepeliin. Või õhupall. Või see imelik riistapuu, millega lendas Kanakuudi-Aadu filmis “Arabella, mereröövli tütar”. Mogwai “Rave Tapes” on vist midagi sinna tsepeliini kanti – võimas masin küll, pealtnäha isegi kosmosesüstiku sarnane, aga õhku tõuseb kergesti, justkui iseenesest. Alguses on see lend veidi uimasevõitu, aga teine pool lennust on puhas lust ja rõõm. Lõpuks meenutab see lennumasin õhku ennast Prantsusmaa kohal ehk siis ansambli Air. Kusjuures “Rave Tapes” lendab palju kõrgemalt, kui Air eales suutis. **9/10**

Sven Vabar

Danske Bank

18.-27.04.2014

www.jazzkaar.ee

Programm nüüd avalik!

R 18. aprill

Lennusadam
20.30 **Jazzkaare avamine: Ülo Krigul „Lend nr JK025“**
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Maria Faust Sacrum Facere** (Eesti-Taani)

L 19. aprill

Merepaviljon
12.00 **Lastekontsert: „Lood pildi seest“**
16.00 **Galakontsert „Noor Eesti jazz“**
19.30 **Vaiko Eplik & Kristjan Randalu „Lahkhelid“**
23.00 **Ergo Jazz Session Vol 15: The Hi-Fly Orchestra** (Saksamaa) + DJ
Teater NO99 Jazziklubi
Kell 22.00 **James Dalton** (USA)

P 20. aprill

Merepaviljon
18.00 **Tanel Padar Blues Band & guests „Bluusipüha“**

E 21. aprill

Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Stephan Oliva „Vaguement Godard“** (Prantsusmaa)

T 22. aprill

Merepaviljon
18.00 **Trompetist Avishai Cohen** (Iisrael) & **Andres Mustonen jazzkvartett**
21.00 **Marius Neset Quartet** (Norra)
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Abrahams Café**

K 23. aprill

Merepaviljon
18.00 **EDMAR CASTANEDA** (Kolumbia-USA)
21.00 **FATOUMATA DIAWARA** (Mali)
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **VEIN feat. Greg Osby** (Šveits-USA)

N 24. aprill

Merepaviljon
18.00 **Nils Landgren & Jazz Baltica Ensemble** (Saksamaa)
21.00 **NINA ATTAL** (Prantsusmaa)
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Kadri Voorand / Hanna Paulsberg Concept** (Norra)

R 25. aprill

Nokia Kontserdimaja
19.00 **CASSANDRA WILSON** (USA)
Merepaviljon
22.00 **Portico Quartet** (Suurbritannia)
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Susana Sawoff Trio** (Austria)

L 26. aprill

Merepaviljon
12.00 Lastekontsert: **Karsten Mathiesen** (Taani) & miimid
18.00 New flamenco: **Las Migas** (Hispaania)
Teater NO99 Jazziklubi
22.00 **Tõnu Naissoo trio**

P 27. aprill

Nokia Kontserdimaja
19.00 **PAT METHENY UNITY GROUP** (USA)

* Korraldajatel on õigus teha programmis muudatusi!

ERGO

●●● EestiPäevaleht

MY CITY HOTEL
TALLINN ★★★★★

UNITED MOTORS

TALLINK

aktaprint

"Ainus ellujäänu"**(Lone Survivor, USA 2013)**

Režissöör Peter Berg. Osades Mark Wahlberg, Taylor Kitsch, Eric Bana jt. Alates 21. veebruarist kinodes üle Eesti.

Kes käib, kes käib Afganistani mööda, salaja, silmad maas? Eks ikka Ameerika eriväelane. Kangelase sammu rütmistavad eksimatud automaadi valangud, igale paugule järgneb kajana verejanulise terroristi elutu keha kukkumise tuhm mütsatus. Pimeduse leegionid tungivad laviinina peale, vaprat vabaduse eest võitlejat tabavad kümned kuulid ja paar tankitõrjerusikat, ta astub miinile ja kukub kuristikku, kuid tema võitlusvaimu see ei vähenda. Mees rehmab vere silmist ja habemest ning rühib, hambad ristis, ülesmäge ja vastutuult edasi, valmis surema märtrisurma vabaduse nimel, orbude ja leskede kaitseks ning kättemaksuks langenud kamraadide eest, kellega alles hiljuti sai mehiste nalja heidetud. Edasi, Kentuki poisid!

NII ALGAS BRIIF, MILLE KANDILISE siili-soenguga Pentagoni pii-err-major tunamullu mehise käepigistuse saatel ulatas edasipüüdlikule Hollywoodi lavastajale **Peter Bergile**, kes oli just eeskujulikult sooritanud patriotismieksami. Eksamiiks oli tinasõduritehase Hasbro "laevade pommitamise" mängu põhjal vändatud ulmemärul, mis majori meelest polnud isamaalise püssi-entusiasmi sisendajana alaealistele mitte vähem väärikas saavutus kui sama leluvabriku teised hitted "Transformerid" ja "GI Joe".

"Aeg on meheks saada, Pedro, ja jät-

EDASI, KENTUKI POISID! Mark Wahlberg (esiplaanil) Peter Bergi lamedat propagandat täis sõjafilmis "Ainus ellujäänu".

Sõda on lahe

ta väeti lapse kombed," kõmistas major. "Aeg on näidata päris sõda, nagu see tegelikult on. Võta ja loe, kõik on kirjas. Puhastõde, tõestisündinud lugu. Ära muretse, Pedro, ega see laevade pommitamisest palju ei erine, ainult tulnukate asemel on kurjuse telg ja verd võib rohkem näidata."

"Kas nagu "Rambos"," küsis Peter argliku entusiasmiga. "Peaaegu, aga mitte päris," vastas major mõtlikult. "Vaata, Rambo oli väljamõeldud tegelane. Eeskujulik supersõdur, aga ka sõja ohver, moraalselt sandistatud sotsiopaat ja tapamasin. Tegelikult meil selliseid pole. Vaat mereväe värbamisfilmis "Kangelastegu" (Act of Valor) on armeed esitletud nagu vaja: sama kõvad mehed ja sama profid sõdalased kui Rambo, aga seejuures toredad, lihtsad, normaalsed ameerika djuu-

did, kes armastavad sporti, vabadust ja isamaad. Umbes nagu meie sinuga, Pedro – vahvad sellid, kellega iga õige mees tahaks sõbrustada, ürgmehed, kellega iga õige tüdruk tahab naituda." Major naeratas, kuid muutus kohe taas tõsiseks.

"Me oleksime võitmatud, kui me ei kannataks omaenda õilsuse all, keeldudes eraisikuid tapmast," nentis ta kurvalt. "Ja kui luureandmed ja tehnika alt ei veaks nagu **Ridley Scotti** "Black Hawkis". Sa, Pedro, näita, et selliseid viperusi tuleb ette, aga rõhu sellele, et meie mehele ei murra miski." Major andis järsu liigutusega au ja marssis uksest välja, jättes režissööri briifi lugema.

Nüüd on film valmis ja me näeme, et lavastaja täitis nimetuks jääda sooviva majori juhtnööre täpselt. Välja on kuk-

kunud kerge "Black Hawki" elementi-dega "Kangelastegu 2", mis kuulutab valjult värbamissõnumit sõjast kui ülimast väljakutsest mehise ja inimvõimete piiril, võrratust ekstreemspordist, mille ohtlikkust kompenseerib kuhjaga õiglus, vendlus ja kangelaslikkus. Film on oskustlikumalt lavastatud kui "Kangelastegu" ja tänu profinäitlejate kasutamisele on tahtmatu koomika osakaal väiksem, ent ühe peaosatäitja, **Taylor Kitschi** perekonnanimi iseloomustab lugu siiski täpselt.

AGA ÄGE MÄRUL VÕI MIS, ÜTLETE TE. Õigupoolest mitte. Lamedat propagandat ja tüütut kummivenitamist on siin tublisti rohkem kui tõhusat tegevust. Kogu filmis on ainult kaks head asja: Explosions in the Sky muusika (mille õhuline pidulikkus siia hästi ei sobi) ja paar rämedat kukkumisscene. Üldist haigutust need tõrjuda ei suuda.

Kuid kontekst muudab Bergi riigitruu oopuse hoopis huvitavamaks. Vaadake siia juurde näiteks mullust dokfilmi "Räpased sõjad" (Dirty Wars), mis räägib muuhulgas sellest, kuidas täpselt samasugused erivägede habemikud täpselt samasuguste erioperatsioonide käigus notivad juhuslikke tsiviliste, sealhulgas rasedaid naisi. Tavalised afgaanid kutsuvad neid ameerika talibaniks.

Ja siis vaadake **Leeni Linna** "Veregruppi", meenutades **Andrei Hvostovi** sõnu: "Me teame, et eesti sõdurid ei ole kunagi ega kusagil korda saatnud midagi sellist, mida võiks klassifitseerida sõjakuriteoks."

Joonas, filmijutt.blogspot.com

VANA BASKINI TEATER

Meie esimene MILJON

SÉBASTIEN THIÉRY (Prantsusmaa) / Lavastaja: IVO EENSALU

PIRJO LEVANDI TÕNU KILGAS MERILIN KIRBITS MADIS MILLING

ESIETENDUS

- 14.03. Salme Kultuurikeskus
- 15.03. Rakvere Teater
- 17.03. Rõpina Rahvamaja
- 22.03. Aruküla Kultuurimaja
- 05.04. Salme Kultuurikeskus
- 08.04. Endla Teater
- 11.04. Vanemuise Teater s/m
- 14.04. Haljala Rahvamaja
- 22.04. Kuressaare Linnateater
- 23.04. Orissaare Kultuurimaja
- 24.04. Põltsamaa Kultuurikeskus
- 25.04. Salme Kultuurikeskus
- 28.04. Kiviõli Rahvamaja
- 29.04. Haapsalu Kultuurikeskus
- 30.04. Saku Huvikeskus

Etenduste algus kl 19.00

TALLINNA
KULTUURIVÄÄRTUSTE
AMET

SEL NÄDALAL EESTI KINODES

	Jaan Ruus Eesti Ekspress, Tallinn	Jaanus Noormets Kanal 2, Tallinn	Greta Varts Üliõpilane, Tallinn	Margit Adorf www.fagira.eu	James Berardinelli Reel Views Bridgewater	
■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ suurepärase soovitan kõlbab küll ajaraisk pole näinud						
Suured kurjad hundid	--	■ ■ ■ ■	--	■ ■ ■ ■	--	3,75
Gravitatsioon	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	3,5
Nümfomaan 1	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	--	--	3,3
Elujanu	--	--	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	3,3
Wall Streeti hunt	--	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	--	■ ■ ■ ■	3,2
12 aastat orjana	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	--	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	3,1
Kohutav ilu	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	--	3,0
Ameerika afäär	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	2,9
Lumekuninganna ja ...	--	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	2,6
Kongress	--	■ ■ ■ ■	--	■ ■ ■ ■	--	2,5
Michael Kohlhaas	■ ■ ■ ■	--	--	■ ■ ■ ■	--	2,5
Nümfomaan 2	--	■ ■ ■ ■	--	--	--	2,5
Monumendimehed	■ ■ ■ ■	--	--	--	■ ■ ■ ■	2,25

Filmilevi nädalavahetuse tipp-7 (14.-16.2.2014)

Film	Vaatajaid	Vaatajaid kokku	Linastus- nädal
1. Wall Streeti hunt (<i>The Wolf of Wall Street</i>)	5219	21 597	2
2. Lumekuninganna ja igavene talv (<i>Frozen</i>)	4801	69 296	5
3. Monumendimehed (<i>The Monuments Men</i>)	4721	4721	1
4. Robocop (<i>Robocop</i>)	4421	4421	1
5. Lego film (<i>The Lego Movie</i>)	3825	9514	2
6. Lõputu armastus (<i>Endless Love</i>)	2879	2879	1
7. Talvemuinasjutt (<i>Winter's Tale</i>)	1961	1961	1

ISA HAUB KÄTTEMAKSU: Tzahi Grad.

JAANUS NOORMETS SOOVITAB

“Suured kurjad hundid”

Iisraeli filmikunsti tutvustab Pimedate Ööde filmifestivali küll igal aastal, ent sel aastatuhandel on Eesti kinolevisse jõudnud siiski ainult üks Iisraeli linalugu – 2010. aasta suvel sai näha **Ari Folmani** animatsiooni “Valss Bashiriga”.

Seda üllatavamalt linastub nüüd korraga suisa kaks uut Iisraeli filmi. Animatsiooni ja mängufilmi oskuslikult sobitav “Kongress” (*The Congress*, 2013) on sellisama Folmani uus film, mis on küll ideeliselt rikas, aga toimiks paremini kompaktsena lühifilmina kui kahetunnise suurvormina.

Sellest märksa tähelepanuväärsem on aga lavastajate-stsenaristide duo **Navot Papushado** ja **Aharon Keshalesi** põnevusdraama “Suured kurjad hundid” (*Big*

Bad Wolves, 2013), mida globaalselt turustatakse kultuslavastaja **Quentin Tarantino** lemmikfilmina. Tarantinot on kerge mõista: kompromissitus kätemaksuloos on sobitatud süsimust huumor veriste vägivaldahoogudega, nagu on omane ka Tarantino loomingule, kusjuures kahe äärmuse – nalja ja tõsiduse vahel on saavutatud hämmastav harmoonia, mis ei mõju sugugi nii võõristavalt, kui võiks arvata.

“Iisraeli Oscaritel” üheteistkümnemele auhinnale kandideerinud ja viis preemiat võitnud loos leitakse tapetuna tütarlaps ning see paneb kahtlusaluse peal piinari-kast omakohut mõistma nii tütre isa kui ka vana kooli mendi.

Tallinn – Artis, CC Plaza; Tartu – Ekraan

Mary Poppins

© CML / Disney

11. mail

Nokia Kontserdimajas

Peasas

HANNA-LIINA VÕSA

või NELE-LIIS VAIKSOO

Lavastaja **Georg Malvius** (Rootsi)
Muusikajuht ja dirigent **Tarmo Leinatamm**
Dekoratsioonikunstnik **Iir Hermeliin**
Kostüümikunstnik **Ellen Cairns** (Sotimaa)
Koreograaf **Cedric Lee Bradley** (USA)

Hooaja peasponsor

Aasta toetaja

Ametlik Autopartner

Vanemuine

emt

kinema

AMSERV

Tartu

vanemuine.ee

OLÜMPIAKUU

Solarises 7.-22. veebruar

NAUDI TALVE JA OLE OLÜMPIALAINEL!

7.-22. VEEBRUARINI SOLARISE AATRIUMIS:

- Viasat Sport Balticu otseülekanded Sotši taliolümpiamängudelt suurel ekraanil
- Conceptz liigutamisnurgas saab lumevaesel ajal suusatada, talvistes oludes rattal vändata või kuival maal sõuda
- avatud on Sportlandi pop-up olümpiapood, eripakkumised olümpiakohvikult ning võimalus osaleda Olybeti ennustusmängus
- Lisaks näitus „Eesti spordi pildid“ teisel korrusel Apollo raamatupoe ees

REEDEL, 21. VEEBRUARIL KELL 16-19
LAUPÄEVAL, 22. VEEBRUARIL KELL 12-15 SOLARISES:

- Treeningunõuanded Sparta treeneritelt
- Hüpitshüplemise töötuba
- Suusahüpped MaruMäel
- Discgolfi proovinurk
- Xboxi mängud
- Võistlused Conceptz liigutamisnurgas

solaris | Elu on ilus

www.solaris.ee

SPORTLAND

TERVE EESTI EEST!

EESTI OLÜMPIAKOMITEE

Kinnisvarateenus

**SOODSAMA
HINDAMISE
JA LAENULEPINGU
TAGAB:**

hindamine@uusmaa.ee

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Meilt saad kiire konsultatsiooni, ekspertarvamuse või professionaalse hinnangu, mida aktsepteerivad kõik pangad. Lihtsalt saada päring e-postile hindamine@uusmaa.ee! Uus Maa - meid kliendid soovivad!

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Sõbralik ja professionaalne kinnisvarateenus! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 503 1898, kesk- ja vanalinna piirkonna kutseline maakler Eve Kaunis, eve.kaunis@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Ära kuluta oma aega, lase tegeleda professionaalidel! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 509 9765, äärelinna piirkonna kutseline maakler; marina.hodus@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

Raid & Ko

www.raid.ee

Lp kinnisvaraomanik! Meie kliendid soovivad investeerida kinnisvarasse Tallinnas. Vaatame läbi kõik pakkumised. Sobiva pakumise korral kiire tehing. RAID & KO, andree@raid.ee, tel 502 3300, Andree Raid.

OBER HAUS
KINNISVARAFIRMA

Ober-Hausi kogenud kinnisvaraspetsialistid Pärnus ja Pärnumaal aitavad teie kinnisvara müüa ja üürile anda. OBER-HAUS KV, tel 449 0230, 5333 4404, Jane Riidamets.

Ostame-müüme-üürime teie kinnisvara! Kiire ja korrektne vormistamine, 15 a töökogemus, konsultatsioon tasuta. **Veo- ja kolimisteenus.** Teenindame 7 päeva nädalas. **TIPOLIIN KINNISVARABÜROO**, tel 5647 1516, 657 6301, [Veljo Tarvis](mailto:Veljo.Tarvis@tipoliin.ee); www.tipoliin.ee.

Müüa talu

Läänemaal Oru vallas, üp 150 m². Talu pärineb eelmise sajandi esimesest poolest ja on 2005. aastal renoveeritud. Majas eluruumid ja peoruumiks kohandatud rehetuba. Ajastule kohased sisustuselemendid. Ahiküte + elektriradiaatorid, vesi oma salvkaevust. Kahekordsed puitpakettaknad, õlitatud laudpõrandad, mitte-eluruumides kiviparkett. Privaatne asukoht, elamu ümbritsetud põlispuudest. Juurdepääsuteed on heas korras. Kinnistu suurus 23 200 m². Hind 60 000 eurot. ARCO VARA, tel 5656 5465, [Rasmus Trull](mailto:Rasmus.Trull@arcovara.ee).

Müüa 2toaline korter

Tallinnas Kristiines Keemia 7, üp 55,9 m². Uhiuus korter uues korterelamus Lillekülas. Hind 98 000 eurot. Uus

Maa ID: 56991. UUS MAA KV, tel 515 0069, [Margit Sild](mailto:Margit.Sild@uusmaa.ee); 515 2945, [Kaija Kullat](mailto:Kaija.Kullat@uusmaa.ee).

Kaarli pst 8, üp 62 m², 6. korrus. Kaunis kodu linnasüdames, aknad vanalinna suunas. Hea planeering, maitsekas sisustus ja sisekujundus. Palju valgust, mahukas garderoob, kvaliteetne kööginõu, vespipõrandaküte. Garaažis parkimiskoha võimalus. Hind 225 000 eurot. ARCO VARA, tel 524 7652, [Katrin Tutti](mailto:Katrin.Tutti@arcovara.ee).

Sadama läheduses, Lootsi 3a, üp 45,5 m². Hubane ja kompaktne. Elutoast pääs klaasitud rõdule. Esikus ja magamistoas mahukad garderoobikapid. Kööginõu tehnika integreeritud tehnikaga hinna sees. Korteri on soe, kommunaalikulud on madalad. Hind 125 000 eurot. ARCO VARA, tel 501 0434, [Agur Tammistu](mailto:Agur.Tammistu@arcovara.ee).

Müüa 3toaline korter

Tallinna vanalinnas Uus 24, üp 81,9 m². Avar korter Tallinna vanalinnas. Hind 182 000 eurot. Uus Maa ID: 57099. UUS MAA KV, tel 503 1898, Eve Kaunis.

Põhja-Tallinnas Soo 1b, üp 76 m². Disaineri käe all valminud korter vanalinnas ja kesklinna naabruses. Hind 205 000 eurot. Uus Maa ID: 54871. UUS MAA KV, tel 509 9765, [Marina Hodus](mailto:Marina.Hodus@uusmaa.ee).

Tallinnas Lasnamäel Paekare 60, üp 67 m². Täielikult renoveeritud armas korter. Hind

Colonna
KINNISVARA

www.colonna.ee
Tartu mnt 14, Tallinn Tel: +372 646 1004

MÜÜK ja EHITUS ON ALANUD! WWW.LIIKURI41.ee

Uusarendus Lasnamäe veerel Liikuri tn 41.

Lasnamäe linnasuunaline arenduspiirkond, kuhu on uue Lasnamäe üldplaneeringuga kinnitatud ja väljarendamisel uus kaasaegne linnaosa, Lauluäljakust 1 km kaugusel. Läheduses Smuuli teel avati uus Maxima XX.

Alanud on esimese maja Vana-Kuuli 15/1 müük ja ehitus, esimene korterelamu valmib aprillis 2015. Ehitatakse kuus 8-kordset, 33 korteriga korterelamut, milles on kokku 198 korterit, soklikorruksel garaaž ja väliparkimiskohad. Kortermajade ehitus on plaantiud etapiviisiliselt, aastatel 2014 - 2017. Korterelamud ehitatakse kaasaegsed, energiasäästlike B-energiaklassi hoonetena. Igas korteris autonoomne kõrge kasuteguriga soojusvahetiga sundventilatsioon. Korterite viimistluseks kasutatakse kvaliteetseid materjale, itaalia tootja „Ballardini“ keraamilised plaadid, laudparkett, puitspoon ukseid.

Müüki tulevad 1-, 2-, 3- ja 4-toalised korterid. Korteriomandid moodustatakse koos rõdu ja lahuspinnana I korrusel paikneva panipaigaga.

Korteriomandite müügihinna alates 1500 -1700 eur/m²
Soklikorruksel garaaži parkimiskoha hind 6000 eur
Parkimine hoovis, parkimiskoha hind 3000 eur

Müügi korraldus: Colonna Kinnisvara OÜ
Müügiinfo: www.LIIKURI41.ee ja www.colonna.ee

reklaam.lehed.ee

74 000 eurot. Uus Maa ID: 57018. UUS MAA KV, tel 552 9262, Ülve Vaarmets.

Tallinna kesklinnas Gonsiori 7, üp 67,5 m². Heas seisukorras, läbi maja planeeringuga korter südalinna. Hind 145 000 eurot. Uus Maa ID: 57096. UUS MAA KV, tel 5682 3506, [Egon Juhanson](mailto:Egon.Juhanson@uusmaa.ee); 503 1898, Eve Kaunis.

Müüa 4toaline korter

Kadrirus Poska 38, üp 94 m², Hubane, eraldi sissepääsu ja oma trepikojaga korter. Lokaalne gaasiküte, kõrge laed. Väga hea asukoht Kadrioru pargi läheduses. Aia- ja piiratud kõrghaljastusega kinnistu, kus on majaela-

nikele parkimiskohad. Hind 166 000 eurot. ARCO VARA, tel 564 0565, [Aivar Kaljulaid](mailto:Aivar.Kaljula@arcovara.ee).

Müüa 5toaline korter

Tallinna kesklinnas Pärnu mnt 106, üp 99,7 m². Renoveeritud korter kesklinna lähedust armastavale perele. Hind 179 000 eurot. Uus Maa ID: 56525. UUS MAA KV, tel 515 2945, Kaija Kullat.

Müüa 7toaline korter

Viimsi alevikus Aiandi tee 16, üp 265,6 m². Hind 159 000 eurot. Katuseterrassiga suur korter Viimsi roheluses. Uus Maa ID: 56902. UUS MAA KV, tel 5557 0055, Ave Klaser.

www.ekspress.ee

oma Ehitaja

Kuldnoka 5

Oma pesa keset linna

2015 aastal valmiv kortermaja Kuldnoka 5 on koht, kus võiks olla Sinu kodu. Olenemata sellest, kas Sinu pere on suur või väike, siin leiad Sa mõistliku planeeringu ja soodsate kommunaalkuludega kortereid ühetoalisest kuni viietoaliseni - igale maitsele ja soovile!

Kortermajas on:

- Energiasäästlikud lahendused
- Klaasitud rõdud
- Panipaigad
- Parkimine hoone aluses parklas
- Laste mänguväljak õuealal

MÜÜGIINFO: tel: 6 510 711 mob: 55 633 064 merje.vadi@oma.ee

www.kuldnoka5.ee

www.lvm.ee

Avatud E-R 9:00 - 17:00 · Liivalaia 13, Tallinn · tel. 684 3700

Indrek Peedo
maakler
+372 502 0705

Miralda Vaher
maakler
+372 509 1131

Tiina Kaas
maakler
+372 5681 6664

Hellika Hollo
maakler
+372 5684 1666

Lisli Laanemets
maakler
+372 5681 6663

Gert-Erik Linikoja
maakler
+372 5689 0400

Marit-Brigitte Kruus
maakler
+372 5681 6662

Kristi Kammer
maakler
+372 5629 2888

Ando Lumiste
hindaja
+372 5689 0500

Eve Maremäe
maakler
+372 5697 3600

Korterid

Retke tee 17, 2-toaline korter. Üp 48,1 m², I korrus, keskküte, rõdu, keldriboks.
93 000 € Lisli, 5681 6663

Wismari 38, kaks eraldi sissepääsuga korterit. Üp 69,3 m², II ja III korrus, gaasiküte
169 000 € Marit-Brigitte, 5681 6662

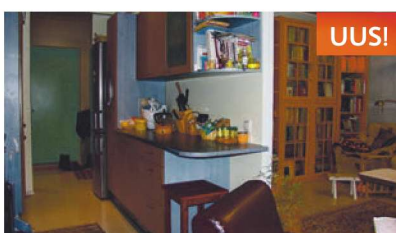
Kõlviku tee 7, avar 4-toaline korter. III k, üp 104,7 m², gaasiküte, 2 rõdu, panipaik.
205 000 € Miralda, 509 1131

Adamsoni 27, 3-toaline korter läbi maja. Üp 79,4 m², IV korrus, gaasiküte, terrass.
219 000 € Eve, 5697 3600

Aedvere 6, päikesepaneelidega majaosa. Üp 153,8 m², 4 tuba, saun, terrass, rõdu.
257 000 € Gert-Erik, 5689 0400

Kase 68b, 2-toaline korter. Üp 59,2 m², III korrus, gaasiküte, rõdu, garaaž, panipaik.
125 000 € Tiina, 5681 6664

Tööstuse 3, 3-toaline renoveeritud korter. Üp 106 m², 0 ja I korrus, keskküte, saun.
198 000 € Heidi, 5621 1600

Lembitu 7, 3-toaline kesklinna korter vaikes tänavas. Üp 92 m², V korrus, keskküte.
209 000 € Vitali, 565 2160

Pähkli 8, maja Tabasalus. Üp 226,2 m², 2 korrust, 6 tuba, keskküte, krunt 1226 m².
249 000 € Hellika, 5684 1666

Kolmikkaare 12, maja Murastes. Üp 145 m², ahiküte, 4 tuba, saun, krunt 1513 m².
260 000 € Indrek, 502 0705

Majad, majaosad

UUS HIND!

AS Tallink Grupp laevastikku kuulub 18 reisilaeva ning ettevõtte opereerib kuuel liinil. Tänu kiirele kasvule ja arengule saame uhkusega öelda, et oleme Läänemere suurim reisilaevafirma, mis pakub turvalist laevareisi, meeldivat teenindust ja meelelahutust. Täna on Tallinki eesmärk pakkuda mitmekesisemat teenindust ka maal. AS Tallink Grupp hotelliketti kuuluvad Tallink City Hotel, Tallink Spa&Conference Hotel, Tallink Express Hotel, kesklinnast mõnevõrra eemal on Pirita SPA Hotell ning Tallink Hotel Riga Lätis.

Kui tunned, et soovid uut väljakutset, pakume Sulle võimaluse kandideerida

RESTORANI DIREKTORI ametikohale laevas

Kelle tööülesanneteks on:

- laeva restoranide ja baaride töö juhtimine ja organiseerimine
- teenindustaseme pidev arendamine ja hea teenindusvaliteedi eest vastutamine
- eelarve täitmine ja kontrollimine
- oma osakonna tõrgeteta töö tagamine

Kandidaadilt eeldame:

- restorani- ja/või baaritöö kogemust
- meeskonna juhtimise kogemust, sh. baaride ja/või restoranide töö koordineerimise kogemust
- kõrgharidust
- planeerimis- ja organiseerimisvõimet
- head pingetaluvust ning suhtlemisoskust
- julgust vastu võtta otsuseid ning vastutada
- Windows keskkonna head tundmist (MS Word, Excel, Outlook)
- inglise keele valdamist väga heal tasemel
- kasuks tuleb soome ja/või rootsi keele oskus

Omalt poolt pakume:

- vahetustega tööd graafiku alusel
- tööalast koolitust
- vaheldusrikast ja huvitavat tööd
- ettevõttes kehtivaid soodustusi

Kui tunned, et see töö oleks just Sinule, saada palun oma CV personaliosakonda meiliaadressile hele.magi@tallink.ee hiljemalt **02.03.2014**.

Lisainfo telefonil 640 9928

TULE VAPIANO BALTIMAAD JA SOOME PIIRKONNA PEAKONTORISSE

PERSONALIJUHIKS-JUHIABIKS!

Otsime oma meeskonda optimistlikku ja edasipürgivat inimest.

Sinu peamised tööülesanded on:

- arendada ja viia ellu organisatsiooni- ja personalistrateegiat
- koordineerida personalipoliitikat
- arendada personali ja kavandada koolitusi
- korraldada personali värbamist ja valikut
- arendada personali motivatsioonisüsteeme
- pidada personali arvestust ja hallata dokumentatsiooni
- vormistada ja hallata töötervishoiudokumente
- pidada töötajate palgaarvestust
- nõustada personaliküsimustes ettevõtte juhtkonda ja personali
- igapäevaselt assisteerida juhataste liikmeid
- valmistada ette koosolekuid ja kohtumisi ning teha neist kokkuvõtteid, sh protokollida ja valmistada sisuliselt ette esitlusi, aruandeid, ettekandeid jmt
- varustada büroo kontoritarvete ja muu vajalikuga
- korraldada personaliüritusi

Oled oodatud kandideerima kui:

- sul on juriidiline või personalitöölane kõrgharidus
- sul on vähemalt kolmeaastane töökogemus personalivaldkonnas, soovitatavalt rahvusvahelises ettevõttes
- sul on visioon tulemuslikust personalijuhtimisest
- oled hea pingetaluvusega ja suurepärase meeskonnamängija
- armastad suhelda ja naudid tööd dokumentidega
- tunned väga hästi tööõigust
- suudad tähtaegadest kinni pidada ka pingelises olukorras
- oled orienteeritud tulemustele, hea analüüsioskusega, osav läbirääkija ja optimistliku hoiakuga
- oled vilunud kontoritarvara kasutaja (MS Word, Excel jm)
- sinu eesti keele oskus on väga heal tasemel
- valdad inglise keelt hästi nii suuliselt kui ka kirjalikult (soome ja vene keele oskus tuleb kasuks)
- oled valmis ametireisideks Baltikumis ja Soomes

Sul on võimalus töötada edukas ja kasvavas rahvusvahelises ettevõttes. Pakume sulle huvitavat ja mitmekesist tööd toetavas meeskonnas, motiveerivat töötasu ja erialaseid koolitusi.

Lisainfo: tööleping sõlmitakse tähtajalisena lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja asendamiseks.

Kui oled just see, keda otsime, saada palun oma CV, kaaskiri ja töötasusoov hiljemalt 24.veebruariks e-posti aadressile kirti.asperk@pianogroup.eu

Lisateave: personalijuht Kirti Asperk, tel 5697 2222

EESTI JUHTIV TOIDUVALMISTAJA AS PÕLTSAMAA FELIX KUTSUB
TÖÖLE OMA MEESKONDA

TEHNIKAJUHTI

ÜLESANDED

Tehnikajuhi peamiseks ülesanneteks on tootmisprotsesside ennetava hoolduse ja remondi efektiivne korraldamine, üksuse töö korraldamine, teiste valdkondade nõustamine tehnilistes küsimustes, ettevõtte projektides osalemine, üksuse eelarve koostamine ning selle täitmise jälgimine.

EELDUSED

Ootame tööle initsiatiivikat ja eestvedamisvõimega meeskonnaliiget, kellel on tehniline kõrgharidus ning eelnev tulemuslik juhtimiskogemus soovitatavalt toiduainete tootmises. Ootame eelnevat tööstusprotsesside ennetava hoolduse mõistmise ja rakendamise kogemust ning varasemat projektijuhtimise kogemust. Sobiv kandidaat on süsteemne, oskab seada prioriteete, harjunud töötama iseseisvalt ning on oskuslik suhtleja. Kasuks tuleb ka heal tasemel inglise keele oskus.

PAKUME

Huvitavat tööd mitmekesises ja arenevas töökeskkonnas, võimalusi rahvusvaheliseks suhtlemiseks Orkla grupi teiste ettevõtetega, täiendkoolitust ja arenemisvõimalusi rahvusvahelises organisatsioonis ning motiveerivat kompensatsioonipaketti.

LISAINFO

Tehnikajuht allub tehase juhile ja tema meeskonda kuulub hooldusjuht koos mehaanikutega.

Võta julgelt ühendust!
Saada oma soovivaldus **02. märtsiks** e-postile ireen.saealle@felix.ee.
Lisainfo: Ireen Saealle, personalijuht
telefonil 77 66 125

AS Salvest on üks Eesti tugevamate traditsioonidega toidutööstusettevõtteid. Aastast 1946 oleme tootnud Tartus kodumaisest toorainest ja eestimaalaste maitse järgi tooteid, mis on tänaseks muutunud kohati legendaarseteks. Meie portfelli kuuluvad supid, hoidised, moosid, imikutoit, majonees, kastmed jpm. Eestis leiab meie tooteid kaubamärkide Salvest, Meie Mari, Põnn ja Mahlakas alt. Ettevõtte annab tööd 130 töötajale ning meile on omistatud ISO 9001:2008 kvaliteedisertifikaat.

AS Salvest otsib oma meeskonda

TEHNIKA- JA HALDUSJUHTI

Töö kirjeldus:

- haldus- ja tehnikaosakonna töötajate igapäevane juhtimine
- tootmisliinide, seadmete ja masinate korrasoleku tagamine ning tehnilise hoolduse, remondi- ja parendustööde korraldamine
- uute tootmisliinide, seadmete ja masinate hankimise, paigaldamise ning töölerakendamise korraldamine
- ettevõtte hoonete, rajatiste ja territooriumi korrashoiu tagamine ning vajalike remondi- ja parendustööde korraldamine
- energiatehnika, kütte ja ventilatsiooni, vee ja kanalisatsiooni ning elektri ja nõrkvoolu valdkondade korrashoiu tagamine ning vajalike remondi- ja parendustööde korraldamine

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus tehnika valdkonnas
- erialane töökogemus tootmisettevõttes (soovitatavalt toiduainetööstuses) vähemalt neli aastat
- hea juhtimis- ja organiseerimisvõime, suhtlemisoskus, süsteemne mõtlemine ja pingetaluvus
- hea arvutisoskus (MS Office, AutoCAD)
- eesti keele valdamine kõrgtasemel, inglise ja vene keele valdamine kesktasemel

Ettevõtte pakub:

- võimalust kaasa rääkida ühe Eesti pikemate traditsioonidega toidutööstusettevõtte arengus
- püsivat töösuhet koos enesearendamisvõimalusi pakkuvate väljakutsetega
- huvitavat tööd ja võimalust töötada koos tegusa meeskonnaga
- motiveerivat tasu ja ametiautot

CV koos palgasoovi ja motivatsioonikirjaga palume saata hiljemalt **10.03.2014** e-posti aadressile anneli.abras@salvest.ee. Info tel 740 8617.

Premia on edukas Eestist juhitav rahvusvaheline toiduettevõtete grupp, mis tegeleb jäätise tootmise ja turustamisega, kala kasvatamise, tootmise ja turustamisega ning sügavkülmutatud toodete turustamisega Baltikumis, Skandinaavias ja Loo-Venemaal. Lisaks suurepärasele tootearendusele ja tuntud kaubamärkidele peab Premia oluliseks väärtuseks oma head meeskonda. Ettevõtte on noteeritud NASDAQ OMX Tallinna Börsi põhinimekirjas alates maist 2010. Vaata lisainfot www.premiafoods.eu

Premia Saaremaa kalatööstus
Vettel võtab tööle

Tootmisjuhi

Sa vastutad tehase tootmise juhtimise eest lähtuvalt kokkulepitud eesmärkidest. Sa teed igapäevaselt koostööd Premia Soome üksusega ning planeerid tootmisprotsessi ja -ressursid vastavalt saadud tellimustele. Sa genereerid ja haldad tootmisinfot, langetad lähtuvalt analüüsist oma igapäevaotsused ning jälgid tootmise efektiivsust. Sa juhid Vetteli 135-liikmelist meeskonda ning oled ettevõtte juhatuse liige.

Oled sobiv kandidaat, kui Sul on kõrgem haridus ja juhtimiskogemus ning valmisolek töötada Saaremaal (15 km Kuressaarest). Eeliseks on töökogemus toiduainetetööstusest. Oma töös vajad Sa eesti ja inglise või soome keele oskust. Igati kasuks tuleb saare huumori ja murraku valdamine.

Oled oodatud Premia meeskonda, kui Sa oled ärilise mõtlemisega, terane ja nutikas, oskad rehkendada ja numbreid tõlgendada. Sinu meeskond ootab Sinult kirklikku töössesuhtumist, kindlat kätt ja lahket meelt kalatööstuse tüüri hoidmisel.

Premia pakub Sulle eneseteostusvõimalust rahvusvahelise haardega börsiettevõtte Saaremaa tehases. Sind ootab tegus tööpõld ja hea motivatsiooni-pakett.

Kandideerimine
www.fontes.ee/talendipank
Tähtaeg 2.märts

Lisateave telefonil 6277 077

Vanemkonsultant
Tiiu Allikvee
Nooremkonsultant
Kristina Udras

Iga päev jõuavad tuhanded maailma-kuulsad tooted O-I klaaspudelitesse ja -purkidesse pakendatuna miljonite tarbijateni kogu maailmas. Turuliidrina Euroopas, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning Kaug-Idas annab O-I oma klientidele võimaluse viia nende tooted tarbijateni parimat maitset, puhtust, visuaalset veetlust või väärtust pakkuvas pakendis. 1903.a. asutatud O-I on enam kui 100 tegutsemisaasta jooksul laienenud 21 riiki rohkem kui 80 tehast üle maailma. Ettevõttes töötab ligi 23 000 inimest. Euroopas on ettevõttel 37 tehast 11-s riigis ning ligemale 9200 pühendunud töötajat. 1995.a. ostis O-I Järvakandi klaasi-tehase Eestis, kus täna töötab üle 150 inimese. Lisainfo www.o-i.com

O-I Production Estonia AS
ootab oma meeskonda

Tööohutuse koordinaatorit

(Töökoht Järvakandis)

Sinu töö eesmärgiks on ettevõtte töökeskkonna-, tööohutuse- ja töötervishoiu valdkonna koordineerimine, s.h eeskirjade ja poliitika rakendamine ning parendamine, et toetada tehase sujuvat tööd. Töös on vajalik hästi tunda töökeskkonda, töötervishoidu ja

tööohutust reguleerivaid õigusakte ja kontserni standardeid. Ohutu töökeskkonna loomiseks ning töötajate töövoime säilitamiseks teed Sa koordinaatorina koostööd ettevõtte kõikide töötajatega. Lisaks on Sul palju suhtlemist ja koostööd erinevate ametkondade ja O-I kontserni vastavate ekspertidega. Samuti on Sinu ülesandeks töötajate koolitamine antud valdkonnas.

Ootame Sind kandideerima, kui Sul on vähemalt 1-aastane edukas töökeskkonna, tööohutuse, ja/või töötervishoiuga seotud valdkonna kogemus tootmisettevõtetes ja Sa tunned hästi töötervishoiu ja tööohutuse seadusandlust. Töö eeldab Sinult head suhtlemis- ja planeerimisoskust ning koostöövalmidust. Vajalik on hea inglise keele oskus, kasuks tuleb vene keele oskus suhtlustasemel. Sind iseloomustab vastutustundlikkus, süsteemsus, korrapärane ja initsiatiiv.

O-I pakub omalt poolt huvitavat ja võimalusterohket tööd ning head tasu stabiilses rahvusvahelises ettevõttes.

Tähtaeg 25. veebruar

Lisateave telefonil 6277 077

Nooremkonsultant
Liisi Marks
Värbamisassistent
Katrin Kaurla

TÖÖPÕLD ON LAI – TURBAVÄLI.

VILJANDIMAAL ASUV RAHVUSVAHELINE TURBATOOTMISETTEVÕTE KRAVER OTSIB OMA MEESKONDA NÕUDLIKKU JA SÜSTEEMSET TÖÖDEJUHAATAT.

Sinu tööks on tootmisprotsessi planeerimine ja igapäevatöö korraldamine, inimeste juhtimine ning regulaarne suhtlemine tegevjuhi ja omanikega. Töödejuhatajale pakume enda arendamisel turbatootmise tippspetsialistiks toetavat keskkonda ning väga motiveerivaid tingimusi.

Kandideeri cv.tammistepersonal.ee, läbi CV Keskuse või CV-Online'i kuni 9.03.2014. a. Lisainfo Sirje Tammistelt telefonil 5698 8100 või www.tammistepersonal.ee. Tagame Teie andmete konfidentsiaalsuse.

Seoses ettevõtte tegevuse laiendamisega Eestis ootab Johnson & Johnson oma meeskonnaga liituma

ORTOPEEDIA TOOTESPETSIALISTI/ MÜÜGIESINDAJAT,

KELLE ÜLESANNE ON:

- luua ja säilitada regulaarseid kliendisuhteid Eesti haiglate ja tipparstidega
- edendada Johnson & Johnson DePuySynthesi tooteportfelli kuuluvate meditsiiniseadmete müüki
- korraldada tootetutvustusi ja klientide koolitusi
- osaleda täiendkoolitustel Eestis ja välismaal.

EDUKAS KANDIDAAT ON:

- akadeemilise kõrgharidusega
- kliendisuhte juhtimise ja müügitöö kogemusega
- valmis viibima koolitustega seoses sageli välislihtetuses
- iseseisev ja motiveeritud
- innukas õppima ja end arendama
- energiline, pühendunud ja vastutustundlik
- sorava eesti ja inglise keele oskusega, kasuks tuleb vene keele oskus. Vajalik on ka juhiluba ja sõiduoskus.

ETTEVÕTE PAKUB:

- võimalust spetsialiseeruda tipptasemel innovaatilisele meditsiinivaldkonnale
- väga head kompensatsioonipaketti
- võimalust töötada ühes maailma suurimas ja hinnatuimas rahvusvahelises ettevõttes ning dunaamilises ja pidevaid väljakutseid esitavas töökeskkonnas.

Johnson & Johnson on maailmas tuntud laiahaardelise tervishoiuseadmete tootja ning nendega seotud teenuste pakkujana ravimite, meditsiiniseadmete ja -diagnostika turudel. Johnson & Johnson on rahvusvaheline kontsern, mis koosneb rohkem kui 275 firmast enam kui 60 riigis, andes tööd 128 700 inimesele. Kontsernil on hästi toimiv Eesti filiaal Johnson & Johnson AB, mis pakub arstidele kvaliteetseid haigla- ja operatsiooniseadmeid.

Värbamist korraldab Tripod. CV palume saata 3. märtsiks 2014 e-posti aadressile kadi.niggulis@tripod.ee

HINDAMISKESKUS TRIPOD
www.tripod.ee
Lõotsa 2b, 11415 Tallinn
Tel 618 1570
tripod@tripod.ee

AS SEB Pank on pikaajalist kliendisuhetel põhinev kaasaegne universaalpank. Meie eesmärgiks on aidata inimestel ja ettevõtetel saavutada edu, pakkudes neile finantsvahendeid ja head nõu. SEB töandjana hoolib oma töötajatest ning väärtustab kõrgelt nende panust, pakkudes parimat keskkonda isiklikuks ja professionaalseks arenguks.

AS SEB Pank otsib siseauditi osakonda **IT audiitorit**, kelle töö eesmärk on infotehnoloogia protsessidega seotud riskide hindamine ja auditite läbiviimine SEB Grupi äriühingutes.

IT audiitori vastutusvaldkonda kuulub:

- IT juhtkonna järjepidev toetamine usaldusväärsete auditi hinnangutega;
- audititoimingute kavandamine, läbiviimine ja dokumenteerimine;
- auditiaruannete esitamine;
- riskide tuvastamise ja hindamise osalemine;
- koostöö SEB Grupi siseauditi meeskonna ja teistes riikides asuvate SEB siseauditi üksustega.

Healt kandidaadilt ootame kõrgemat haridust, tehnilisi teadmisi UNIX ja Windows platvormidest ning nendega seotud andmebaaside haldussüsteemidest. Töös on vajalikud laialdased teadmised infoturbe

valdkonnast ning väga hea suhtlemisoskus nii eesti kui inglise kõne- ja kirjakeeles. IT audiitorilt eeldame iseseisvust ja valmisolekut ametialasteks välisühendusteks.

Kasuks tulevad eelnev töökogemus sise- või välisauditi, riskijuhtimise või organisatsiooni arendamise valdkonnas, juhtimiskogemuse ning erialaste tunnistuste (CIA, CISA, ACCA, vannutatud audiitori kutse) olemasolu.

Pakume tööd rahvusvahelises organisatsioonis, enesearendamise võimalusi toetavas meeskonnas ning konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

Sooviavaldust ja elulookirjeldust ootame hiljemalt **28. veebruariks** e-posti aadressil personal@seb.ee, märgusõnaga „**IT audiitor**“.

GlaxoSmithKline (GSK) is one of the world's biggest manufacturers of original medications, with an extensive and ever-growing portfolio of products. In order for the latest and most effective medications to reach patients in Estonia so that we too can live healthier and higher-quality lives, GSK invests a significant portion of its sales revenue every year in different areas of treatment, including clinical trials of medicines. Basing on that, GSK can be considered one of the most substantial partners and investors in local health care and the local economy generally out of all of the pharmaceutical companies represented in Estonia.

If you would like to work for a company whose aim is to provide its fellow citizens with healthier and higher-quality lives, you may be interested to know that GlaxoSmithKline Estonia OÜ is looking to hire

MEDICAL GOVERNANCE LEAD/MEDICAL ADVISER

In this role you would be supporting GSK business by overseeing & guiding GSK's commitment to the highest standards of ethical & legal compliance. The job holder is expected to endorse Medical and Commercial teams to ensure adequate and unified legal & ethical support in local external communication and in above country cooperation to comply with local legislation, Medical Governance requirements (including Scientific Engagement) & Ethical Code and support on development of pharmacovigilance systems. You would also be responsible for Medical affairs work to support GSK Established portfolio with potential to develop on expertise on growth areas.

Core requirements:

- Graduated as MD or other relevant tertiary qualifications/ science degree
- Professional written and verbal communication skills. Able to deliver positive and proactive communications and foster excellent working relationships with stakeholders at any level of the organization
- Analytical mind, good attention to detail and problem solving skills within a structured process
- Good time management skills, with ability to multi-task and work under pressure
- Flexible thinking and oriented to continuous improvement and driving changes across cross functional stakeholders
- Proficiency in English
- Strong general computer literacy with Intermediate skills in Microsoft Word, Excel, Power Point and Outlook

Good to have:

- Working experience within Ph Industry Med Affairs, Pharmacovigilance or Regulatory functions
- Good knowledge of regulatory & ethics framework of Pharmacovigilance & pharmaceutical marketing & scientific/medical engagement
- Good knowledge of effective Ph Industry Med Governance systems & documentation

As a company we offer career opportunities within an international group and excellent working conditions. Plus real leadership support and the kind of flexible approach that helps you really achieve your potential.

Further information about the terms of recruitment is available by emailing: maaria.m.aas@gsk.com.

To put yourself forward for the position, please email your CV with a letter of motivation (both in English) to maaria.m.aas@gsk.com by the 5th March, 2014.

live **feel better, longer**

Vt tõlget rubriigist „Tõlked“ lk 61.

Navionics is an innovative leader in the marine cartography and mobile app markets with teams all over the world. Navionics is expanding its operations to include a new web and mobile products development team based in Estonia and is welcoming to the team

WEB TEAM LEADER

You will be leading a web applications development team located in Tallinn and be part of an international organization where most of the clients and market is overseas.

YOU WILL BE EXPECTED TO HAVE:

- » Track record experience in designing and delivering complex web systems
- » Successful experience in leading product development teams, managing priorities and delivering with tight deadlines
- » Excellent programming skills on web technologies (e.g. Ruby On Rails)
- » Excellent experience as software architect of cloud technologies and distributed systems
- » Good communication skills and ability to influence cross-functional teams even without formal authority
- » Fluency in English

YOU WILL HAVE A UNIQUE OPPORTUNITY:

- » To work with highly skilled, dedicated, multicultural individuals who lead the development of new innovative services for marine and outdoor
- » To be part of the process of building up a new technological centre in Estonia
- » For international career and development in a life-style company

POST YOUR RESUME to the e-mail address anne-mari@psience.ee by **14th of March**. If you have any questions, please call +372 51 41 354.

Vt tõlget rubriigist „Tõlked“ lk 61.

HITSA

Ootame oma meeskonnaga liituma IT Hariduse Arenduskeskuse juhatajat

IT Hariduse Arenduskeskus on Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse allüksus, mille eesmärgiks on IT hariduse edendamine kõikidel haridustasemetel ning IKT haridust toetavate programmide elluviimine.

Töö sisu:

- üksuse üldine juhtimine, eesmärkide püstitamine ning nende täitmise tagamine
- koostöö korraldamine partneritega
- üksuse tegevuste ja programmide aktiivne tutvustamine üldsusele
- valdkonnaspetsiifiliste analüüside korraldamine

Edukalt kandidaadilt eeldame:

- kõrgemat haridust vähemalt magistri tasemel
- juhtimis- ning avaliku esinemise kogemust
- inglise keele valdamist heal tasemel kõnes ja kirjas
- head suhtlemis- ning organiseerimisvõimet, nõudlikkust nii enda kui teiste suhtes

Oma töötajatele pakume:

- võimalust panustada Eesti IT ja digihariduse edendamisse
- mitmekesist kompensatsioonipaketti
- kaasaegset töökeskkonda

Eeliseks on:

- IT ning haridusvaldkonna tundmine

Tööle asumine aprillis 2014
CV saata hiljemalt 02.03.2014:
Raii.Sassian@hitsa.ee

hitsa.ee

AS Tallinna Lennujaam on 100% Eesti Vabariigi omanduses olev aktsiaselts, mis tegeleb ettevõttele kuuluvate lennujaamade käitamise ja arendamisega, et tagada õhusõidukite, reisijate ja kauba maapealne teenindamine. Ettevõtte haldusalas on lisaks Tallinna Lennujaamale veel Tartu, Pärnu, Kuressaare, Kärkla, Kihnu ja Ruhnu lennujaamad.

AS Tallinna Lennujaam nõukogu kuulutab välja konkursi eesmärgiga leida ettevõttesse

Juhatusel liige - käitusedirektor

Käitusedirektori vastutusala on lennujaama käitamine, lennuohutuse- ja -julgestuse alase tegevuse ning tehnikavaldkonna strateegiline juhtimine.

Konkursil osalemiseks oodatakse kandidaatidelt:

- Kõrgemat lennundusalast või tehnilist haridust (soovitavalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon);
- lennundusvaldkonna (sh vastavate siseriiklike ja rahvusvaheliste regulatsioonide) head tundmist;
- töökogemust ja juhtimiskogemust lennundusvaldkonnas;
- head keelteoskust (eesti, vene ja inglise);
- kõrget motivatsiooni ja koostöövalmidust.

Juhatusel liige - finantsdirektor

Finantsdirektori vastutusala on finantsstrateegia väljatöötamine ja juurutamine ning äriplaani, eelarveprotsessi ja suurte investeeringuprojektide juhtimine.

Konkursil osalemiseks oodatakse kandidaatidelt:

- Kõrgemat majandus- ja/või finantsalast haridust (soovitavalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon);
- finantsjuhtimise kogemust suures organisatsioonis;
- meeskonna loomise ja juhtimise kogemust;
- head keelteoskust (eesti, vene ja inglise);
- kõrget motivatsiooni ja koostöövalmidust.

Juhatusel liige - turundusvaldkond

Töö sisuks on AS Tallinna Lennujaam müügi- ja turundustegevuste tulemuslik juhtimine kooskõlas ettevõtte strateegiliste eesmärkide ja ärihuvidega. Vastutusaladeks on lennundustulude, mittelelennundustulude, teenuste kvaliteedi ja mainekujunduse juhtimine. Senise juhatusel liikme volitused lõpevad oktoobris 2014.a.

Konkursil osalemiseks oodatakse kandidaatidelt:

- Ametikoha eesmärkide saavutamist toetavat kõrgemat haridust (soovitavalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon);
- töö- ja juhtimiskogemust äriklientidele suunatud müügi- ja turundusvaldkonnas (kasuks tuleb turismiäri kogemus);
- rahvusvahelisel tasemel läbirääkimiste kogemust;
- säravat esitlusoskust võimaldavat eesti, inglise ja vene keele valdamist;
- Kõrget motivatsiooni ja koostöövalmidust.

Meeskonnana on juhatusel tegevus suunatud ettevõtte potentsiaali kasvatamisele ja arengu kindlustamisele rahvusvahelisel lennundusturul. AS Tallinna Lennujaam pakub omalt poolt võimalust eneseteostuseks unikaalses valdkonnas, koostöökogemust riiklikul tasandil ja rahvusvahelist väljakutset ettevõtte arendamisel.

Juhatusel liikmetega sõlmitakse leping 5 aastaks.

Kandidaatidel palume esitada Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi personaliosakonda avaldus, elulookirjeldus (CV), haridust tõendavate dokumentide koopiad.

Kõik dokumendid saata postiga aadressil Harju 11, Tallinn 15072 /*ümbrik varustada märgusõnaga Tallinna Lennujaama juhatusel liikme konkurss/* või elektrooniliselt aadressil cv@mkm.ee. Dokumentide esitamise tähtaeg on **02. märts 2014.**

Tallinna Lennujaama nõukogu jätab endale õiguse sobivate kandidaatide puudumisel tagasi lükata kõik kandidaadid.

elektrilevi.ee

Elektrilevi toob elektri kodudesse ja ettevõtetesse Eestimaal. Võrguettevõtteks on meie ülesandeks tagada kindel elektrivarustus kõigile meie klientidele. Selleks hoolime ja uuendame igapäevaselt ligi 61 000 km elektriliini ja üle 22 000 alajaama.

Ootame oma juhtimismeeskonda loodavale ametikohale

ÄRIPROTSESSIDE ARENDUSJUHT

Elektrilevi organisatsioon on juurutamas protsessipõhist juhtimist. Sinu ülesandeks on seda juurutamist juhtida ning Sa vastutad eduka lõpptulemuse eest. Selleks Sa töötad välja optimaalse protsessi, kujundad ühtsed hindamiskriteeriumid, korraldad mõõtmise, jälgid ja analüüsid igapäevaselt äriprotsesside toimimist ning koordineerid protsessijuhtide tööd.

Kui protsessijuhtimine on Sinu sügav huvi, siis meie juures on Sul võimalus teemaga süvitsi ja põhjalikult tegeleda, oma seniseid teadmisi ja kogemusi rakendada ning tulemusi näidata. Sind ootavad professionaalne ja toetav meeskond ning arengu- ja arenemisvõimalused.

Lisainfot jagab värbamise juht Chris-Helin Loik telefonil 715 5597 või chris-helin.loik@energia.ee

Ootame Sinu CV-d Eesti Energia kodulehe, CV Online'i või CV Keskuse kaudu hiljemalt 28. veebruariks 2014.

SINU MUUTUSTE AEG

Everything is humanly possible!

Manpower on juhtiv personaliettevõtte maailmas. Meil on 65 aastat kogemust enam kui 80 riigis. Eestis tegeleme töötajate värbamise ja personalirendiga juba 10 aastat. Meil on kindel tahe olla parim selles, mida me teeme- see tähendab pidevat enesetäiendamist, julgust olla innovaatiline oma valdkonnas. Ja seda, et hoolime inimestest ja nende tööst.

Meie professionaalses ja ühtehoidvas meeskonnas saab tööd

Personalilahenduste müügijuht

Sind innustab soov muuta maailma ja mõista majanduses toimuvat ning sa ei lepi lihtsate lahendustega.

Sind inspireerib võimalus mõista klientide äriprotsesse ja väljakutseid ning pakkuda neile edasiviivaid lahendusi.

Sul on soov aidata kaasa Eesti ja maailma juhtivatel ettevõtetel tööturu muutustega toime tulla ja olla neile partneriks.

Sa näed võimalusi, kuidas täiustada Manpoweri müügi- ja protsessi ja leiad uusi teid kliendisuhete arendamiseks.

Manpoweris ootavad sind toetavad, pühendunud ja uuendustele avatud kolleegid.

Oma tulevaselt meeskonnakaaslaselt ootame innukust, iseseisvust, avatud mõtlemist ning ambitsiooni olla oma ala parim. Igapäevast tööd on vajalik väga hea eesti ja inglise keele oskus (kõnes ja kirjas). Kasuks tuleb soome ja vene keele oskus.

Märka võimalust, anna endast teada ning saada oma **motivatsioonikiri** e-posti aadressile ene.kohtla@manpower.ee hiljemalt **01.03.2014.**

Manpower on üks tunnustatumaid personaliettevõtteid, meie kaudu leiab endale töö igal aastal üle 3 miljoni inimese maailmas. Omame üle 60 aasta rahvusvahelist kogemust töötajate värbamise ja renditeenuste alal ning oleme Eestis alates 2004. aastast aidanud rohkem kui 1500 inimesel leida nende elu- ja tööstiili sobiva ametikoha. Sa alles sisened tööturule, otsid uusi väljakutseid või planeerid karjäärimuutust - meie Manpoweris oskame Sind aidata. Unistuste töö leidmine on SINU võimuses. www.manpower.ee

riigikontroll**Riigikontrolli tulemusauditi osakond võtab tööle audiitori****Healt kandidaadilt eeldame:**

- magistritasemel akadeemilist majandus- või õigusharidust
- väga head avaliku sektori majanduse tundmist
- sobivat, soovitatavalt vähemalt kolmeaastast töökogemust poliitikaanalüüsi, finantsriskide või maksunduse hindamise vallas
- Eesti ja Euroopa Liidu majanduspoliitiliste eesmärkide ja õigusaktide tundmist ning ühiskondlike protsesside mõistmist
- head inglise keele oskust
- väga head analüüsioskust, sh andmeanalüüsi oskust
- tahet arendada end audiitori või analüütikuna

Riigikontrolli audiitorit iseloomustab:

- oskus näha nii tervikut kui ka detaile
- hea kuulamis-, kirjutamis- ja kõnelemisoskus
- avatus, sihikindlus ja rahulik meel
- enesekehtestamise ja meeskonnatöö oskus

Edukale kandidaadile pakume:

- reaalselt võimalust muuta ja mõjutada olulisi asju riigis
- sõbralikku ja andekat tööühma ning põnevaid arenguvõimalusi
- paindlikku ja tänapäevast töökeskkonda
- parajat palka ja toetust akadeemiliseks tegevuseks

Elulookirjeldus, motivatsioonikiri ja avaldus palume esitada 10. märtsiks 2014 aadressil Riigikontroll, Narva mnt 11a, 15013 Tallinn või e-postil Annela.Vaga@riigikontroll.ee.

Lisateavet saab tulemusauditi osakonna auditijuhilt Urmet Leelt telefonil 640 0718, üldteavet konsultant Annela Vagalt telefonil 640 0793.

Coats Ltd. on maailma suurim õmblusniidi tootja. Pika ajalooga rahvusvahelise firmana oleme tütarfirmade kaudu esindatud kõikjal maailmas, meie 70 riigis asuvates allüksustes töötab ligi 20 000 inimest. Kontsern müüb toodangut kaubamärkide all nagu COATS, OPTI, ANCHOR ja RED HEART. Coats Eesti AS tootmisüksus on Viimsis asuv kaasaegne tõmblukkude tehas, kus valmistatakse toodangut kogu Skandinaavia tarbeks. Müügiorganisatsioonina oleme Eestis turuliider nii tõmblukkude kui õmblusniidi osas. Coats Eesti AS areng on viimastel aastatel olnud väga stabiilne, anname täna tööd rohkem kui 100-le inimesele. Oleme nüüd otsimas kahte uut kolleegi:

Tööohutuse ja kvaliteedispetsialist

Tööd alustades keskendub enam tööohutuse temaatikale. Jälgid tööohutusnõuete rakendamist ettevõttes ja suhtled sellel teemal töötajatega, juurutad kontserni eeskirju ja juhiseid, suhtled aktiivselt kontserni teiste üksustega ja hoiad korras dokumentatsiooni. Kvaliteedispetsialisti roll on võimalik omandada järk-järgult, selleks enne piisavalt ettevõtet ja protsesse tundma õppides. Kvaliteedispetsialistina korraldad praktilisi kontrollitegevusi, hoolitsed kvaliteedisüsteemi piisava dokumenteerituse eest ja abistad juhtkonda protsesside analüüsil. Mõlemad rollid eeldavad aktiivset suhtlemist ettevõtte sees nii Eestis kui kontserni teiste üksustega ja huvi tootmisprotsesside vastu.

Edukale kandidaadil on tulemuslik töökogemus soovitatavalt kaasaegsest tootmisettevõttest kvaliteedispetsialisti või tööohutuse spetsialistina, tehnoloogi, meistri või tehnikajuhatajana. Valdad väga heal tasemel eesti ja inglise keelt ja enamlevinud kontoritarkvara, sul on hea analüüsivõime, tuled toime ka praktiliste ülesannete lahendamisega. Ootame meiega liituma süstemaatilist ja hea suhtlusoskusega tulevast kolleegi. Proovida võivad ka äsja ülikooli lõpetanud või lõpetavad noored spetsialistid!

Pakume huvitavat tööd kaasaegses hea sisekliimaga rahvusvahelises ettevõttes, vastutust oluliste alalõikude eest, võimalust väljaõppeks ja hilisemaks enesetäienduseks ning korralikku sissetulekut.

Palume saata oma CV ja vabas vormis avaldus hiljemalt 27. veebruariks k.a. aadressil tallinn.ee@mercuriurval.com. Täiendav informatsioon telefonil 667 1520 või vaadates www.coats.com ja www.coats.ee. Palume lisada kaaskirjale vastavalt märgusõna: "Tööohutuse spetsialist" või "Tarneahela planeerija". Avaldusi käsitleme konfidentsiaalselt.

Mercuri Urval**AS EESTI AJALEHED
TELEMARKETINGI MEESKONNAS SAAB TÖÖD****TELEMARKETINGI
KONSULTANT****TÖÖ SISU:**

- ASi Eesti Ajalehed paberväljaannete ja digitoodete (Eesti Päevaleht, laupäevaleht LP, Eesti Ekspress, Maaleht ja Maakodu) tutvustamine ja müük telefoni teel
- klientide teenindamine
- tellimuste vormistamine

KANDIDAADILT EELDAME:

- keskkharidust
- julget, avatud ja sõbralikku suhtlusstiili
- huvi ajakirjanduse vastu
- head eesti keele oskust nii kõnes kui ka kirjas
- arvutioskust, head internetis orienteerumist ning huvi digimaailma vastu (nutitelefonide ja tahvelarvutite kasutamine)

KASUKS TULEB varasem aktiivse müügitöö ja/või kliendi-teeninduse kogemus.

OMALT POOLT PAKUME:

- täis- või osalist tööaega (soovi korral graafiku alusel)
- tööalast väljaõpet
- häid töötingimusi Tallinna kesklinnas
- põhipalka ja müügitulemustest sõltuvat lisatasu
- soodsaid sportimisvõimalusi ja mitmeid soodustusi
- stabiilset töösuhet, rõõmsameelset ja kogenud kollektiivi

KANDIDEERIMISEKS palume saata CV ja motivatsiooni-kiri hiljemalt 28.02.2014 e-posti aadressile marina.burdolo@lehed.ee.

ASi Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine ning kvaliteetse ja operatiivse uudissisu pakkumine delfi.ee portaalele. Peale paberlehtede haldab AS Eesti Ajalehed ka veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp.

Eesti Ajalehed**EESTI EKSPRESS**●●● **Eesti Päevaleht****Maaleht****ÕHTULEHT
ON TÖÖKA
INIMESE SÕBER****PAKUME TÖÖD
REKLAAMIOSAKONNA
PROJEKTI-
JUHILE**

Ootame Sind oma kollektiivi, kui oled rõõmsameelne ja aktiivne suhtleja, omad kogemust müügi alal ja soovid selles valdkonnas midagi ära teha. Eeldame, et oled järjekindel tegutseja, et Sul on teadmisi müügist ja turundusest ning Sa soovid olla edukas ja teha karjääri. Kasuks tuleb meediavaldkonna tundmine. Kui kõik eelnev käis Sinu kohta, siis kirjuta aadressile ethel.reier@ohtuleht.ee Lisainfo 614 4044

*Kandideeri!***Õhtuleht**

LIHTSA INIMESE SÕBER

RASK.

Advokaadibüroo RASK (www.rask.ee) otsib oma meeskonda advokaate ja vandeadvokaate.

Oma tulevastes kolleegides väärtustame:

- head analüüsi- ja eneseväljendusoskust
- otsustus- ja vastutusvõimet
- tahet teha meeskonnatööd ja ennast püsivalt arendada
- Eesti Advokatuuri liikmelisust
- vähemalt 1 aastast töökogemust advokaadina
- väga head eesti ja inglise keele oskust nii kõnes kui kirjas

Omaltpoolt pakume:

- konkurentsivõimelist ja motiveerivat töötasu
- huvitavat, vaheldusrikast ja väljakutseid pakkuvat tööd
- kiiresti arenevas advokaadibüroos
- tugevat meeskonda ja palju toredaid ühistegevusi
- kaasaegseid töötingimusi

Kui arvad, et võiksid saada osaks RASK-i meeskonnast, saada oma CV ja motivatsioonikirj hiljemalt 01.03.14. e-posti aadressile rask@rask.ee.

BIGBANK

NII LIHTNE SEE ONGI

Bigbank AS on Eestis, Lätis, Leedus, Soomes, Hispaanias ja Rootsis tegutsev ning Saksamaa, Austria ja Hollandi turul piiriüleseid teenuseid osutav tähtajalistele hoiustele ja tarbimislaenuks spetsialiseerunud pank. Lähiaastate eesmärk on kasvada, laiendades oma tegevust nii Põhja- kui ka Kesk-Euroopas. www.bigbank.ee

EESTI MÜÜGIJUHT

Alludes Eesti maajuhile, on Sinu ülesanne toetada panga ärieesmärkide täitmist müügifunktsiooni tulemusliku juhtimise kaudu. *Management team*'i liikmena vastutad müügiga seotud strateegiliste eesmärkide seadmise ja täitmise ning taktikaliste müügiplaanide koostamise ja elluviimise eest.

Usume, et see ametikoht sobib Sulle, kui:

- soovid võtta vastutust juhtkonna tasandil ning planeerida oma valdkonna tegevusi 2–3 aasta perspektiivis
- oled vähemalt kolm aastat vastutanud müügivaldkonna tervikliku juhtimise eest Eesti tasandil
- armastad juhtimise kõrval ka ise käed külge panna
- naudid protsesside arendamist ja täiustamist
- valdad väga heal tasemel eesti ja inglise keelt, vene keele oskus tuleb kasuks

Meie juures ootab Sind tugev meeskond, koolitus- ja arenguvõimalused, hea töötasu ning võimalus ise otsustada, kuidas müügivaldkonda Eesti tasemel paremaks muuta.

Anna meile oma huvist märku ja saada CV hiljemalt **26. veebruariks** e-postile cv@bigbank.ee.
Lisainfo: Martin Länts, Eesti maajuht, tel 5561 7616

kliimaseade

OÜ Kliimaseade pakub tööd:

MÜÜGIINSENERILE

- * **Tööülesanded:** kütte-, kliima- ja jahutusseadmete ning -süsteemide hinnapakkumiste vormistamine, suhtlemine klientidega, objektidel käimine.
- * **Nõuded:** tehnilised teadmised, müügitöö kogemus, hinnapakkumiste koostamise ja eskiiside joonestamise oskus, väga hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus, kohusetundlikkus, eesti, vene ja inglise keele oskus, B-kategooria autojuhiluba.
- * **Pakume:** mitmekesist ja huvitavat tööd, konkurentsivõimelist ja tulemustest sõltuvat tasu, nüüdisaegseid töötingimusi, koolitust Rootsis.

KÜTTESÜSTEEMIDE PAIGALDAJALE

- * **Tööülesanded:** maakütte- ja õhk-vesisoojuspumpade paigaldamine objektidel üle Eesti.
- * **Nõuded:** varasem töökogemus, keevitusoskus, teadmised elektritöödest, B-kat. autojuhiluba, eesti ja vene keele valdamine suhtlustasandil, korrektsus ja kohusetundlikkus.
- * **Pakume:** mitmekesist ja huvitavat tööd, konkurentsivõimelist tasu, nüüdisaegseid töötingimusi.

CV palume saata aadressile carita@kliimaseade.ee
Lisainfo: carita@kliimaseade.ee

www.kliimaseade.ee

TEATED

20.02 kl 18 toimub Tallinna Metsa-omanike Seltsi õppepäev aadressil Pühavaimu 6, Tallinn. Tasuta!
Info: tel 5626 6165,
e-post metsaomanik@gmail.com.

TEENUS

***Nõuandeliin, tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, tööd ja tervist puudutavatele küsimustele. Kõne hind 0,97 eurot/min.
***Kaardid ennustavad, tel 900 1727, hind 1,09 eurot/min.

OST

***Ostame teie vanu ja antiikseid esemeid. Raha kohe kätte! Tel 5697 9164. www.eestivanavara.ee

MÜÜK

***Väike mesindustalu Väike-Maarja lähedal annab teada võimalusest osta mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitudelt ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetame tasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressil mesi@24h.ee või telefonil 5667 7227.
***Müüa sõiduauto Saab 9-3, 1,8T, 110 kW, 250 000 km, 2003. Musta värvi. Asukoht Tallinn, hind 4500 eurot. Tel 5330 0950; www.auto24.ee/kasutatud/auto.php?id=1649839.

LEMMIKLOOMAD

***2,5kuused itaalia corso emased kutsikad kennelis Eaglemount. Kutsikad on tõutunnistusega, kiibistatud. Hind 1000 eurot. Lisainfo: www.eaglemount.eu

TUTVUS

***Kena tervislike eluviisidega naisarst tutvub samaväärse 55–65 a

AS Eesti Raudtee korraldab konkursi

ÕIGUSOSAKONNA JURISTI
ametikohale,

kelle ülesandeks on

- ettevõtte struktuuriüksuste õiguslane nõustamine;
- ettevõtte regulatsioonide, lepingute ja dokumentide välja töötamine, koostööstamine ja analüüs;
- ettevõtte esindamine kohtus ning teistes riigiasutustes.

Sobiv kandidaat on

- juriidilise kõrgharidusega;
- omab väga häid teadmisi ja kogemust võla- ja äriõiguse valdkonnas ning tunneb hästi raudtee tegevust reguleerivaid õigusakte;
- analüütilise mõtlemisoskusega, täpne, korrektne, avatud ja hea läbirääkimisoskusega;
- valdab suuliselt ja kirjalikult eesti, vene ja inglise keelt.

Ettevõtte pakub

- uusi ja huvitavaid väljakutseid;
- mitmekülgsed eneseteostust ja arengut;
- konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

Kandideerimiseks palun saata hiljemalt 26.02.2014 oma CV palgasooviga ja senise töökogemuse kirjeldus e-posti aadressil ele.lepp@evr.ee märgusõna "KONKURSS".

Lisainformatsioon telefonil 615 8761.

EESTI RAUDTEE
pidevas liikumises

härrega. Sobib ka väliseestlane.
E-post imedic55@gmail.com.

TÕLKED

***Tõlge reklaamile lk 58.

GlaxoSmithKline (GSK) on üks maailma suurimaid originaalravimite tootjaid, kes pakub mitmekesist ja pidevalt täienevat tootevalikut. Selleks et meie uusimad ja tõhusaimad ravimid jõuaksid Eesti patsientideni ning tagaksid neile tervema elu ja parema elukvaliteedi, investeerib GSK igal aastal suure osa müügitulust eri ravivaldkondadesse, sh kliinilistesse ravimiuuringutesse. Selle põhjal võib GSKd, võrreldes teiste Eestis esindatud ravimifirmadega, pidada väga tähtsaks koostööpartneriks ja investoriks nii kohalikus tervishoius kui ka majanduses. Kui soovite töötada ettevõttes, mille eesmärk on tagada kaasinimestele parem tervis ja elukvaliteet, siis GlaxoSmithKline Eesti OÜ otsib oma meeskonnaga liituma **meditsiini-nõustajat** (*Medical Adviser*). Ametikoha eesmärk on toetada GSK äritegevust, kontrollides ja juhtides GSK kohustusi järgida kõrgeimaid eetika- ja seaduslikkuse standardeid. Sel ametikohal oodatakse teilt meditsiini- ja müügimeeskondade toetamist, et tagada piisav ja ühtne seaduslik ja eetilise tugi kohalikus välissuhtluses ja rahvusvahelises koostöös, vastamaks kohalikele seadustele, meditsiinijuhitumise (sh teadustööga seotud) nõuetele ja eetikakoodeksile, ning ravimiohutuse järelevalve süsteemide arendamise toetamist. Vastutate ka selle eest, et meditsiinosakonna töö toetaks GSK loodud portfelli, mis võimaldab edendada teadmisi kasvivaldkondadest. Põhinõuded: arstiteaduste doktorikraad või muu asjakohane kolmanda taseme haridus või akadeemiline kraad; professionaalsel tasemel kirjalik ja suuline eneseväljendusoskus; oskus suhelda positiivselt ja proaktiivselt ning edendada suurepäraseid tööalaseid suhteid huvirühmadega organisatsiooni kõigil tasanditel; analüütiline mõtlemine ning oskus pöörata tähelepanu üksikasjadele ja konstruktiivselt

probleeme lahendada; hea ajaplaneerimise oskus, suutlikkus tegeleda mitme ülesandega korraga ja töötada pingelistes oludes; paindliku mõtlemisega ning keskendunud pidevale edinemisele ja muudatuste tegemisele valdkonnaülestes huvirühmad; inglise keele valdamine; väga hea üldine arvutioskus, mis hõlmab kesktasemel Microsofti programmide Word, Excel, PowerPoint ja Outlook valdamist. Kasuks tuleb töökogemus ravimitööstuses meditsiini, ravimiohutuse järelevalve või reguleerivas valdkonnas; head teadmised ravimiohutuse järelevalve regulatiivsest ja eetikaraamistikust, ravimiturundusest ja teadus- või meditsiinitööst; head teadmised ravimitööstuse meditsiinijuhtimise süsteemidest ja dokumentatsioonist. Pakume karjääri- võimalusi rahvusvahelises kontsernis ja suurepäraseid töötingimusi. Lisaks ettevõtte toetus ja paindlik suhtumine, mis aitab ellu viia oma potentsiaali. Lisateave e-posti aadressil maarja.m.aas@gsk.com või meie kodulehel www.gsk.ee („Karjäär”). Kandideerimiseks saatke CV ja motivatsioonikirj (mõlemad inglise keeles) hiljemalt 5. märtsiks 2014 e-posti aadressile maarja.m.aas@gsk.com.
***Tõlge reklaamile lk 58. Navionics on maailmas juhtiv merede, järvede ja jõgede elektrooniliste navigatsioonikaartide arendaja ja tootja ning vastavate mobiililahenduste turuletooja, mis omab üksuseid üle maailma. Navionicsil on veebi- ja mobiilapplikatsioonide arendusmeeskond ka Eestis. Ootame Navionicsi meeskonda Eestis **veebi-tiimi juhti**, kes omab nii veebisüsteemide tarkvara arendamise kogemust kui ka varasemat töökogemust rahvusvaheliste IT arendusmeeskondade juhtimisel. Lisainfo profiilide kohta: www.psience.ee. Navionicsil on Sul võimalus teha koostööd pühendunud eri riikide professionaalidega, kes juhivad merenduse ja vabaõhutegevuste teenuste innovatsiooni. Kandideerimiseks saada CV 14. märtsiks e-aadressil anne-mari@psience.ee. Küsimuste korral helista telefonil 514 1354.

MUJALT

Peksab küsija suule – tähendab, armastab?

Marika Villa

Moskva

Euroopas on vähe linnu, kus korralvalvuritel oleks iga päev nii rohkesti tööd kui Moskvast. Kooskõlastatud ehk lubatud demonstratsioonid ja loata jäetud, kuid siiski elluviidavad meelevaldused, spontaansed flashmobid ja üksikisiku demod, milleks luba küsida pole vaja – kõige sellega on pistmist politseil, kes ei viivita vägivalla kasutamisel.

Kuid põhjust meelevaldamiseks on rohkem kui küllalt. Et olümpiamängudel Sočis on vastaseid ka moskvalaste seas, pole kellelegi uudis, kuid avalikke “korrumpiada”-loosungeid ja vihjeid mängudele kui Putini “haige ego” rahuldamise vahendile pole varem välja toodud. Miks, on iseküsimus; vastus võib olla, et alati on olnud teisi teemasid, mille nimel tänavale tulla. Minu oletus on, et väiksearvulist aktivistide rühma ikka ja jälle politsei kätte sööta poleks olnud mõistlik, seda enam siinset õigussüsteemi tundes. Veel pole aresti alt vabastatud mullu 6. mail meelt avaldanuid, rääkimata sellest, kui valed neile esitatud süüdistused on.

Võib-olla ongi Moskvast aktiivseid

kodanikke vähemaks jäänud. Kui Punaselt väljakult viidi politseijaoskonda 40 inimest, kes demonstreerisid üldise homovaenulikkuse ja gay’sid väenava seaduse vastu, siis tähendab see, et algul oligi koos umbes niisama palju meelevaldajaid, kui mitte vähem, sest väga sageli tiritakse politseiautosse ka juhuslikke möödujaid. Ajakirjaniku liikmekaart ei maksa midagi, ka meenutamine, et vene kriminaalkodeksi paragrahv 144 keelab takistamast ajakirjanikke nende töös, ei ole veel ühtki vene ajakirjanikku kinnipidamise eest kaitsnud. Kogemused on neid õpetanud, et kunagi – mitte kunagi! – ei tohi kaasas kanda passi, vaid selle koopiat, sest politseil oli harjumus, aga võib-olla ka korraldus pass lihtsalt ära võtta ja mitte tagasi anda. Vene oludes on passita inimene aga lindprii, mitte keegi...

Minu meelest vaimukas vormis toimus hiljuti meelevaldus sõltumatu telekanali Dožd (Vihm) eemaldamise vastu tasuliste kommunikatsiooniteenuste pakkujate poolt. Tuues põhjuseks kanali poolt korraldatud ringküsitus, kas oleks ehk Leningradil olnud blokaadi ajal targem sadade tuhandete inimelude säästmiseks alistada ja linn sakslastele loovutada. Selline teemapüstitus on viinud ainsa vene sõltumatu telekanali täieliku sulgemise ohtu. Juba tuntud stsenaariumi järgi kostis esmalt meeleva blokaadiveteranidelt, kes kõrgele eale vaatamata olid kiirustanud koh-

tusse kaebusega Doždi peale (ka valuraha nõue olevat tulekul), millele järgnes “tuntud inimeste” seisukohavõtt, mida võimendas omakorda valitsusetruu ajakirjandus. Kõik nõudsid telekanali sulgemist “häbematu” küsimuse eest. Üksikutele ajaloolastel, kes oma vastustes püüdsid Doždi püstitatud küsimust analüüsida, ei õnnestunud sõjakat meeleva vaigistada. Ka vabameelsem osa ajakirjanikest pole suutnud avalikkusele selgeks teha, et pole olemas lubamatuid küsimusi, et küsija suule ei lööda. Minu isikliku arvamuse kohaselt tuleb see sellest, et väga noor vene ühiskond ei tunnetata veel oma õigusi, mille seas kodaniku õigus vabale arvamuseavaldamisele on üks esimesi.

Väga sageli tiritakse politseiautosse ka juhuslikke möödujaid.

Need, kes laupäeval tulid Punasele väljakule ja avasid seal vihmavarjud, olid ilmselt teadlikud oma õigustest. Täiesti mõistmatuks jääb, kuidas tuli politsei selle peale, et vihmavarjude avamine tähendab toetust telekanalile Dožd. Ometi toimisid eksmiilsad varasemate kogemuste toel, lükates vihmavarjude kandjaid autosse ja viies neid lähimasse jaoskonda. Et seejuures võe-

ti kaasa ka keegi vanemaeline Prantsuse kodanik, kes politseiaktsiooni käigus murdis jalaluu, on kahetsusväärne, kuid kõrvaline detail...

Ka Ukraina pole jäänud Moskva toetuseta. Maidani toetuseks pühendatud demo ridades oli rohkem kui tavaliselt kesk- ja vanemaalisi, kes nõudsid venemeelse valitsuse tagasiastumist. “Maidan, ole tugev!” ja “Ukraina, saa iseseisvaks!” skandeerisid meelevaldajad. Ilmselge, et Vene valitsuse eesmärkidega ollakse pahuksis.

Opositsiooniringkondades kinnitatakse, et Putini valitsuse lõpp on ligidal; et olümpiamängud, eriti aga nende lõppemisega avalikuks tulevad riisumised, andvat viimase ja lõpliku hoobi röövlitele Kremlis. Aeg-ajalt avaldatavad arvud röövimiste eeldatavast mahust ulatuvad pööraste summadeni. Mitte miljonitest, vaid miljarditest rubladest käib jutt (1 euro = 47 rbl), mis kadunud teadmatusse. Huvitaval kombel riimuvad sarnased oletused mitmete välismaiste vaatlejate arvamusega, kuid rohkesti, et mitte öelda rohkemgi, on neid, kes kõike teades ja uusi teadmisi lisades ei näe Kremli-le opositsiooni poolt mingit ohtu. Kohapealt paistab praegu jäme ots olevat endiselt Putini käes, kel sarnaselt ukraina tituskadega jätkub pooldajaid poolsõjalise väljaõppega (kuid muu õppeta) ajupestud noorsoo hulgas.

Kokkuvõttes – Moskvast on praegu huvitav, muutustootuses aeg.

UUDISED**Belgiasse vajatakse mõisahärrasid**

Euroopa südames ja Brüsseli vahetus läheduses ootab hulk mahajäetud tondilosse paremaid aegu ja uusi haldajaid, huvilisi aga napib, sponsoreid tuleb tikutulega taga otsida.

FOTO WIKIPEDIA

Näiteks Kasteel van Hami nimelist lossi (pildil) Zaventemi lennujaama vahetus läheduses proovib kohalik flaami kogukond maha müüa juba neljandat aastat – huvitatutel on palutud ostmissoov Steenokkerzeeli vallavalitsusele esitada hiljemalt 15. märtsiks. Ka 17. sajandist pärinev Beaulieu lossi-kompleks Machelenis vajab uut peremeest – hoone sai just korralikult renoveeritud, kuna tühjana seisnud valduse lagastasid vahepeal ära sinna sissemurdnud kodutud vandaalid.

Hiina rongid on hullult räpased

Neil, kes Eesti või siis Euroopa ronge räpasteks peavad, tasuks pilk piduhoos Hiina reisirongidesse heita. Prahihunnikutest ja toidujäätmete kuhjadest saab vaid kargusa üle hüpata. Koristajaid pole. Reisijad loobivad plastpudelid, kilepakendid ja paberkarbid lihtsalt rongi vahekäiku, kuhu nad jäävadki. Hiljuti koduküladesse Hiina uut aastat pidama suundunud miljonite suurlinlaste poolt tekitatud läbu raudteedel ületas sealse ajakirjanduse kinnitusel “eepilised mõõtmised”.

Finnairiga Floridasse

Finnair kavatseb avada 16. detsembril 2014 uue otseliini Helsingist Miamisse. Teisipäeviti ja neljapäeviti startivaid lende opereeritakse neljamootorilise Airbus 340ga ja graafikusse jääb liin 21. märtsini 2015.

Maismaapiirilt saab Taisse vaid kaheks nädalaks

Taisse reisijail tasub pöörata tähelepanu asjaolule, et Tai Kuningriigis on Eesti passi omanikel võimalik viisavabalt olla kuni 30 päeva vaid eeldusel, et riiki saabutakse rahvusvahelise lennujaama kaudu. Juhul, kui Tai Kuningriiki sisenetakse naaberriikidest maismaad pidi või merd mööda, on viisavaba viibimise periood poole lühem.

Kohvriga võttis ühendust nõrduinud mees-kodanik, kes oli Taimaal veetnud terve talve ja otsustas veel täiendava kalendrikuuse riigis viibimise loa saamiseks teha kiire reisi naaberriiki Kambodžasse. Kahjuks anti talle Taisse naasmisel aga riigis oleku luba vaid 15 päevaks. Mehe kinnitusest polnud selliseid nüansse algul Eesti Välisministeeriumi kodulehel ära toodud. Tänapäevaks on infot siiski täiendatud. Täpsete Taisse viisavabalt reisimise tingimustega saab end kurssi viia lehel <http://www.vm.ee/?q=et/node/5827>.

Scandic ostis Rica keti

Eestist lahkunud Scandic Hotels kasvatatakse jõudsalt mahtu oma ürgturul Skandinaavias, ostes ära konkureeriva Rica Hoteli keti, mil 65 hotelli Norras ja 7 Rootsis. Pärast Rica allaneelamist on Scandicu hotellivalikus kokku 223 majutuskoha.

Inga Raitar avaldas reisiraamatu

Ajakirja Naised endine peatoimetaja Inga Raitar on avaldanud mitmekülgse lookogumiku “Unistuste kataloog”, mis käsitleb autori rännakuid Indoneesia varaaniküllastest piirkondadest üksildase Lihavõttesaareni. Hetkel plaanib proua Raitar minna vallutama Tiibetis asuvat Kailashi mäge. Reisi teostumisse suundub ka kogu tulu raamatumüügist.

Viru Reisid

TALLINN
Narva mnt 7-347, III sissepääs, III korrus
tel 610 9321, 610 9322
e-post tallinn@virureisid.ee
JÕHVI Keskväljak 9
tel 337 0594, 337 1216
e-post viru.reisid@neti.ee
www.virureisid.ee
TARTU Tartu Reisibüroo OÜ
Aleksandri 8, tel 734 4190
PÄRNU Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32, tel 444 5105

REISIKALENDER 2014
Eelregistreerimisoodustus 10% kuni 1. märtsini 2014.

UUDIS! TIIR ÜMBER MUSTA MERE (22 p) 02.–23.04.
UUDIS! IMELINE KRIMM KOOS PUHKUSEGA (13 p) 09.06.–21.06; 20.09.–02.10. H: 429 €
KASTANIÖITES PARIIS JA TULPIDE HOLLAND laev-buss (10 p) 27.04.–06.05. H: 349 €
KASTANIÖITES PARIIS JA TULPIDE HOLLAND laev-buss-laev (10 p) 28.04.–07.05. H: 389 €
HOLLANDI LILLESFESTIVAL laev-buss (7 p) 30.04.–06.05. H: 259 €
UNELMATE PARIIS (9 p) 14.–22.03; 15.–23.03; 07.–15.08; 18.–26.10. H: 265 €
KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 12.–22.04; 20.–30.05; 08.–18.07; 20.–30.08. H: 359 €
ITAALIA RINGREIS (9 p) 14.–22.03; 14.–22.04 (suur reede Roomas); 10.–18.07; 22.–30.08; 18.–26.10. H: 279–329 €

ITAALIA PUHKUS (12 p) 20.–31.05. H: 389 €; 03.–14.09. **UUDIS! SUUR ITAALIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA** 17.–29.08. H: 439 €
BERLIN JA TROOPILINE PARADIIS (6 p) 15.–20.03; 16.–21.03; 03.–08.06; 14.–19.06. H: 189 €
REIS SAKSAMAA SÜDAMESSE (8 p) 25.06.–02.07. H: 259 €
SAKSA HANSATEE-BERLIN-TAANI 10.–18.07. H: 299 €
FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9 p) 11.–19.07. H: 339 €
AUSTRIA-BAIERIMAA-ŠVEITS (10 p) 11.–20.06. H: 293 €
BAIERIMAA-ŠVEITS-LIECHTENSTEIN-POOLA (9 p) 21.–29.08. H: 269 €
LONDON-PARIIS (11 p) 09.–19.07. H: 379 €
SÖTİMÄÄ-INGLISMAA-LONDON (13 p) 22.07.–03.08; 06.–18.08 (lisabuss). H: 429 €
PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 11.–21.06. H: 389 €; 20.–30.08. H: 429 €
PARIS – LOIRE’I ORU LOSSID – BRETOONIMAA JA NORMANDIA (11 p) 06.–16.08. H: 339 €

KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 16.–28.05; 24.06.–06.07. H: 379–409 €; 20.07.–01.08. H: 459 €
HISPAANIA PUHKUS (12 p) 26.04.–07.05; 24.07.–04.08; 17.–28.10. H: 369–419 €
SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 23.07.–06.08. H: 489 €
VÄIKE HISPAANIA RINGREIS (13 p) 21.07.–02.08. H: 379 €
SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 23.07.–06.08. H: 489 €
UUDIS! IMELISED SAARED GOTLAND JA ÖLAND (6 p) 12.–17.06. H: 339 €
UUDIS! LÖUNA-POOLA JA LÄÄNE-UKRAINA (7 p) 22.–28.08. H: 209 €
FANTASTILINE PÕHJA-NORRA (NORDKAPP), IMELISED LOFOODID JA LAPIMAA (8 p) 25.06.–02.07. H: 339 €; 05.–12.08. H: 299 €
UNELMATE KESK-NORRA (7 p) 04.–10.06. H: 279 €; 20.–26.08. H: 309 €
BUDAPEST – BALATONI JÄRV – KRAKOW – WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS (6 p) 16.–21.03; 02.–07.06;

09.–14.08; 19.–24.10. H: 189 €
CZESTOCHOWA – PRAHA – VARSSAVI – KARLOVY VARY – KARLŠTEJN (6 p) 16.–21.03; 03.–08.06; 09.–14.08; 19.–24.10. H: 179 €
NOSTALGILINE VALGEVENE (7 p) 11.–17.07. H: 219 €
UUDIS! MOSKVA JA MOSKVA KULDNE RING (7 p) 31.05.–07.06. H: 299 €
LÄTI-LEEDU RINGREIS (6 p) 04.–09.07. H: 199 €
PETERBURI (3 p) 23.–25.05; 30.05.–01.06; 19.–21.06; 08.–10.07; 25.–27.07. H: 119 € + viisa 60 €
SLOVEENIA – HORVAATIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 19.–31.05; 25.06.–07.07; 23.07.–04.08; 18.–30.08; 04.–16.09. H: 349–369 €
HORVAATIA-SLOVEENIA (10 p) 18.–27.04; 19.–28.05; 25.06.–04.07; 22.–31.07; 18.–27.08; 04.–13.09; 19.–28.09. H: 249–275 €; 22.–31.07. H: 299 €
HORVAATIA – SLOVEENIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA – MONTENEGRO – ALBAANIA (14 p) 02.–15.09. H: 389 €
RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA

MUSTA MERE ÄÄRES (13 p) 02.–14.09. H: 379 €
IDA-EUROOPA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (14 p) 08.–21.06; 02.–15.09. H: 399–429 €
HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO (21 p) 17.09.–07.10. H: 769 €
MALTA-SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p) 19.09.–04.10. H: 759 €
SUUR TÜRK RINGREIS JA KÜPROS (23 p) 20.09.–12.10. H: 849 €
VENEKEESELSED GRUPID!
SLOVEENIA – HORVAATIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 19.–31.05; 08.–20.07; 17.–29.08. H: 349–369 €
SUUR ITAALIA RINGREIS (11 p) 25.06.–05.07. H: 359 €
KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 25.06.–07.07. H: 409 €
UNELMATE PARIIS (9 p) 07.–15.08. H: 265 €
UNELMATE PUHKUS (14 p) 20.09.–03.10. H: 449 €

Väljasõitudega: Jõhivist, Tallinnast, Tartust, Pärnust. Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad. NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub! NB! Kindlasti helista ja küsi infot ning vaata meie kodulehte www.virureisid.ee!

TIIBET, KAILASE RETK
12.-29.05.2014
2990 €

KAMTŠATKA
18.-29.07.2014
2890 €

KORSIKA GR20 MATK
08.-19.09.2014
990 €

ANNAPURNA
MATK
21.10.-09.11.2014
1590 €

AASTAVAHETUS BAIKALI ÄÄRES
26.12.-04.01.2015
1290 €

BAIKALI RONGIREIS
06.-15.06.2014
1290 €

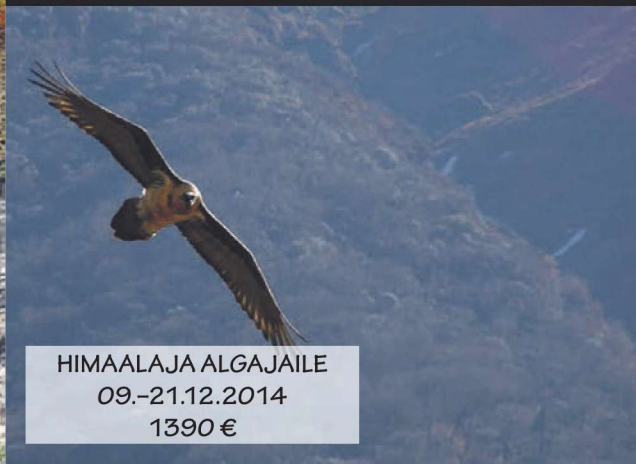
ISLANDI AVASTUSRETK
05.-12.08.2014
1290 €

ARMEENIA RINGREIS
19.-26.09.2014
1190 €

HIMAALAJA ALGAJAILE
09.-21.12.2014
1390 €

HIMAALAJA ALGAJAILE
27.-09.01.2015
1490 €

AUSTRAALIA JA UUS-MEREMAA
06.-28.02.2015
3690 €

LADAKHI MATK
01.-17.07.2014
1890 €

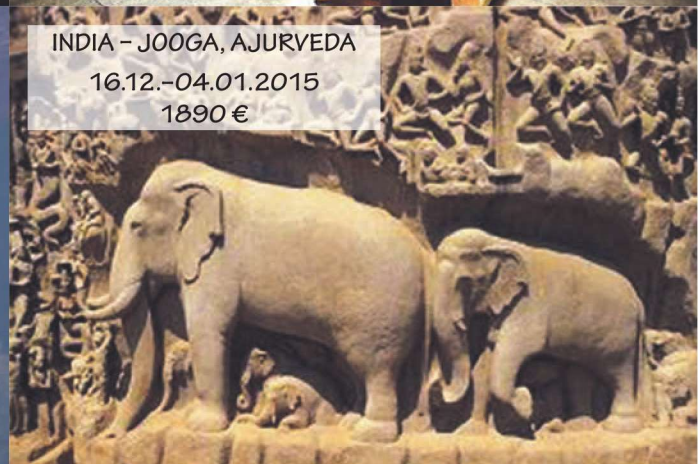
ASSOORID
18.-29.08.2014
1290 €

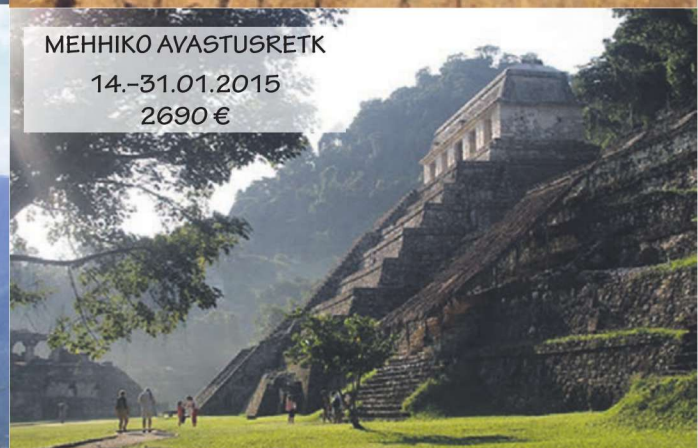
MUSTANGI KUNINGRIIK
25.09.-15.10.2014
1990 €

INDIA - JOOGA, AJURVEDA
16.12.-04.01.2015
1890 €

MEHHIKO AVASTUSRETK
14.-31.01.2015
2690 €

SANDBERG
REISID

tel 5656 6814
Weizenbergi 20b, Tallinn
e-post info@sandberg.ee
www.sandberg.ee

REISIARVUSTUS

Ameerika kasumiahne vaim

Marsruut: Managua – Fort Lauderdale – Boston ja v**1**

Spirit (NK) on selline lennufirma, et teda ei tohiks püüda portreerida ühe lennu abil. Tekkiv pilt oleks liiga tõekauge.

Spiriti piletid on imeodavad. Aga lennujaamas selgub karm tõde. Liites lennupiletile kuni 18kilose äraantava väikepagasi hinna (sõltuvalt kottide arvust ja lunastusviisist 21-100 dollarit tüki kohta), ei ole võitu enam kusagil. Ja see väike pamp on tasuline ka rahvusvahelistel liinidel. Kui pead lennu esimese segmendiga USAsse saabudes kohvri tollimiseks välja võtma ja edasilennuks uuesti ära andma, siis maksad veel teistki korda.

Mu esimene rahvusvaheline ots Spiritiga oli Fort Lauderdale'ist Managuasse. Pool lennukit oli tühi ja paarikümnele istmele siin-seal hajali üle salongi olid sinise maalriteibiga kinnitatud papist lätakad. Neile oli musta markeriga käsitsi kirjutatud hoiatus: PLEASE DO NOT TAKE THAT SEAT!

Arvasin, et need hoiatused on selleks, et inimesed salongis ühtlasemalt jaotada; et lennuk ei läheks balansist välja, kui loomlolid reisijad otsustavad

kõik äkki ühte salonginurka istuda. Aga ei! Kui lennu ajal küsisin stjuardessilt luba oma koht ühe papitükiga istme vastu vahetada, ütles ta, et see pole lubatud, sest nende toolide seljatoed või turvavööd olla katki. Üks oleks arusaadav, aga paarkümmend?

Managuast tagasi Fort Lauderdale'i lennates istmetele papitükke enam teibitud ei ole. Selle asemel on midagi põnevamat. Tuleb välja, et kogu lennuki peale töötab vaid üks peldik. Lennukikapten loeb juba enne õhkutõusmist reisijatele karmid sõnad peale ja loetleb kõik karistused, mis meid ootavad, kui me otsustame selle ainsa, kokpiti lähedal asuva tualeti ukse taha sappa võtta. Ütleb, et tuleb oodata omal kohal seni, kuni roheline tuli süttib, ja alles siis võib enda keha kergendama startida. Kahjuks ei saanud lennukikapteniga väitlusse astuda ega küsida, kuidas see asi praktikas välja peaks nägema. Inimesi oli lennukis paarsada. Kui istud salongi lõpus, siis on tualetini jõudmise šansid üsna väikesed. Tee või oma häda salonginurka nii nagu Gérard Depardieu.

Ühel korral klapi Spiriti väljalennu aeg nii ilusasti, et võtan taas Bos-

ton – Fort Lauderdale – Managua pileti ära. Oskan juba ka end kõigeaks ette valmistada: ei söö ega joo enne lendu ja sean vaimu valmis, mis aga ette tulla võib.

Aga Spirit oskab siiski üllatada. Väljalend Bostonist hilineb sedavõrd, et ma enam Managua lennukile ei jõuaks ja sõpru, kes mind Bostonist enda pardal Fort Lauderdale'i viiks, Spiritil ei ole. Kurva näoga ette ning taha vabandavad noormehed Spiriti letis teatavad, et enne kolme päeva möödumist nemad mind Managuasse toimetada ei suuda. See aga tähendab, et kogu mu edasine logistika kukub kolinal kokku nagu doominoklotside rivi. Ei jää muud üle kui suunduda ühe kindlama lennufirma letti ja soetada uus pilet. Troopiliste Corni saarte asemel leian end 24 tunni pärast hoopis Siinai rannalt.

Kuigi olen seiklustele üsna avatud, on Spiriti pakutu siiski rohkem, kui ma välja kannatan. Skeemitamine piletihindadega, maitsetud ja kallid snäkid, logud lennukid, ebakindel päralejõudmine ja partnerite puudumine – see kõik oleks ehk ühte punkti väärt.

Toomas Mikkor**MAITSEELAMUS**

Ohtlik(ult hõrgutav) salat

Vürtsikas papaiasalat *som tam* on üks unustamatuid elamusi, mida Tai kokakunst pakkuda võib. Eriti siis, kui seda süüa tänavanurgal, kus soolakasmagus hõrgutis pooltooret rohelist papaiat ribadest kohaliku küüslaugu, palmisuhkru, punaste tsillide, maapähklike ja kalakastmega kokku uhmerdatakse. Eesti arstitädi soovitusel vältida eksootilistes riikides tänavatoitu ja juur- ning puuvilja mõjub vitamiinidest ja ensüümidest pakatava salati nautimine kusagil halvastivalgustatud kõrvaltänavas näkkusülitamisenä. Kõhutõbe ei ole ma *som tam*'ist iial saanud, kuid oht polegi nii labane.

Kahjuks on Tai maailmas maksavähki suremuse edetabelis seitsmendal kohal ning üks põhjusi, mis sellise kurva statistika põhjustanud, arvatakse olevat just riigi kirdeosast pärit vürtsikate toitude koostises olevad kuumtöötlemata jõe- ja järveannid, mis pahatihti saastatud ohtliku maksaparasiidiga. Peamiselt on süüdlasteks küll toored vürtsikad mageveekalade salatid, kuid kriitika all on ka *som tam*'i need variandid, mis sisaldavad "fermenteeritud" purustatud krabisid või tavalise kalakastme metsikumata ja porikarvase versiooni *pla ra*'d (viimane käib ka selle konkreetse umbes 67 euro senti maksva "tai ansoovisega" *som tam*'i kohta, mis ostetud Survanabhumi lennujaamast). Krabisid (ja sageli mükotoksiinidega kaetud ning seega samuti maksavähki soodustavaid maapähkleid) saab mõistagi lasta salatisse mitte panna, kuid uhmer on üks iga liiki *som tam*'i jaoks.

Siiski on *som tam* (nagu ka *pla ra*) kuulutatud Tais lausa rahvusaardeks ja väärib proovimist. Hästi tehtud *som tam*'is on koos kõige õnnestavamad maitset, mida maailmas tunda võib. Tuleb lihtsalt arvestada, et see kogemus võib halval juhul olla soetatud järelmaksuga. Nii nagu paljud teisedki asjad siin maailmas.

Krister Kivi**UUDISED****Lennukitualetis vedeleb vahel puhast kulda**

Lennuki WC pole ilmselt mugavaim osa selle masina pardaruumist ja paljud reisijad sinna naljalt ei sisene, kui just ei pea. Samas võib see pisike urgas näiteks lennufirma IndiGo pardal aga kulda sisaldada. Too India odavlennufirma pidi hiljuti teel Chennaist Singapuri seoses peldikus nähtud kahtlase pakiga Kuala Lumpuris vahemaandumise tegema. Malaisia turvameeskond tegi paki "kahjutuks" ja kinnitab, et pakendist koorus välja kolm kulakangi, kogukaaluga pisut alla kilo. Reisijate hulgas korraldatud ülekuulamisest tulemusi ei andnud – keegi pardalviibinutest ei tunnistanud kulda omaks.

Piloodikabiinid on seestpoolt lukustatavad ka Estonian Airis

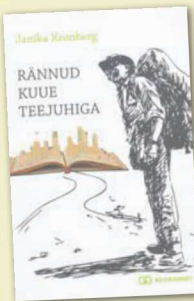
Nädala algul kaaperdas Addis Abebast Rooma lennanud Ethiopian Airlinesi Boeing 767 esimene piloot lennuki, lukustades kokpiti korraks välja läinud kapteni ees ning suunates õhusõiduki siis hoopis Genfi viivale marsruudile. Kohver võttis ühendust Estonian Airiga ja uuris, kas ka meie rahvusliku lennukompanii kasutavates Canadairi ja Bombardieri lennukites on teoreetiliselt võimalik kokpiti uks seestpoolt nii sulgeda, et seda isegi teine lendur väljast enam avada ei saa. Napis vastuses tõdesid lennufirma esindajad, et see on tõesti nii.

Ajaloo on mitmel korral – tuntuimateks näideteks Silk Airi lend 185 ja Egyptairi lend 990 – kasutanud end kokpiti lukustanud üksik piloot reisilennukit ka enesetapu elluviimiseks. Mitme lennukompanii turvalisusreeglid näevad ette, et ühe piloodi ajutisel väljumisel kokpiti peab teda kohe asendama mõni teine pardapersonali liige.

Parim reisiraamat Janika Kronbergil

Go Traveli poolt 19. veebruaril kuendat korda välja antud aasta parima reisiraamatu tiitli võitis Eesti Kirjandusmuuseumi direktor **Janika Kronberg** esseekoguga "Rännud kuue teejuhiga". Varasemad laurea did on olnud Roy Strider, Aime Hansen, Vahur Afnasjev, Mart Kivasvik, Viivi Luik. Võidukas kirjanik pälvis Go Travelilt auhinnaks 1000 euro eest reisikrediiti.

Aasta seikluseks 2013 valiti **Valdek Udrise, Levo** ja **Christelle Tohva** ning **Peeter Luige** sooritatud rännak läbi Kalimantan saare, mida Lonely Planet on nimetanud horisontaalseks Everestiks.

Ryanair kuivab Weeze lennujaamas kokku

Odavlennufirma Ryanair koondab eeloleval suvel 18 Düsseldorf lennujaamast väljuvat liini, sealhulgas marsruudi Tallinna, kirjutab De Rheinische Post. Läinud aastal kasvas Weeze lennuvälja käive tänu Ryanairile 12,7 protsenti. Protestiks Saksa kütusetariifi suurenemise vastu kaovad lennuvõrgust ka sellised siiani populaarsed Weezest väljunud lennud, mille sihtkohadeks olid Madrid, Sevilla, Marseille, Tanger, Rijeka, Agadir, Oslo, Paphos, Varssav ja Vilnius.

NÄDALA DIIL

Mõni hea reisipakkumine, mis oli saadaval Kohvri trükkimineku ajal.

KLM: edasi-tagasi lend Antwerpenist (ZWE) Rio de Janeirosse alates **416 €** sel kevadel. klm.com

CHINA SOUTHERN: edasi-tagasi lennud Berliinist Manilasse alates **460 €** sel kevadel. csair.com/en

EL AL: edasi-tagasi lennud Berliinist Tel Avivi alates **146 €** sel kevadel. elal.co.il

Pakkumiste saadavalek võib ajas muutuda.

Reisi sihtkoht	Kuupäev	Hind	Transport, majutus, reisiinformatsioon	Info korraldaja kohta	
Euroopa					
Suur uudis! Tiir ümber Musta mere	02.-23.04	soodushind 697 €	buss, mitte ühtegi ööd bussis! hotellid + h/s Rumeenia, Bulgaaria, Türgi, Gruusia, Venemaa, Ukraina, Valgevene. Giid Ants Tuuleveski!	VIRU REISID Tallinn, Narva mnt 7-347 tel 610 9321 tallinn@virureisid.ee Jõhvi, Keskväljak 9 tel 337 0594 viru.reisid@neti.ee www.virureisid.ee	<i>Viru Reisid</i>
Horvaatia					
Horvaatia puhkusereis 12 päeva	14.-25.08 29.08.-09.09	al 469 € al 489 €	kõigi mug. turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev; lisatasu eest hotell***+ õ/s Kvarneri Riviera, Rovinj, Pula, Motovun, Krk'i saar, Plitvice järved, Zagreb – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi tagareas allahindlus 14 €.	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi- standard Ida-Euroopa reisidele	 BOHEMIAN
Itaalia					
Itaalia ringreis 9 päeva	15.-23.03; 15.-23.03*; 19.-27.04; 10.-18.05; 07.-15.06; 05.-13.07; 19.-27.07; 02.-10.08; 16.- 24.08; 20.-28.09	märts: al 299 € apr: al 329 € 10.05: al 299 € 07.06: al 309 € 05.07: al 309 € 19.07: al 319 € aug: al 299 € sept: al 309 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee. *15.-23.03.2014 koolireis. Iga 12. koht tasuta!	LA STRADA Pronksi 3, III korrus tel 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee	LA STRADA
Itaalia puhkusereis: Rimini ja Itaalia tuntuimad linnad Rimini ja Kesk-Itaalia väikelinnad 12 päeva	28.05.-08.06 14.-25.06 01.-12.07 18.-29.08 10.-21.09 02.-13.08	al 319 € al 359 € al 389 € al 399 € al 359 € al 389 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev hinna sees; lisatasu eest hotell*** + õ/s Kuu täispäeva Itaalia tuntuimas kuurordis. Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaeks- kursioonid on hinna sees. 02.08 reisil: Ravenna, Ferrara, San Marino, Assisi, Gubbio, Gradara, Urbino – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee.		
Põhja-Itaalia 9 päeva	05.-13.04; 24.05.-01.06; 05.-13.07; 19.-27.07; 23.-31.08	05.04: al 319 € 24.05: al 325 € 05.07: al 332 € 19.07: al 349 € aug: al 319 €	kõigi mug. turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste, Miramare loss – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee.		
Prantsusmaa					
Pariis ja Loire'i oru lossid + Alsace 10 päeva	10.-19.04 09.-18.05 27.06.-06.07 31.07.-09.08 29.08.-07.09 26.09.-04.10	al 359 € al 339 € al 359 € al 349 € al 355 € al 325 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Näeme Pariisi (Champs Élysées, Ooperikvartal, Pariisi Jumalaema kirik, De Gaulle'i väljak, Trocadéro, Concorde'i väljak, Louvre, Cité saar, Ladinakvartal, Pantheon, Eiffeli torn jpm), Versailles'd, Loire'i oru losse – Amboise, Blois, Chambord. Lisaks külastame Alsace'i piirkonda (Colmar, Veinitee – Riquewihr, Strasbourg). Eestikeelsed linna- ekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.avenuefrance.ee.	AVENUE FRANCE Pronksi 3, III korrus tel 640 3929 info@avenuefrance.ee www.avenuefrance.ee	 Avenue France
Ungari					
Budapest, Esztergom, Szentendre, Visegrad 7 päeva (20.07 ja 23.08 reisidel lisaks Balatoni järv, Tihany, Szeke ­ sfe ­ hervar, 8 päeva)	16.-22.03; 13.-19.04; 08.-14.06; 06.-12.07; 03.-09.08 20.-27.07; 20.-27.08	16.03: al 169 € 13.04: al 243 € 08.06: al 219 € 06.07: al 209 € 09.08: al 209 € 239 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s; lisatasu eest hotell*** Kaks päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kaluribastion jpm), Szechenyi – üks Euroopa suurimaid terma ­ alveebasseinide komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. 8päe ­ vasel reisil veedame Ungaris päeva rohkem. Lisaks tavapärasele programmile näeme Balatoni järve, Tihany poolsaart ning Szeke ­ sfe ­ hervari. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.bohemiantravel.ee.	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi- standard Ida-Euroopa reisidele	 BOHEMIAN

REISID

TIIT REISID OÜ

TALLINN Tatari 6
tel 662 3762, tallinn@tiitreisid.ee

KÄRDLA Sadama 13
tel 463 2077, hiiumaa@tiitreisid.ee

Soodustused:
püsiklientidele, haridustöötajate
AÜ liikmetele, Swedbanki
Seeniorkaardi ja Säästukaardi
omanikele.

Täpsem info kodulehelt
www.tiitreisid.ee
või telefonil 662 3762.

Reisid 2014

PARIIS
(lennureis) 1.-4.05. HIND al 640 €

AHVENAMAA
12.-15.06; 17.-20.07; 31.07-3.08;
21.-24.08. HIND al 225 €

GOTLAND 6.-11.08. HIND al 450 €

KALININGRAD JA JANTARNY
10.-13.07; 4.-7.08. HIND al 285 €

PETERBURI
(4 päeva) 20.-23.03; 24.-27.04; 29.05-1.06; 6.-29.06;
17.-20.07; 24.-27.07; 7.-10.08; 21.-24.08; 18.-21.09.
HIND al 195 €

PETERBURI JA VIIBURI
(läbi Soome) 12.-15.06;
14.-17.08. HIND al 260 €

MOSKVA - NOVGOROD
20.-24.05. HIND al 360 €

LEEDU RINGREIS
26.-29.06; 10.-13.07;
7.-10.08. HIND al 240 €

KESK-NORRA 25.06-2.07;
29.07-5.08. HIND al 470 €

PÕHJA-NORRA
19.-27.07. HIND al 490 €

**SIGULDA TAIME- JA
KÄSITÖÖLAAT** 2.05.
HIND al 30 €

LÄTIMAA RINGREIS
13.-15.06; 25.-27.07; 22.-24.08. HIND al 170 €

LÕUNA-POOLA JA TATRAD 11.-17.07. HIND al 360 €

PRANTSUSMAA RINGREIS JA KÜNDMISE MM
(laev-buss-lennuk) 30.08-9.09. HIND al 990 €

HELSINGI 14.06; 20.07; 10.08. HIND al 75 €

UNGARI 10.-16.08. HIND al 340 €

LÕUNA-SOOME KAUNID PAIGAD
7.-9.07; 14.-16.08. Hind al 185 €

Eestimaa kultuurireisid

VÕRO JA SETOMAA
12.-13.07; 9.-10.08. HIND al 105 €

HIIMUMAA
31.05-1.06 (tuulekala fest);
28.-29.06; 12.-13.07
(käsitöölaad); 2.-3.08
(kohvikute päev); 16.-17.08
(Lest fest) HIND al 96 €

MULGI JA PÕLTSAMAA
14.06; 19.07; 9.08. HIND al 42 €

PEIPSI RANNIK JA VANAUUSULISED
7.06; 28.06; 12.07; 2.08; 30.08. (Kallaste laad);
6.09. (Varnja laad) HIND al 38 €

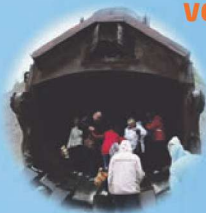
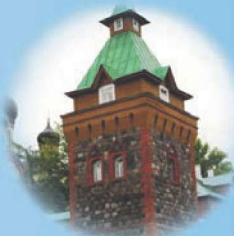
KIRDE-EESTI 8.06; 13.07; 17.08. HIND al 45 €

TÜRI LILLELAAT 17.05. HIND al 30 €

RUHNU 7.-9.07; 16.-18.07; 6.-8.08.
HIND al 180 €

VORMSI
24.05; 15.06; 6.07;
3.08. HIND 42 €

SAAREMAA
14.-15.06;
12.-13.07; 2.-3.08.
HIND al 105 €

VÕIDA 32 EUROT! Loosimises osalemiseks saada vastus e-posti aadressil vastus@lehed.ee või lõika talong välja ning saada see teispäevaks täidetuna aadressil: Tallinn, 10151 Narva mnt 13, märgusõna Ristsõna.

	Paraad- vormi ehisõlak	J naaber	Moot- ühikute süsteem		Aga, ent	Kirjanik ja tõlkija ... Must	Tervistus- koht	Seal- hulgas	Samuti (ladina k.)		Tšehhi rahvus- sangar	Hoopis teine asi	Väävel	Vastus:						
mi-diees				Kahekesi Sultani naiskond						... Master´s Voice Kokkulepe										
Pühapäev		Barbaarne karistus- viis Istevann											Ruinee- rumine	Nimi:						
Jõgi Siberis			Jaapani põlis- asukas Mesi + õietolm					Veoloom Pinna- moot						Address:						
Trükise täiend- vad osad						Aparell Toiduaine					2 x täht Samane			Lind		... Alavainu	Hingeõhk	Linn Ungaris	Pianist Käbi ...	
Balleti- tantsija					Voice of America Rooma 6				Ilu-, mee- ja ravim- taim Mehenimi						...reakt- sioon Uus (saksa k.)					
VASTUS	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Soojadel maadel elutsev putukas								Baleriin ... Oks Äkiline valuhoog				Pedagoog ...uba								
						Ajutine Valitsus			Maailma väikseim saareriik Alevik Türi vallas						Kreeka maakood Rohttaim					
						Austuse objekt loodus- rahvastel						Laht põhja- rannikul Vesineitsi				Tritium Tihu- meeter				
						Amper			Suurriik European Union			Võrdsete tegurite korrutis Plaatina								
						Kesk- punkt					Pitsike kangemat Süd				Noot					
						...varjutus						Ühing								EESTI RAHVJA RISTSÕNAD

32 eurot võitis **Lembit Hendrikson** Haanja vallast. Eelmise ristsõna õige vastus: tegemisi tähele paneb.

Horoskoop 20.-26. veebruar

Jäär
Arengud on kiired ja ettearvamatud. Sul tuleb pingutada, et muutuvate oludega ruttu kohaneda. Pikalt mõelda sulle aega ei anta, ent esimese hooga tehtud otsused ei pruugi õiged olla. Proovi riskimisest hoiduda.

Sõnn
Tead väga hästi, et jäme ots on selle käes, kes valdab olulist infot. Ehkki tahaksid, ei suuda sa praegu info liikumist kontrollida. Nii mõnigi saladus võib ootamatult ilmsiks tulla, ka võib keegi meelega su eest tähtsat teavet varjata.

Kaksikud
Täida rahulikult ja kohusetundlikult oma igapäevaseid tööülesandeid. See toob stabiilset edu. Rahaliste tehingute tegemist ja uute lepingute sõlmimist peaksid praegu aga vältima, pettasamise oht on küllaltki suur.

Vähk
Jupiteri kvadraat Uraaniga võib tuua üllatuslikke muudatusi. Järsku võivad avaneda uksed, mis tundusid igavesti suletud olevat. Samas võib aga esmapilgul elu võimalusena näiv olukord hiljem siiski pettumuse valmistada.

Lövi
Pööra tähelepanu kodustele suhetele. On suurepärase aeg kallite inimeste lähedal olla, üksteisele tuge ja mõistmist pakkuda. Kui sul on pereliikmetega arusaamatusi olnud, annab need nüüd kenasti ära klaarida.

Neitsi
Hea aeg uute teadmiste kogumiseks. Suudad infot süsteemselt analüüsida, praegu õpitu jääb kauaks ajaks meelde ja osutub kasulikuks. Võimalus on kohtuda inimestega, kellest saavad sulle head äri- või isiklikud partnerid.

Kaalud
Nüüd võivad tähtsad finantstehingud hästi õnnestuda. Eriti juhul, kui sul on oma lähikonnast võtta usaldusväärne inimene, kes sind nõustada oskab. Inimesi, kellega alles äsja oled tutvunud, et tohi oma rahaasjadesse pühendada.

Skorpion
Veenuse ja Saturni sekstiil annab stabiilsust ja kindlust suhetesse ning soosib asjalikku koostööd. Tunned end hästi, sest su kõrval on inimesi, keda võid usaldada. Praegu algav suhe jääb arvata-vasti kauaks püsima.

Ambur
Kahtlasi armuafääre tuleb kindlasti vältida, need võivad lausa saatuslikuks saada. Mõningane umbusaldus võõraste inimeste vastu tuleb kasuks. Pühenda oma asjadesse vaid neid, kes on oma usaldusväärsust tõestanud.

Kaljukits
Kui oled kindlal positsioonil, võid nüüd rakendada põhimõtet: kellel jõud, sellel ka õigus. Suudad end maksma panna ja oma tahtmist saada, kuid ära unusta, et kelleski tekitab su jõuline käitumine kindlasti vastuseisu.

Veevalaja
Valdavalt on su mee-leolu asjalik ja tõine. Sead kohustused esikohale ja pühendud töötamisele. Oled valmis töö pärast lõbustustest loobuma. Võid end ka pisut väsinuna tunda ja vajada aega üksinda olemiseks.

Kalad
Päikese ja Neptuuni ühendus annab häid eeldusi loominguliseks tegevuseks, ent nõrgendab reaalsustaju. Rutiinsed kohustused tunduvad väljakannatamatud ja sa oled valmis nende eest unelmatemaailma põgenema.

Marko Mägi kümme küsimust

- 1. Mida pakuti ühes Nigeeria restoranis?**

a. inimliha
b. hobuseliha
c. kärbseliha
d. vaalaliha
- 2. Kellel on kõige suurem süda?**

a. elevaldil
b. haikalal
c. sinivaalal
d. gorillal
- 3. Mis nime võttis endale Tonga keltusportlane?**

a. Anatoli Ananassi
b. Bruno Banani
c. Alfred Apelsini
d. Manfred Mango
- 4. Kes viljelevad spordiala skeletoni?**

a. luukered
b. suusatajad
c. kõrgushüppajad
d. keltutajad
- 5. Kellele korraldati valentinipäev Londoni loomaaias?**

a. papagoidele
b. jääkarudele
c. šimpansitele
d. varestele
- 6. Millest pole kuulnud mahesportlased?**

a. tugitoolist
b. kasvuhormoonist
c. rokkmuusikast
d. keltutamise
- 7. Mida sisaldab makroonikook?**

a. mandlijahu
b. makarone
c. tuhksuhkrut
d. munavalget
- 8. Milline oht valitseb Alpides?**

a. linnugripi
b. suu- ja sõrataudi
c. skisofreenia
d. laviini
- 9. Kuidas kõlab Vaiko Epliku uue heliplaadi pealkiri?**

a. "Ohakad"
b. "Nõgesed"
c. "Karusmarjad"
d. "Okasroosid"
- 10. Mida tähendab tomati vaste "pomidor"?**

a. kuldset õuna
b. punast pirni
c. pruuni hernest
d. sinist kartulit

ÕIGED VASTUSED: 1a, 2c, 3b, 4d, 5c, 6b, 7acd, 8d, 9b, 10a

KRÕÕPA FILMJUTT

Juba järgmisel neljapäeval, 27. veebruaril ilmub lastesarja järgmine film. Ja see on muusikaline lugu “Kevad südames”. Justkui oleks Oskar Lutsu “Kevade”, aga toimub kõik täna, siin ja praegu. Koolipoiste, -tüdrukute vembud toimuvad ühel suvel laulukoori treeninglaagris.

Peategelaseks Eesti imelaps, imelise häälega poiss Toomas Uibo.

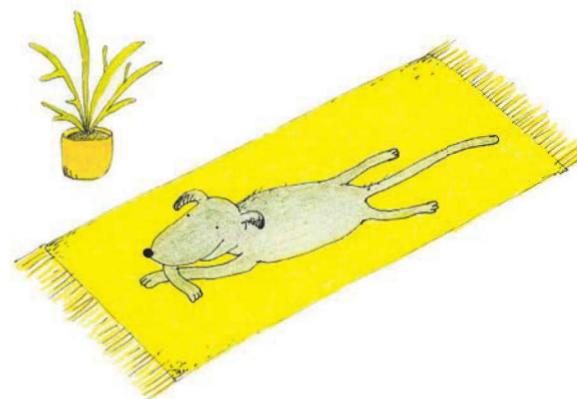
TOAKOER

Ilmar Trull

Õues on õudne, on jahe ja jube.
Õnneks küll majas on piisavalt tube.

Kas valab vihma või libistab lund,
ma vaatan vaiba peal parimat und.

Tubades üldse nii tihti ei saja.
Pererahvas mind õue ei aja.
Õues on õuekoer, ta valvab maja.

ANTS VASEMBA KIUSLIK KÜSIMUS

Kuidas tundub, kas Kunksmoor võrustab Kübaramoori või on Kunksmoor Kübaramoori külaline?

Kübaramoor on tegelane tuntud vene lastekirjaniku Eduard Uspenski raamatust “Krokodill Gena ja sõbrad”.

Kunksmoor on kangelane
tuntud eesti lastekirjaniku Aino
Perviku raamatust "Kunksmoor".

Kübaramoori ja Kunksmoori kohtab nii multikates kui teatrilaval. Just täna ilmub lastefilmide sarjas DVD Kunksmoori ja jahikoer Ramsese seiklustega.

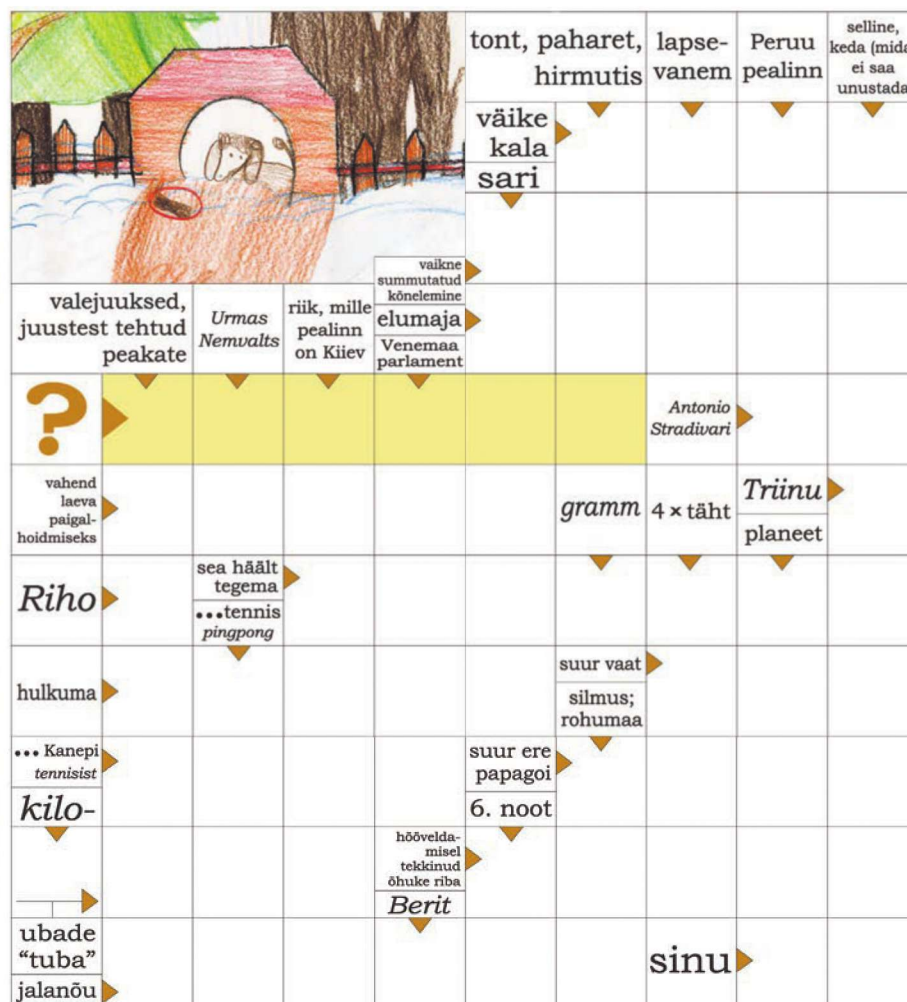
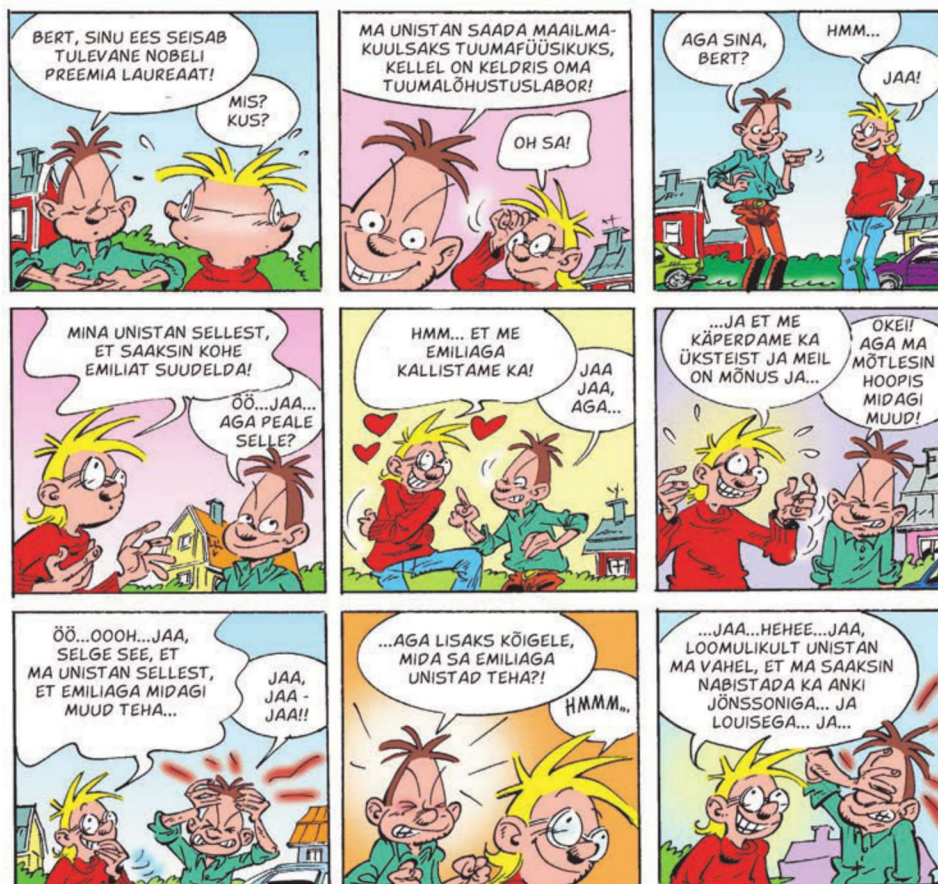

Ohmu ristsõna vastus
ÕPIB TÄHTI

Risto Iljin
saab auhinnaks
EE kruusi ja vile.

Auhinnad saab kätte Eesti Ekspressi infosekretäri juurest,
Narva mnt 11e, I korrus, E-R kl 9-17. Kaasa võtta isikut tõendav dokument.

Joonista Ohmule pilte ja aita ristsõna ära lahendada!

Kuula luuletust
ja **vaata** animafilmi
ajaleht.ekspress.ee

**LASTEKA AADDRESS: Lastekas,
Narva mnt 13, 10151 Tallinn
Kroopa@ekspress.ee**

nädala Ligi

Kulla mees, ei ole nii, et riik ikkagi sularaha eest lapsi ostab.

Valitsuse pressi-konverentsil 6. veebruaril

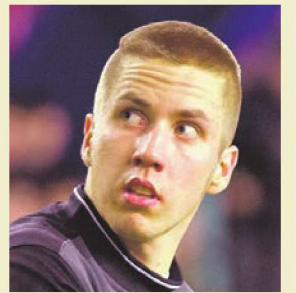
nädala ilmateade

Idasuunalt jõudis Eestisse tume pilvitus ja lumesadu. Kolmandik sulas.

nagu kaks tilka vett

MARKO MEERITS
Korvpallur

RAIN VEIDEMAN
Jalgpallur

Messias Siimu saabumine

Valik pealkirjasid ajakirjandusest.

Eesti rahvas on õnnetu:
Siim, tule päästa meid
paha Ansipi käest!

Ansip: Statistiliselt pole Setumaa kunagi Eesti osa olnud ja seega ei anna Eesti ka midagi Venemaale ära!

Kurnatud, aga õnnelik Kallas
saabus lõpuks Eestisse!

Kallas tahtis Eestisse tulla, aga Euroopa ametiühingute kurjuse tõttu eksles 14 tundi Euroopas ja maandus lõpuks Bukarestis

Ansip: Meie rahvas pole õnnetu! Statistiliselt on Eesti jõudnud Euroopa viie parima valitsuse sekka!

Savisaar: Kallas on õige mees, me mõlemad oleme ju vanad liberaalid!

Kallas: Inimesed ei mõista Savisaart, tema suures kehas tuksub õrn ja tundlik süda

Eesti rahva ühendkoor: Siim! Siim! Siim!

Hõissa pulmad! Reformierakond ja Keskerakond leidsid teineteist

Siim Kallas: Lõpeta hale nutt, oo armas eesti rahvas, ma tulen sind päästma!

NUNNUVIDEO: Priit Kutser ja Kaja Kallas löid koalitsiooni-lepingu allkirjastamisel üliarmsalt tantsu

FOTOD: Uus lindiskandaal! Kapo leidis koalitsioonikõnelustelt lahkuva Savisaare taskust diktofoni!

Siret Kotka ülestunnistus: Mina lindistasin, Edgar ei teadnud midagi!

Indrek Tarand: Nagu aasta 1987 oleks, ikka samad kommarid pukis?

Ansip Brüsselis: viimati nägin ma nii palju kommuniste ühes ruumis 1988. aastal EKP Tartu Rajoonikomitees

Sven Mikser: Kallase ja Savisaare eelmise valitsuse kõik ministrid on nüüd hoopis meil

ANNA TEADA: Kuidas meeldib uus Kallase valitsus?

Üle 30 kraadi aasta ringi - see mulle sobib!
Liis Lass

Šokk: Eesti rahvas pole ikka rahul!

Ansip: No eks ma kolin siis Toompealt Brüsselisse...

Urmas Paet: Miks keegi mind eesti rahvast päästma ei kutsu? Kas see ongi tänu Setumaa Venemaale kinkimise eest?

KOSMOSE MUTID
Alar Pikkorainen

Vabariigi 96. aastapäeva puhul palju raamatuid tähtpäevahindadega!

Üle **60 teose**
hinnad vaid

Kampaania kestab 1.-28. veebruarini või kuni kaup jätkub.

9 €

6 €

0.96 €

Soodushinnaga raamatud leiad Rahva Raamatu kauplustest:

Tallinnas Viru Keskuses ja Rocca Al Mare keskuses ning Pämu mnt 10,
Tartus Tasku keskuses, Pärnus Port Artur 2 keskuses, Viljandis Centrumi
keskuses Tallinna mnt 24, Kuressaares Ferrumi Kaubamajas Tallinna 8.

Rahva Raamat

ajakirjade
kirjastus

Kevad südames

Eesti Telefilm 1985

- Režissöör **Mati Põldre**
- Stsenarist **Hans Luik**
- Dialoogi autor **Aleksandr Borodjanski**
- Operaatorid **Mati Põldre** ja **Anton Mutt**
- Kunstnikud **Ando Keskküla** ja **Toomas Saks**
- Heliloojad **Ülo Vinter** ja **Tõnis Kõrvits**
- Osades **Toomas Uibo**, **Leelo Keevallik**, **Jürgen Pillau**, **Paavo Põldmäe**, **Tarvo Krall**, **Olari Elts**, **Arvi Haltunen**, **Ants Paju**, **Feliks Kark**

DVD on müügil koos Eesti Ekspressiga alates **27. veebruarist**.

Filmidega saab tutvuda ja sarja tellida aadressil film.ekspress.ee.

Lugu kaotsiläinud imelapsest

Muusikaline telemängufilm “Kevad südames” talletas igaviku jaoks **Toomas Uibo** häälemurde-eelse fantastilise lauluhääle.

“**K**evad südames” on lavastaja **Mati Põldre** enese määratluse kohaselt pigem meeleolu- kui mõistusefilm. Mis meeleolu see siis oli, mida autorid esile kut- suda püüdsid?

Ülo Vinteri “Laul Põhjamaast” ja “Kodulaul”, “Meil aiaäärne tänavas” ja “O sole mio” on kõik melanhoolsema laadiga, millegi ilusa parata- matu käestlibisemise tunnetusega lood: mu- retu lapsepõlv vajub peagi mineviku-uttu, suvi saab mööda, häälemurre jõuab kätte, inglisko- rid vaikivad, algab hall argipäev.

Muusikaline telemängufilm “Kevad süda- mes” on laulupeorahvale sellegipoolest oluline kultuuritekst, sest talletas igaviku jaoks **Toomas Uibo** häälemurde-eelse heleda poistekoo- rihääle ning tegi heledate lokiidega lapstähast kõigi aegade kõige ebausutavama Tootsi. Eliit- lastekoor Ellerhein ja eliit-liikumisrühm Pa- lestra olid Uibo kõrval need kaks vaala, kelle na- jal lugu ühe laulukoori suvisest treeninglaag- rist püsti püsib. Diskopõlvkonna pealekasvust annavad märku elektroonilised kaasaskantavad muusikakuulamise vidinad, peapaelad ja sääri- sed, T-särgid ja dressid. Laule ei kõla filmis tepe mitte rohkem kui “Nukitsamehes”, aga viima- ne on lihtsalt pisut pikem film ja tegevuspõhi- ne süžee saab seal rohkem tähelepanu.

Kas ja kui palju režissöör ja stsenarist **Hans Luik** Oskar Lutsu “Kevadest” laenatud paral- leel-looga (lapsed õpivad ülevaatuses nimelt “Kevade”-ainelist lavakava) võitis või kaotas, pole üldse oluline. Ent just see küsimus ajas Edasi külgedel vaidlema kaks kirjameest – **Ain Kaalepi** ja **Aivo Lõhmuse**. Lõhmus oli tore, irooniline ja pettunud: “Isegi kunstiteose eos-

tamiseks ei ole juhuslik vahekord piisav. Selleks on tingimata vaja armastust, kuid armastus tä- hendab samuti pingutust, enese ränka kokku- võtmist ja ärasalgamist. Armastus aga ei ole vist enam moes,” leidis ta.

Ain Kaalep tundis aga veel kolm kuud hil- jem vajadust Lõhmuse kriitiliste väljaütlemis- tega polemiseerida. Sealsamas Edasi veergudel väljendas ta arvamust, et ei “ärasalgamist” ega “ärapetmist” saa ei armastuse ega kunstiloo- mingu kontekstis heaks kiita ning lastefilmist niisuguste erootiliste metafooridega rääkida on üldse natuke teemast mööda. Mille peale Lõh- mus nädal hiljem oma avalikus kirjas Kaalepile süüdistas toda demagoogiavõtete rakendamises.

Lõhmus pani pahaks, et ehkki “Kevad süda- mes” andis hea võimaluse Toomas Uibot üld- se filmida, olevat anne, teiste laste mängulust ja lõpuks ka Oskar Lutsu filmi vähenõudliku- le kunstitasemele “ohvriks toodud”. Kaalep oli seevastu seisukohal, et kõigist puudustest hoo- limata tuleb filmile tunnustust avaldada just nimelt laste vahetu mängulusti ja Oskar Lut- su meeleoluka vahendamise pärast, ning tal oli kahju, et Toomas Uibo häält ei taibanud plaadistamisorganid õigel ajal rohkem salvestada.

Kuni aastani 2012 oligi Uibo imelise hääle kohta liikvel palju legende, aga käegakatsuta- vaid tõestusmaterjale täpselt kaks – film “Ke- vad südames” ja üks nelja lauluga vinüülplaat. Isa ja poja, Väino ja Toomas Uibo muusikalisest etendusest “Laulan sõbraks öö ja päeva” Ugala teatris olid alles vaid mälestused, kuni 2012. aas- tal andsid nad plaadina välja kontsertkava ori- ginaalsalvestise.

EE Filmitoimikond

Žürii
lemmik

FOTO VALLO KALVIK

Kodu.Kino.

FOTO KADI KOORT

“Lastefilmi emotsioon”

Hea lastefilm on põnev, lõbus, salapärase, õpetlik, kelmikas ja inspireeriv. Saatke meile foto, mis väljendab teie arusaama nendest emotsioonidest.

Pilte saab konkursile saata ja piltide poolt hääletada Eesti Ekspressi Facebooki lehel oleva FOTOKONKURSI rakendusel.

Igal nädalal avaldame paberlehes žürii ja publiku lemmikpildi. Publiku lemmiku auhind selgub kuni 24. aprillini toimuval publikuhääletusel Facebooki kaudu ning peaaauhind selgub žürii otsusest.

Liiga palju telekat!

Publiku
lemmik

E · R · · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Kuldsponsor
aastast 2004

28. veebruar 2014 kell 19

Estonia kontserdisaal

1001 ÖÖD EMMANUEL CHABRIER
CAMILLE SAINT-SAËNS
REINHOLD GLIÈRE

ILJA MUROMETS

MARKO MARTIN klaver

Dirigent **NEEME JÄRVI**

EESTI MUUSIKA-JA TEATRI-
AKADEEMIA SÜMFOONIAORKESTER

EESTI RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER

Piletid Tallinnas 20 / 15 €; Jõhvis 10/7.50 €
www.piletilevi.ee ; www.piletimaailm.com

Sisestades sooduskoodi **EKSPRESS**
on Piletilevist ostes pilet 15% soodsam.

1. märts 2014 kell 19

Jõhvi kontserdimaja

Koostöös Eesti
Kontserdiga

////
Eesti Kontsert

www.concert.ee

www.erso.ee

Spinn®
Hooaja
peasponsor

EESTI EKSPRESS
Meediapartner

BEST BEANS
Kohvipartner

Radisson
HOTEL TALLINN

ECWADOR
ICA

KLASSIKA
RADIO

ERR
Eesti Rahvusringhääling

KUKU

re:finer

ANTOŠA TŠEHHONTE
**MAAILMALE
NÄHTAMATUD
PÍSARAD**
LAVASTAJA ELMO NÜGANEN

3., 4., 21., 22. MÄRTSIL
SALME KULTUURIKESKUSES

12. MÄRTSIL
RAKVERE TEATRIS

10. APRILLIL
VANEMUISE SUURES MAJAS

Piletid müügil Piletilevis ja Piletimaailmas.

www.linnateater.ee

